Dzisiaj 24 strony

Wydanie główne

Cena 15 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp Akc Drukarnia Polska w Poznaniu, św Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr Marjan Seyda

Nr. 35

Poznań, niedziela dnia 22 stycznia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 21 stycznia.

Ksiądz w życiu społecznem i politycznem

Czytelnikom „Kurjera Poznańskiego" znane są przytoczone przez nas refleksje „Przewodnika Katolickiego" na temat roli księdza w społeczeństwie naszem, — refleksje, nakreślone z okazji tragicznego zgonu śp. ks. prof. Masłowskiego. Wracamy do tego zagadnienia, a ściślej mówiąc — do roli księdza w życiu społecznem i politycznem na ziemiach naszych zachodnich.

Zagadnienie to przechodziło w opinji publicznej różne koleje i okresy. Jeżeli myślą sięgniemy wstecz do czasów choćby tylko polityki szlachecko - ugodowej, przypomnimy sobie pogląd, według którego szlachta i duchowieństwo (szczególnie wyższe) powołane były do kierowania nawą społeczno - polityczną, a warstwy szersze, jako „niedojrzałe", iść miały posłusznie pod przewodem ziemian i księży.

Reakcją przeciwko temu poglądowi był ruch ludowy, ruch raczej przedewszystkiem stanu średniego, jak niedawno przypomnieliśmy na tem miejscu. Walczył on o emancypację warstw szerszych, o równe dla nich prawa obywatelskie i równe obowiązki społeczne, polityczne, narodowe, tem bardziej, że szlachta była już w znacznej mierze pokonana przez pruską Komisję Kolonizacyjną, na której złoto zbyt wielu zaprzańców narodowych się łaszczyło.

Ruch ludowy nie miał nic do czynienia z ideowym liberalizmem, stał szczerze na gruncie zasad katolickich, ale w zmaganiu się z uprzywilejowanem w praktyce politycznej stanowiskiem nietylko szlachty, ale i trzymającego z nią i jej polityką wyższego duchowieństwa popadał w drugą krańcowość: w odsyłanie księży — przynajmniej w ferworze wiecowym i nieraz także w prasie — „do zakrystji".

Narodowa Demokracja, z której wywodzi się obecny obóz narodowy, mimo uznania dla bardzo wielu zalet i zasług ruchu ludowego, który później w siebie wchłonęła, przeciwstawiła się zamykaniu duchowieństwa „w zakrystji", tak samo, jak odrzuciła hegemonję społeczno - polityczną nad szerszemi warstwami księży jako księży. Narodowa Demokracja zajęła zgóry stanowisko, nie uznające uprzywilejowania duchowieństwa na terenie społeczno - politycznym, ale niemniej sprzeciwiające się jakiemukolwiek w tej dziedzinie uszczuplaniu praw księży jako obywateli.

Warstwy średnie i masy ludowe musiały dojść do głosu samodzielnego, równowartościowego z wolą innych sfer społeczeństwa. Nie znaczy to oczywiście, żeby się nie liczono z wyjątkowo szerokim i silnym wpływem kapłana także poza kościołem; chodziło tylko o to, by pewne jednostki zpośród duchowieństwa wpływu tego nie nadużywały na gruncie kościelnym dla celów partyjno - politycznych, nie nadużywały dla nich wogóle sukienki kapłańskiej. Ale od takiego postawienia sprawy było bardzo daleko do usuwania duchowieństwa z życia społeczno - politycznego „do zakrystji". Toć chyba na myśl nikomu nie przyszło, by odsyłać adwokata do jego kancelarji, lekarza do pokoju recepcyjnego czy zgoła poczekalni itp. Ksiądz jako obywatel musiał mieć — poza zależnością swoją od władzy duchownej — zupełną swobodę, musiał mieć pełnię praw obywatelskich w naszych zabiegach społecznych i wysiłkach, a choćby i w starciach politycznych.

Była to rzecz dla Narodowej Demokracji samo się przez się rozumiejąca. Wymagało tego bezwzględnie dobro narodowe, — dość wskazać narodowe i społeczne zasługi duchowieństwa. Pogląd powyższy Narodowej Demokracji zwyciężył, stał się poglądem społeczeństwa.

Zagadnienie roli duchowieństwa w naszem życiu społecznem i politycznem wystąpiło znów w odmiennej postaci po wojnie światowej. Mimo patrjotycznej, narodowej, zdecydowanie przeciwniemieckiej postawy duchowieństwa, mimo zaangażowania się znacznej liczby księży w powstaniu wielkopolskiem, zaznaczył się w pierwszych latach wskrzeszonej naszej niepodległości w masach ludowych wyraźnie prąd, podejrzliwie, a nawet wręcz ujemnie odnoszący się do udziału księży w wysiłkach naszych społecznych i zmaganiach politycznych. Czuło się niewątpliwy wpływ bolszewizmu rosyjskiego i spartakizmu niemieckiego, które zrodziły swoisty u nas radykalizm półbolszewicki o tendencjach, wrogich już nietylko duchowieństwu, ale i Kościołowi jako takiemu. Na koniu tym radykalnym harcowały skrajne stronnictwa zarówno robotnicze, jak chłopskie.

Obóz narodowy miał wówczas z radykalizmem kłopot nielada, tem bardziej, że znaczna część księży, jakby czerwoną falą społeczną steroryzowana, cofnęła się z działalnością swą na grunt wyłącznie kościelny względnie półkościelny. Obóz narodowy wypowiedział zdecydowaną walkę prądom bolszewizującym i ich stosunkowi do Kościoła, a także do duchowieństwa naszego. Z roku na rok walka ta przybierała na natężeniu, stawała się coraz bardziej nieprzejednaną. Szczególnie młode pokolenie narodowe poszło odważnie w te warstwy społeczne, które niedawno jeszcze silnie ulegały wpływom czerwonym.

Nie stało się to bez skutku. Gdy w pierwszych latach powojennych godzenie w komunizm i socjalizm na zgromadzeniach masowych nie było rzeczą „popularną", gdy mówca narodowy musiał się do tego tematu zbliżać ostrożnie, drogą okrężną, by sobie najpierw pozyskać „ucho" słuchaczów, dzisiaj otwarte i silne, frontowym atakiem uderzanie w prądy przewrotowe jest dobrze przyjmowane zarówno przez lud wiejski, jak przez sfery robotnicze. Gdy dawniej wielu patrzało krzywem okiem, a nie brakło nawet i takich, co wznosili okrzyki nieprzyjazne, gdy na salę wiecową wchodził ksiądz, dzisiaj wita się kapłanów z radością na zgromadzeniach społecznych i politycznych, a krytykuje się raczej tych, którzy od prac publicznych stronią.

W szerokich rzetelnych masach nastąpiło w ostatnich latach niewątpliwie znaczne otrzeźwienie społeczne i polityczne. Niezależnie od tego, jak w całem społeczeństwie, tak i w warstwach robotniczych, szczególnie wśród bezrobotnych, postępuje w pewnym ich odłamie proces demoralizacji, przybierający czasami tak potworne znamiona, że możliwą stała się ohydna zbrodnia, której ofiarą padł dzielny kapłan - obywatel.

Niestety, nie brak w Polsce czynników, które z charakteru swego pedagogicznego powołane są do podnoszenia roli w społeczeństwie księdza jako głównej, obok domu rodzicielskiego, dźwigni poziomu moralnego młodzieży, a które w rzeczywistości nieraz, niestety, powagę i wpływ kapłana usiłują pomniejszyć. Czynników tych dotyczyła gorzka, ale słuszna skarga autora artykułu „Przewodnika Katolickiego".

Przeciwko ograniczeniu swobód akademickich

Warszawa, 21. 1. (Tel. wł.) — Dziś w komisji oświatowej rozpoczęła się debata nad rządowym projektem ustawy o szkołach akademickich. Na to posiedzenie zostali zaproszeni rzeczoznawcy i oni też dziś zabierali głos

Przemówienie prezesa Akademji Umiejętności prof. Kostaneckiego

Przemówienia rozpoczął prezes Akademji Umiejętności prof. Kostanecki. Oświadczył on, że obowiązująca ustawa o szkołach akademickich została nieco zmieniona, duch natomiast obecnej ustawy jest inny. Systemu faszystowskich Włoch jeszcze nie wypróbowano, bo trwa zaledwie parę lat. Rosja nie może być przykładem. Dla Akademji Umiejętności ustrój uniwersytetów nie może być obojętny, bo dotyczy całej nauki polskiej. Zwijanie katedr mogłoby się odnosić do tych, które są w danym czasie pozornie niepotrzebne, ale przez takie zwinięcie cała gałąź może zniknąć.

Mówca obawia się restrykcyj, które bez porozumienia senatów mogą być wydawane. Dotyczy to także ustawy stypendjalnej. Nowa ustawa niweluje całą tradycję. Gromadka tych „bojaźliwych", — jak w wywiadzie p. ministra było powiedziane — wynosi w przybliżeniu 800, a tych, którzy są za ustawą można liczyć na 30, a najwyżej 50. Mówca wymienia nazwiska profesorów Balzera, Bilińskiego, Zielińskiego i in., którzy wszyscy są przeciwnikami ustawy ze stanowiska nauki. Chodzi przedewszystkiem o harmonję wewnętrzną, o harmonję w stosunku do młodzieży i do ministerstwa.

Przemówienie rektora Sierpińskiego

Rektor Sierpiński podnosi, że specjalizacja wytwarza odrębne warunki i profesor, który musi dlatego porzucić swą pracę, może pozostać bez środków do życia. Całe działy nauki polskiej często tworzono niemal z niczego. Gdzież jest przyczyna wprowadzenia tak groźnego dla nauki i dla uczonych projektu? Wszelkie ograniczenia samorządu szkół akademickich wywołały obniżenie poziomu tych szkół i odbiły się ujemnie na rozwoju nauki.

To też Tow. Naukowe Warszawskie na walnem zgromadzeniu dnia 15 grudnia jednomyślnie oświadczyło się przeciwko wszystkim artykułom projektowanej ustawy, które ograniczają samorząd szkół akademickich i dają ministrowi prawo do wprowadzenia w drodze administracyjnej zmian organizacyjnych i osobowych w działalności naukowej szkół wyższych. Towarzystwo zgłosiło się do rządu i ciał ustawodawczych, aby zechciały uwzględnić poważne głosy ostrzeżenia całego społeczeństwa naukowego i zapobiec uchwaleniu ustawy, któraby w brzmieniu projektu wyrządziła nauce polskiej niepowetowane szkody. Projekt nowej ustawy o szkołach akademickich w łączności z dekretem październikowym zmierza do całkowitego uzależnienia organizacyj szkół wyższych i działalności od każdorazowego rządu. Realizacja projektu podcięłaby najistotniejsze podstawy naszych wyższych uczelni, stałaby się grobem naukowości w Polsce, musiałaby wywołać skutki najfatalniejsze dla całego narodu i podważyłaby skarb najcenniejszy: kulturę.

Słowo projektu, gdyby miało się stać ciałem, zaciążyłoby na historji naszej kultury jako najciemniejsza plama, za którą przyszłoby się nam rumienić przed całym światem cywilizowanym. Widzę jedyne wyjście w wycofaniu projektu i poczynieniu w nim zasadniczych zmian w porozumieniu z konferencją rektorów. Wszak tu chodzi o wielką rzecz, o przyszłość nauki polskiej.

Przemówienie przewodniczącego konferencji rektorów prof. Kutrzeby

Prezes konferencji rektorów, prof. Kutrzeba, stwierdza, że projekt wychodzi z założenia, iż samorząd uniwersytetów w Polsce jest za szeroki, a profesorowie nie są w stanie spełnić swych zadań, że władza ministra jest bardzo ograniczona i powinna być zwiększona. Istotnie w pierwszym projekcie na każdym kroku spotykało się wymienianie ministra. Było to 84 czy 85 razy. W obecnym tak często władza ministra nie jest zaznaczana. Nastąpiły pewne usunięcia w kwestjach drobniejszych.

Prof. Kutrzeba zapytuje i odrazu daje odpowiedź, czy rzeczywiście władza ministra w obecnym stanie jest tak bardzo ograniczona. Wskazuje na rolę jego przy budżetowaniu, przy rozdziale w obrębie poszczególnych wydziałów, przy stypendjach i dowodzi, że pod względem gospodarczym i finansowym uniwersytet najzupełniej uzależniony jest od ministra już dzisiaj, a także i w dziale naukowym wpływ ministra w stosunku do postępowania uniwersytetu jest bardzo znaczny. Do ministra należy zatwierdzenie statutów. Statuty dwóch u-

(Ciąg dalszy na str. 3)

W kraju i w świecie

Polska — Rosja — Niemcy

P. Ignacy Matuszewski (warszawska „Gazeta Polska“ nr. 15) zajął się uwagami mojemi w sprawie noworocznych rozważań posła Miedzińskiego („Gazeta Polska“ nr. 1) o Polsce między Wschodem a Zachodem, ale wolał już pozostawić w cieniu to, co p. Miedziński sam wysunął na czoło i co właśnie było przedmiotem mych uwag.

P. Miedziński postanowił dać obraz stanu rzeczy w politvce Polski między Wschodem i Zachodem na przejściu z r. 1932 w rok 1933. Stwierdził bardzo dobitnemi określeniami, że zawarcie paktu o nieagresji z Rosją Sowiecką jest wyrazem możliwości i pożytku pokojowych z nią stosunków oraz niemniej dobitnemi określeniami, że nieprzejednany napór Niemiec zmusza nas do najbardziej stanowczego odporu. Przedewszystkiem jednak jako myśl przewodnią polityki polskiej przyjął następującą zasadę:

„Zasadnicza ocena naszego położenia państwowego musi jednak zawsze polegać na rzucie oka przedewszystkiem ku najbliższemu Zachodowi i najbliższemu Wschodowi. To są niezmienne, historyczne, elementy sytuacyjne, Troską podstawową polskiej polityki państwowej być musi, aby nigdy już te dwie napierające fale nie chlusnęły na nas synchronicznym zalewem.“

To właśnie dało mi powód do stwierdzenia, że przedstawiciel obozu piłsudczyków przyjmuje dziś prawdę, płynącą z doświadczenia współdziałania Prus z Rosją w końcu 18 wieku, które dla Polski oznaczało rozbiory, a ustaloną już i na obecną dobę dziejową przez Romana Dmowskiego w książce o Niemczech, Rosji i sprawie polskiej w roku 1908, czyli 25 lat temu.

I rzeczywiście, wobec nieprzejednanie skierowanej ku zagładzie Polski polityce Niemiec przed wojną, w czasie niej i po niej, a możliwości układania stosunków z Rosją bez obawy zagłady z jej strony, polityka obozu narodowego w przededniu wojny, podczas wojny, oraz po wojnie podjęła stanowczy odpór przeciw Niemcom wraz z dążeniem do pokojowych stosunków z Rosją.

Dzisiaj, po latach 25, zrozumienie tej podstawowej myśli przewodniej polityki polskiej między Wschodem i Zachodem odczuwało się także w obozie piłsudczyków: oto istota rzeczy i oto zjawisko godne uwagi.

P. Matuszewski dobiera się do sprawy w taki sposób:

„W którym roku to się stało? W roku Pańskim 1932? Czy w roku 1908? Okazuje się, że w roku 1908. A myśmy nic o tem nie wiedzieli! O czem mowa? O pakcie nieagresji między Polską a Z. S. R. R.“

Przez takie przesunięcie, w miarę zręczne i w miarę wybredne, z długotrwałego zjawiska zasadniczego kierunku politycznego w ciągu 25 lat do jego objawu i wyniku po latach 25, dochodzi p. Matuszewski do odkrycia, w miarę olśniewającego, że... pakt nieagresji nie został zawarty w r. 1908, lecz dopiero w r. 1932.

I pokpiwa sobie, stwierdzając, że starania obozu narodowego o pokojowe ułożenie stosunków z Rosją, to były tylko... jednostronne pakty.

„Jednostronny pakt z Rosją został zawarty przez Narodową Demokrację już 25 lat temu.“

I tu staje się p. Matuszewski już poniżej miary niewybredny:

„Nikt nie zyskał jeszcze nigdy niczyjego szacunku przez bezustanne bicie pokłonów, wazelina nie jest dobrym środkiem dyplomatycznym.“

Otóż, skoro p. Matuszewski tak sobie życzy, pomówimy o paktach jednostronnych i dwustronnych.

Obóz narodowy nie wstydzi się tego wcale, że wolał to, co p. Matuszewski nazywa paktem... jednostronnym, czyli wytrwałe przeprowadzanie myśli politycznej i kierunku politycznego, niż... przedwczesne pakty dwustronne.

Jak wygląda taki przedwczesny pakt... dwustronny, to uzmysłowi sobie lub raczej przypomni sobie przeciwnik pokłonów i wazeliny p. Ignacy Matuszewski, odczytując raz jeszcze umowę Polskich Organizacyj Narodowych obozu piłsudczyków w osobach upełnomocnionych pp. Jodki i Sokolnickiego z 9 armją niemiecką w osobie p. pułkownika i głównego kwatermistrza Sauberzweiga z dnia 2 października 1914.

Pierwsza część znanej tej umowy wylicza 15 punktów jako... ustępstwa dla Polskich Organizacyj Narodowych, a wśród nich:

„10. Publikowanie druków mających na celu szerzenie antyrosyjskiego usposobienia wśród ludności. Przed publikacją winny być one jednak oddane w Komendzie Armji do cenzury. Komenda zastrzega sobie prawo publikacje te zmieniać lub ich zakazywać.

„11. Ustanowienie służby wywiadowczej w celu obserwacji wojsk nieprzyjacielskich, dla obrony przed szpiegostwem nieprzyjacielskiem i zwalczania rosyjskiej propagandy oraz aresztowania podejrzanych osób na podstawie specjalnego porozumienia. Te ostatnie należy oddawać najbliższemu wojskowemu sądowi niemieckiemu.

„12. Dla zwalczania ewentualnych rusofilskich tendencyj wśród ludności ustanawianie doradców przy władzach miejskich i gminnych, celem dozorowania czynności tych władz. Osoby te mają się meldować najbliższemu niemieckiemu komendantowi i wylegitymować się uprawnieniem do tej czynności.“

Druga część wylicza warunki, a wśród nich:

„Komenda IX Armji wiąże z powyższemi ustępstwami następujące warunki:

„4. Wojskowa służba wywiadowcza urządzona przez P. O. N. ma swoje wyniki na podstawie osobnej umowy w najszybszej drodze komunikować niemieckiej Komendzie Armji.“

Tak jest, takich paktów... dwustronnych w dziejach obozu narodowego niema.

Od paktów dwustronnych wołał się obóz narodowy powstrzymać dopóty, dopóki nie mogły być one takie jak umowa Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu z Francją o tworzenie wojska polskiego we Francji po uznaniu Komitetu przez Francję, Anglję, Włochy i Stany Zjednoczone Ameryki za przedstawicielstwo narodu polskiego jako sprzymierzonego, lub jak traktat wersalski z podpisami Dmowskiego i Paderewskiego, lub jak w odrodzonem już państwie pokój ryski i wreszcie pakt o nieagresji z Rosją.

STANISŁAW STROŃSKI.

Pobyt wiceministra Szembeka w Rzymie

Włochy — Francja a Mała Ententa

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Rzym, 19 stycznia.

Przyjazd wiceministra Szembeka do Rzymu miał obok założeń wizyty kurtuazyjnej głównie na celu osobisty wypoczynek. Z zapowiedzią jednakże tej podróży zaszło pewne nieporozumienie, gdyż „Giornale d'Italia“, w przeciwstawieniu do innych pism włoskich, wskutek nieścisłości redakcyjnej, nadało jej charakter wybitnie polityczny. Tymczasem podróż tego charakteru ani mieć nie chciała, ani też w istocie nie miała.

Inna rzecz, że wiceminister Szembek, myśląc o wypoczynku, miał dość sposobności i aż nadto czasu, by zetknąć się w Rzymie nietylko z Mussolinim, ale z wpływowymi jego współpracownikami jak np. podsekretarzem stanu ministerstwa spraw zagranicznych Suvich'em i in., oraz by omówić sprawy bieżące, a w szczególności polsko-włoskie, do których należą między innemi kwestje handlowe, mające być niebawem przedmiotem wznowionych rokowań.

Teren włoski był dla wiceministra Szembeka nowym. Przebywając często na Zachodzie, z Włochami Mussoliniego nie miał dotąd sposobności zaznajomić się i rzecz prosta, zapoznawszy się zgrubsza ze stanem rzeczy we Włoszech, nie mógł nie pozostać pod wrażeniem tego, co widział. Mógł więc przekonać się, że można pozbyć się i partyj i parlamentu, ale trzeba wzamian za to dać coś trwałego narodowi, przedewszystkiem ducha i wielkie cnoty odnowicielskie, przez wydobycie ich ze społeczeństwa, nadewszystko zaś, że, chcąc rządzić zgodnie z rozwojem historycznym państwa, trzeba rządzić w oparciu o naród i jego wielkie ideały, gdyż bez nich, jak to właśnie podkreślił niedawno Mussolini, niepodobna kierować krajem. W ciągu 10-dniowego pobytu w Rzymie p. Szembek miał też zapewne możność zdać sobie sprawę, jak rząd faszystowski z Mussolinim na czele koncentruje całą swą uwagę na sprawach środkowo-europejskich i jak bacznie śledzi wszelkie zmiany i posunięcia w łonie Małej Ententy.

W dziedzinie polityki zagranicznej każde państwo ma swoje problemy, które mu mniej, lub więcej dolegają. Przez pierwszą połowę stycznia „Giornale d'Italia“ ogłaszał szereg artykułów swego dyrektora V. Gaydy, p. t. „Jugosławja przeciwko Włochom“, w których starał się udowodnić, że Jugosławja przygotowuje się do wojny z Włochami, dawał do zrozumienia, że czerpie ona oparcie we Francji, że słowem problem serbski to zarzewie niepokoju i niebezpieczeństwa w Europie. Równocześnie zaś, jak wiecie, pisma socjalistyczne wiedeńskie i francuskie doniosły o transportach broni włoskiej do Węgier, czemu tu żywo zaprzeczono. A zaraz potem prasa włoska przyniosła telegramy o transportach broni z Czechosłowacji do Jugosławji.

Problem jugosłowiański i Małej Ententy zajmuje więc poczesne miejsce w bilansie polityki zagranicznej włoskiej, a w tej chwili ponadto oddziałuje on bezpośrednio na stosunki włosko-francuskie i staje się jedną z przyczyn poważnych trudności, jakie będzie miał do pokonania nowy ambasador francuski w Rzymie senator Jouvenel w pertraktacjach z rządem włoskim. Sądząc z tego, co się tu mówi i pisze, jednym z zasadniczych punktów porozumienia włosko-francuskiego nie są bynajmniej kwestje kolonjalne, ale raczej kwestje środkowo-europejskie. Przez dwa lata z rzędu prasa włoska pisała o rozpadaniu się i jakby już nieistnieniu Małej Ententy. Nagle ostatni jej zjazd w Belgradzie stał się kamieniem obrazy dla Włoch. W Rzymie ma się niedwuznaczne pretensje do Francji, że ona „galwanizuje“ ten „sztuczny i zgoła niepotrzebny twór“. Co do Jugosławji zaś, to padają tu np. głosy tego rodzaju, iż z uwagi na „rozkład wewnętrzny“ tego państwa, rewizja granic jest konieczną i narzuca się sama przez się.

S. M.

List apostolski Ojca św. do księży kardynałów polskich

(Warszawa — KAP) Ojciec św. Pius XI. wystosował do IIEm. Em. księży kardynałów list apostolski następującej treści:

Ukochanym Synom Naszym

Aleksandrowi tytułu św. Augustyna św. Rzymskiego Kościoła kardynałowi prezybyterowi Kakowskiemu, arcybiskupowi warszawskiemu,

Augustowi tytułu Najśw. Marji Panny Pokoju św. Rzymskiego Kościoła kardynałowi Hlondowi, arcybiskupowi gnieźnieńskiemu i poznańskiemu

Pius Papież XI.

Ukochani Synowie Nasi, pozdrowienie i błogosławieństwo apostolskie!

Z wielkiem zadowoleniem i radością dowiedzieliśmy się, że gorliwy episkopat polski na niedawno odbytej konferencji jednomyślnie uchwalił, żeby uroczyście był obchodzony tydzień poświęcony zjednoczeniu ze Stolicą Piotrową chrześcijan oderwanych od jedności. Wszystkie bowiem sposoby i usiłowania ludzi dobrej woli, które do tego celu zmierzają, ten przedewszystkiem będą miały skutek, że z jednej strony katolicy polscy jaśniej i głębiej zrozumieją swój specjalny obowiązek do współdziałania każdy według własnych sił w zjednoczeniu jak największej liczby braci; z drugiej strony — sami bracia błądzący odczują jak usilnie jest pożądany przez katolików ich powrót do jednej owczarni, z jaką radością będą przyjęci, jeżeli do miłującej Matki Kościoła powrócą, która zawsze ich kocha i zawsze za nimi do Boga si ęmodli. Te wysiłki i pobożne modły do Boga tem żarliwiej i tem usilniej będą w roku bieżącym miały miejsce z uwagi na to, że w okresie uroczystości jubileuszowych jednocześnie z chwalebnem dziełem Odkupiciela, będzie rozważane ustanowienie na najmocniejszym fundamencie Piotra-Kościoła, który jako mistyczne Ciało Chrystusa, jak mówi św. Paweł, nie może być rozdzielony. My zaś razem z wami wzniósłszy modły do Boga, wszystkie wasze poczynania, które mają się przyczynić do pojednania braci, z ojcowską życzliwością popieramy; oprócz tego pragnąc dać nowy dowód Naszej troski względem synów Kościoła wschodniego załączone przy niniejszym pieniądze wam przesyłamy, w tym celu abyście uchodźcom ze Wschodu pozostającym w nędzy, bez różnicy narodowości i wyznania, przyszli z pomocą przyczem wyrażamy ubolewanie, że w obecnych ciężkich czasach nie możemy więcej ofiarować. Zresztą nie wątpimy, że i biskupi i zacny lud wierny, wszyscy w miarę możności zechcą przyjść z pomocą z całą szczodrobliwością swym braciom w tych rzeczach, które są im konieczne. Wiemy zaiste, w jak trudnych ekonomicznie warunkach, zresztą jak i cały świat, znajdują się Polacy, a także nie tajną jest dla Nas rzeczą, że wielu z nich znajduje się w najbardziej opłakanem położeniu, a niektórzy nawet do ostatniej nędzy są doprowadzeni, podobnież jak i uchodźcy ze Wschodu; Wiemy jednak także, że miłość tak jest gorliwą, iż ze wzrostem potrzeb i sama wzrasta, tak jest przemyślna i szczodrobliwa, że potrzebę biednego i sposób pomocy biedniejszemu bratu potrafi znaleźć. Jednocześnie z temi życzeniami i usiłowaniami naszemi usilnie zachęcamy Synów od ojcowskiego domu oderwanych, ażeby czemprędzej znaleźli na łonie Kościoła pokój i zbawienie, Boga zaś Wszechmogącego, który umysły i serca ludzkie łaską swą skutecznie porusza, najusilniej błagamy, ażeby zajaśniał radosny dzień, w któremby się dokonała jedność i zgoda wyznawców Wiary chrześcijańskiej. Tymczasem jako zadatek tego zbawiennego pojednania i dowód Naszej szczególnej miłości apostolskie błogosławieństwo Wam, ukochani Synowie Nasi, i wszystkim innym biskupom Polski, oraz wszystkim wiernym, a specjalnie tym, którzy przyczynią się wysiłkiem i pracą do uświetnienia tego uroczystego tygodnia, udzielamy.

Dan w Rzymie, u świętego Piotra, 6 stycznia, w dzień Objawienia Pańskiego, roku Pańskiego 1933, pontyfikatu Naszego 11-go

PIUS PAPIEŻ XI.

Ostrzeżenie!
Istnieje tylko jeden oryginalny i niezawodny, we wszystkich kulturalnych państwach używany preparat
DARMOL
czekoladki przeczyszczające
znany od kilkudziesięciu lat.
Prosimy więc żądać wyraźnie „Darmol“ gdyż preparat ten bywa często podrabiany!
Tg 819

Umorzenie procesu O. W. P.

Sąd apelacyjny w Toruniu postanowił na zasadzie amnestji umorzyć całkowicie postępowanie karne przeciwko b. członkom O. W. P. w Wąbrzeźnie, oskarżonym o zajścia, jakie miały miejsce w dniu 3 maja 1931 r.

Przypominamy, że sąd pierwszej instancji wydał wyrok, skazujący kilku oskarżonych na karę więzienia od trzech miesięcy do roku. Oskarżeni wnieśli apelację, gdyż żaden z nich do winy się nie poczuwał.

Sąd apelacyjny, stwierdzając, że żadnemu z oskarżonych nie zostałaby wymierzona kara większa, niż pół roku, postanowił sprawę całkowicie umorzyć.

W ten sposób ciekawa sprawa red. Czerwińskiego i tow. nie doczekała się całkowitego wyjaśnienia.

Od „sanacji“ do komunizmu

„Głos Lubelski“ donosi o aresztowaniu redaktora „Barykad“, b. redaktora niewychodzącego już dziś „sanacyjnego“ „Kurjera Lubelskiego“, pana Józefa Łobodowskiego.

Już w „Kurjerze Lubelskim“ zdradzał on silne tendencje komunistyczne, z czem wielki kłopot miała miejscowa „sanacja“. Ostatnio redagował on pismo p. t.: „Barykady“, stale konfiskowane z powodu tendencyj wywrotowych. Nakaz o aresztowaniu wydany został po konfiskacie „dodatku dwutygodniowego“ do „Barykad“, który również uległ konfiskacie.

Łobodowski, dowiedziawszy się o wydanym nakazie zatrzymania go, zgłosił się dobrowolnie do policji, skąd po wstępnem przesłuchaniu został przekazany władzom sądowym.

Przeciwko ograniczeniu swobód akademickich

(Ciąg dalszy ze str. 1).

niwersytetów po upływie 12 lat nie zostały jeszcze zatwierdzone. Minister mianuje profesorów, minister przedłuża granicę ponad 65 lat, minister zatwierdza numerus clausus, minister wydaje regulamin dla bibljotek. Nowe rozporządzenie o postępowaniu dyscyplinarnem wyszło pod kątem widzenia wzmocnienia władzy ministra. Samorząd zatem uniwersytecki nie jest tak ogromny, bo wpływ ministra i w obecnej ustawie jest już bardzo silnie zagwarantowany.

Mówca rozumie potrzebę autorytetu rządu, ale także podkreśla, że projekt ustawy pozbawia autorytetu władze uniwersyteckie, podporządkując je całkowicie ministrowi. Rektor posiada dotychczas swój autorytet, oparty na zaufaniu, nie podajemuje się nikt tego stanowiska, kto nie czuje się na siłach podołać obowiązkom. Np wybitny uczony prof. Chrzanowski nie przyjmował ani urzędu rektora ani stanowiska dziekana. Projekt ustawy autorytet rektora podważa. W Akademji Rolniczej Dublanach, która była uważana za uczelnię uniwersytecką, dyrektor nie miał powagi ani autorytetu a to dlatego, że był nie wybierany, ale mianowany przez wydział krajowy.

W dalszym ciągu rektor Kutrzeba przechodzi do finansowego uposażenia rektorów. (w)

Reichstagowi wciąż grozi rozwiązanie

Berlin, 21. 1. (PAT). Z obrad konwentu senjorów Reichstagu wynika, że hitlerowcy w gruncie rzeczy boją się rozwiązania parlamentu. Zadowoliło ich odroczenie aż do chwili przedłożenia budżetu z tem uzasadnieniem, że budżet musi stanowić temat obrad Reichstagu. Zdaje się, że wewnętrzne trudności w partji hitlerowskiej są powodem tego stanowiska, które trudno pogodzić z ich gwałtowną, nazewnątrz podkreślaną, opozycją.

Rząd, rozumiejący sytuację, pragnie przyspieszyć rozstrzygnięcie i zmusić Reichstag do zagrania w otwarte karty. Sekretarz stanu Planck oświadczył, że chociaż rząd w przeciągu tygodnia nie może przedłożyć etatu, to jednak gotów jest zostawić ten czas stronnictwom dla zastanowienia się jeszcze nad sprawą większości parlamentarnej.

Wniosek hitlerow. odrzucono a przyjęto propozycję centrow., odraczającą Reichstag o osiem dni, z tem jednak, że 27 bm. zbierze się raz jeszcze konwent senjorów, który ustali porządek obrad.

Próby pośrednictwa Papena między Schleicherem i Hitlerem, jak dotąd, nie udały się. Tak samo nie dały rezultatu rokowania hitlerowców z Hugenbergiem. W tych warunkach rząd jest zdecydowany wymusić szybką decyzję. Koła polityczne liczą się nadal z tem, że Reichstag zostanie rozwiązany. W niektórych sferach prorządowych napomyka się, że zaburzenia mogłyby spowodować ponowne odroczenie wyborów. D.

Ameryka chce załatwić sprawę długów

W najbliższym czasie będą podjęte rokowania z Wielką Brytanją — Obawy kół angielskich w związku z przypuszczalnemi żądaniami Stanów Zjedn.

Londyn, 21. 1. (Tel. wł.) Donoszą z Waszyngtonu, że między Hooverem i Rooseveltem doszło obecnie do porozumienia w sprawie dalszego przebiegu rokowań co do długów wojennych. Obaj mężowie stanu są zgodni, aby z Wielką Brytanją rozpocząć wstępne rokowania.

Prasa amerykańska podkreśla, że fakt ten jest zupełnie zrozumiały z uwagi na lojalne stanowisko Anglji, która wykazała maksimum zrozumienia, wpłacając należną w grudniu ratę.

W angielskich kołach oficjalnych mówi się o wysłaniu w najbliższych tygodniach specjalnej komisji rzeczoznawców, którzy podczas wstępnych rokowań uzgodnią całokształt sprawy. Dopiero po objęciu urzędowania przez nowoobranego prezydenta oba rządy przystąpią do oficjalnych pertraktacyj.

Londyn, 21. 1. (PAT). Zaproszenie amerykańskie, wzywające Anglję do wysłania misji do Waszyngtonu wywarło w kołach rządowych pewną konsternację. Nie ulega bowiem wątpliwości, że Ameryka wzamian za ustępstwa co do spłaty długów zażąda koncesyj w dziedzinie finansowej i taryfowej.

Ustępstwa, jakich Ameryka zażąda od Anglji będą dotyczyły: 1) powrotu W. Brytanji do złotego parytetu; 2) zniesienia ceł protekcyjnych, ustanowionych w Ottawie. Oba te warunki, zwłaszcza drugi, są trudne do przyjęcia: Stanowisko, zajęte przez Roosevelta i Hoovera utrudnia również zwołanie wszechświatowej konferencji ekonomicznej, której inicjatorem jest Mac Donald.

Propaganda niemiecka za Oceanem usiłuje doprowadzić do wykluczenia Francji z projektowanych rokowań

Londyn, 21. 1. (Tel. wł.). Według doniesień z Nowego Jorku w kołach oficjalnych Białego Domu miano oświadczyć, że rząd Stanów Zjedn. zamierza prowadzić rokowania z każdem państwem zosobna.

W prasie amerykańskiej w związku z wiadomościami o wstępnych rokowaniach z Anglją pojawiły się niewątpliwie inspirowane wieści, że wobec upartego stanowiska Francji ona powinna pozostać poza nawiasem tych rokowań. Wieści te zyskują specjalny poklask oczywiście w pismach germanofilskich, które rozdmuchują je w formie sensacyjnej.

W tym kierunku też zmierzają dążenia pewnej grupy senatorów i członków izby reprezentantów, którzy zgłosili odpowiedni wniosek w parlamencie, domagając się wykluczenia Francji z projektowanych rokowań.

Wedle informacyj pochodzących z półoficjalnych kół wysiłki te odpowiednio popierane przez niemiecką propagandę, spalą na panewce, zwłaszcza, gdy do steru dojdzie Roosevelt, bardzo życzliwie usposobiony dla Francji.

Wybuch 60 skrzyń dynamitu w Meksyku

Londyn, 21. 1. (Tel. wł.) Według doniesień z Meksyku w mieście Morelia (stolica stanu Michoacan w Meksyku, siedziba biskupa — red.) nastąpił wybuch 60 skrzyń dynamitu. Wybuch ten zniszczył cały magazyn i szereg okolicznych budynków, przyczem 33 osoby poniosły śmierć, a kilkanaście innych jest ciężko rannych.

Liczby ofiar nie zdołano jeszcze dokładnie ustalić z powodu straszliwego spustoszenia, wyrządzonego przez katostrofę i trudności w ratowaniu.

Na miejsce wypadku wyjechały specjalne komisje śledcze. O samej sile wybuchu najlepiej świadczy fakt, że detonację słyszano na przestrzeni kilkuset kilometrów, a olbrzymie gmachy znikły z powierzchni niczem domki z kart.

Tragiczny los więźniów w Turn Severin

Wiedeń, 21. 1. (Tel. wł.). Z Bukaresztu donoszą, że wielką sensację wywołał tam fakt tragicznej śmierci dwóch więźniów w zakładzie karnym w Turn Severin (główne miasto pow. Mehedinti przy wypływie Dunaju z t. zw. żelaznych wrót — red.).

Obu więźniów znaleziono przed kilku dniami nieżywych, przyczem w jednym wypadku stwierdzono śmierć wskutek zmarznięcia, a w drugim — z powodu wycieńczenia. Bliższe dochodzenia miały wykazać, że w tym zakładzie karnym większa część więźniów była wycieńczona i od dłuższego już czasu wskutek braku funduszów nie opalano cel. Personel od szeregu miesięcy nie otrzymał należnych mu poborów a dostawcom od przeszło roku nie płacono za dostarczany opał i żywność, wskutek czego wstrzymali dostawy.

Z powodu tego anormalnego stanu nikt nie dbał zupełnie o więźniów i nie pilnował ich. Nieszczęśliwi cierpieli straszliwie z głodu i zimna.

Specjalna komisja min. sprawiedliwości rozpoczęła na miejscu dochodzenia.

Śnieżyce szaleją w całej Austrji

Niemal wszystkie pociągi stanęły z powodu zasypania torów

Wiedeń, 21. 1. (PAT.) Z powodu zawiei śnieżnych nastąpiło opóźnienie wielu pociągów. Na dworcu w Grazu przestały funkcjonować zwrotnice elektryczne. Burgenland jest odcięty od świata.

Meteorolodzy wiedeńscy zapowiadają bardzo silne mrozy.

Burgenland, wschodnia dzielnica Austrji idąca dosyć wąskim pasem pomiędzy Dunajem i Rabą. Należy do Austrji na mocy traktatu w Trianon, po plebiscycie z dn. 14. 12. 1921. — Graz, stol. Styrji nad rz. Murem — red.

Wiedeń, 21. 1. (Tel. wł.) Z powodu śnieżycy w całej niemal Austrji ruch kolejowy na większości linij uległ zupełnej przerwie. Tylko na nielicznych większych szlakach utrzymuje się komunikację przy wielkim wysiłku ludzi, którzy masowo pracują na stacjach, oraz przy pomocy oczyszczających tory pługów śnieżnych.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogoda bez większych zmian, nieznaczne opady śnieżne, temperatura naogół utrzymana, wiatry północno-wschodnie.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.916 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem w dewizach 211.50 zł. gotówką 210.30 zł., za 100 guld gd w dewizach 173.11 do 173.37 zł., gotówką 172.77 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 21. 1. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyto poznańskie 69.95 kg (119.1 f w h.), 2 żyto pomorskie 69.35 kg (118.2 f w h.), 3 pszenica poznańska 71.85 kg (122.2 f. w h.), 4 owies poznański i pomorski 43.55 kg (74.1 f w h.),

Ceny transakcyjne

Owies 75 tonn par. Poznań	13,75

Ceny orjentacyjne

Żyto	14,55 — 14,75
Usposobienie stałe.	
Pszenica	24,75 — 25,75
Usposobienie stałe.	
Jęczmień browarowy	15,25 — 16,75
Usposobienie stałe.	
Jęczmień 68—69 kg	13,50 — 14,25
Jęczmień 64—65 kg	13,00 — 13,50
Usposobienie stałe.	
Owie	13,50 — 13,75
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł work	23,25 — 24,25
Usposobienie stałe	
Mąka pszenna 65% wł work.	39,25 — 41,25
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	9,25 — 9,50
Otręby pszenne	7,75 — 8,75
Otręby pszenne (grube)	8,75 — 9,75
Rzepak	43,00 — 44,00
Rzepik	40,00 — 45,00
Gorczyca	36,00 — 42,00
Wyka latowa	13,00 — 14,00
Peluszka	12,00 — 13,00
Groch Victoria	20,00 — 22,00
Groch Polowa	34,00 — 37.00
Łubin niebieski	6,00 — 7,00
Łubin żółty	8,50 — 9,50
Seradela	8,00 — 9,00
Koniczyna czerwona	90,00 — 110,00
Koniczyna biała	80,00 — 110,00
Koniczyna szwedzka	90,00 — 110,00

Ogólne usposobienie stałe.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 90 tonn, pszenicy 406 tonn, jęczmienia 30 tonn owsa 180 tonn, mąki żytniej 66 tonn mąki pszennej 56,5 tonn, otrąb żytnich 30 tonn, koniczyny czerwonej 3,5 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21. I. 1933 r.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego miał tendencję spokojną; obroty były naogół ograniczone, przyczem odczuwa się brak odpowiedniego materjału

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% poż. konwers. po 41% w placeniu; resztę pożyczek poszukiwano, lecz nie było oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy dol. stare 39¾%, za 4½% listy dol. amort. 41% oraz za 6% listy żytnie 6,—, natomiast ofiarowano 4% listy zast. konwert. po 34%.

Akcje bankowe i przemysłowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 41% P.
4½% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 39¾% P.
4½% listy dolarowe w złocie amort. P. Z. K. 41% P.
4% listy zastaw. konw. ostempl. Pozn. Ziem. Kredyt. 34% O.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kredyt. 6,— P.

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 21. 1. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed	kup.
Gdańsk	173,45	173,88	173,02
Holandja	358,85	359,75	357,95
Londyn	29,99	30,14	29,84
Nowy Jork czeki	8,925	8,945	8,905
Nowy Jork kabel	8,929	8,949	8,909
Paryż	34,85	34,94	34,76
Szwajcarja	172,50	172,93	172,07
Berlin	212,25		

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud.	41,75	
4% poż inw.	104,00	104,50
5% poż konw.	42,50	
4% poż dolarowa	55,75 —	56,00
6% poż dol	58,25	
7% poż stabil.	55,75 —	56,00
w drobnych odcinkach	56,63 —	56,25
w odcinkach po 100	61,50 —	62,25
10% poż kolejowa	101,24	

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	82,00	
Lilpop	9,50 —	9,75

Tendencja przeważnie mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 21 1 1933 r.

Pszenica marchijska	182,00 — 184,00
Tendencja słabsza.	
Żyto march	149,00 — 151,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień browarowy	165,00 — 175,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	158,00 — 164,00
Tendencja spokojna.	
Owies march	110,00 — 113,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	22,50 — 25,75
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia	19,40 — 21,50
Tendencja cicha.	
Otręby pszenne	8,75 — 9,00
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	8,70 — 9,00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	20,00 — 23,00
Groch drobny jadalny	19,50 — 21,00
Groch pastewny	12,00 — 14,00
Peluszka	12,50 — 14,00
Bób	13,25 — 15,00
Wyka	14,00 — 16,00
Łubin niebieski	8,00 — 10,00
Łubin żółty	11,50 — 12,75
Seradela nowa	17,00 — 23,00
Kuchy lniane	10,40 — 10,60
Kuchy z orzecha ziemnego	10,60
Kuchy mielone (mączka)	10,60 — 10,70
Wytłoki suche	9,00
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,30
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10,00
Płatki ziemniaczane	13,80

Ogólna tendencja słaba.

Giełdy zbożowo - towarowe

Kraków, 20. 1. Pszenica dw. czerwona 29.05 — 30, biała 28 — 28.50, targowa stand. 25.50 — 26, dw. czerw. 74/75 kg 32 do 32.50, żyto dworskie 17.50, targowe stand. 16.75 — 17.25, mąka pszenna okr. krak. grysikowa 53.50 — 56.50, 45 proc. 51.50 — 52.50, 60 proc 42 — 44, mąka żytnia okr. krak. 65 proc. 27.75 — 28.25, sitkowa 17.50 — 17.75, mąka żytnia okr. pozn. 65 proc. 27.75 do 28.25. Tendencja nadal silniejsza, dowozy małe.

Katowice, 19. 1. Żyto 16.75 — 17.50, pszenica jedn. 30.35 — 30.50, owies zbierany 16, jęczmień brow. 23.75, groch Wiktorja 27 — 29, mąka pszenna grysikowa 49 do 49.50, mąka pszenna 65 proc. 39 — 41, mąka żytnia do 65 proc 25 — 26, otręby pszenne grube 9.50 — 9.75, pszenne średnie 8.50, otręby żytnie 7.50 — 8. Usposobienie żywsze.

Gdańsk, 20. 1. Pszenica 128 f. 15.75 do 16, 125 f. 15.25 — 15.50, żyto 120 f eksp. 8.85 do 8.90, konsumcyjne 9.25, jęczmień I gat. 9.40 — 9.75, II gat. 9.10 — 9.25, gorszy 8.80 do 9, owies eksp 7.80 — 8.70, groch zielony 16.25 — 24, otręby żytnie 5.75 — 5.90, pszenne 6. Dla wszystkich rodzajów zbóż tendencja zwyżkowa.

„Chciałabym mieć własne, specjalne mydło“

Wybitny fachowiec perfumeryjny, zapytawszy pewną dystyngowaną damę, o jej życzenia, otrzymał taką właśnie odpowiedź. W ten sposób powstało oryginalne mydło „na zamówienie“, stworzone dla niezwykle wymagającej klientki Zachwycona swem mydłem, pani ta rozdała kilka kawałków wśród swych znajomych. Było to nieostrożnością! Wszyscy zaczęli się dopominać o nie. I teraz — za specjalnem pozwoleniem z jej strony — to samo mydło, absolutnie niezmienione, stało się dostępne dla wszystkich.

Niezwykle delikatne olejki cytrynowe nadają temu mydłu wybitne własności kosmetyczne.

ELIDA CITRON »Special« 80 Gr.

Wygięta oryginalna forma czyni je nadzwyczaj wygodnem w użyciu.

Pz 1861-62.17

Zrobisz najwłaściwszy wybór dając swemu dziecku Emulsję nie inną tylko „Erbe“

Pz 772/61.63

„Naczelna Konferencja Akademicka“

Instytucja o charakterze dobrowolnym i porozumiewawczym — Powstała zamiast Nacz. Kom. Akademickiego wobec odmówienia jego legalizacji przez ministerstwo

Warszawa, 21. 1. (Tel. wł.) — Ministerjum w. r. i o. p. zawiadomiło Naczelny Komitet Akademicki (N. K. A.) o odmownej decyzji w sprawie legalizacji tej instytucji. Z tego powodu odbyło się ostatnie posiedzenie N. K. A., na którem uchwalono protest przeciwko stanowisku ministerstwa.

Jednocześnie stwierdzono, że Związek Narodowy Polskiej Młodzieży Akademickiej jest jedyną organizacją powszechną młodzieży polskiej, która przez 12 lat działała jawnie na terenie wewnętrznym i zagranicznym z największym pożytkiem dla młodzieży.

Naczelny Komitet Akademicki postanowił zawiesić działalność swoją i zgłosić równocześnie skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Równocześnie, rozumiejąc konieczność istnienia ogólnej reprezentacji młodzieży akademickiej na czas zawieszenia działalności organów Związku Narodowego, T. M. A., N. K. A., wystąpił z inicjatywą powołania do życia porozumiewawczej konferencji, złożonej z największych stowarzyszeń akademickich oraz doświadczonych działaczy akademickich. W ten sposób powstała „Naczelna Konferencja Akademicka“, a jednocześnie z tem w głównych ośrodkach akademickich, w Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Wilnie, Lublinie, Gdańsku i Cieszynie powstały Miejscowe Konferencje Akademickie, które, podobnie jak i Naczelna Konferencja, mają charakter zupełnie dobrowolny i porozumiewawczy, umożliwiając koordynaccję poczynań młodzieży na wszystkich terenach i zapewniając jej jednolite kierownictwo. W skład Naczelnej Konferencji weszli: Tadeusz Fabiani jako prezes, Michał Słomiński oraz Stanisław Zaremba jako wiceprezesi Stanisław Suchorzewski i Tadeusz Lipkowski jako sekretarze. (w)

Do Pięknych Pań i Młodzieży Palącej

Śnieżna biel zębów zostaje nienaruszona, ani piękna cera palących Pań — ni młody organizm młodzieży palącej nie rujnowany jest zabójczym wpływem dymu tytoniowego w nieprześcignionych tutkach

DWUUSTNIKI,

które poleca

Fabryka Tutek Patentowanych JAN PIOTROWSKI w Warszawie ul. Grzybowska 49. Tel. 205-89.

Pg 7 860-62.22

Hitler, Papen, Schleicher itd.

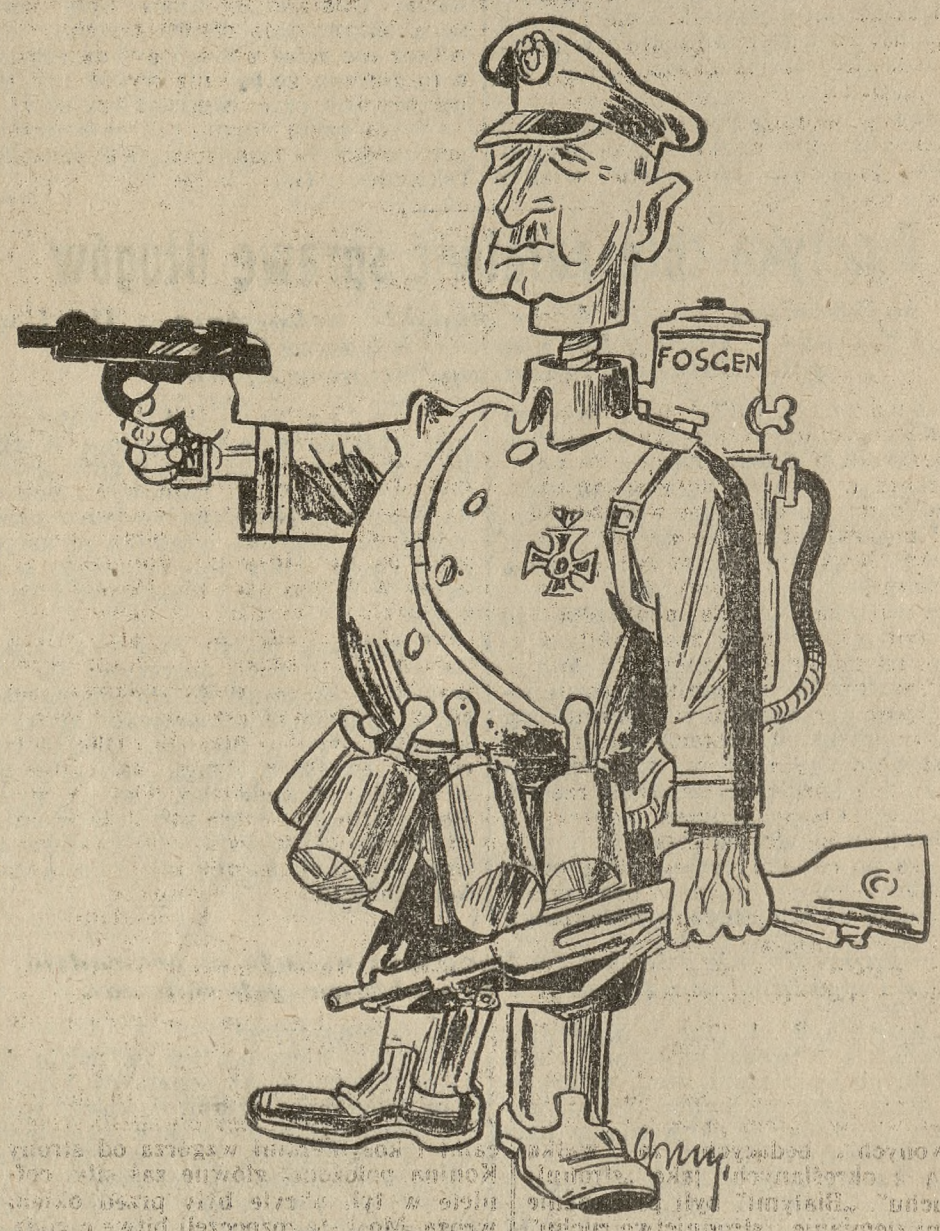

Głowa taka lub owaka,
Tułów wciąż ten sam — krzyżaka.

Sen. Głąbiński o książce prof. Rybarskiego

W „Kurjerze Lwowskim“ senator prof. Głąbiński nakreślił z powodu ostatniej książki posła prof. Rybarskiego następujące m. i. uwagi:

Istotną usługę oddał prof. Rybarski Roman nauce i społeczeństwu przez gruntowne opracowanie i wydanie drukiem dwóch dzieł: jednego o „Przyszłości gospodarczej świata“ i drugiego świeżo ogłoszonego, o „Przyszłości gospodarczej Polski“. W obydwu dziełach wychodzi autor z słusznego założenia, że losy gospodarcze narodów pomimo wielkiego znaczenia stosunków i sił zewnętrznych, w pierwszym rzędzie zależą od nich samych, od kierunku i wartości polityki gospodarstwa narodowego. Dlatego i w tej nowej książce, zasługującej na to, aby ją każdy kulturalny Polak poznał i przemyślał, prof. Rybarski nie zajmuje się przewidywaniem, jaką będzie przyszłość gospodarcza Polski, ale stara się wskazać, jaką ona być może i powinna przy zastosowaniu rozumnej polityki gospodarczej.

„Autor zdaje sobie sprawę z faktu, że nie wszystko da się opanować świadomą wolą. Dalekim jest od romantyzmu gospodarczego, od stosowania w tej dziedzinie zasady: „mierz siły na zamiary, nie zamiar według sił“. Okaże się, że ten romantyzm, nieliczenie się z rzeczywistemi warunkami, z własnemi zasobami i zdolnościami, przyniósł naszemu gospodarstwu olbrzymie szkody. Ale również nieuzasadniona jest przeciwna skrajność, w którą łatwo się wpada po bolesnych rozczarowaniach: fatalizm, wyczekiwane poprawy od światowej konjunktury, polityka gospodarcza, która się streszcza w haśle „przetrwania“. Żadne zewnętrzne okoliczności i objektywne warunki, w których znajduje się gospodarstwo narodowe, nie wyznaczają jednego kierunku świadomej woli narodu, a tylko zamykają jej ruchy w pewnych granicach. Trzeba zdać sobie sprawę z tych granic, poznać je, a potem myśleć przedewszystkiem o tem, jak na tej podstawie zabezpieczyć pełny rozwój gospodarstwa narodowego“. Tak zapatruje się na cel swej książki autor i zgodnie z tem przedstawia w jedenastu rozdziałach stan naszego gospodarstwa narodowego i strukturę społeczną Polski, oraz rozwija swoje poglądy i wskazania na podstawy ustroju gospodarczego, na charakter narodowy i jego braki, nakoniec na potrzebę wychowania gospodarczego.

„Pragnąłbym, aby ta krótka notatka o książce, pełnej treści i bystrych sądów, zachęciła czytelników do zaznajomienia się bliższego z jej treścią. Niezależność polityczna bowiem nakłada na całe społeczeństwo także doniosłe obowiązki w dziedzinie wychowania i wykształcenia gospodarczego. Obowiązki te są tem większe, że, jak słusznie przypomina autor, dotychczasowy „romantyzm“ gospodarczy przyniósł już olbrzymie szkody naszemu gospodarstwu.“

Tendencyjne brednie komunistycznego dziennika berlińskiego

Organ komunistyczny „Rote Fahne“, wychodzący w Berlinie, umieścił dnia 19 stycznia, następującą wiadomość z Polski:

„W 1 kompanji 48 pułku piechoty w Stanisławowie wybuchł bunt wśród żołnierzy. Przyczyną buntu była okoliczność, że wojsko interwenjowało w czasie rozruchów ludności cywilnej i gdy żołnierzom nakazano strzelać do tłumu, grupa żołnierzy odmówiła posłuszeństwa, rzuciła broń i rozbiegła się. Kilkunastu ludzi przedarło się do Rosji Sowieckiej, a reszta składająca się z 37 ludzi, po 32-dniowej tułaczce zdołała dotrzeć do granicy niemieckiej na Górnym Śląsku. Gdy dezerterzy usiłowali przekroczyć granicę, zostali zatrzymani przez polską Straż Graniczną. Wywiązała się strzelanina, przyczem dwaj dezerterzy zostali zabici, siedmiu aresztowano, a reszta w liczbie 28 zdołała zbiec na stronę niemiecką.“

Informacja organu komunistycznego jest od początku do końca zmyślona. Sądząc z treści artykułu wypadek buntu musiałby się zdarzyć przeszło miesiąc temu. Według informacyj władz wojskowych wypadek podobny w Stanisławowie wogóle miejsca nie miał, rozruchów ludności cywilnej nie było, wojsko nie interwenjowało, żaden wypadek dezercji w 48 p. p. wogóle nie zaszedł.

Bezpodstawna pogłoska o masowym buncie w armji polskiej jest niewątpliwie tendencyjnym alarmem, zmierzającym do dyskredytowania Polski i do zaszkodzenia armji polskiej, której doskonała karność i zdrowy duch nie są chętnie widziane wśród naszych wrogów.

Echa zajść antyżydowskich w Pruszkowie

Sprawa o zajścia antyżydowskie w Pruszkowie w dniu 11 listopada ub. r. znalazła się na wokandzie sądu okręgowego w Warszawie. W imieniu 14 oskarżonych młodzieńców wystąpili adwokaci: Dębski, Stypułkowski, Czarkowski, Grendyszyński, Jodzewicz i Kwiatkowski.

Sąd sprawę umorzył na wniosek prokuratora Siewierskiego na mocy amnestji.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Książka, która każdy kulturalny Polak przeczytać powinien:

A. Heydel nr 7 412

Jacek Malczewski - Człowiek i artysta

Tutki (zwijki) ALTESSE (kork) cieszą się uznaniem palaczy w kraju i zagranicą.

Tg 738

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Jeszcze o sądownictwie polubownem

Nasz feljeton o sądownictwie polubownem w „Kurjerze Pozn." wzbudził zainteresowanie zarówno wśród pracowników, jak i wśród kół gospodarczych. Mieliśmy kilka rozmów na ten temat, z których zaczerpnęliśmy nowych myśli, utwierdzających nas zresztą w przekonaniu o potrzebie rozbudowy sądownictwa polubownego.

Pewien znajomy kupiec w trafny sposób. w trzech punktach streścił korzyści rozstrzygania sporów na drodze sądownictwa polubownego: 1) życiowe ujmowanie zagadnień handlowych, 2) taniość postępowania, 3) szybkość. Zdaje się, że ta ostatnia korzyść jest najważniejsza: cóż bowiem po korzystnym wyroku, gdy przyjdzie on po upływie wielu miesięcy lub — co często w sądach państwowych bywa — po latach, kiedy albo rozstrzygnięcie już niema aktualnego znaczenia, albo egzekucja jest bezowocna.

Inny znów przyjaciel naszego pisma adwokat — zwrócił nam uwagę na postanowienia nowego kodeksu postępowania cywilnego, obowiązującego od 1-go stycznia r. b. Nowe przepisy znakomicie ułatwiają i upraszczają formalności, związane z postępowaniem przed sądem polubownym. W szczególności dotyczy to Królestwa, gdzie do niedawna obowiązywał wymóg sporządzania zapisu na sąd polubowny w ściśle przez ustawę oznaczonej formie i z obowiązkowem rejestrowaniem go notarjalnie lub sądownie. Wedle nowych przepisów, potrzebne jest tylko zawarcie przez strony umowy w formie pisemnej, bez żadnych dalszych formalności, o oddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego i dokładne oznaczenie w tejże umowie przedmiotu sporu, bądź stosunku prawnego, z którego spór wynikł lub wyniknąć może. Taka umowa uważana już jest za zapis na sąd polubowny, zaczem osobnego zapisu sporządzać nie trzeba.

Strona, która posiada z drugą ze stron umowę, iż oznaczona sprawa lub też spór podlega rozpoznaniu przez sąd polubowny, pragnąc rozstrzygnięcia sprawy przez tenże sąd, wyznacza sędziego z listy członków sądu polubownego i zawiadamia o tem przeciwnika. Wzywa go, aby w ciągu tygodnia również wyznaczył sędziego polubownego i zawiadomił ją o swym wyborze. Jeśli przeciwnik wezwaniu nie uczyni zadość, sąd państwowy wyznaczy arbitra na wniosek strony. Po otrzymaniu przez przewodniczącego sądu polubownego zawiadomienia stron i wyznaczeniu arbitrów, onże przewodniczący nadaje sprawie dalszy bieg, mianowicie wzywa arbitrów do wyboru superarbitrów.

Wyrok sądu polubownego jest bezapelacyjny i ma moc prawną narówni z wyrokiem sądu państwowego; podobną moc ma i ugoda. zawarta przed sądem polubownym. Jedynie z przyczyn, wyraźnie w ustawie przewidzianych, może strona wnieść skargę sądową o uchylenie wyroku sądu polubownego.

Wobec tak uproszczonego postępowania, wyrażamy nadzieję, że sądownictwo polubowne rozwinie się należycie. Do tego potrzebna jest w pierwszej linji dbałość instytucyj. posiadających sądy polubowne, o sprawność pracy i wysoki poziom wydawanych rozstrzygnięć sądów polubownych.

Krótkie informacje gospodarcze

— Po uruchomieniu przędzalni Zjednoczonych Zakładów Scheiblera i Grohmana w Łodzi nastąpiło obecnie częściowe dalsze uruchomienie fabryki. Zatrudnienie znalazło kilkuset robotników.

Nasze wykresy

„Tłuste" lata rolnictwa osiągnęły punkt szczytowy w r. 1927, kiedy za żyto — podstawowy produkt polskiego rolnictwa — płacono przeciętnie prawie 43 zł. za 100 kg. Następne lata przyniosły spadek ceny żyta. Do poziomu nienotowanego od pół wieku spadło żyto w roku 1932.

Ceny hurtowe artykułów przemysłowych nie obniżyły się w tej proporcji. Przyjmując za wskaźnik r. 1927 = 100, okaże się, że dla cen artykułów rolniczych wynosił wskaźnik w grudniu ub. r. — 44,8, dla artykułów przemysłowych 65.8. Wskaźnik dla metali — 71,8, węgla 121,2.

Żyto — miernik dobrobytu rolnika

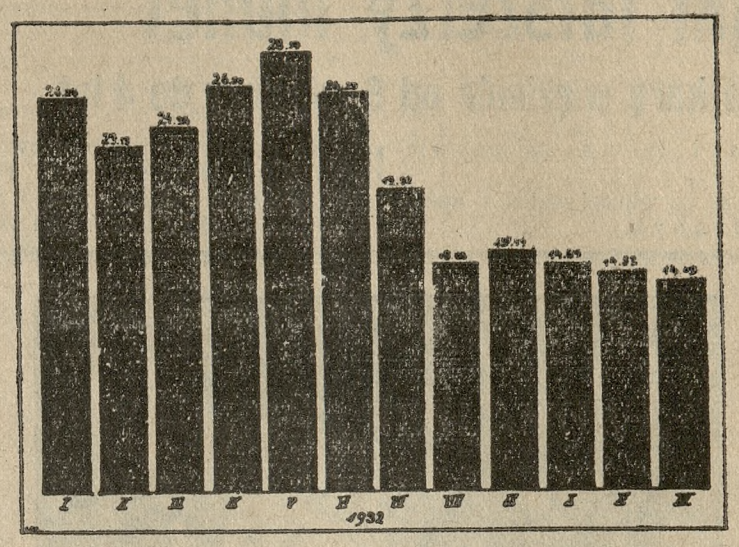

Dwanaście słupków odtwarza, przeciętny poziom ceny żyta w poszczególnych miesiącach 1932 roku.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Czy wolno zajmować zwroty ceł na pokrycie podatków?** Koła gospodarcze zwróciły się z odpowiedniemi wnioskami do władz w sprawie coraz częściej powtarzających się wypadków, że na należnościach przemysłu z tytułu zwrotów ceł, które zkolei obracane są na opłatę ceł od artykułów przywiezionych z zagranicy i zużywanych w produkcji eksportowej, władze kładą areszt z racji należności podatkowych Zainteresowane koła gospod. podkreślają, że przy obecnych pogłębiających się trudnościach zbytu na rynkach zagranicznych dużą rolę jako środek utrzymania konkurencyjności naszego przemysłu na obcych rynkach odgrywają zwroty ceł i że tego rodzaju postępowanie władz naraża przemysł na dotkliwe straty.

Z KRAJU

(z) **50 tys. sztuk trzody z Polski dla Sowietów.** W kołach kupieckich i rolniczych wzbudziła duże zainteresowanie możliwość dostawy 50 tys. sztuk trzody chlewnej dla Sowietów. Dostawa tak poważnej ilości trzody chlewnej do Sowietów, w razie zawarcia tranzakcji, trwałaby przez cały rok bieżący. Kontrahent sowiecki przytem wysuwa warunek uzyskania kredytu 9-miesięcznego. O zawarcie tranzakcji ubiegają się kupcy - eksporterzy trzody, którzy złożyli już ofertę sowieckiemu przedstawicielstwu handlowemu. Zainteresowany jest nią również przemysł bekonowy.

(z) **Rokowania handlowe polsko - austrjackie na dobrej drodze.** Rokowania handlowe polsko - austrjackie, których dalszy ciąg odbywa się obecnie w Wiedniu, doprowadziły do uzgodnienia przeważającej części wykazu ceł preferencyjnych, które Polska byłaby w możności przyznać Austrji. Nie uzgodnione zostały dotychczas jeszcze sprawy dotyczące eksportu węgla i trzody chlewnej z Polską do Austrji. Rokowania, które prowadzone są w tempie przyśpieszonem, ulegną prawdopodobnie krótkiej przerwie, celem umożliwienia obu delegacjom porozumienia się ze swojemi rządami co do tych ostatnich spraw.

(k) **Gdańsk utrudnia dowóz polskiej mąki.** Jak Zjednoczenie Młynów Poznańsko-Pomorskich komunikuje. czyni się ze strony młynów gdańskich starania o wyeliminowanie mąki z młynów polskich przez zapewnienie odbiorcom i piekarniom gdańskim specjalnych ulg w zakresie podatku obrotowego i konsumcyjnego przy nabywaniu mąki wyłącznie z młynów gdańskich. Miarodajnym czynnikom zwrócono na tę okoliczność uwagę. (l)

(k) **Obniżenie ceny worków dla młynarstwa.** W związku z ogólną tendencją do obniżenia cen zdecydował się Syndykat jutowy na obniżkę ceny worków o 10 proc. od ceny brutto Efektywna cena worków jutowych wynosi zatem z dniem 1 stycznia b r. 26 10 centów za 1 kg. Pozatem Centro-Juta udziela obecnie rabatów w granicach 1 do 7 proc., względnie nawet 10 proc., o ile chodzi o ilości przekraczające 10.000 sztuk Przy tranzakcjach gotówkowych udziela się 3 proc. skonta (l)

(k) **Zdziesiątkowane zyski fabryki chorzowskiej.** Państw. fabryka związków azotowych w Chorzowie opublikowała sprawozdanie za rok operacyjny 1931/32 obejmujący 15 miesięcy. Bilans na dzień 1 marca 1932 r. wykazuje zysk we wysokości 876 830 zł. gdy w r 1929 wyniósł 11 247 320 zł Ze zysku za ostatni okres sprawozdawczy nie uskuteczniono żadnych wpłat gotówką do skarbu państwa. podczas gdy wpłaty na rzecz Skarbu w roku 1929 wyniosły 1 821 841 zł. Sprzedaż azotniaku wyniosła w okresie sprawozdawczym 53 182 tonny wobec 81 530 t. w r. 1930 i 137 617 w r 1929 Zakłady wykorzystały w okresie 1931/2 tylko 32 proc zdolności produkcyjnej. Sprawozdanie nie przewiduje polepszenia sytuacji w najbliższym roku operacyjnym spodziewa się jednak osiągnąć lepszy wynik finansowy. wskutek przeprowadzenia znacznych oszczędności w wydatkach stałych oraz czasowego wstrzymania produkcji azotniaku do chwili wyczerpania zapasów.

(k) **Właściwe ustawodawstwo dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.** Ustawodawstwo, dotyczące spółek z ograniczoną oodpowiedzialnością jest niedoskonałe i sprzyja powstawania przedsiębiorstw fikcyjnych. które wprowadzają do życia gospodarczego zamęt. Niedoskonałość tego ustawodawstwa wyraża się przedewszystkiem w łatwości powoływania do życia takich fikcyjnych placówek gospodarczych, oraz w zbyt słabej odpowiedzialności osób, tworzących fikcyjne spółk. z ograniczoną odpowiedzialnością Stąd też sfery gospodarcze wypowiadają się za odpowiednia nowelizacją przepisów o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, w myśl projektu komisji kodyfikacyjnej, uniemożliwiającego powstawanie przedsiębiorstw fikcyjnych.

(k) **Drogi morskie w obrotach handlowych.** Wysoce znamiennym objawem, świadczącym o usamodzielnieniu się polskiego handlu zagranicznego, jest wzrost udziału drogi morskiej w naszych obrotach handlowych z zagranicą. Gdy w r. 1391 przywóz przez porty polskie stanowił 25 proc. wartości ogólnego przywozu do Polski, to w r. 1932 w ciągu 11 miesięcy stanowił on już 35.2 proc. Również udział wywozu przez porty polskie stanowiący w r 1931 — 40 proc. wartości całkowitego wywozu wzrósł w ciągu 11 miesięcy r ub. do blisko 47 proc. Niemal połowa całego polskiego wywozu odbywa się już dzisiaj drogą na Gdańsk i Gdynię.

(k) **Wagony i lokomotywy krajowej produkcji w r. 1933.** Wytwórnie parowozów i wagonów w Polsce uzyskały w ciągu r. ub. zamówienia na 3 tys. wagonów ciężarowych, 100 wagonów osobowych i 90 lokomotyw. Ponadto przedsiębiorstwa polskie dążą do zwiększenia swej produkcji przez uzyskanie zamówień zagranicznych. Tak więc dostarczyły one pewną liczbę parowozów dla kolei bułgarskich, jugosłowiańskich. łotewskich i marokańskich Ponadto są w toku rokowania o dostawy, dla Rosji i dla Rumunji.

(k) **S. A. „Spójnia" w Nochowie, pow. Śrem.** Walne Zgromadzenie Spółki odbyło się w początkach stycznia w siedzibie Spółki. Zebranie zagaił p. Marciniec; a przewodniczącym walnego zgromadzenia wybrano p. Jana Wachowiaka ze Śremu Ze sprawozdania zarządu wynika że „Spójnia" w roku sprawozdawczym 1931/32 wykazała wprawdzie jeszcze straty w wysokości ca zł 25 000,—. że jednakże dostosowała się już całkowicie do zmienionych warunków i w roku bież pracuje już ze zyskiem. Firma cieszy się zaufaniem odbiorców i ma wielkie widoki rozwoju. Straty pokryto z funduszów rezerwowych, które po odpisach wykazują jeszcze kwotę zł 50 000,—. Zarządowi i radzie nadzorczej udzielono pokwitowania. Na członków Rady Nadzorczej wybrano pp adw Kuszenina ze Śremu jako prezesa. Marcinca z Poznania jako wiceprezesa. Sebela z Poznania jako sekretarza. Kopijewskiego z Poznania. Gräflinga ze Śremu. jako zastępców Dr Bogackiego ze Śremu. Firleja z Przybysławia i Wachowiaka ze Śremu. Zarząd spoczywa w rękach p dyrektora Laudowicza, prokurentem jest p. Lewandowski.

Z ZAGRANICY

(z) **Niemcy potrzebują nafty... do wojny!** Dodatnie wyniki ostatnich wierceń na ropę w półn. zachodnich Niemczech spowodowały pełnomocnika holsztyńskich interesantów ropnych dr. Kördinga do wydania w porozumieniu z miarodajnemi niemieckiemi towarzystwami naftowemi odezwy. Wzywa on do stworzenia „Niemieckiego Związku Ropnego" którego celem ma być osiągnięcie samowystarczalności Niemiec w olejach mineralnych. Odezwa kończy się słowami: „Walka idzie na razie o cele gospodarcze. ale i wielkie narodowe interesy są grze"

(z) **Nad handlem zagranicznym Francji zaciążył kryzys.** Całokształt obrotu handlowego Francji w r. 1932 wynosił 49 519 milj. fr wobec 72 641½ milj w r. 1931. Spadek obrotu wymiany towarowej z r. 1932 wynosił wiec 31.8 proc. Wartość importu obniżyła się w r 1932 w porównaniu do r. 1931 o 29.33 proc., a wartość eksportu za ten sam okres spadła o 35.33 proc Deficyt francuskiego bilansu handlowego za r. 1932 wynosi 10.132 608 000 franków wobec 11 770 miljonów w r 1931.

(z) **W Belgji myślą o usunięciu kobiet i dzieci z warsztatów pracy.** Sprawa pracy dzieci i kobiet w fabrykach jest obecnie bardzo aktualną i w kołach ekonomicznych. Uregulowanie tej kwestji jest uważane jako jeden ze środków złagodzenia ogólnego bezrobocia. Utrudniania w przyjęciach do pracy dzieci umożliwią robotnikowi wykwalifikowanemu znaleźć łatwiej pracę Belgowie sprecyzowali projekty żeby dzieci zatrzymywać w szkołach aż do 16 roku życia. Obok tego wielu deputowanych podobne reformy proponuje zastosować względem kobiet

(z) **Znaczne zmniejszenie się emisyj papierów wartościowych na rynku amerykańskim.** Emisje papierów wartościowych na emerykańskim rynku pieniężnym wynosiły w r. 1932 tylko 1.330 milj dol wobec 3 383 milj. w roku poprzednim i 6 185 milj. dol. w r. 1930. Emisje ostatniego roku ograniczały się prawie wyłącznie do papierów o stałem oprocentowaniu Z ogólnej bowiem sumy na emisje akcyj przypad azaledwie 7 milj. dolarów. wobec 112 milj. w roku 1931 i 731 milj. w roku 1930. W dziedzinie emisyj zagranicznych dał się zauważyć zupełny zastój.

Z WYDAWNICTW

(w) **Czem grozi Europie handel zagraniczny Z. S. R. R.** O Z. S. R. R pisze się obecnie dużo. Temat ten jest szczególnie modny na zachodzie oraz w Stanach Zjednoczonych. Natomiast w Polsce materjałów opracowanych jest niezwykle mało. O obecnej komunistycznej, planowo gospodarowanej Rosji mamy w Polsce zdumiewająco słabe wyobrażenie. Tem większą jest zasługa p M J Ziomka (którego prace pod pow. tytułem wydało Tow. Ekonom. w Krakowie) że opracował temat niezmiernie ważny i aktualny. O doniosłości tego zagadnienia niechaj zaświadczy powiedzenie O. Urbana, który twierdzi. że — handlując z Rosją — „Państwa Europy same kręcą sznur. na którym prędzej czy później (raczej prędzej niż później zawisną."

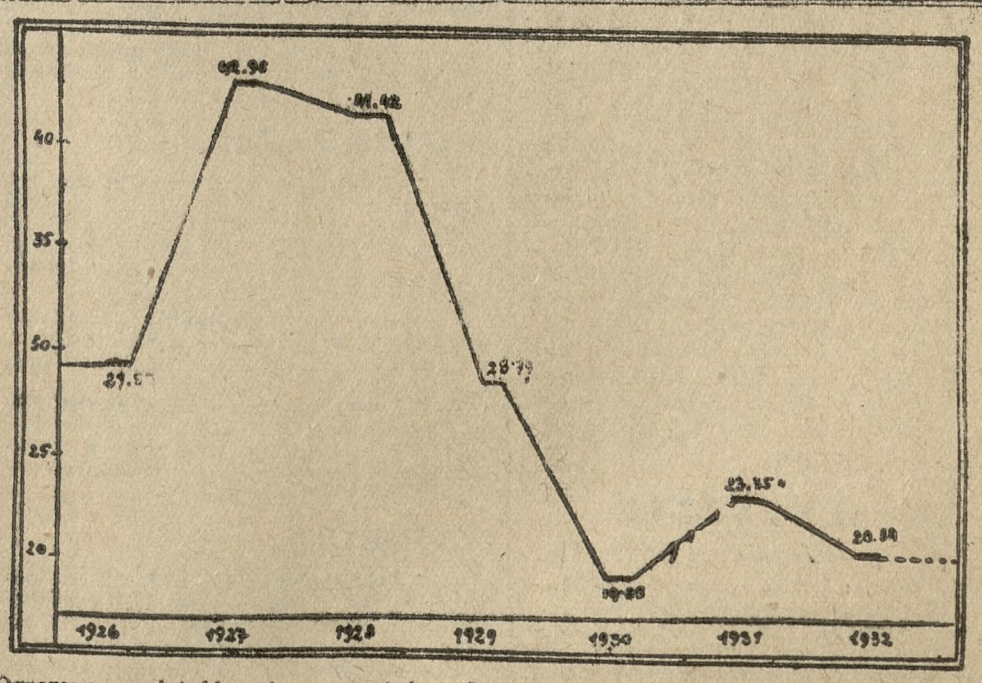

Ogromna rozpiętość poziomu cen żyta w latach 1926 — 1932 obrazuje bieg linji na powyższym wykresie.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Skazanie szajki fałszerzy monet

Fałszerze skazani zostali na karę więzienia od 6 miesięcy do 4 lat

Jak już donosiliśmy toczył się wczoraj przed sądem okręgowym proces przeciwko zorganizowanej szajce fałszerzy monet kruszcowych Po zeznaniach oskarżonych sąd przystąpił do badania świadków.

Zeznania urzędników policji śledczej. m in. Brzozowskiego, Danielewskiego i Andrzejewskiego wykazały, jak doskonałą organizację mieli fałszerze pieniędzy.

Po zeznaniach świadków sąd zarządził przerwę obiadowa do godz. 15 poczem nastąpiły przemówienia p. prok Hrakyka, oraz obrońców dr Krzyżankiewicza, dr. Nowosielskiego, dr Kowarczyka i aplikanta sądowego mgr. Hieronima Konwińskiego

Oskarżeni w ostatniem słowie prosili o uniewinnienie.

Po blisko godzinnej naradzie sąd wydał wyrok. mocą którego skazani zostali: Przybylska Marja na 4 lata więzienia, Lemański Edmund i Lemańska Teofila każdy na dwa lata. Przybylski Wacław na 3 lata więzienia. Janowski Alfons i Pawlicki Marjan każdy na półtora roku więzienia, Pawlicka Pelagja na 6 miesięcy, Przybylski Edward na 3 lata. Giergowicz Stefan i Giergowiczowa Sabina każdy na 6 miesięcy z zawieszeniem na 3 lata. Przybylskiego Stanisława oraz Szafrańskich Andrzeja i Annę sąd uniewinnił.

Przeciwko wyrokowi założył apelację prok. Hrabyk.

Na podstawie wyroku zwolnieni zostali z więzienia śledczego Przybylski Stanisław, Giergowicz Stefan i Szafrański Andrzej.

Kino „Słońce" wyświetla obecnie film p. t. „Rasputin" z Konradem Veidtem w roli tytu owej.

Patrole rowerowe policji

Komenda policji na miasto Poznań wprowadziła od kilku dni stałe patrole policji na rowerach. Niezależnie od podwójnych patroli konnych policji, patrolujących nocą na przedmieściach, we wszystkich komsiarjatach patroluje nocą policja na rowerach. Zarządzenia te mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w nocy. Publiczność przyjmie zarządzenia te niewątpliwie z uznaniem. (kl)

Kieszonkowcy jako kinomani

Przed kilku dniami dopuszczono się w kinoteatrze „Słońce" kilku kradzieży kieszonkowych. Zarządzone przez policję obserwacje doprowadziły do ujęcia całej szajki kieszonkowców. Aresztowano Stanisława Przymusińskiego (Droga Urbanowska 1), który skradł przed kilku dniami w „Słońcu" 120 złotych p. Zofji Szułdzińskiej, dalej jego kompana Antoniego Arlika (ul. Mylna 34), który ukradł portfel z pieniędzmi i dokumentami p. Kazimierzowi Pidorowi. Ponadto ujęto jeszcze Wacława Szymańskiego (ul. św. Wawrzyńca 1) za usiłowaną kradzież kieszonkową. Całą szajkę złodziei kieszonkowych odstawiono do więzienia sądowego. (kl)

Kalendarzyk łowiecki na luty

Na podstawie przepisów łowieckich, obowiązujących na terenie całego kraju (oprócz woj. śląskiego), w lutym przypada czas ochronny na następującą zwierzynę i ptactwo:

Łosie-byki, jelenie-byki, daniele-rogacze, sarny-kozły, sarny-kozy (od 16 lutego), łanie jeleni i danieli (od 16 lutego), zające-szaraki, zające-bielaki (od 15 lutego), niedźwiedzie, rysie, borsuki, głuszcze-koguty, cietrzewie-kury (w woj. wileńskiem, białostockiem, nowogródzkiem, poleskiem i wołyńskiem), jarząbki, pardwy, bażanty-koguty, bażanty-kury, kuropatwy, dropie, dropie-kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, dzikie indyki samice, ptaki krukowane i drapieżne (z wyjątkiem jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok), oraz żbiki (od 15 lutego).

KALENDARZYK

Sobota, 21 stycznia 1933.

Słońce: wschód 7.49 — zachód 16.20 — długość dnia 8 godzin 31 min.
Księżyc: wschód 5.09 — zachód 11.43 — po ostatniej kwadrze.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska minus 6 st. Cels — Pochmurno. — Wiatr północny. — Ciśnienie atmosferyczne wysokie 763 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa minus 5 st. Cels., najniższa minus 6 st Cels.
Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 0.20 mtr.
Kal rzk. Agnieszka P. i M — jutro Wincenty i Anastazy.
Kal. słow.: Jarosław — jutro Witisław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Sodalicja Marjańska Akademiczek U. P.** Nabożeństwo i zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 22 bm o godz 8 rano w kaplicy sodalicyjnej u Ojców Jezuitów O godz. 16 uroczystość łamania opłatka u SS. Urszulanek — Wały Leszczyńskiego 13.

OSOBISTE

— * **Z Państwowej Szkoły Budownictwa.** Od dnia 9—16 bm odbywał się tutaj fachowy egzamin dyplomowy, na wydziale architektonicznym Dnia 19 bm o godzinie 12,30 odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów absolwentom Na wstępie przemawiał p. dyrektor inż. Twardowski. który, żegnając dyplomistów, życzył im u progu nowego życia dalszej owocnej pracy. W imieniu kolegów przemówił absolwent Narzyński Wyraził on podziękowanie p dyrektorowi i pp profesorom za ich wszelkie wysiłki — Dyplomy ze zdanego państwowego egzaminu otrzymali następ absolwenci: Wacław Birkholz z Roszkówka (woj. pozn.), Donat Centkiewicz z Poznania, Edward Czajka z Ostrowa Wlkp., Mieczysław Filinger z Sierakowa (woj. pozn.), Franciszek Idziorek z Wrześni, Edward Krantz z Poznania, Alojzy Grabowski z Chełmży (woj. pomorskie), Otto Herzke z Chełmży (woj pomorskie), Stanisław Kiser z Błachownia woj. kieleckie), Marjan Korcz z Poznania, Edward Lewandowski z Łopienna (woj pozn.), Franciszek Malinowski, z Stryja (woj. stanisławowskie), Jan Morawski z Słupcy (woj łódzkie), Jerzy Niezgódzki z Poznania, Edward Narzyński z Torunia, Rajmund Ossowski z Bydgoszczy, Lech Przybysz z San Antonio U. S. A., Zygmunt Sychowski z Poznania, Roman Ślewczuk z Poznania, Brunon Świtlik z Poznania, Hieronim Wrociński z Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tow. Bursa Rzemieślnicza im. Staszica w Poznaniu.** Walne zebranie odbędzie się we wtorek 24 bm o godz 20 w salce p Jarockiej, ul Masztalarska 8 a I ptr., na które zaprasza zarząd Towarzystwa i organizacje rzemieślnicze.

— * **Sodalicja Marjańska Akademików przy U. P.** urządza w niedzielę 22 bm o godz. 18 w Nowym Domu Akademickim schadzkę.

— * **Narodowa Organizacja Kobiet, Koło Jeżyce.** Zebranie odbędzie się w środę d. 25 bm. o godzinie 20 w salce p. Tomkowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. Wykład wygłosi p. Pawłowska.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Sokoli! Sokolice!** Dnia 22 bm. odbędzie się w Poznaniu obchód 70 rocznicy powstania styczniowego 1863 r. Zaleca się przeto udział Sokołów — o ile możności w strojach uroczystych — w tym obchodzie, tak w kościele, jak też w akademji.

WYSTAWY

— * **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (Pl. Wolności 18) W niedzielę 22 bm. o godz. 11 nastąpi w Salonie Tow Przyj. Sztuk Pięknych otwarcie nowej wystawy obrazów Wandy Chełmońskiej. Rafała Malczewskiego, rzeźb Marcina Rożka i wystawy bieżącej. w której udział biorą Batycki. Ossecki i Sanok Salon otwarty od godz. 10—15, w niedziele i święta od godziny 11—15.

— * **Wystawę darów misyjnych dla Kresów Wschodnich** urządza Sekcja Misyjna Sodalicji Pań Miejskich w Poznaniu, w połączeniu z walnem zebraniem we wtorek 24 bm na sali domu paraf św Marcina. Wystawa otwarta będzie od godz 11 do 19 Wstęp wolny. — Walne zebranie na tejże sali o godz. 17.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Kulig w „nieznane"** organizuje w niedzielę „Unja" Zbiórka odbędzie się o godz 13 na ul Fr. Ratajczaka przy Muzeum Wojskowem Informacyj udziela telef. 1470. Goście mile widziani.

— * **Na Targi Bryljyskie** organizuje się wycieczkę do Londynu i Birmingham w czasie od 23 lutego do 4 marca Informacyj udziela Przedstawicielstwo P B. P „Francopol" w Poznaniu, „Par", Al. Marcinkowskiego 11.

— * **Harcerska Drużyna Wilków Morskich** urządza w niedzielę 22 bm wycieczkę nartami i saniami do Ludwikowa. Wyjazd z Poznania do Mosiny rano o godz. 8 min. 10. Zgłoszenia na udział w wycieczce przyjmuje p Wacław Kwaśniewski o godz. 7 min. 40 na dworcu głównym. Zniżka kolejowa zapewniona.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z ruchu zarobkowego.** Z inicjatywy inspektora pracy p. dr Mroczkowskiego odbyła się w tych dniach konferencja celem ustalenia płac w przemyśle metalowym i handlu. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele poszczególnych organizacyj robotniczych oraz Zw. pracodawców Pobudkę do zwołania konferencji dał Związek pracodawców, który ustalił jednostronnie płace, obniżając je o przeszło 10 procent w stosunku do płac ustalonych przez komisję rozjemczą w roku 1931. Po dłuższej dyskusji uzgodniono odbycie ponownej wspólnej konferencji bez udziału reprezentanta Inspekcji Pracy, po przedłożeniu postulatów przez organizacje robotnicze Związkowi pracodawców. Na konferencji ma nastąpić ostateczne ustalenie taryfy zarobkowej dla wymienionej wyżej kategorji pracowników na rok 1933. (we)

— * **„Akord" Tow. Śpiewacze** Poznań Jeżyce odbyło w dniu 13 bm. swoje roczne walne zebranie. Po sprawozdaniu z rocznej działalności prezesa, sekretarza, skarbnika, bibljotekarza, dyrygenta i komisji rewizyjnej, zapoznano walne zebranie z wynikami pracy ustępującego zarządu. Następnie udzielono absolutorjum ustępującemu zarządowi Uznając trud ustępującego zarządu, wybrano ponownie cały zarząd na rok bieżący: a mian: prezes kol. Wawrzyniak Sylwester, zast. Holasz Feliks, sekretarz kol Przybylska Marta, zast. kol Pawlak Antoni, skarbnik kol. Bociański Zdzisław, bibljotekarz kol Nogaj Leon, zast. bibl. kol Nogaj Adam oraz radni kol. Nowakówna Janina i Pawlak Jan, do komisji rewizyjnej wybrano kol.: Szemborska Helena, Lemke Eulogjusz i Walter Stanisław Florjan

— * **Koło Seniorów** odbyło walne zebranie pod przewodnictwem prezesa p. Niewiady. Postanowiono urządzić dnia 1 lutego rb. w lokalach klubowych wieczorek familijny dla członków i ich rodzin. Ożywiona dyskusja powstała w sprawie ewentualnej likwidacji lokali klubowych; sprawę tę powierzono zarządowi do ostatecznego załatwienia. — Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano p Matuszaka do pióra powołano p Piwońskiego, na ławników pp. Muchę i Wójciaka Ze sprawozdań wynika że Koło rozwijało się pomyślnie; obecnie liczy zgórą 100 członków Po obszernej dyskusji nad sprawozdaniami udzielono ustępującemu zarządowi pokwitowania. Na rok 1933 wybrano zarząd w składzie następującym: pp. Wincenty Niewiada — prezes, Leon Kokot — wiceprezes, Antoni Leśniewicz — sekretarz Tomasz Napierała i E Piwoński — radni (lś)

— * **Poświęcenie nowego lokalu.** W dniu dzisiejszym dokonał ks Pawlicki z parafji św Marcina poświęcenia nowego składu futer firmy Tadeusz Olszyński, przy ul. św. Marcina 58 Nowemu przedsiębiorstwu „Szczęść Boże".

— * **Z targu.** Dnia 20 b m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał 1 kg. masła wiejskiego 2.30—2.40 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2.40—2.60 zł; 1 kg. twarogu 0.40—0.60 zł; za litr śmietany 1.20—1.40 zł; litr mleka pełnego 18—20 gr; mendel jaj wapnowanych 1.50—1.60 zł; świeżych 1.80—2.00 zł

Za mięso 1 kg słoniny świeżej 1.60—1.70 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.40—1.80 zł; wołowiny 1.20 do 1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1.40—1.80 zł; koziny 1.00—1.20 zł; smalcu 2.40—2.60 zł

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3 zł; kaczka 2—4 zł; gęś 4—6.50 zł; para gołębi 1.40—1.60 zł; indyk 4.00—6.50 zł; zając 4.00—4.50 zł; perlica 2.60—3.00 zł; bażant 2.80—3.00 zł; królik 1.30—1.50 zł

Za jarzyny płacono: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 1 kg marchwi 10—20 gr; 1 kg kalarepy 30 groszy; 1 kg szpinaku 80 groszy; 1 kg kapusty 20—40 gr; selera 30 gr; 1 peczek pietruszki 10 gr; 1 kg jarmużu 20—30 gr; 1 kg cebuli 20 gr; za kalafjor 10—60 gr; 1 kg bobu 40—60 gr; 1 kg. brukselki 30—40 gr; główka zielonej sałaty 20—30 gr

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.00—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.00—2.40 zł; karasia 1.80—2.00 zł; sandacza 3.60—4.00 zł; suma 2.60—3.20 zł; miętusa 2.40—3.00 zł; leszcza 1.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60 do 1.20 zł; 1 kg karpia 2.20—2.40 zł; za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej; 1 kg. śledzi zielonych 80 gr

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1.60—2.40 zł; za 1 kg jabłek 0.80—1.30 zł; gruszek 0.60—1.20 zł; winogron 2.80 do 3.20 zł; 1 kg orzechów włoskich 2.60 do 2.80 zł; laskowych 2.80 zł

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6.40—8.00 zł

Targ bardzo ożywiony. Dowozy duże. Ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Czyje to rzeczy?** W komisarjacie IV znajduje się znaczna ilość przedmiotów pochodzących z kradzieży: m in. 2 poduszki, pierzyna, noże, widelce i łyżki srebrne, szafka z przyborami do rowerów, kilka nożyczek do manicure, torba ceratowa i korba do świdra Przedmioty te zostały ukradzione w niestwierdzonem miejscu. (kl)

Z Poznańskiego

— * **GNIEZNO.** (Kolportaż fałszywych stuzłotówek.) Dnia 17 bm. aresztowano rolnika Wojciecha Bałuto ze Skoczyna w chwili, gdy w restauracji p. Winieckiej usiłował zmienić fałszywy banknot 100-złotowy W czasie przeprowadzonej rewizji osobistej u Bałuta znaleziono jeszcze 3 dalsze fałszywe banknoty. Zapytany o pochodzenie falsyfikatów twierdził, że otrzymał je od pewnego handlarza zboża w Pobiedziskach, któremu sprzedał większą ilość zboża.

— * **CZERNIEJEWO.** (Pożar młyna) Dnia 17 bm. w nocy wybuchł pożar w młynie parowym p Zofii Wostrakowej Mimo usilnych zabiegów nie zdołano młyna uratować który spłonął doszczętnie Wedle podania poszkodowanej strata wynosi około 170 000 zł. podczas gdy suma ubezpieczeniowa wynosi 150 000 zł Co było przyczyną pożaru, ustali śledztwo (br)

— * **KROTOSZYN.** (Grzywny i kary) Właściciel hotelu p. Ratajczak otrzymał mandat karny w wysokości 50 zł za udzielenie sali młodym z O W P w październiku ub. r. Odwołanie do sądu okręgowego w Ostrowie nie odniosło skutku.

Prezes Stronnictwa Narod na powiat krotoszyński p Szlanga otrzymał mandat karny od starostwa powiatowego na 50 zł za zwołanie zebrania przedwyborczego do Sejmików bez zezwolenia władzy. Według doniesienia posterunkowego referowali obszernie o sytuacji politycznej obecni na zebraniu posłowie wobec czego władza nie uznała zebrania tego jako przedwyborczego do Sejmiku. (R)

Przy zatruciu, wywołanem zepsutemi potrawami, jak również alkoholem nikotyną, morfiną, kokainą i opium zastosowanie naturalnej wody **Franciszka-Józefa** jest cennym środkiem pomocniczym Zalecana przez lekarzy. ng 7 498

Udział Wielkopolski w Powstaniu Styczniowem

(Bitwa pod Pyzdrami)

Aczkolwiek było i jest wiadomem, że Wielkopolanie uczestniczyli czynnie w powstaniu r. 1863, jednak dzieje tego ich udziału jeszcze do niedawna nie doczekały się źródłowego opisu. Przygodni historjografowie — nieraz amatorzy — oraz pamiętnikarze oświetlali małe cząstki ruchu, zaś w historjach ogólnych powstania udział Wielkopolan z natury rzeczy roztapiał się w całokształcie działań i walk. Obecnie przybyła na tym wycinku dziejów praca podstawowa. Jest nią prof. dra Wacława Fidlera „Udział Wielkopolan w powstaniu styczniowem aż do wykrycia komitetu Działyńskiego".

Dr. Fidler jął się tej pracy zachęcony przez prof. dr. Wacława Sobieskiego, profesora Wszechnicy Jagiellońskiej — Dzięki uprzejmości autora, mogliśmy uzyskać wgląd w rękopis tego niewydanego jeszcze dzieła, które w walnej mierze oparło się na materjałach dotychczas nieznanych i niewyżyskanych. Znalazł je m. in. autor, za wskazówką dyr. Bibljoteki Raczyńskich dra Andrzeja Wojtkowskiego — w Archiwum Państwowem w Poznaniu, nadto posługiwał się, jako materjałem fundamentalnym, aktem oskarżenia, który został wniesiony przed Trybunał Stanu w Berlinie przeciw 136 oskarżonym o zdradę stanu, a opierał się, między innemi, głównie na materjałach, które policja poznańska zabrała d. 28 kwietnia 1836 w pałacu Działyńskich, gdzie znajdowała się siedziba głównego komitetu powstańczego na Wielkopolskę.

Jak już widzieliśmy z tytułu pracy dr. Fidler zamyka swoje dociekania źródłowe na wykryciu tego komitetu. Początek ich stanowi określenie, jakie nastroje panowały w Wielkopolsce po wybuchu powstania styczniowego, i jakie formowały się komitety. I na naszym gruncie, tak jak w innych dzielnicach, przeciwstawiały się sobie dwa obozy: „Białych", którzy byli powstaniu i udziałowi w niem przeciwni, oraz „Czerwonych", będących za walką zbrojną, a określanych jako „stronnitwo ruchu". „Białymi" byli przeważnie zamożni ziemianie, „stronnictwo ruchu" miało w swoich szeregach mniej mienną część ziemiaństwa, rzemieślników, młodsze duchowieństwo, część inteligencji; włościanie trzymali się na uboczu od obu obozów, zajmując stanowisko wyczekujące. Dr Fidler przedstawia kolejno stosunek Niemców i rządu pruskiego do powstania, dalej zajmuje się wyprawami oddziałów wielkopolskich do Królestwa, podjętemi niezależnie od jakichkolwiek komitetów, następnie opisuje działalność komitetu Działyńskiego i jego wykrycie.

Z cennej tej pracy przytoczymy obszerniejszy urywek, odnoszący się do bitwy pod Pyzdrami (29. IV. 1863). W bitwie tej przyjął udział, jako dowódca, Edmund Taczanowski, który z ramienia komitetu Działyńskiego był dowódcą 3-go oddziału oraz organizatorem oddziału rekrutowanego w powiatach po lewej stronie Warty. Taczanowski, eksoficer pruski i były powstaniec z lat 1846 i 1848, już 17 kwietnia przybył do Pyzdr, gdzie ogłosił Rząd Narodowy, odczytał na Rynku dekret tegoż rządu, powołujący ludność do broni i kazał rozbroić straż graniczną. Wkrótce oddział Taczanowskiego wzrósł do 2000 ludzi, nad miastem powiewała chorągiew polska, jako znak władzy Rządu Narodowego.

Dnia 27 kwietnia — pisze dr. Fidler — doszły Taczanowskiego niepokojące wieści, że Moskale wyruszyli z Konina na Pyzdry. Wysłał tedy rozkaz Faucheux'emu, by się z nim połączył. Faucheux już Słupcę opuścił i rozłożył obóz w Ratajach, uczynił to, otrzymawszy wiadomość, że Rosjanie zamierzają go również w Słupcy zaczepić. Po otrzymaniu rozkazu wyruszył Faucheux natychmiast do Pyzdr i przez cały następny dzień 28 IV. krążył koło Pyzdr, oczekując Moskali, a niedoczekawszy się nieprzyjaciela, wyruszył dnia następnego o 3-ciej rano do Rataj. Strudzony żołnierz nie zdążył wypocząć, gdy Taczanowski zażądał znowu pomocy. Niepodobieństwem było wysyłać przemęczonego żołnierza do boju, więc postanowiono wybrać ochotników i z nimi wrócić do Pyzdr. Oficerowie złożyli swoje stopnie wraz z komendantem i chętnych do boju zgłosiło się 87. Podzieleni na dwie kompanje, z wybranymi dowódcami Faucheux i Turnem, ruszyli ochotnicy na podwodach do Pyzdr. Po przybyciu do Pyzdr usłyszeli gęstą palbę na lewym brzegu Warty i bez zwłoki czasu ruszyli kłusem do szeregów polskich. Polacy obsadzili strzelcami i kosynierami wzgórza od strony Konina położone, główne zaś siły, cofnięte w tył, ukryte były przed okiem wroga. Moskale rozpoczęli bitwę o godz. 8½, strzelając granatami i kartaczami z dwóch dział. Wkrótce zmusili do milczenia słabą artylerję partyzantów, przyczem odniósł ranę w nogę dowódca artylerji Władysław Zakrzewski. Strzelanina z karabinów nie ustawała i czyniła większe szkody w szeregach Rosjan, słabo krytych rzadkiemi krzakami, niż u Polaków, dostatecznie zasłoniętych.

W początku bitwy kula nieprzyjacielska trafiła Faucheux'go w udo i uczyniła go niezdolnym do walki. Dzielny Francuz oddał dowództwo Witoldowi Turno, którego Komitet na tem stanowisku zatwierdził. Nastała chwila, że ogień karabinowy nieprzyjacielski słabł, wywołało to przypuszczenie, że Rosjanom zabrakło amunicji. Wtedy odezwały się głosy w szeregach piechoty, by jazda wykonała atak na słabnącego wroga. Wnet spełnił to życzenie Niegolewski, który przywiózł rozkaz dowodzącemu jazdą Miśkiewiczowi, by ruszył do ataku. Niestety tylko 4-ch poruczników jako to: Bolesław Bronikowski, Mieczysław i Tadeusz Jaraczewscy, Stefan Zakrzewski i podoficer Budziszewski Stanisław z Wołynia „spięli dzielne rumaki i co koń wyskoczy ruszyli przeciwko nieprzyjacielskiej piechocie", lecz „powstrzymani przez przebiegających strzelców, że sami nie rozbiją Moskali, powrócili pod gradem kul moskiewskich do ociągających się szeregów jazdy. W tej okazji dał Budziszewski dowód zimnej krwi i odwagi: gdy pod nim konia ubito, rozebrał go z całego rynsztunku i umieściwszy takowy na plecach, kroczył wolno wśród najtęższego ognia nieprzyjaciół ku swojemu szwadronowi". Wkrótce po szarży poruczników około godz. 4-tej po południu poprowadził Ganier do ataku na Moskali 120 kosynierów, do których przyłączyło się 5-ciu strzelców. Rosjanie nie stawiali żadnego oporu i cofnęli się ku Myszakowu w stronę Kalisza.

W ośmiogodzinnej potyczce stracili

KUPIEC ruinowany, z długoletnią praktyką na samodzielnych stanowiskach, **poszukuje**

PRZEDSTAWICIELSTWA

na Bydgoszcz i okolicę poważnych firm.

Oferty „PAR", Poznań Al. Marcinkowskiego 11 pod „E. Z. 500". Pz 7862-629

Ilustracja nasza przedstawia sztandar powstańczy z 1863 roku. Według podania pod sztandarem tym walczyli już powstańcy z 1848 roku. Na podniszczonym przez ząb czasu sztandarze, widzimy z jednej strony Matkę Boską z Dzieciątkiem w koronie, a z drugiej strony Orła Białego w srebrze. Sztandar jest pięknym zabytkiem historycznym i artystycznym, który ogląda się z czcią i wzruszeniem. (kl)

Przed 5 laty w 1928 r., obchód 65 rocznicy powstania styczniowego zgromadził większą liczbę weteranów powstańców. Widać to z fotografji, zrobionej podczas przyjęcia weteranów w sali Bazaru.

W pierwszym rzędzie od lewej siedzą pp.: Konstanty Mazurek z Sulmierzyc, Józef Winnicki z Gniezna, śp. Czesław Olsztyński z Kórnika, Ignacy Mańkowski z Poznania, śp Oskar Callier, brat pułkownika z powstania 63 r., członkowie patronatu Tow. Pomocy Inw. Woj i Weteranom z 63 r. J. E. ks biskup Radoński i generał dywizji Kazimierz Raszewski, śp Jan Massalski, śp. Michał Nowicki, śp Karol Wąsikiewicz z Poznania, śp. Andrzej Tomczak ze Skalmierzyc, Antoni Grzymała-Łagiewski z Inowrocławia i śp. Jan Szymczak z Kamionki pod Gądkami w pow. średzkim.

W drugim rzędzie uwidocznieni są następujący uczestnicy powstania styczniowego: Aleksander Cielecki z Poznania, Jan Dymczyński z Gniezna, Stefan Lutostański z Poznania bez munduru obok ks. kapelana. Dalej widzimy na zdjęciu b. kuratora Towarzystwa p. Bronisława Śniegockiego, członka patronatu p. prezesa S. Samulskiego, obecnego kuratora Towarzystwa p. L. Stacheckiego i sekretarza Tow. Wet. z 1863 r. p. red. Kazimierza Ziółkowskiego.

Polacy 7-miu zabitych i 26 rannych, między zabitymi znajdował się Francuz Petit. Straty Moskali w zabitych i rannych z powodu niekorzystnego stanowiska bojowego — daleko większe — w przybliżeniu wynosiły około 100 ludzi.

Polacy pozostali panami placu boju. Wśród bicia dzwonów o godz. 6 wieczorem wrócili powstańcy do miasta, śpiewając hymn „Boże coś Polskę".

Rezultat tej utarczki w rzeczywistości równał się niepowodzeniu. Mając 2 000 partyzantów dobrze uzbrojonych, ochotnych do boju, mógł Taczanowski zupełną klęskę zadać Moskalom, którzy wprawdzie byli dość silni, bo rozporządzali przeszło 1 350 żołnierzami, lecz mieli mało amunicji. Wiadomość o takiem zwycięstwie odbiłaby się potężnem echem za granicą na korzyść walczących Polaków i stworzyłaby niemałą dźwignię moralną i polityczną dla sprawy polskiej. W krótkich i niezupełnych wiadomościach, podanych przez uczestników bitwy, mało albo nic nie wspomina się o Taczanowskim, tak jak gdyby go tam nie było. Zato dowiadujemy się, że Wł. Niegolewski, cywilny komisarz Komitetu Poznańskiego, znajdował się na polu bitwy i przyniósł rozkaz Miśkiewiczowi, by „kawalerja przypuściła szarżę". Ten sam Niegolewski powołał całą ludność miasta do broni i ustawił do obrony mostu. Ze sztabu Taczanowskiego i jego adjutantów jedyny Strzelecki, major, jest wśród walczących i jemu Taczanowski w rozkazie dziennym do żołnierzy przyznaje sławę dnia pod Pyzdrami. Sprawozdawca niemiecki twierdzi, że Taczanowski wesoło wśród przedniejszej młodzieży, należącej do jazdy i bezpiecznie przy kieliszku i obfitym posiłku spędzał czas cały, podczas którego bitwa trwała, aż znużony wyczekiwaniem i niepokojem zasnął snem twardym.

Na tem kończy dr. Fidler opis bitwy pod Pyzdrami. Właśnie w chwili, gdy się walki te kończyły, dokonała policja pruska na zarządzenie osławionego Baerensprunga rewizji w pałacu Działyńskich przy Starym Rynku. Znaleziono cały szereg dokumentów, zapisków, broń itd. Zaczęły się po całej Wielkopolsce liczne aresztowania, chociaż gdzie niegdzie sądy bądź nie przedsiębrały uwięzień, bądź uwalniały aresztowanych za kaucją. Główni zaś obwinieni: Działyński, Niegolewski i Guttry, zdołali uniknąć przytrzymania. Działyński, jako prosty żołnierz wstąpił do oddziału Taczanowskiego i bił się pod Ignacowem 8 maja, poczem poszedł na emigrację do Paryża, dokąd jeszcze przed nim dotarł Guttry, zaś Niegolewski na kilka dni przed rewizją udał się widzieliśmy wyżej, do oddziału Taczanowskiego.

Zamykająca się na tem praca dr. Fidlera powinna jak najrychlej ukazać się w druku, jako pierwsze tak szczegółowe i wysoce interesujące przedstawienie udziału Wiekopolski w powstaniu styczniowem.

Opieka społeczeństwa nad weteranami 1863 r.

Społeczeństwo nasze w Wielkopolsce otaczało powstańców weteranów nietylko głęboką czcią i szacunkiem. Czczono w nich symbol nieszczęśliwej epoki zbrojnego porywu najszlachetniejszego i najgorętszego patrjotyzmu, który nakazał walczyć bronią w ręku przeciw wrażej przemocy, by walką tą protestować imieniem narodu, zakutego w kajdany niewoli. Poważna liczba powstańców jednak żyła w warunkach tak skromnych, że bieda bywała u nich coraz częstszym gościem. W przykrych warunkach pędzili ostatnie dni żywota ambitni uczestnicy walk orężnych z Prusakami w 1848 r. pod Książem, Miłosławiem, Wrześnią i Sokołowem. Postarzeli się również uczestnicy powstania z 1863 r. Niesienie pomocy doraźnej stało się w tych warunkach aktualną koniecznością i troską gorących partjotów.

Na zebraniu sekcji kulturalnej „Straży Narodowej" w 1911 r., rzucił myśl konieczności zajęcia się losem weteranów z powstań w 1848 i 1863 r., redaktor „Orędownika Wielkopolskiego" Tadeusz Powidzki. Myśl jego poparły w słowach pełnych patrjotycznego zapału znane działaczki narodowe śp. Zofja Sokolnicka i śp. Aniela Tułodziecka. Wniosek nie pozostał tylko wnioskiem, ale niebawem już doczekał się zrealizowania.

Zbliżała się półwiekowa rocznica powstania w 1863 roku. W aktach znajduje się ręką red. Tadeusza Powidzkiego skreślona odezwa datowana 13 listopada 1911 roku, następującej treści:

„Wielmożny Panie!

„W sekcji kulturalnej „Straży" rzucono myśl stworzenia komitetu, którego zadaniem byłaby opieka nad żyjącymi jeszcze w naszym zaborze weteranami ostatniej walki o niepodległość.

„Zajęcie się tymi weteranami, niezdatnymi dziś już do pracy zarobkowej, a w części pozbawionych środków utrzymania, uważamy za obowiązek ciążący na społeczeństwie. W samym Poznaniu znajduje się — o ile informacje nasze sięgają — blisko trzydziestu uczestników ostatniej naszej walki o niepodległość, a kilkunastu z nich walczy poniekąd z nędzą. Na prowincji znajdzie się zapewne większa jeszcze liczba starców-weteranów. Powinni oni doznać jak najspieszniejszej pomocy materjalnej ze strony społeczeństwa w ostatnich może dniach życia, którego nie wahali się nieść w ofierze dla sprawy narodowej.

„Dla omówienia środków celem zapoczątkowania odpowiedniej akcji odbędzie się w środę, dnia 23 listopada rb., o godz. 8½ wieczorem w biurze „Straży" poufne zebranie, na które WPana jak najuprzejmiej zapraszamy.

„Komisja sekcji kulturalnej „Straży"

„Felicjan Niegolewski,
„Tadeusz Powidzki,
„Aniela Tułodziecka".

(Podpisy oryginalne).

Szczęśliwy początek był zrobiony. Drukowana odezwa skierowana do patrjotycznego obywatelstwa odniosła pożądany skutek. Należy przytem nadmienić, że red. Powidzki był autorem odezw, czy zaproszeń, powielał je i rozsyłał własnoręcznie. Obywatelstwo okazało się ofiarne na wzniosły cel narodowy. Patrjotyczne panie wyszukiwały powstańców-weteranów, dowiadywały się, w jakich żyją warunkach i niebawem zjawiała się pomoc materjalna.

Przyszedł rok 1913. Na pięćdziesięciolecie powstania ukazało się zawiadomienie o nabożeństwie, które miało odbyć się w środę 22 stycznia w kościele farnym za spokój dusz poległych powstańców. Zaproszono bractwa, cechy i stowarzyszenia z sztandarami. Podpisani byli członkowie Komitetu Obchodu Powstania Styczniowego. Prezesem Komitetu był śp. Karol Rzepecki, sekretarzem p. Kazimierz Otmianowski, dalej wchodzili doń jako członkowie pp.: Stefan Andrzejewski, Stanisław Buczkowski, Jan Bratkowski, Franciszek Budzyński, Jan Ełchstaedt, drowa Gantkowska, dr. Marchlewski, weteran-powstaniec Jan Mikołajczak, dr. Niegolewski, Tadeusz Powidzki, Stanisław i Zdzisław Rzepeccy, dr. Schroeder, dr. Tadeusz Schulc, Stanisław Schulc, dr. Szulczewski, Kazimiera Szymańska, Aniela Tułodziecka, Kazimierz Ulatowski i Marja Wyczyńska.

Treść zawiadomienia ujętego zwięźle na kartce z żałobną obwódką, czyta się ze wzruszeniem dziś, w obliczu 70 rocznicy powstania styczniowego w wolnej już Polsce.

Obchodowi 50 rocznicy powstania styczniowego w Bazarze przeszkodziła policja pruska, która wdarła się na salę Bazaru, gdzie odbywało się zebranie w zamkniętem kółku. Był z tego proces, który wytoczono całemu komitetowi, i posypały się kary.

Sporadycznie ukazywały się odezwy. Do obywatelstwa wysyłano listy, wzywające do ofiarności. W jednej z odezw, rozesłanych pocztą, czytamy m. innemi:

„Społeczeństwo nasze zapomniało o swych weteranach z roku 1863, choć nikt nie zaprzeczy, że pamięć o nich to narodowy obowiązek. Wszak społeczeństwa, posiadające rząd własny, otaczają weteranów swych troskliwą opieką. My przypominamy sobie weteranów zaledwie wówczas, gdy nad martwemi ich zwłokami zamyka się wieko trumny, i zdobywamy się conajwyżej na zebranie składki na krzyż nad grobem."

W tak mocnych słowach poruszała odezwa sumienia narodowe. I nie bez skutku. Z odezwy tej dowiadujemy się, że Komitet Opieki nad Weteranami zebrał już 250 uczestników ostatniego powstania. Znaczna ich część potrzebowała wsparcia. Prywatnie zebrano 3 000 marek, a 2 000 marek wydano na zapomogi najbardziej potrzebującym. Odezwa wspomniana jest zarazem zaproszeniem na zebranie, a w razie niemożności przybycia uprasza się o zgodę podpisania adresata jako członka, co zgłosić należy na ręce sekretarza Komitetu p. St. Rzepeckiego, Wielkie Garbary 14. Pod odezwą są podpisani:

Dr. Franciszek Chłapowski, drowa Gantkowska, ks. prob. Bolesław Jastrzębski z Liszkowa (weteran z 63 r. — przyp. red.), ks. szambelan Kłos, ks kan. Lisiecki, Jan Mikołajczak, dr. Felicjan Niegolewski, Wincenty, Niemojowski ze Śliwnik, Tadeusz Powidzki, Karol Rzepecki, Stanisław Rzepecki, dr. Franciszek Schroeder, ks. prałat Stychel, Aniela Tułodziecka i Stanisław Wiśniewski (ostatni także weteran, jak Mikołajczak).

W listopadzie 1913 ukazała się w pismach poznańskich odezwa; łącznie ze sprawozdaniem z czynności komitetu. „Nie poraz pierwszy — czytamy tam — odzywamy się do społeczeństwa z przypomnieniem tych starców, którzy przed laty 50 gotowi byli przelać krew swą dla lepszej przyszłości narodu — z przypomnieniem weteranów r 1863.

Społeczeństwo nie pozostało głuchem na nasze prośby składki wpływały dość licznie od osób prywatnych, oraz towarzystw.

Z 300 żyjących w państwie niemieckiem weteranów z r. 1848 i 1863 wielu znajduje się w nędzy, a stoi już prawie nad grobem. Niech im ostatnich chwil życia nie zatruwa myśl pełna goryczy, że swoi o nich zapomnieli.

Są wśród nas tacy, których nie dręczy troska o chleb codzienny, niech spieszą z pomocą tym: którzy w młodości swej do ofiar gotowymi byli — tamci nie targowali się o swe życie, więc i my nie skąpmy groszy, które każe nam złożyć już nietylko obowiązek narodowy ale i uczucie ogólnoludzkie, chrześcijańskie.

Do kasy naszej dotąd wpłynęło 18.835 98 marek, — wydaliśmy 13.890 62 marek, tak że pozostaje nam 5.945 96 marek — suma, która tylko na około pół roku nam starczy.

Przytem zaznaczyć należy, że najwyższe stałe wsparcie, którego udzielamy, wynosi tylko 7 marek miesięcznie, jest zatem nader skromne i starać się musimy o możność podwyższenia wsparcia w danych wypadkach.

Mamy nadzieję, że społeczeństwo nasze, które już tak znacznie przyczyniło się do niesienia pomocy naszym weteranom, i nadal nie zapomni o ich potrzebach.

Usilnie prosimy tak jednostki jak i towarzystwa nasze o dalsze jednorazowe lub roczne składki na ręce niżej podpisanego skarbnika.

Komitet opieki nad weteranami, dr. Felicjan Niegolewski przewodniczący, Wincenty Niemojowski-Śliwniki, zastępca przewodniczącego, dr Franciszek Schroeder skarbnik, ulica Wilhelmowska nr. 1, Konto czekowe we Wrocławiu 6 259, Stanisław Rzepecki sekretarz, Wielkie Garbary nr. 14 Dr. F. Chłapowski, drowa Gantkowska, ks. proboszcz Jastrzębski z Liszkowa, ks. szambelan Kłos, ks. kan Lisiecki Jan Mikołajczak, Telesfor Otmianowski, Tadeusz Powidzki, Jan Paczkowski, L. Pluciński ze Swadzimia, Karol Rzepecki, dr Rzepnikowski z Lubawy (także weteran — przyp. red.), ks. prałat Stychel, Elżbieta Stablewska, Karol Sczaniecki, Józef Thomas z Fijałkowa, Aniela Tułodziecka, Stanisław Wiśniewski."

Tak pamiętało narodowe społeczeństwo Wielkopolski o weteranach z powstań naszych. Nieustała ta opieka nawet podczas wojny. Po dr. Schroederze został skarbnikiem Komitetu Opieki nad Weteranami śp. inż. Stanisław Domagalski. Po jego śmierci w 1920 r. przejęła odpowiedzialny ten urząd siostra zmarłego, znana działaczka narodowa, p. Helena Domagalska.

Nie mamy pretensyj do odtworzenia całokształtu tej olbrzymiej i doniosłej pracy. Kilka przytoczonych fragmentów, wskazuje, jak doniosłą była ta praca w społeczeństwie, które dzięki swej organizacji przejęło funkcje normalnie działającego państwa. Dziś w dobie głoszenia haseł o wychowaniu państwowem, godzi się to przypomnieć.

Obecnie weterani z powstania 1863 r pobierają pensję dożywotnią ze skarbu państwa. Wynosi ona 125 zł. miesięcznie dla samotnych, 150 zł. dla żonatych, 62,50 zł dla wdów po weteranach.

Doniosła nad wyraz była rola pań z Komitetu Opieki nad Weteranami. Wyszukiwały one weteranów, badały ich stosunki materjalne, przez co zaskarbiły sobie dozgonną wdzięczność naszych bojowników o wolność. (kl)

Ostatni weterani Powstania Styczniowego

Zgrzybiała, pochylona wiekiem postać, ubrana w granatowy mundur z amarantowemi wyłogami, w czapkę rogatywkę z białym orzełkiem — wszystkim dobrze jest znana. To Weteran z 1863 r. Ale nie wszystkim znane są obecnie warunki, w jakich Weterani przebywają, w jakich upływa im reszta pracowitych dni całego życia.

Ilu żyje jeszcze w Polsce Weteranów? Obecnie jest ich około dwustu, zamieszkałych bądź przy rodzinach, lub krewnych, bądź też w schroniskach, rozrzuconych na całym obszarze Rzeczypospolitej. Jeszcze dziesięć lat temu Weteranów w Polsce było zgórą dwa tysiące. Umarło zatem w ciągu tych lat dziesięciu 1 800 Weteranów. Weterani otrzymali z rąk rządu polskiego stałą emeryturę, umundurowanie, opiekę lekarską itp., ci zaś, którym rodziny zupełnie już powymierały, względnie których krewni nie mogą czy nie chcą ponosić ciężaru utrzymania, zapewniony mają stały byt w specjalnych schroniskach. Z większych schronisk — wymienić należy dwa: w Krakowie i w Warszawie. Schronisko warszawskie zamieszkuje dziesięciu weteranów. Otacza ich stałą opieką Polski Czerwony Krzyż, który pieniądze otrzymane od władz rządowych, przeznacza na całkowite utrzymanie pensjonarjuszów. Ponadto Polski Czerwony Krzyż utrzymuje z własnych funduszów pielęgniarkę, która stale pełni nocne dyżury (w dzień jest inna pielęgniarka), lekarza, administrację, oraz dokonuje wszelkich remontów gmachu i pokojów.

Weterani w schronisku warszawskiem mają własną świetlicę, zaopatrzoną w pisma, nadsyłane przez redakcje bezpłatnie, w radio, fortepian, gry itp. Radjo jest ponadto w każdym pokoju weterana. Pokoje są schludne, czyste, wygodne, bardziej sterani wiekiem, zajmują oddzielne pokoje, inni mieszkają po dwóch. Polski Czerwony Krzyż urządził również weteranom obszerną, nowoczesną łazienkę do kąpieli gazowych. Tryb życia w schronisku ujęty jest w pewien regulamin, unormowane są posiłki (o siódmej śniadanie — staruszkowie wstają już o 4 — 5 rano — o drugiej drugie śniadanie, między 14 a 15 obiad, potem krótki odpoczynek względnie spacery czy wizyty u krewnych lub znajomych, kolacja jest o godz. 17, poczem wszyscy udają się na spoczynek). Pensjonarjusze otrzymują emeryturę w sumie zł 125, z czego część potrąca się na utrzymanie. Ponadto korzystają z wolnej jazdy tramwajami i z dużych ulg kolejowych, z czego przeważnie nie korzystają, gdyż wolą siedzieć w zacisznych, ciepłych pokojach, czytać gazety, słuchać radja. Najstarszym weteranem w schronisku jest p. Szrajer, liczący 99 lat, najmłodszym p. Maciejewski (87 lat). Wśród dziesięciu mężczyzn znajduje się jedna kobieta p. Daniłowska, która brała udział pośredni w powstaniu. J. K.

W Poznańskiem żyją następujący weterani powstania styczniowego: Konstanty Mazurek z Sulmierzyć w pow. odolanowskim, Walenty Czerkaski z Poznania (ul. Kononnickiej 9), Antoni Grzymała-Łagiewski, Inowrocław. (Przenadek 1), Józef Kaiser z Ostrowa, (ulica Sienkiewicza 3), Jan Krzywdziński z Wrześni, (ul. Rzeczna 7), Józef Winnicki, Gniezno, (Krzywe Koło 1), Tomasz Kołodziej z Małej Topoli w pow. odolanowskim, Melchior Koprucki z Poznania, (Marszałka Focha 197), Stanisław Dymczyński z Gniezna, (ul. 3 Maja 53), Aleksander Cielecki z Poznania, (ul. Szamarzewskiego 30), Franciszek Tasiemski, Września, (ul. Kościelna 82), Ignacy Mańkowski z Poznania, (ul. św. Józefa 9 a), Stanisław Titenbrunn w Bydgoszczy, (ul. Kołłątaja 4), dr. Maksymiljan Ziółkowski z Poznania, (ulica Niegolewskich 4), Ignacy Wróblewski, Inowrocław, (Synagogi 41) i Michał Michalski z Poznania, (ul. Strumykowa 5).

Udział w uroczystościach z okazji 70-lecia zapowiedzieli pp. Kaiser z Ostrowa, Michalski, Mańkowski i Cielecki z Poznania, oraz p. Winnicki z Gniezna. Inni, nie mogą przybyć na obchód z powodu wątłego zdrowia czy też choroby.

Na Pomorzu mieszkają weterani: Franciszek Sandowski w Samplawie w pow. lubawskim, January Januszewski w Wiagu Osadzie w powiecie świeckim, Franciszek Jaworski w Lubawie, Stanisław Walter w Chełmży, (ul. Chełmińska 63) i Piotr Celestyn Suryn, znajdujący się w zakładzie leczniczym w Kocborowie pod Starogardem. (kl)

— ° **ŁUBOWO** pow. Gniezno. (Wieczór humoru i śmiechu.) Stow. Młodych Polek urządziło pod protektoratem ks. prof. Zielińskiego w ubiegłą niedzielę wieczornicę humoru. Odegrano m. in fantazję sceniczną p. t. „W krainie baśni", „Taniec krasnoludków", krotochwilę „Bolszewik w spódnicy" i pantominę „W cudownej aptece". Na zakończenie odbyła się urozmaicona różnemi niespodziankami zabawa taneczna do godziny 12.

— ° **MIŁOSŁAW.** (Z Tow.Powstańców i Wojaków.) W salce Banku Lud. odbyło się walne zebranie. które świadczyło o świetnym rozwoju organizacji Członkowie zarządu pp. Bydłowski. Pawlaczyk i Madaj ogłosili sprawozdania z działalności rocznej towarzystwa. W okręgu XVII. stanowi Tow. w Miłosławiu jedną z najżywotniejszych placówek. Mimo prób rozbicia zdołało znacznie pomnożyć liczbę swych członków i ma ich obecnie 93. Przy towarzystwie istnieje kasa pogrzebowa. Z ważniejszych imprez ub. roku wypada wymienić sprawnie przeprowadzoną uroczystość 10-lecia towarzystwa, obchód powstania grudniowego oraz wieczór gwiazdkowy. Zarząd tworzą pp Gładyszewski — prezes. Matuszak — wiceprezes, Leciński — sekretarz, Madaj — zast. sekr., Bydłowski A. — skarbnik. Pawlaczyk — komendant. Tabaka — zast. kom., Kuśniak — chorąży (y)

— ° **MUROWANA GOŚLINA.** (Wieczornica.) Rok jubileuszowy budzicieli ducha polskiego uczciło tutejsze S. M. P. żeńskie i męskie uroczystą akademją. Po występie Chóru Kościelnego zagaił akademję w pięknych słowach ks. proboszcz Adamek, poczem bardzo interesujący referat o Sienkiewiczu wygłosił kierownik szkoły p. Bazyli. a odczyt o Wyspiańskim prezes S. M. P. p Kozłowski. Na dalszy program złożyły się deklamacje.

— ° **NOWEMIASTO** n W. (Kradzież.) Urzędnikowi gosp. p. Derwansowi w Lubrzu k. Nowegomiasta skradziono 34 kury. Cztery kury znaleziono dnia następnego zabite na polach pod Komorzą. Tej samej nocy z 17 na 18 skradziono również kilka kur i kilka centnarów węgli p. Brunowej z Chociczy.

— (Nieszczęśliwy wypadek.) Zatrudniony przy wożeniu drzewa robotnik Adam Ratajczak z Klęki uległ w lesie w Murzynówku nieszczęśliwemu wypadkowi. Wskutek osunięcia się pnia doznał poważnego zgniecenia lewej nogi. Pomocy udzielił p. dr. Podwyszyński.

— (Przeniesienie biura R. K. S.) Biuro rewidenta kontroli skarbowej p. Ig. Tylocha przeniesione zostało z dniem 15 bm. na ulicę Poznańską do nowowybudowanego budynku p. Kiełbowskiego, obok młyna parowego. (an)

— ° **OBORNIKI.** (Z cechu piekarzy.) W lokalu p Klosowej odbyło się pod przewodnictwem p. Stanisława Szalatego walne zebranie Cechu piekarskiego. Po odczytaniu protokółu z ostatniego walnego zebrania i załatwieniu mniej ważnych spraw nastąpiły sprawozdania zarządu za rok ub W skład nowego zarządu powołano pp Szalatego. Szustra. Wesołowskiego. Wieczorka, Cieplińskiego i Małeckiego. (kko)

— ° **PNIEWY.** (Przedstawienie S. M. P.) Tow. Mł. Polek urządziło 15 bm. wieczornicę. Druchny odegrały z powodzeniem dwie jednoaktówki p. t „Kto im łzy powróci" oraz „O chlebie i wodzie". Na dalszy program złożyły się śpiewy i deklamacje. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna.

— (Pożar.) W szpitalu św. Ducha, zamieszkałym przez ubogie staruszki, w jednej z cel zapaliły się sztuczne kwiaty. Przybyła straż ogniowa wkrótce pożar ugasiła.

— ° **SARNOWA.** (Z Tow. Powstańców i Wojaków.) Walne zebranie odbyło się w niedzielę w lokalu p. St. Glóry. Po sprawozdaniu zarządu i udzieleniu mu pokwitowania, wybrano przez głosowanie tajne prezesem p. Marcina Wędlika, sekretarzem p. Kolibabkę, skarbnikiem p Stanisława Kaczmarka, komendantem p. Stanisława Glórę. Poza tem weszli do zarządu jąko zast. prezesa p. Sierpiński i p Rękosiewicz. który zarazem pełni funkcję zast. komendanta, jako zast. sekretarza p A. Mrala, jako ławnicy pp. Grocki J., Giezek St. i Gruszczak.

— ° **STRZELNO.** (Tow. Powstańców i Wojaków.) Na zebraniu walnem wybrano następujący zarząd: prezes — Trzecki Władysław, zast. prezesa — Konkiewicz Wacław, sekretarz — Brzeziński Jan. skarbnik — Płócienniczak Stefan, zast. sekretarza — Wachulski Adam. komendant — Wikaryjczak Walenty. zast. komendanta — Wieliński Andrzej. Zaznaczyć wypada, że prezes p. Trzecki już od kilku lat dzierży prezesurę Tow. Powst. i Wojaków w Strzelnie i znacznie przyczynił się do rozwoju tegoż Tow.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej dokonano wyboru prezydjum na rok 1933. Przewodniczącym wybrano ponownie p. Albina Radomskiego, zast. przewodn. wybrano ponownie p. Gruhna Maksymiljana. sekretarzem został ponownie p. Strzelecki Teodor. zast. sekretarza p. Światlak Walenty. Na zebraniu dokonano wyboru poszczególnych komisyj miejskich.

— (A. K. K.) Ostatnio w salach Domu Stowarzyszeń w Strzelnie przy licznym udziale gości odbył się doroczny wieczorek Akademickiego Koła Kujawskiego. Specjalną uwagę zwracała świetna dekoracja sali. (mc)

— ° **ŚREM.** (Wyjazd na Węgry.) Tutejsza orkiestra gimnazjalna pod dyrekcją p. St. Ciesielskiego, która na Zlocie Harcerzy w Poznaniu została wyznaczona jako najlepsza, a która brała udział jako reprezentacja Polski w Międzynarodowym Zlocie Skautów Wodnych w Garczynie — wyjedzie tego roku na Międzynarodowy Zlot Harcerzy, który odbędzie się na Węgrzech.

— (Z życia Młodych Polek.) Onegdaj odegrało Stow. Mł. Polek „Zorza" Jasełka ze śpiewami i tańcami w 4 aktach. Młode Polki wywiązały się ze swego zadania znakomicie, za co darzono je licznemi oklaskami.

— (Wieczór kolend.) W niedzielę urządził na sali p. Sałacińskiej tut. Chór Kościelny w sile 60 osób z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej wieczór pięknych staropolskich kolend. Dyrygował p. Jan Borowiak.

— (Z S. M. P.) W Domu Katolickim odbyło się walne zebranie Stow. Mł Polskiej. Po zagajeniu, prezes p. Chojnacki powitał licznie przybyłych gości z miasta. Odczytano roczne sprawozdania i wybrano nowy zarząd: prezesem drh. Chojnackiego, wiceprez. St Kaczmarka, sekr Fr. Marciniaka, skarbnikiem Fr. Musielaka, naczelnikiem Skotarczaka, bibljotekarzem Ławniczaka i gospodarzem Domina. (ek)

— ° **SZAMOCIN.** (Z Koła Śpiew.) Roczne walne zebranie Tow. Śpiewu im. Ig. Paderewskiego wybrano nowy zarząd w nast. składzie: pp. A. Gruntkowski — prezes, J. Szybowicz — zast., Maślankiewicz — sekretarz, H. Beim — zast., B. Rogacka — skarbniczka, A. Gruntowski — dyrygent, L. Beim — bibl., Adamska — zast., Szymankiewiczówna, J. Kurkiewicz i Wł. Głowacki — ławnicy.

— (Z Tow. Młodych Polek.) W niedzielę odbyło się walne zebranie Młodych Polek. Nowy zarząd tworzą pp.: Doberska — prezeska, nauczycielka Lipińska — zast., Maślankówna — sekretarka, Świerkowska — zast., A. Thielówna — skarbniczka, Kusówna — naczelniczka i A. Gruszczyńska — gospodyni.

— ° **UJŚCIE.** (Zabawa „Sokoła".) W niedzielę, dnia 15 bm. urządziło tutejsze Tow. Gimnast. „Sokół" na sali p. Mazurkiewiczowej swoją zabawę. Monologi. śpiewy i przedstawienie p. t. „Nikt mnie nie zna" urozmaiciły zabawę, która trwała do rana.

— (Posiedzenie rady miejskiej.) W poniedziałek, dnia 16 bm. odbyło się w sali magistratu posiedzenie tutejszej rady miejskiej. Ustalono budżet na rok 1933-34 na sumę 30 300 zł. Następnie uchwalono na doraźne zatrudnienie tutejszych bezrobotnych sumę 500 zł.

— ° **ZBĄSZYŃ.** (Nominacje.) Komendant kol. kom P. P. komisarz Kochmański, przeniesiony został z dniem 15 b. m do Równego, a następcą jego jest komisarz Wróblewski z Poznania.

— (Z urzędu stanu cywilnego.) W tut. urzędzie stanu cywilnego zgłoszono w roku 1932 urodzin 227, w tem 21 nieślubnych, ślubów 98 a zgonów 132. Przyrost naturalny wynosi w 1932 r 42 proc.

— (Zebranie.) Tow śpiewu „Halka" miało swe doroczne walne zebranie u p. Frąckowiaka. Zarząd z małemi zmianami pozostał w dawnym składzie.

— (Z działalności Z. O. K. Z.) Walne zebranie Z. O. K. Z. odbyło się w sali p Webera. Rzeczowy referat o możliwości przyszłej wojny wygłosił prezes p. naucz. Kaczmarek.

— (Przedstawienie.) Tow. Powst. i Wojaków „Kościuszko" odegrało w niedzielę w sali „Strzelnicy" fragment z powst. górnośląskiego p. t. „Słonko jasne". Rzecz wypadła bardzo udatnie.

Z Pomorza

— ° **GRUDZIĄDZ.** (Usiłowane samobójstwo.) Przed tygodniem przybyła 24-letnia Elżbieta Krawczykówna ze Świętochłowic (Górny Śląsk) do zamieszkałego w Grudziądzu narzeczonego. Dnia 14 bm. znaleziono ją w ciężkim stanie na bruku niedaleko koszar 64 p. p K przewieziono do szpitala, gdzie stwierdzono, że usiłowała popełnić samobójstwo przez zażycie jodyny. Stan desperatki jest poważny.

— (Uczciwość.) Niejaka Elfryda Leszczyńska znalazła na ulicy portfel, w którym znajdowało się przeszło 300 zł w banknotach. Uczciwa kobieta złożyła znalezione pieniądze w komisarjacie P. P (ski.)

— ° **LIDZBARK.** (Ofiara niedbalstwa.) Marjanna Szczechowiczówna w Płośnicy, poganiając przy manežu konie, pochwycona została przez wał transmisyjny, który powalił ją na ziemię i złamał jej obie nogi. Ciężko ranną odwieziono do szpitala, gdzie poddano ją operacji Po ujęciu zmiażdżonej nogi Sz. niestety zmarła wskutek upływu krwi. Władze wszczęły śledztwo, gdyż na miejscu wypadku nie uczyniono zadość przepisom o bezpieczeństwie.

— ° **ŚWIECIE n. W.** (Wielki pożar.) W poniedziałek wybuchł pożar w zabudowaniach Marjanny Opertowskiej i strawił stodołę wraz z przyległym chlewem, pralnię, garaż samochodowy, przybudówkę i część domu mieszkalnego. Ruchomości zdołano ocalić. Przyczyna pożaru nieznana. Szkody wynoszą blisko 20 tysięcy złotych.

— (Z Kółka Rolniczego.) W niedzielę w Drzycimiu obchodziło Kółko Rolnicze uroczystość 25-lecia swego istnienia. Kółko to powstało z inicjatywy dziś już nie żyjącego działacza śp. Bolesława Domaradzkiego. Z pośród współzałożycieli żyją dziś jeszcze obecny prezes Kółka p. Kruczkowski i ziemianin p. Wilma. W intencji srebrnego jubileuszu odprawił ks. proboszcz Dorszyński solenne nabożeństwo.

— (Napad w lesie.) Nocą na drodze w pobliżu tartaku Bąkowo pow. świecki napadnięty został przez 2 zamaskowanych bandytów p. Bronisław Kortas, wracający rowerem z Osia do Grudziądza. Napadnięty gotówki nie posiadał.

— (Nieudałe samobójstwo.) Chłopak 17-letni, służący u rolnika Treli w Sulnówku, usiłował pozbawić się życia przez powieszenie Zauważono to i odratowano desperata. (tts)

— ° **TUCHOLA.** (Głuchoniemy pod kołami pociągu.) Na torze kolejowym pomiędzy stacjami Żabno — Piastoszyn najechał pociąg motorowy na idącego torem Lubińskiego Franciszka, zamieszkałego w Jeleńcu Ciężko pokaleczonego przewieziono do szpitala w Tucholi. Jak wykazało śledztwo, jest to mężczyzna głuchoniemy.

— (Ceny drzewa opałowego.) Na urządzanych przez nadleśnictwa publicznych licytacjach drzewa z lasów państwowych wynoszą ceny za metr szczap 8 zł, za walki 6 zł. Konsumenci drzewa, a tymi są przeważnie mieszkańcy wsi, domagają się obniżenia tych cen na 6 wzgl. 4 zł.

KRONIKA KARNAWAŁOWA

Tow. Przemysłowców „Sobieski" w Poznaniu, urządza dnia 28 stycznia br zabawę zimową na sali „Boulevard" Początek od godz. 20-tej. O liczne przybycie sympatyków i członków prosi **Zarząd.** zg 17 550/51

Tow. gimn. „Sokół" Poznań 8 Śródka urządza zabawę karnawałową dnia 1 lutego o godz 20, w sali „Boulevard" połączoną z różnemi niespodziankami. Przygrywać będzie doborowa orkiestra. Wszystkich członków oraz sympatyków zaprasza zg 17 545/6 **Zarząd.**

Bal Bratniej Pomocy Stud. W. S. H. „Bratnia Pomoc" Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu organizuje w ostatnią sobotę karnawału tj. dnia 25 lutego br., swój doroczny bal karnawałowy. Odbędzie się on w auli i sali malinowej Wyższej Szkoły Handlowej Przypuszczać należy, że Bratnia Pomoc. W S H. która tak świetnie zorganizowała bal reprezentacyjny z okazji uroczystości poświęcenia nowego gmachu i tym razem dołoży wszelkich starań, aby organizowaną imprezę postawić na jak najwyższym poziomie. zg 17 547

Chór Marjański przy kościele ks. Salezjanów przypomina w ostatniej chwili o Wielkiej Wieczornicy z przedstawieniem amatorskim. która odbędzie się w niedzielę dnia 22. bm o godz 17.30 na sali p Jarockiej. przy ul. Masztalarskiej Po wieczornicy zabawa taneczna. Bilety w cenie popularnej. zg 17 543/4

Koło Farmaceutów S. U. P. urządza w dniu 29 stycznia br. (niedziela) w salach Belwederu „Wieczorek Taneczny" pod protektoratem JWPana Kuratora Prof Hrynakowskiego. Zaproszenia wydaje się jeszcze w lokalu Koła przy ul. Grunwaldzkiej 14 w godz. 12—13. dg 2 260

Dancing — Bridge. Dancingi brydżowe Tow. Pomocy dla zubożałej inteligencji mają już swoją ustaloną opinję i stałych bywalców Następny dancing-bridge odbędzie się w najbliższą sobotę u Dobskiego od godz. 21 do godz 1. Wstęp tylko 99 groszy. zg 17 489

Pożar w Dyrekcji Poczt w Bydgoszczy

W piątek rano powstał w Bydgoszczy pożar w Dyrekcji Poczt i Telegrafów. Po półgodzinnej akcji ratunkowej zdołano pożar ugasić. Straty są niewielkie. Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że przyczyną powstania pożaru była wadliwa budowa komina.

Więźniowie gniewscy planowali masową ucieczkę

Nasz korespondent bydgoski donosi z Gniewa:

Miasto nasze poruszone zostało wieścią o planowanej masowej ucieczce więźniów.

W ub. wtorek podczas czyszczenia korytarza więziennego, więzień Kitanowicz, odsiadujący karę za liczne włamania, skorzystał z nieuwagi stróża i usiłował spuścić się po linie celem ucieczki. Lina jednak zerwała się i więzień spadł na ziemię, łamiąc nogę, rękę, obojczyk i uszkadzając czaszkę. Rannym zaopiekował się wezwany lekarz, przyczem po udzieleniu pierwszej pomocy przewieziono go do miejscowego szpitala. Stan więźnia jest beznadziejny.

W związku z powyższą ucieczką wyszło na jaw, że więźniowie gniewscy projektowali masową ucieczkę. Poprzednio ułożyli sobie plan ucieczki. Pierwszy miał uciec Kitanowicz. Poczem chcieli wykorzystać moment, kiedy dozorca będzie zajęty ściganiem Kitanowicza i w tym celu mieli przygotowane wytrychy do otwarcia zamków.

Wytrychy więźniom odebrano, a prowodyra i głównego podżegacza Czesława Marciniaka odstawiono do więzienia sądu okręgowego.

Strzały rewolwerowe o północy

Dzisiaj w nocy postrzelony został w Gnieźnie szwagier znanego mordercy Stawniaka

Nasz korespondent gnieźnieński (br.) donosi:

Dziś w nocy około godz. 0,30 przy ul. Mieczysława powstał zatarg między małżonkami Domańskimi, mieszkającymi przy ul. Krzywe Koło 1, a Florjanem Jarzembowskim z ul. Żuławiej 37. W trakcie sprzeczki Wojciech Domański wyciągnął rewolwer i strzelił, oddając kilka strzałów, z których dwa ugodziły Florjana Jarzembowskiego w brzuch. Ciężko rannego odstawiło pogotowie ratunkowe do szpitala miejskiego. Stan jego jest bardzo ciężki. Małżonków Domańskich policja aresztowała. Jarzembowski i Domański mają bogatą przeszłość kryminalną poza sobą. Domański jest szwagrem znanego Stawniaka.

Tajemnicza śmierć małżonków

Zaczadzenie, zatrucie czy samobójstwo?

Już pokrótce donosiliśmy o tajemniczym wypadku śmierci małżonków Łukasiewiczów w Bydgoszczy, obecnie podaje nasz korespondent bliższe szczegóły tej zagadkowej sprawy:

W czwartek w godzinach wieczornych zaalarmowano bydgoskie władze śledcze o znalezieniu dwóch trupów: kobiety i mężczyzny, częściowo znajdujących się już w stanie rozkładu. W mieszkaniu przy ul. św. Florjana 9, znaleziono zwłoki 46-letniego konduktora kolejowego Ludwika Łukaszewicza i jego małżonki 36-letniej Anny Łukaszewicz.

Konduktor kolejowy Ludwik Łukaszewicz od kilkunastu dni nie przybywał do służby, nie donosząc swym władzom zwierzchnim powodów swego nieprzybycia do służby. Ostatnio nie odebrał nawet swej pensji i to stało się powodem przypuszczeń, że Łukaszewicz ulec musiał jakiemuś nieszczęśliwemu wypadkowi.

Władze kolejowe powiadomiły policję o swoich przypuszczeniach, która naskutek doniesienia wydelegowała do mieszkania Łukaszewicza posterunkowych.

Zastano drzwi zamknięte. Współlokatorzy oświadczyli, że z mieszkania Łukaszewicza nikt od kilkunastu dni nie wychodzi, wobec czego policja zdecydowała się otworzyć drzwi przy pomocy wytrycha.

Oczom funkcjonarjuszy policji przedstawił się niesamowity widok. Łukaszewicz i jego żona leżeli w łóżku bez życia.

Na miejsce przybyła wezwana komisja sądowo - śledcza i pogotowie, które przewiozło zwłoki do kostnicy.

Przyczyna śmierci obu małżonków jest zagadkową i dotąd nie wyjaśnioną. Prawdopodobnie zachodzi zatrucie czadem — piec podobno nie był zupełnie szczelny — lub też zatrucie mięsem. Rozpaczliwy wyraz twarzy kobiety i pozycja, w jakiej znaleziono Łukaszewiczową wskazują, iż wiła się ona w boleściach. Znaleziono zresztą kawałki mięsa w garnku. Potłuczona butelka każe znowu przypuszczać, że niewykluczone jest samobójstwo.

Śledztwo trwa.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

WANDA CHEŁMOŃSKA W POZNANIU

Po raz pierwszy ujrzymy w Poznaniu, począwszy od jutrzejszej niedzieli, zbiorową wystawę prac p Wandy Chełmońskiej. Tak się składało, że córka Józefa Chełmońskiego i siostrzenica Władysława Ślewińskiego musiała ograniczać się w stosunkach z naszem miastem do „rzucania biletów" (zresztą bardzo interesujących), lecz na wizytę zupełnie ceremonjalną przyszedł czas dopiero teraz. W Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych będziemy mieli przed sobą całą kolekcję prac p Chełmońskiej, parę dziesiątków w każdym razie, wybranych z przeszło pięćdziesięciu które od pewnego czasu odbywają podróż okrężną po Polsce.

Zaczął się ten wojaż w Paryżu, pełnym sukcesu postojem w galerji Drueta następnym etapem był salon sztuki Garlińskiego w Warszawie, potem szedł krakowski Pałac Sztuki, galerja miejska w Łodzi i Pałac Sztuki we Lwowie Nasza wystawa obejmie obrazy o temacie architektonicznym (stara architektura wielkopolska, pomorska i śląska), oraz wycinki życia ludowego, które również zyskały p. Chełmońskiej niemały rozgłos.

Nasz sympatyczny gość pracował nad swym talentem w Paryżu Pierwszym etapem była Ecole Nationale des Beaux Arts, do której dostęp jest obwarowany, jak wiadomo, zasiekami kolczastemi o wymyślnie okrutnej konstrukcji P. Chełmońska przez nie się przedarła, potem zaś pracowała w akademji prywatnej Maurice'a Denisa oraz u André Lhote'a Na gruncie francuskim stanęła odrazu pewną nogą Świadczy o tem chociażby spis jej prac, nabytych do galerji sztuki. Dwa obrazy ma w paryskim Luksemburgu, cztery w Ljonie, parę w Grenobli; posiada też jej prace galerja czeska, założona w Pradze przez Jerzego Karaska z Lvovic. Zbiory Państwowe w Warszawie również pospieszyły z powiększeniem swego spisu o jej nazwisko. Niedzielny, wernisaż jej pierwszej wystawy w Poznaniu ma więc za sobą cały szereg poważnych antenatów. (ln)

JUTRZEJSZY KONCERT

W teatrze Wielkim odbędzie się jutro koncert niedzielny Orkiestry Symfonicznej m. Poznania, na którym wystąpi słynny już trzynastoletni skrzypek Henryś Szeryng, wykonując koncert skrzypcowy Brahmsa D dur, oraz szereg utworów solowych z towarzyszeniem fortepianu Po sukcesie, jaki odniósł młodziutki wirtuoz w Warszawie nietylko za sprawność techniczną, ale za zdumiewające w tym wieku pogłębienie muzyczne, należy oczekiwać wrażeń nieczęsto odbieranych Dyryguje p Z. Latoszewski, pod którego batutą orkiestra wykona — poza udziałem w koncercie Brahmsa — uwerturę do opery „Rienzi" Ryszarda Wagnera, oraz piątą symfonję Beethovena.

NAUKA

Z poznańskiego Tow. Przyjaciół Nauk. Komisja Historyczna odbyła posiedzenie w dniu 18 stycznia z referatem prof. Tymienieckiego: „Zagadnienia niewoli w Polsce u schyłku wieków średnich".

W obronie szkół akademickich. Jako dopełnienie książki, zawierającej głosy kilkudziesięciu najpoważniejszych uczonych, profesorów wszystkich polskich uczelni akademickich, ukazała się obecnie broszura p. t. „Jeszcze o sprawie wolności szkół akademickich". W słowie wstępnem zapoznaje Komitet Redakcyjny z historją projektowanej przez ministerstwo oświecenia zmiany ustroju szkół akademickich. Początkowo sfery uniwersyteckie nie były informowane, ani dopuszczone do narad nad projektowanemi zmianami. Gdy wytyczne reformy zostały ogłoszone, cały świat naukowy, z wyjątkiem profesorów „współpracujących z rządem", wypowiedział się przeciw niej kategorycznie. Wydana obecnie broszura przytacza uchwały w tej sprawie: Polskiej Akademji Umiejętności, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Towarzystwa Naukowego we Lwowie, Akademji Nauk Technicznych. Zamyka broszurę artykuł profesora i b. rektora Uniw. Jagiellońskiego, S. Estreichera p. t. „Charakterystyka ostatecznego projektu ustawy o szkołach akademickich". (np)

Ze Związku Pol. Bibljotekarzy. Koło Wileńskie odbyło posiedzenie z referatem dr. A. Łysakowskiego pt. „W sprawie statystyki bibljotecznej".

Z Pol. Tow. Teologicznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z odczytem ks. prof. dr. Klawka p. t. „Data narodzenia Pana Jezusa".

TEATR

„Bokser i baby". Taki tytuł ma nosić komedja muzyczna, którą wykańcza obecnie p Artur Marja Swinarski, przeznaczając ją do wystawienia w Poznaniu w niedługim już czasie. Muzyką zajął się prof. dr Lucjan Kamieński. Rzecz dzieje się w Grecji starożytnej, dzięki czemu głównemi postaciami są Sokrates, Platon Alkibiades, Ksantypa Fryne oraz Pytja Sympatyczne to towarzystwo żywo interesuje się sportem, wskutek czego „Bokser i baby" będą pierwszą wogóle komedją muzyczną na tle sportowem Ostatni obraz rozgrywa się w Olimpji, podczas Olimpjady, przed stadjonem, który, jak wszystkie stadjony w Polsce, napisami swemi objaśnia widza, że „cukier krzepi", a posiada również ogromny zegar słoneczny firmy Omega. Z niemniejszem zainteresowaniem odnosi się ta Grecja i do innych naszych spraw bieżących, które wydają się jej niebardzo poważne. Ciekawi będziemy premjery.

KRAJOZNAWSTWO

„Śmiertelna jazda". Pod takim tytułem zamieszcza w ostatnim zeszycie „Jlustracja Polska" wspomnienia jednego z uczestników „Polskiej wyprawy alpejskiej" p J Bujaka. Wyprawa ta zorganizowana była w roku ubiegłym. Wzięło w niej udział jedenastu wybitnych polskich taterników. W masywie Mont Blanc dokonali oni szeregu trudnych wspinaczek. Autor artykułu opisuje nader ciekawe swe przeżycia na samotnej wycieczce z Chamonix do schroniska Couvercle. Po drodze spróbował wdrapać się w pojedynkę na iglicę „M" (Aiguille de l'M) i o mało życiem nie przepłacił tej wyprawy. Schodząc już ze szczytu, zaczął si ęnagle staczać i „przekoziołkował" po równi pochyłej, pokrytej śniegiem około czterdziestu metrów Niezwykła przytomność umysłu ocaliła śmiałego taternika. Udało mu się zahamować w biegu czekanem i to o kilka sekund drogi przed skałami, o które roztrzaskałby się niewątpliwie. Żywo napisane i ciekawe wspomnienia zilustrowane są wielu świetnemi zdjęciami z masywu Mont Blanc. (tk)

Umarł Burmester. Jeden ze słynnych skrzypków nowszego czasu pożegnał się ze światem: Willy Burmester zmarł nagle w Hamburgu, licząc lat dopiero 64. Polska publiczność koncertowa dobrze pamięta Burmestra, który mniej więcej przed ćwierć wiekiem zaczął w swoich podróżach koncertowych zawadzać także o Polskę. Wirtuoz dużej skali, był Burmester także muzykiem niemałego talentu i głębiej celował w muzyce klasycznej, aczkolwiek i czysto popisowe utwory wychodziły mu z pod smyczka nader efektownie Bodajże on pierwszy wprowadził z powrotem na estrady drobne utwory mistrzów klasycznych (szczególnie menuety i gawoty), które wykonywał w swoim własnym układzie i po jubilersku cyzelował.

JAN SMOLIK SIĘ ZNALAZŁ

Jednym z najcenniejszych rękopisów bogatej bibljoteki lubostrońskiej hr. Skórzewskich, jest zbiór utworów poetyckich Jana Smolika, urodzonego około r. 1555 a zmarłego za panowania króla Zygmunta III. Autor niedrukowanych dotąd w całości fraszek, pieśni, sielanek i przekładów z Horacego oraz literatury włoskiej, był dworzaninem królów Stefana Batorego i pierwszego z Wazów. Pod Zamojskim walczył z Maksymiljanem pod Byczyną. Znawcy jego twórczości twierdzą, że Smolik nie należy do gwiazd pierwszorzędnych na naszym firmamencie poetyckim. Tem zapewne, oraz faktem, że wśród jego fraszek jest bardzo wiele takich, których, jakby się wyraził Kochanowski, nie godziłoby się pannom czytać, tłumaczy się rzecz dziwna, że poezje jego dotąd spoczywają w rękopisie. Zaglądali wszakże do nich oddawna badacze naszej staropolskiej obyczajności, z Brücknerem na czele.

Od pewnego czasu daremnie szukano tego cennego rękopisu w Lubostroniu dla profesora uniwersytetu naszego, Romana Pollaka. Odpis, sporządzony zapewne jeszcze za życia Edwarda Raczyńskiego ręką jednego z bibljotekarzy a znajdujący się w Bibljotece Raczyńskich, nie budził zaufania, gdyż nie było żadnego dowodu na to, że został dokładnie z orginałem porównany.

Dopiero w ostatnich dniach udało się hr. Zygmuntowi Skórzewskiemu, ordynatowi czerniejewskiemu i lubostrońskiemu odszukać zaginiony rękopis. Jest to, można powiedzieć, rękopisemne zbiorowe wydanie utworów Smolika, pięknie pisane i bogato zdobione kolorowemi inicjałami i winjetami. Egzemplarz lubostroński był niegdyś ofiarowany Krzysztofowi z Brzezia Lanckorońskiemu. Nie jest on kompletny, gdyż ostatni „fraszkorytm" p. t. „Wałach tłusty", pod względem frywolności dzierżący prym wśród wszystkich urywa się w połowie wiersza: „Ja w sercu..." Celem ułatwienia uczonym badań nad tym rękopisem p. hr. Skórzewski zdeponował go w Bibljotece Raczyńskich. Dr. A. W.

KWIATY WIELKOPOLSKIE

Każdy kraj żyje na właściwą sobie stopę poetycką. Nie każde pole jest kwietne. Im lepiej uprawne, tem mniej kwiatów, oczywiście kwiatów polnych. Maków i modraków w porządnem gospodarstwie mało. Tam, gdzie praca zapanowała nad przyrodą i człowiekiem, nie zostawiając miejsca na samorodność, tam milczą muzy, prządki tęsknot. Na tęsknoty niema czasu. Czy to dramat? Czy sprawa twórczości poetyckiej istotnie polega na alternatywie: albo maki — albo pszenica?

Tęsknoty jest wiele w naturze polskiej a zbiorki poezyj są jej wyrazem Całe naręcza tych kwiatów krytyk ma na swem biurku. Trzeba nie mieć w sobie nic wspólnego z tymi, którzy tęsknią, aby te kwiaty krajać i preparować bez litości na użytek nauki o literaturze. Dosyć poukładać zbiórki grupami według pochodzenia regjonalnego i wciągać ich aromat, aby wyobraźnia wędrowała po kraju za autorami po miastach i polach i porównywała, na jaką stopę gdzie która dusza żyje.

Z zainteresowaniem przeglądam twórczość wielkopolską, choćby dlatego, że kwiaty stamtąd są rzadkością. Mam przed sobą teraz z Wielkopolski poezje: Stan. Bąkowskiego, Wandy Brzeskiej, Artura Marji Swinarskiego, Marjana Turwida.

Najbardziej typowym wyrazicielem — jakby powiedział galicjanin — poetyckiego „stanu posiadania" w Wielkopolsce jest Turwid. Patrząc na swój świat „oczyma człowieka dolin", utwierdza się w smętku:

Gdzieżeż mu strzelić spojrzenia ostrą błyskawicą,
gdy się tuż nad głowami ciężko niebo kłębi,
gdy widnokrąg dolinę zamknął ciasną granicą,
gdy niema wcale szczytów,
gdy niema wcale głębin...

Widzi koło siebie „jeden wielki warsztat powszedniego chleba i równą, szarą dolę"... Tęsknota rozwiewa się po polu i odbiega niewstrzymana — „niema na nią czasu"...:

Dzwonią młoty i kosy, drżą pieśnią warsztaty,
gasi sierp złoto kłosów ostrzem bezlitosnem,
w tartakach jęczą żywcem rozdzierane sosny,
a ciężki but człowieka depce polne kwiaty.

Zawsze dzień powszedni. „Poco w pracowite upalne godziny stroić warsztaty w kwiatów drogocenne kolje?" „Stroje są na niedzielę, a niedziela daleko — gdzieś za życia górami, gdzieś za śmierci rzeką!" („Dni wielkiej doliny", utwór pierwszy).

Jest to odczucie bardzo ludzkie i rzetelne, ile że ten pesymizm gubi się w naturze wysokiej miary moralnej! W poemacie „Dwie drogi", gdy ze smutkiem zwraca się do przyjaciela, który gdzieś w Krakowie próbuje górnych lotów: „ty pójdziesz górą, a ja doliną", umie znaleźć pociechę w tej idei, że jest miejsce, w którem wszystkie drogi się zbiegają:

Bo jest błękitny cel każdej drogi,
Ginącej w dali —
i szczyt najwyższy jest tylko progiem
niebieskiej fali.
Więc się nam drogi nasze dalekie
przecież nie miną,
chociaż ty pójdziesz górą wysoką,
a ja doliną.

P. Wanda Brzeska pisze znów „poezje z włóczęgi", wydane w zbiorku „Mitropa". Gna ją jakaś tęsknota do wielkiego miasta, do Alp, opisuje Monachjum, Norymbergę, Strassburg, Paryż tam i z powrotem. A wszystko to sprawiła „tęsknota przestrzeni", potrzeba wyrwania się z doliny:

Jak ptak rozrzucić ramiona, napić się słońca, wichrów,
przestrzeni! Nieukojona tęsknota rwie w dal, i radość.
Na szlak!

„Lotnik niezłomny" St. Bąkowskiego, wydany przed paru laty, też zrodzony był z tej tęskoty przestrzeni. — Przebił „ciężkie niebo" i szukał tchu, jak Farys, w locie dokoła świata.

Wreszcie A. M. Swinarski. Mam przed sobą teraz wydany jego tomik poezyj „Dęby w Rogalinie" oraz poemat „Centaur", poza tem po niemiecku „Brief nach Los Angeles". Ten poeta jest bardziej światowy, ma fantazję wyzwoloną z atmosfery lokalnej, kultura artystyczna przezwycięża nostalgję i neurastenję. Nabył to na wielkim świecie, gdzie sztuka miewa byt niezależny od warunków bezpośrednich. Ale był jakiś mus serca, który go gniazdu powrócił:

Odchodziłem od was daleko,
obcych ogrodów uwodził mnie chłód —
teraz zawołał na mnie (może po raz ostatni)
Ojców i Dziadów moich gród. („Dęby", 51).

Nie miejski to jednak wytwór. Ma w sobie coś z dawniejszej kultury szlacheckiej, której pierwiastki tak gdzieś się zapodziały od lat dziesiątków. — Swinarski jest w swoim żywiole, gdy pisze legendę o hr. Maurycym Sandorze. To był szlachcic! Koniarz, poprostu Centaur. Step, tabuny koni. Walczył z wiatrami. Emir Rzewuski po węgiersku. Wiatry wreszcie się zmówiły i zmogły go. Był pogrzeb. W karawanie cztery pary karych ogierów. Wszystkie konie ze stajnic i młode stadniny poszły za trumną. Wyczuł to zmarły, wstał z martwych, ujął za lejce i gnał do grobowca przez góry i rzeki a stado za nim. I tak gnał zwierzęta, że wszystkie padły martwe przed grobowcem.

Rzecz napisana z pasją i ma dużo uroku, niezatarty zostawia obraz w pamięci. I ten poeta czuł potrzebę wyrwania się z gładko uprawnych pól, przecinanych szosami i torami kolejowemi, w dziki step, aby tam odetchnąć wolnem powietrzem. Zrozumiały mu jest koń, końska dusza Sandora i dusza „puszty" węgierskiej. Świnarski zna widocznie literaturę węgierską. W jakim stosunku do tej literatury znalazł się jego poemat, tego nie zaznacza. Po polsku mamy tylko „Karczmę w stepie" Petoefiego, utwór tchnący taką właśnie miłością „puszty". Charakter poematu o Sandorze wskazuje bądź co bądź na źródło opowieści ludowych swemi typowo ludowemi skrótami i balladową widmowością.

W swoich utworach Swinarski załatwia się z formą artystyczną nieraz dosyć powierzchownie, jakby pisał od niechcenia i pośpiesznie, nie ubiegając się zbytnio o muzyczność strof. Modne asonanse zamiast rymów może poecie ułatwiają robotę, ale to pewna — czytelnikowi nie robią przyjemności. — Fonetycznie dają one pewną jakąś muzykę, ale czytelnik, widzący tylko grafikę, ma wrażenie, że się potyka.

Kultura wielkopolska ma przed sobą wiele do zdziałania w zakresie hodowli kwiatów. Gładkość i monotonność dobrze uprawnych pól — to była tylko przenośnia. Hodowla talentów nie sprzeciwia się idei pracy, ale wymaga pewnego zróżniczkowania w typie społecznym inteligencji. Monotonność i duszność atmosfery pochodzi stąd, że wszyscy usiłują myśleć jednakowo o tych samych zagadnieniach pracy. Twórczość artystyczna jest też pracą i na nią potrochu miejsca będzie przybywać, w miarę wyrastania społeczeństwa i tworzenia się hierarchji warsztatów twórczych. W jednej płaszczyźnie, jednem powietrzem, żyć nie mogą; muszą się znaleźć dla kwiatów hodowanych jakieś gazony, pergole, nawet oranżerje.

Można było dojść do tego, w ogrodnictwie, dojdziemy do tego i w twórczości artystycznej. Nie są to już czasy kwiecia polnego.

Zygmunt Wasilewski
Warszawa.

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły". Nr 1—2. Treść: St. Czarnecka: „Możliwości i granice wychowania". — Dr. Fr. Kulański: „Prawne stanowisko kierownika szkoły" — Dr St. Fryc: „Teksty beletrystyczne do pedologji, dydaktyki i pedagogiki." — Dr. A. Klęsk: „Praca ręczna w szkole a życie". — Z Gryń: „W jaki sposób młodzież może pomagać sobie wzajemnie?" — J Szpunar: „O znaczeniu i wpływie mówionego słowa" — M Mścisz: „Zagadnienia z dydaktyki geografji w III oddziale szkoły powszechnej" — M. Rybicki: „O utrwalaniu materjału nauczania z przyrody" — T. Szwec: „O nowy typ akwarjum szkolnego". — J Makosińska: „Liść jako narząd odżywiania" St Wiącek: „Lekcja bez tytułu". — I. Stein: „Uczenie się pod kierunkiem, jego pojęcie, organizacja i wartości." Recenzje. — Różne wiadomości. — Adr. Red Poznań, ul Wielka 18.

„Sztuki Piękne". Nr 12. Treść: M Treter: „Teatr a sztuki plastyczne. (Uwag o scenografji polskiej)" — Zjazd polskich artystów plastyków i uroczystości w Krakowie 1932 roku — Adres Red Kraków, Pl. Matejki, Akademja Sztuk Pięknych.

MŁODY NARODOWIEC

Młodzi narodowcy w Małopolsce

Inauguracja siódmego roku pracy Zrzeszenia Młodzieży Narodowej w Przemyślu

(Od wł. koresp. „Kurj. Pozn.").

Przemyśl, w styczniu 1933 r.

W niedzielę, dnia stycznia z okazji rozpoczęcia VII-go roku pracy przez przemyskie Zrzeszenie Młodzieży Narodowej, odbył się w Przemyślu szereg uroczystości.

O godz. 10.30 przed poł. zostało odprawione w kościele Najśl. Serca Jezusowego uroczyste nabożeństwo, następnie o godz. 11.30 odbyło się w sali „Sokoła" zebranie narodowe, na które przybyły liczne rzesze publiczności z przewagą młodych.

Zebranie zagaił prezes Zrzeszenia Młodzieży Narodowej w Przemyślu kol. mgr. Włodzimierz Bilan. Przemawiali żywo oklaskiwani redaktor „Kurjera Lwawskiego" dr. Klaudjusz Hrabyk i przedstawiciel Pomorza, poseł Józef Mazur.

Na zakończenie zabrał głos kol. Bilan.

Po podziękowaniu obecnym gościom za przybycie do Przemyśla kol. Bilan udekorował posła p. Mazura pamiątkową oznaką Z. M. N. P., poseł, dziękując, zachęcał do dalszych trudów, zapewniając o solidarności Pomorza i wogóle całej Polski z Małopolską.

Zebranie zakończono okrzykami na cześć Wielkiej Polski, Pomorza i Romana Dmowskiego.

O 3 pop. w redakcji „Ziemi Przemyskiej" odbyło się posiedzenie okręgowego zarządu na którem omówiono aktualne sprawy.

O godz. 8 wieczorem zebrano się w dużej sali „Sokoła" na uroczysty opłatek. Ceremonję dzielenia się opłatkiem poprzedziło piękne przemówienie ks. prałata Tomaki. W dalszym ciągu wieczoru przemawiał kol. mgr. Bilan. Uroczystość odbyła się w bardzo miłym i serdecznym nastroju. Wiele urozmaicenia wniosły wspólne odśpiewanie kolend i atrakcje muzykalno - wokalne z występami znakomitej pianistki p. Zofji Mareschówny, oraz obdarzonej pięknym sopranem p. Zofji Kukulanki, p. J. Konopki (konferencjerka), p. Przybyły i p. J. Konopki (żywy dziennik), oraz tantec marynarski w wykonaniu sokolic.

Część oficjalna „opłatka", w którym, wśród przeszło 260 młodych i starszych, wzięli udział: ks. prałat Tomaka, ks. Domka, ks. Gorczyca, prezes Kostrzewski, płk. Kwiatkowski, płk. Stuzman, płk. inż. Świszczowski i w. in. zakończono wspólnem zdjęciem. Zkolei po polonezie, prowadzonym przez p. płk. Kwiatkowskiego odbyła się ochocza i żywa zabawa, która się przeciągnęła do rana.

Owocna działalność przemyskiego Z. M. N. w roku 1932

Z okazji rozpoczęcia VII-go roku pracy Z. M. N. przemyskiego, miejscowy tygodnik narodowy „Ziemia Przemyska" wydał, jak i lat poprzednich, specjalny „Numer Młodych" (w d. 7 stycznia rb.) z bogatą i urozmaiconą treścią W numerze tym spotykamy m. i. sprawozdanie z działalności Z. M. N. w rogu ubiegłym.

Rok ten rozpoczął się uroczystym obchodem jubileuszowym z okazji 5-lecia Z. M. N. z obfitym kilkudniowym programem wypełnionym prelekcjami, kursem kandydatów itd.

W okresie sprawozdawczym zarząd odbył 19 posiedzeń; sekcje żeńska i męska po 10; zebrań plenarnych odbyło się 14, nadto liczne konferencje i posiedzenia różnych komitetów. Poza tem odbyły się dwie całodzienne wycieczki (do Krasiczyna i Rokszyc).

Odbyły się też zebrania publiczne. I tak 3 kwietnia „Dzień Młodych" z przemówieniami p. płk. Kwiatkowskiego R. i kol. mgr. Bilana, 6 maja wiec publiczny z ref. p. posłanki Pepłowskiej Eweliny pt. „O samorządzie", 15 sierpnia w rocznicę „Cudu Wisły" uroczysta akademja z przemówieniem kol. Bilana, 27 listopada prelekcja prof. St. Grabskiego pt. „Państwo narodowe" oraz 18 grudnia kol. Bilana pt. „O Hitlerze i hitleryźmie".

Jeśli idzie o pracę poszczególnych sekcyj, to dała ona znakomite rezultaty.

Sekcja pracy przygotowawczej urządziła „miesiąc pozyskiwania nowych członków" z pozytywnym rezultatem, oraz zebranie informacyjne dla absolwentów (tek) przemyskich szkół średnich w dniu 10 czerwca, z przemówieniami kol. Bilana i kol. Sobola. Również jej udziałem było urządzenie trzech kursów kandydackich dla nowoprzyjętych członków.

Sekcja propagandowa była stale zatrudniona kolportażem druków, pism i broszur narodowych w łącznej ilości kilku tysięcy sztuk.

Specjalnie ruchliwa była sekcja imprez i przedsiębiorstw, urządzając 17 zabaw publicznych, oraz 3 kiermasze w salach „Sokoła".

Sekcja art. - dram. z okazji 5-lecia Z. M. N. urządziła przedstawienie „Wawrzynów" Staffa, oraz wyjeżdżała kilkakrotnie z przedstawieniami do okolicznych miasteczek. Imprezy obu tych sekcyj kończyły się zawsze pełnym sukcesem kasowym.

Bibljoteka Zrzeszenia o treści politycznej i społecznej, powiększyła się o kilkadziesiąt tomów, dzięki „Tygodniowi Książki", urządzonemu w październiku ub r.

Finanse, o których dobry stan dbała komisja finansowa, wyrażają się w ogólnym obrocie, w roku ubiegłym sumą 6.864 zł. 18 gr., przyczem strona przychodu wykazuje 3.485 zł. 84 gr., a wydatków 3.382 zł. 34 gr.; saldo na r. 1933 — 99 zł. 50 gr. Ta, najczulsza może struna każdej organizacji, przedstawia się w zupełności zadowalniająco, mimo kryzysowych czasów i braku jakichkolwiek subwencyj.

Sekretarjat wysłał pism 246, otrzymał 108; nadto wysłano innych pism 1643, zaproszeń 3500, afiszy 350, różnych druków około 2000. Poza tem wszystkiem lokal Zrzeszenia był codziennie otwarty, gdzie do dyspozycji członków były czasopisma narodowe, oraz gry towarzyskie.

Na zakończenie nadmienić należy, że ostatnio została powołana do życia sekcja rzemieślniczo - robotnicza.

Okręgowy komitet Z. M. N. z kol. Bilanem na czele zorganizował szereg placówek na terenie (Przemyśl, Dobromil, Sanok, Brzozów, Krosno, Jarosław, Mościska). Jeśli idzie o wyniki tej pracy, to są one zadowalniające. Z powiatów, organizacyjnie najlepiej się przedstawiają: przemyski, z kol. Uchwatem na czele, jarosławski z kol. Urzyńskim i sanocki z kol. Szwedem. Niezależnie od tego w całym szeregu miejscowości istnieją mężowie zaufania, którzy pozostają w ciągłym kontakcie z okręgowym, a względnie powiatowemi komitetami Z. M. N.

Młodzi narodowcy — w myśl dobrze pojętego poczucia obowiązku — pracują także w innych organizacjach na terenie Przemyśla. Znajdujemy ich w zarządzie „Sokoła", Stronnictwa Norodowego, Narodowej Organizacji Kobiet, Kół T. S. L., Lig Katolickich, Akademickiego Koła Przemyślan we Lwowie, Związku Handlowców i wielu innych.

Prezesem Z. M. N. na rok 1933 wybrany został na walnem zebraniu po raz szósty kol. mgr. Włodzimierz Bilan.

ZWIĄZEK MŁODYCH NARODOWCÓW

Z Wielkopolski

— **Młodzi narodowcy w Mogilnie przy pracy.** W dniu 19 bm. odbyło się w sali Domu Katolickiego zebranie Związku Młodych Narodowców, ogniska Mogilno, na którem obecni byli kierownik powiatowy kol. Bartecki i sekretarz pow. kol. Michał Michalak. Zebranie zagaił prezes ogniska kol. Adolf Ramisch, który po odczytaniu obszernego porządku obrad udzielił głosu kierownikowi pow. kol. Barteckiemu. Kol. Bartecki wygłosił piękny i obszerny referat pt. „Świat powojenny a Polska", którego młodzi narodowcy wysłuchali z zapartym oddechem i nagrodzili gromkiemi oklaskami. Po omówieniu spraw organizacyjnych uchwalono urządzić przedstawienie. Zebranie zakończono okrzykiem na cześć Romana Dmowskiego. (mm).

— **Zebranie Z. M. N. w Padniewku.** W ostatnich dniach odbyło się w Padniewku (pow. mogileński) zebranie Związku Młodych Narodowców, które zagaił kierownik ogniska kol. St. Kaszuba, poczem udzielił głosu sekretarzowi ogniska Mogilno kol. Berkowskiemu, który wygłosił treściwy i obszerny referat o Wyspiańskim. Młodzi tego referatu wysłuchali z całą uwagą, poczem nagrodzili burzą oklasków. Po omówieniu spraw organizacyjnych zebranie zakończono.

— **Z Z. M. N. w Krotoszynie.** W dniu 29 12. 1932 odbyło się zebranie Z. M. N. ogniska Krotoszyn przy bardzo licznym udziale członków i sympatyków towarzystwa. Po treściwem przemówieniu prezesa ogniska Dobrzaka zabrał głos prezes zarządu powiatowego Z. M. N. p. M. Chmielewski, który podał program pracy na rok nowy dla wszystkich ognisk powiatu. Nastąpiły odczyty p. Miłowskiego „o grożącem niebezpieczeństwie ze strony Żydów" oraz referat o Wyspiańskim, odczytany przez p. Frąckowiaka. O obecnej sytuacji politycznej referował p. Szlanga. W podniosłym nastroju zakończono zebranie odśpiewaniem „Roty".

— **Ognisko Z. M. N. w Gębicach (pow. mogileński).** Dnia 3 grudnia odbyło się zebranie organizacyjne Z. M. N. w Gębicach. Zagaił je kol. Jankowski, witając członków i przybyłego kierownika pow. Z. M. N. kol. Barteckiego z Chabska. Po załatwieniu wstępnych formalności kol. Bartecki wygłosił referat na temat obecnych stosunków, poczem przedstawił program Związku Młodych Narodowców, zwracając się zarazem do obecnych z apelem, by tłumnie wstępowali w szeregi Związku W wyniku tego apelu utworzono ognisko, do którego wstąpiło dużo młodzieży gębickiej; prezesem jego wybrano kol. Feliksa Jankowskiego. Następnie wezwał zebranych, by uczcili przez powstanie z miejsc pamięć ś. p. Grodkowskiego. Po jednominutowej ciszy przewodniczący udzielił głosu kol. Kaźmierowskiemu, który odczytał broszurę p. t.: „Stronnictwo Narodowe wobec rządowego projektu ustawy samorządowej", nad którą wywiązała się dyskusja. Wzięli w niej m. in. udział kol. Bartecki i kol. Jankowski. Po 3-godzinnych obradach przewodniczący solwował zebranie hasłem „Czołem"

— **Zebranie miesięczne Z. M. N. w Gębicach.** W dniu 29 grudnia odbyło się miesięczne zebranie ogniska Związku Młodych Narodowców pod przewodnictwem prezesa kol. L. Jankowskiego. Głównym punktem obrad było zapoznanie się członków ze statutem Z. M. N. oraz podpisanie deklaracji członkowskiej. Formalności tej dopełniło 60 członków. Wkońcu uchwalono urządzić wieczór gwiazdkowy w dniu 6 stycznia b. r. Po 2-godzinnych obradach zakończono zebranie hasłem „Czołem"

— **Opłatek Z. M. N. w Gębicach.** W święto Trzech Króli w Gębicach ognisko Z. M. N. urządziło uroczystość opłatka. Przy pięknej choince oraz zastawionych pieczywem stołach zainaugurował uroczystość prezes kol. Feliks Jankowski, witając kolegów i gości, przybyłych z Bielska, Mogilna i Kwieciszewa, poczem wygłosił dłuższe przemówienie na temat obecnego kryzysu. Po odśpiewaniu kolendy dzielono się opłatkiem, poczem zebrani zasiedli do towarzyskiej herbatki, podczas której prezes odczytał życzenia noworoczne nadesłane przez prezesa pow kol Barteckiego i referat pt. „Zadania młodego pokolenia narodowego". Po herbatce odbyły się tańce, które trwały do północy

— **Z wieczorku wigilijnego Z. M. N. w Orchowie (pow. mogileński).** Ognisko Z M N w Orchowie urządziło w Nowy Rok wieczorek wigilijny w gronie 54 członków oraz gości i sympatyków w liczbie ponad 20. Zebrani łamali się opłatkiem, życząc sobie pomyślności. Następnie wiceprezes kol. dr. Bernardczyk powitał zebranych, wygłaszając przytem dłuższe przemówienie. Zkolei odśpiewano kilka kolend oraz wygłoszono szereg wierszy i djalogów Dalej wygłosił krótkie przemówienie ks. Kurzawski, zachęcając młodych do dalszej i wytrwałej pracy na niwie narodowo-religijnej, poczem spożyto wieczerzę, podczas której śpiewano kolendy. Po kolacji bawiono się dalej do godziny 24 w miłym nastroju.

— **I Mielżyn (pow. gnieźnieński) ma ognisko Z. M. N.** Tak jak w całym szeregu wsi i miasteczek pow. gnieźnieńskiego, i w Mielżynie powstało ognisko Związku Młodych Narodowców. Zebranie organizacyjne odbyło się dnia 28 grudnia ub. r. Zagaił je kol. Stefan Janowczyk, udzielając następnie głosu kol. J. Kampie celem wygłoszenia krótkiego referatu. W dalszym ciągu kol. Misiak, odczytał statut Zw. Mł. Narodowców i referat pt. „Zadania młodego pokolenia narodowego", poczem zebrani w liczbie 28 jednogłośnie postanowili założyć w Mielżynie ognisko Związku, wstępując doń gremjalnie. Zkolei odbyły się wybory zarządu. Wybrani zostali: kol. Stefan Janowczyk — prezes, kol. Ign. Misiak — sekretarz i kol. Leon Barankiewicz — skarbnik. Po wyborach zarządu przemówił jeszcze krótko nowy prezes, poczem zebranie zakończono okrzykami na cześć R. Dmowskiego. Fakt powstania ogniska Z. M. N. w Mielżynie należy powitać z uznaniem, temwięcej, że zebranie organizacyjne odbyło się samorzutnie bez oddziaływania ze strony władz powiatowych Związku. Świadczy to dodatnio o zmyśle organizacyjnym naszej młodzieży i o jej zapatrywaniach zdecydowanie narodowych.

— **W Borzykowie (pow. wrzesiński) na zebraniu Zw. Młodych Narodowców.** W niedzielę, 18. ub. m., po południu odbyło się w lokalu p. Olejniczaka w Borzykowie zebranie ogniska Z. M. N. przy udziale 400 osób z Borzykowa i nawet dalszych okolic. Zebranie zagaił kierownik ogniska p. Szymkowiak i udzielił głosu p. posłowi Lasocie. P poseł wygłosił aktualny referat o wychowaniu młodzieży, omówił sprawy gospodarcze i polityczne i ich widoki na przyszłość. Po referacie wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos liczni zebrani, poruszając w bardzo rzeczowych zapytaniach sprawy organizacyjne i ideologję narodową. Udzielali wyjaśnień p. poseł Lasota i delegat zarządu powiatowego Z M. N. p. Jan Pawlak z Wrześni. Zebranie, które miało przebieg podniosły, zakończono zbiorowym śpiewem Po zebraniu zgłosiło się kilkunastu kandydatów na członków Związku Młodych Narodowców.

— **Kulig Młodych Narodowców w Chodzieży.** W niedzielę, 15. b. m., ognisko Chodzież Z. M. N. zorganizowało kulig do Szamocina. Zebrała się młodzież w liczbie około 40 osób. Wyjazd parokonnemi saniami nastąpił z placu Kopernika o godz. 13. Mimo dotkliwego mrozu uczestnicy wycieczki czuli się dziarsko i w dobrym humorze. W Szamocinie w sali „Concordia" nastąpił odpoczynek przy gorącej herbatce i wesołej pogawędce. Po wspólnem zdjęciu fotograficznem ruszono o godz. 17 w drogę powrotną ku Chodzieży. Po przybyciu do miasta, odśpiewano na placu Kopernika „Wszyskie nasze dzienne sprawy", poczem młodzież rozeszła się do domów.

— **Założenie Związku Młodych Narodowców w Barcinie.** Odbyło się zebranie organizacyjne Związku Młodych Narodowców. Przybył na nie jako delegat kol. Karol Nowicki z Bydgoszczy. Prezesem ogniska wybrano kol. Feliksa Płotkę, sekretarzem kol. Franciszka Górskiego, a skarbnikiem kol Czesława Jaskulskiego. Po przyjęciu 24 członków, delegat kol Nowicki w serdecznych słowach dziękował zebranym za przybycie i zrozumienie idei narodowej.

Z Pomorza

— **Założenie ogniska Z. M. N. w Pelplinie.** Dnia 10 grudnia odbyło się zebranie konstytucyjne ogniska Z. M. N w Pelplinie Po przeczytaniu statutu, wybrany został zarząd, w skład którego weszli kol. kol.: P. Sykutera — prezes. E. Rybkowski — zast. prezesa, A. Sikorski — sekretarz, A. Sobaszkiewicz — skarbnik. Po omówieniu różnych spraw zebranie zamknięto. — Zgłoszenia nowych członków przyjmują: prezes kol P. Sykutera i zast. prezesa kol E Rybkowski.

— **Ognisko Z. M. N. w Lubiszewie (pow. tczewski).** W drugie święto Bożego Narodzenia, założono w Lubiszewie nowe ognisko Związku Młodych Narodowców Kierownikiem ogniska wybrano kol. Pawła Kuszewskiego, sekretarzem kol. Leona Duszyńskiego, skarbnikiem kol. Edmunda Duszyńskiego

— **Z. M. N. w Szczerbięcinie (pow. tczewski).** W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, założono w Szczerbięcinie ognisko Związku Młodych Narodowców Kierownikiem ogniska wybrano Alfonsa Laskowskiego, sekretarzem Florjana Laskowskiego, skarbnikiem Wiktora Smukałę Nowemu tak potrzebnemu dziś ośrodkowi życzymy w pracy „Szczęść Boże".

— **Subkowy (pow. tczewski).** Świeżo założono w Subkowach ognisko Związku Młodych Narodowców. W skład zarządu weszli: prezes — kol. Jan Czubek, sekretarz — kol. Paweł Leszczyński i skarbnik — kol. Władysław Szmuda. „Szczęść Boże!"

— **Ognisko Z. M. N. w Semlinie (pow. starogardzki).** W Semlinie powstało ognisko Z. M N. W skład zarządu weszli kodzy: Milewski Józef — prezes, Miszewski Józef — sekretarz, Lampkowski Jan — skarbnik. Rozwój nowej organizacji zapowiada się bardzo dobrze.

— **Rajkowy (pow. tczewski).** Dnia 28 grudnia ub. r. założono tu ognisko Związku Młodych Narodowców. Kierownikiem ogniska wybrano Bolesława Kawalerowskiego, sekretarzem Ignacego Strzelkę, skarbnikiem Józefa Wojczyńskiego. Nowej placówce narodowej życzymy w pracy dla dobra Kościoła i narodu „Szczęść Boże!"

— **Zakazane zebranie w Lubichowie.** Pelpliński „Pielgrzym" donosi: P. starosta Weiss zakazał odbycia zebrania organizacyjnego Związku Młodych Narodowców, które miało się odbyć w niedzielę, 4 grudnia. Zakaz ten wydał dzień przedtem. t. j. 3 grudnia Zakazujące pismo brzmi: „Na podstawie art. 9 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. 3. 32 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 48, poz. 450) zakazuję odbycia zgromadzenia organizacyjnego Związku Młodych Narodowców w dniu 4. 12. 32 r. w Lubichowie, ze względu na bezpieczeństwo publiczne. Uzasadnienie: W ostatnich czasach w powiecie starogardzkim zdarzały się wypadki ekscesów, skierowanych przeciw Żydom, nadto rozrzucane były ulotki, nawołujące do bojkotowania Żydów, a nawet wyrzucania ich. Ekscesy te przybierały formę, kolidującą z kodeksem karnym i zagrażały nieraz życiu i mieniu niektórych narodowości i warstw społecznych, jak to miało miejsce w czasie wielkiego targu w Starogardzie w dniu 9. 11. 32 r. Wobec tego należało odmówić zezwolenia na odbycie zgromadzenia aż do czasu uspokojenia się opinji publicznej. Od decyzji niniejszej przysługuje Panu odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w ciągu dni 14 od otrzymania, a to na zasadzie art. 82 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. III. 28 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. Ust. R. P. nr. 36, poz. 341)."

— **Z życia Młodych Narodowców w Chojnicach.** W lokalu p. Węsierskiego w Chojnicach odbyło się miesięczne zebranie Związku Młodych Narodowców, pod przewodnictwem kol. Majdańskiego, przy licznym udziale członków. Po przyjęciu około 20 nowych członków, przystąpiono do wyboru skarbnika, którym został kol. Rzepiński. Zkolei uchwalono, by w porze zimowej zebrania odbywały się 2 razy w miesiącu. Pierwsze zebranie odbywać się będzie w poniedziałek po pierwszym każdego miesiąca, drugie w poniedziałek po 15-tym każdego miesiąca. Na każdem zebraniu członkowie wygłoszą krótkie referaty dyskusyjne. Pierwszy referat zostanie wygłoszony przez sekretarza kol. Banasiaka w dniu 16. b. m Na koniec odczytano kilka ciekawych artykułów z najświeższego „Słowa Pomorskiego", poczem kol. Majdański życzył wszystkim obecnym pomyślnego nowego roku.

— **Wieczorek gwiazdkowy w Zw. Młodych Narodowców w Świeciu.** W środę, 4 stycznia, urządził święcki Związek Młodych Narodowców uroczysty, choć w skromnych rozmiarach, wieczorek gwiazdkowy, przy licznym udziale członków i gości. Po słowie wstępnem prezesa kol. red. Scholtza przemówił do zebranych w serdecznych słowach ks. dziekan Konitzer. Tradycyjnym zwyczajem dzielono się opłatkiem, śpiewano kolendy; nastrój panował serdeczny i radosny. Do obecnych przemówił również kol. Flaczyński.

Jak organizm ludzki broni się przed bakterjami?

Przeciw nieprzeliczonej falandze bakteryj, które stale atakują organizm ludzki rozporządza człowiek wieloma środkami obronnemi. Całokształt tych środków, chroniących organizm przed wniknięciem bakteryj, jest nazywany w medycynie krótko odpornością ustroju.

Już skóra pokryta naskórkiem zapobiega przechodzeniu osiadających na niej zarazków do wnętrza tkanek. Bakterje przeniesione na skórę nie tylko nie mogą przedostać się przez jej zewnętrzną zrogowaciałą warstwę, lecz również nie mogą żyć na niej przez dłuższy okres czasu. Produkty wydzielane przez naskórek mają bowiem reakcję kwaśną, która nie sprzyja rozwojowi bakteryj. Spotykamy się tu z pewnym bardzo groźnym wyjątkiem, zarazkiem dżumy, który niewiele robi sobie z tej przeszkody.

Błony śluzowe, wyścielające drogi oddechowe, bronią się przed wnikaniem przez nie bakteryj wydzielaniem śluzu, złuszczaniem zewnętrznych warstw komórek, co powoduje usunięcie osiadłych na nich bakteryj, oraz tak zwanym ruchem migawkowym. Błony śluzowe są bowiem pokryte małemi rzęskami (migawkami), które stale falują wywołując na powierzchni tych błon prąd idący ku zewnątrz. Z prądem tym wydalane są również bakterje. Poza tem błony śluzowe gardła i nosa produkują wydzielinę rozpuszczającą bakterje. Bardzo energiczną substancję bakterjobójczą (kwas solny) wydziela błona śluzowa żołądka.

Oczywiście, wszelkie uszkodzenia czy to skóry czy błoń śluzowych są czynnikiem sprzyjającym przechodzeniu przez nie bakteryj. Naprzykład koniecznym warunkiem zakażenia się tężcem jest obok obecności bakteryj uszkodzenie skóry. Zmniejszona ilość wydzielanego kwasu solnego w żołądku usposabia również do zakażenia. Dzieje się to naskutek błędów djetetycznych. Przekonano się w czasie wielkich epidemij cholery, że ludzie, którzy wystrzegali się niedyspozycyj żołądkowych, nie zapadali na nią, gdyż zarazki tej choroby kończyły swą karjerę w ich żołądkach pod działaniem kwasu solnego.

Jeśli część bakteryj zdołała pokonać jedną względnie kilka z tych przeszkód i dostała się do wnętrza tkanek, wówczas napotyka tutaj na szereg urządzeń obronnych, znacznie energiczniejszych w działaniu. Najważniejszym z nich jest fagocytoza, czyli pożeranie bakteryj przez specjalne komórki, zaobserwowane po raz pierwszy przez rosyjskiego badacza Miecznikowa. Dokonują tego tak zwane mikro- i makro-fagi, które trawią pożarte bakterje przy pomocy specjalnego fermentu. Mikrofagi są elementami bardzo ruchliwemi, krążącemi po całym organiźmie z prądem krwi, makrofagi przywiązane zaś do podłoża i tem samem ograniczone w ruchach. O roli fagocytozy przekonano się w eksperymencie na zwierzętach. Naprzykład królik łatwo zapada na wąglik, pies zaś trudno. Jeśli natomiast laseczniki wąglika hodujemy na surowicy wyosobnionej z krwi psa, wówczas rosną one lepiej niż na surowicy królika. Widocznie więc w żywym ustroju psa, którego krew jest lepszą pożywką dla zarazka wąglika, niż krew królika, bakterje te ulegają pożarciu przez fagocyty i dlatego pies trudniej zapada na wąglik.

Oprócz komórek walkę z bakterjami prowadzą wewnątrz organizmu różne substancje, znajdujące się we krwi i tkankach. Do nich należą bakterjolizyny, rozpuszczające bakterje, aglutyminy, opsoniny i precypityny, zlepiające bakterje w grudki i unieruchomiające je, a przez to ułatwiające prace fagocytom.

Dopiero po uporaniu się z wszystkiemi temi przeszkodami bakterje rozpoczynają wewnątrz organizmu swą działalność, manifestującą się na zewnątrz jako choroba. ak.

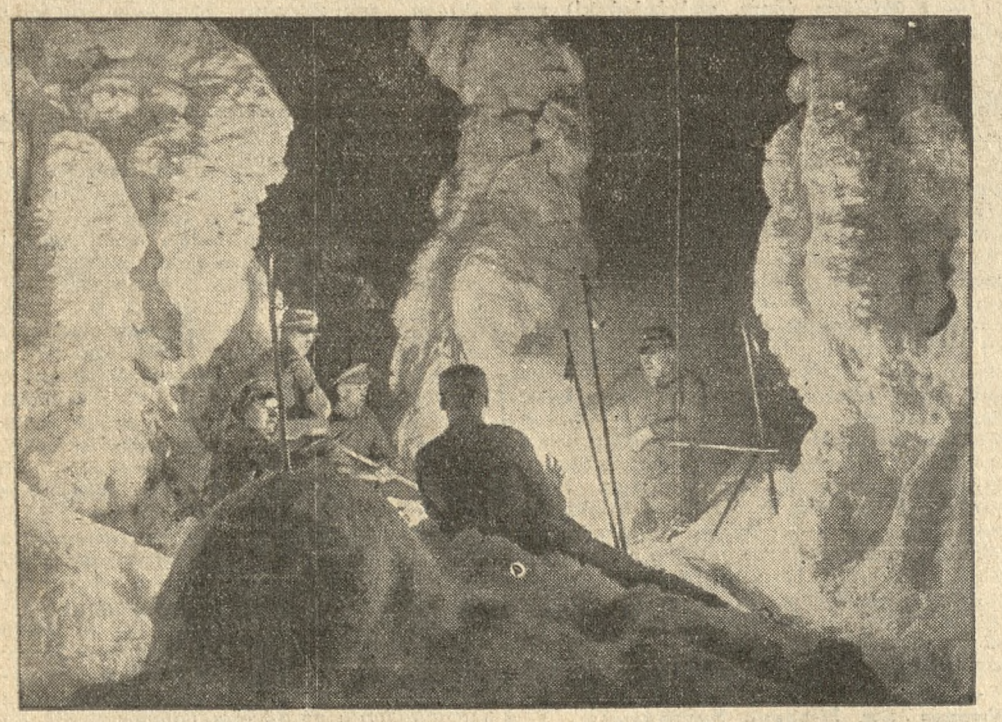

Zima górska posiada czar niewysłowiony, o czem jednak właściwego wyobrażenia mogą nabrać tylko ci, którzy potrafią posługiwać się nartami. Na zdjęciu widzimy niesamowite kształty drzew ośnieżonych i wśród nich narciarz przy ognisku.

W imperjum Szacha

W porcie Buszir, nad zatoką Perską, na tarasie kawiarni w porcie lotniczym, gdzie lądują aeroplany niemieckiej linji Junkersa i angielskiej Imperial-Airways do Indyj, siedzą trzej dżentelmeni.

— Hegemonja brytyjska w Persji skończyła się. Finis.

Słowa te padły z ust Taghi Iskandani, inżyniera, Persa z pochodzenia.

— Bajki! — odpowiada major Haskell, drugi z towarzystwa, chcielibyście z dziś na jutro pozbyć się naszych inżynierów, doradców, administratorów?...

— A Anglo-Persian Oil? — dodaje flegmatycznie mr. Campbell — produkcja tej kompanji wynosi trzy czwarte eksportu perskiego. Kapitał, maszyny, urządzenia, wszystko jest angielskie. Czterdzieści miljonów funtów rocznie. Co zrobilibyście z taką koncesją?

— Duża rzecz, odparł Pers, ale i to musimy odrobić. Jestem waszym wychowankiem, ukończyłem wasze szkoły, po trzech latach pobytu na Zachodzie wróciłem do kraju. I zastałem tutaj gorączkę pracy, gorączkę wyścigu...

— Oczywiście, — wtrącił Haskell — a do czego się to sprowadza w rzeczywistości? Do zewnętrznego tylko naśladownictwa obyczajów zachodnich, bez zrozumienia istoty rzeczy.

— Przypuśćmy, — rzecze Pers, a jednak przeprowadziło się w kraju naszym rozmaite reformy. Szach rozpędził starą skorumpowaną administrację i zastąpił ją nowemi siłami, przeprowadził szereg doniosłych reform w przemyśle komunikacyjnym, w organizacji handlu, rzemiosł etc. Zbyt mało czasu upłynęło, aby wszystkie te inowacje dały się już dzisiaj rzetelnie ocenić. Jedno jednak jest pewne: nacjonalizm perski obudził się ze snu, a interesy brytyjskiego imperjalizmu odczują to i ucierpią na tem niezawodnie. Zgodzę się z tem, że Persja zawdzięcza dużo Anglji, ale z drugiej strony ja i wielu moich ziomków jesteśmy głęboko przekonani, że Persja jest wyzyskiwana niemiłosiernie przez kapitalizm brytyjski od 1914 roku... Widzi pan te wszystkie stojące w porcie statki-cysterny? Przewożą one naftę dalej, w świat pod flagą angielską. Personel Anglo-Persian Oil Cy jest prawie zupełnie złożony z Anglików, wszystko należy do Anglików — to prawda, ale nafta jest perska.

— Powiedz mi pan, odezwał się nagle major Haskell, czemu robicie nam tyle wstrętów przy budowie portów lotniczych? Tu, w Lingch, w Djask?

— Nie chcemy, aby wasze aeroplany krążyły nad Persją. Nie pragniemy bynajmniej odgrywać roli ogniwa w łańcuchu komunikacji lotniczej Imperjum brytyjskiego.

— Czemu Persja pragnie pozbyć się Anglików i zastąpić ich przez Amerykanów?

— Amerykanie szukają u nas tylko rynków zbytu. Anglja natomiast ma tutaj interesy dyplomatyczne, polityczne, strategiczne. Dążymy zatem do podziału wpływów obcych w Persji. Nie chcemy być zależni od jednego tylko mocarstwa. Tak więc w roku ubiegłym sprowadziliśmy 1500 automobilów wyłącznie marki amerykańskiej.

Anglicy wstali od stołu i zaczęli się żegnać.

— Bardzo mi było miło poznać pana, rzekł Campbell, wyciągając rękę do Iskandani, ale proszę pana, nie bierzcie zbyt serjo waszych prób pozbycia się Anglików.

Pers uśmiechnął się, ukłonił i rzekł:

— Nie na serjo?... A jakże moglibyśmy się obyć bez porteru angielskiego? Or.

W poszukiwaniu miejsca upadku olbrzymiego meteora

Sowiecka akademja nauk organizuje pod przewodnictwem profesora fizyki i geodezji Kulika, niezwykłą wyprawę. Uczeni udadzą się na początku wiosny do Wschodniej Syberji w poszukiwaniu miejsca, w którem spadł na ziemię w r. 1908 olbrzymi meteor, wywołując na owych obszarach wstrząs podobny do silnego trzęsienia ziemi. Zderzenie meteoru ze skorupą ziemską było tak silne że wywołało zaburzenia powietrzne, odczute aż na wybrzeżu Anglji. Grzmot uderzenia słyszano w odległości 2000 kilometrów od miejsca fenomenu.

Prawdziwem szczęściem dla ludzkości było to, że meteor spadł w okolicy niezaludnionej. Gdyby był runął na ziemię w miejscu gęsto zamieszkałem przez ludzi, nastąpiłaby straszliwa katastrofa. Jak stwierdziły obliczenia uczonych, meteor pokrył powierzchnię 30 kilometrów kwadratowych. Miejsce kataklizmu zamierza obecnie — po 25 latach — odnaleźć wyprawa sowiecka.

Nie jest to zresztą pierwszy wysiłek uczonych — dotąd jednak wszelkie poszukiwania nie odniosły pożądanych wyników. Obszary, jakie wyprawa będzie zmuszona przeszukać, są jedną olbrzymią pustynią. Wyprawa rozporządza wszelkiemi środkami, by móc przeprowadzić poszukiwania z pomyślnym wynikiem. Złożono już na wybrzeżach, jakiemi wyprawa się będzie posuwała, wielkie zapasy żywności, celem skrócenie drogi oddziałom prowiantowym w czasie poszukiwań. Zainteresowanie sowiecką wyprawą w świecie międzynarodowych uczonych jest b. wielkie. S. F.

Chicago ma być portem morskim

Gigantyczny projekt zajmuje obecnie inżynierów amerykańskich, którzy chcą zrobić z Chicago port morski, do którego wjeżdżać mogłyby wszystkie wielkie parowce transoceaniczne. Dla urzeczywistnienia tego planu konieczne będą ogromne prace regulacyjne rzeki św. Wawrzyńca, w celu usunięcia licznych jego wodospadów i mielizn. Koszty tych prac, mających trwać około 7 lat obliczono na przeszło 2 miljardy zł. Zrealizowanie tego projektu ma przedewszystkiem także na celu zatrudnienie wielkiej rzeszy bezrobotnych. Ponieważ przy wodospadach urządzone mają być centrale elektryczne mające dostarczać prądu o sile 5 milj kilowatów, skorzysta z tego także gospodarka w Kanadzie. Chicago i inne miasta położone nad wielkiemi jeziorami jak Detroit, Milwaukee, Boston otrzymałyby tanią drogę komunikacyjną z Europą. Parowce transoceaniczne mogłyby tą drogą docierać prawie do samego serca kontynentu północno - amerykańskiego. Jakie okoliczność ta posiada znaczenie, wynika stąd, że nad jeziorami temi znajdują się ważne ośrodki przemysłu jak przemysł samochodowy i że także wielkie amerykańskie i kanadyjskie obszary rolnicze ciągną się w pobliżu. Tem samem jeszcze silnie zaznaczyłaby się konkurencja amerykańska na rynku europejskim: Przebudowa Chicago na port morski jest zatem sprawą interesującą także w wysokim stopniu Europę. W i P.

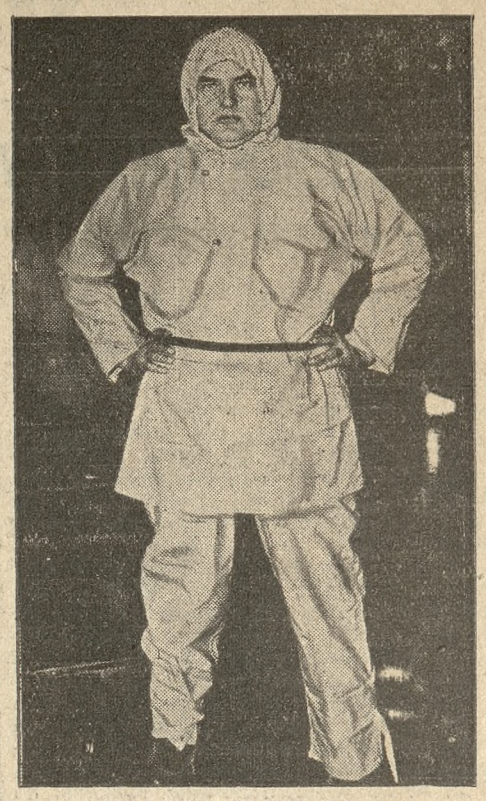

Kapitan Rijser Larsen, podróżnik norweski, który przygotowuje wyprawę do bieguna południowego, w przybraniu polarnem.

Zgon lekarza i pacjenta podczas operacji.

W tych dniach rozegrał się w miejscowości Varel w Oldenburgu w miejskim szpitalu dramat, który pociągnął za sobą śmierć dwóch ludzi. Lekarz dr Buken miał dokonać operacji na 25-letnim pacjencie Buscherze któremu dokuczał wrzód na podbródku. Lekarz skonstatował w szyji pacjenta ropę i musiał natychmiast przystąpić do wycięcia miejsca ropą dotkniętego. Podczas tej operacji nagle zasłabł, a w kilka minut później zmarł na udar serca. Drugi lekarz nie mógł już uratować pacjenta, który też wnet umarł.

Orędzie

Klubu Szyderców „Pod Kaktusem"

Do naszych P. T. Adoratorek i Adoratorów

1. Klub Szyderców jest zamkniętem kołem towarzyskiem, i wszelkie usiłowania, by wtargnąć do niego bez zaproszenia, mogą się źle skończyć.

2. Na miesiąc styczeń dalszych zaproszeń nie wydaje się.

3. Jesteśmy przekonani, że goście nasi są nami zachwyceni. Jednakże prosimy nie przesadzać w dowodach swej sympatji i nie zabierać ze sali klubu pamiątek we formie kaktusów. Do naszych kaktusów byliśmy bardzo przywiązani z dwóch przyczyn: otóż były to prezenty, ofiarowane nam przez przyjaciół klubu, a poza tem hodowaliśmy na tych właśnie kaktusach bakterje trądu (lepra vulgaris). Prosimy więc o zwrot uprowadzonych bakteryj, chociażby bez kaktusów. Natomiast p. dyr. Marciniec, który w zupełności docenia tęsknotę naszych gości za drobną pamiątką, rozdawać będzie, po swoim sobotnim odczycie, piękne okazy kaktusów naszym najmilszym gościom.

4. Nieprawdą jest, jakoby libretto do nowej opery mistrza Nowowiejskiego pisał pan Marciniec, natomiast prawdą jest, że pisze je pan Morcinek.

KLUB SZYDERCÓW „POD KAKTUSEM".

W czasie krótkiego pobytu nowego prezydenta Roosevelta w Nowym Jorku komuniści urządzili demonstrację przed jego domem. Na zdjęciu widzimy wystąpienie policji przeciwko demonstrantom.

Bezrobocie wśród pracowników umysłowych

Jakie są dane statystyczne — Problematyczna pomoc ZUPU z powodu „zamrożenia" kapitałów

Wszystkie prawie zakłady ubezpieczeń na wypadek bezrobocia znalazły się w ciężkiem położeniu. Bezrobocie bowiem wskutek pogłębiającego się kryzysu wzrasta, ilość ubezpieczonych, płacących składki, jak i warsztatów pracy, gwałtownie spada, wzrosła natomiast niepomiernie ilość osób, uprawnionych do pomocy, którą obowiązane są dawać w myśl odnośnych statutów zakłady ubezpieczeń.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę jeden odcinek klęski bezrobocia, mianowicie pracowników umysłowych, okaże się, że jest to może najbardziej dotknięty przez kryzys odłam pracujących. — Liczba wyrzucanych poza nawias pracy inteligentów w chwili obecnej niestety nie może być określona nawet w przybliżeniu, gdyż nie posiadamy w tej mierze zasługujących na zaufanie cyfr. Główny Urząd Statystyczny podaje na rok 1929 całą ilość pracowników umysłowych na 235 tys., w r. 1930 — na 288 tys., a w r. 1931 — na 282,3 tys. Ta ostatnia cyfra niewątpliwie ścisła nie jest, nie wiadomo bowiem, dlaczego miałaby się zmniejszyć, skoro sam przyrost naturalny powinien wpłynąć na jej zwiększenie. W każdym razie można śmiało przyjąć, że liczba inteligentów, żyjących z pracy rąk własnych, przekracza w chwili obecnej cyfrę 300 tysięcy. Z liczby tej na woj. centralne przypada 45,1 proc., na wschodnie 7.3 proc., na poznańskie i pomorskie 18,3 proc., na śląskie 13,4 proc. i na południowe 15 9 proc.

Kobiety w ogólnej masie pracowników umysłowych stanowią 29.1 proc., w poszczególnych wszakże dzielnicach odsetek ten waha się w dość dużych granicach, tak np. w woj. centralnych kobiety stanowią 29 proc. wśród inteligencji pracującej zarobkowo, we wschodnich 26 proc., w poznańskiem i pomorskiem 36 proc., w śląskiem 22 proc. i w południowych 29 proc.

Jeszcze trudniej jest ustalić dokładną liczbę bezrobotnych pracowników umysłowych. Dane Głównego Urzędu Statystycznego podają tę liczbę na mniej więcej 7 proc. ogólnej ilości, ale niestety jest to tylko odsetek pobierających zasiłki z Z. U. P. U. w stosunku do ubezpieczonych. Gdyby to była cyfra ścisła, to bezrobotnych inteligentów mielibyśmy tylko 21 tys. Tymczasem urzędy pośrednictwa pracy już w kwietniu r. ub. zarejestrowały ich 48 692, a więc przeszło dwa razy więcej, aniżeli to wypada z danych Z. U. P. U. Jeżeli dodać, że do obliczenia tego nie wchodzą starsi ponad 65 lat w chwili objęcia zatrudnienia, jak również wszyscy zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia, jak wreszcie i to, że nie wszyscy pozbawieni pracy są zarejestrowani, to stwierdzimy, że liczba pracowników umysłowych, pozostających bez zajęcia, przekracza prawdopodobnie cyfrę 60 tysięcy, co stanowi 20 proc. ogólnej ich ilości.

Bezrobocie wśród inteligencji w poszczególnych dzielnicach również waha się w dużych granicach, wynosząc w woj. centralnych 16,8 proc., we wschodnich 10,3, w południowych, w poznańskiem i pomorskiem 8.1 proc. i na Śląsku 30,0 proc. ogółu pracowników umysłowych. Ponieważ bezrobocie w ciągu ostatnich miesięcy znacznie się wzmogło, a o pracę w dzisiejszych warunkach bardzo trudno, trudniej, niż w innych dziedzinach dochodzimy do wniosku, że położenie inteligencji pracującej jest nad wyraz ciężkie.

Nadmienić również należy, że oprócz pracujących zawodowo samodzielnie należy uwzględnić jeszcze ich rodziny. Wśród pracowników fizycznych na jednego przypada dwóch członków rodziny, biorąc zaś pod uwagę to, że inteligent utrzymuje 1.5 osoby, a 60 tys. inteligentów ogółem 90 tysięcy osób, okaże się, że bezrobocie wśród inteligencji dotknęło w sumie około 150 tys. osób A przecież należy uwzględnić również redukcję uposażeń tych, co jeszcze pracują i zarabiają; wiadomo, że redukcje te dotknęły inteligencję w stopniu większym, aniżeli nawet pracowników fizycznych.

Pracownik umysłowy jedyną deskę ratunku w warunkach dzisiejszych widział w pomocy Z. U. P. U. Okazuje się, że i tutaj pomoc jest nader problematyczna, a w każdym razie nader mała. Gospodarka zakładów ubezpieczeniowych była prowadzona w ten sposób, że znaczna część zgromadzonych funduszów nie może być uruchomiona. Według urzędowych danych z 602 598 tys. zł 463 760 tys. zł t. j. 77,0 proc. ulokowano na długi termin, i tylko 138 838 tys., t. j. 23 proc. — na krótki. Z lokat długoterminowych 27.7 proc. umieszczono w nieruchomościach, 22.0 proc. w pożyczkach hipotecznych, 46.6 proc w papierach wartościowych i 3.7 proc. w innych pożyczkach. Bez dużej straty sum tych wycofać niepodobna, a pieniądze ulokowane w nieruchomościach nie dają zapewne nawet odsetków. Z. K.

„Niedobitowski z granicznego bastjonu"

Ze styczniowej serji naszych premij dla abonentów „Kurjera Poznańskiego"

W trzeciej powieści Rodziewiczówny, włączonej do naszej serji styczniowej, a mianowicie w „Niedobitowski z granicznego bastjonu", zasłużona autorka piętnuje w sposób ostry i sercem gryzący całą absurdalność i krzywdę, czynioną polskości kresowej zarówno przez tępą formalistykę jak i przez złą wolę biurokratów na Kresach.

Kto czytał drukowaną w odcinku pisma naszego powieść „Rodziewiczówny „Gniazdo Białozora", ten niewątpliwie sięgnie po „Niedobitowskiego" który jest niejako początkiem „Gniazda Białozorów". — „Niedobitowski z kresowego bastjonu" wzburzy całą krew w każdym prawdziwym patrjocie, a w niejednym z Polaków musi poruszyć sumienie o ile go całkiem w fałszywych hasłach nie zatracił.

Cena „Niedobitowskiego z granicznego bastjonu" zł 3.60 a dla abonentów „Kurjera Poznańskiego" w miesiącu styczniu tylko zł 1.80.

Pozatem włączyliśmy do serji styczniowej: Rodziewiczówny **„Hrywda"** — zam. zł 5 tylko 2 50 i **„Ragnarök"** zam. zł 4,— tylko 2 zł. oraz F. A. Ossendowskiego **„Gasnące ognie"** (podróż po Palestynie, Syrji i Mezopotamji) z 60 ilustracjami w miedziodruku, zam zł 26 — tylko 13.— zł. M. M. Taylora **„Wśród ludożerców"** z 38 ilustracjami, zam. zł 15.— tylko zł 7 50, oraz Henryka Opieńskiego najlepsze dzieło o **Stanisławie Moniuszce**, jego życiu i dziełach, zam zł 16.— tylko 8 zł.

Wszystkie te książki abonenci „Kurjera Pozn." nabywać mogą (całą serję lub poszczególne z niej dzieła) po cenie wyżej podanej o połowę zniżonej, za gotówkę w administracji pisma naszego. Abonenci zamiejscowi dopłacają do sumy ogólnej na koszta przesyłki zł 1.—.

Ceny powyższe, wyjątkowo zniżone, obowiązują jedynie w okresie do 31 stycznia.

Wykopaliska słowiańskie w Ziemi Złotowskiej

W lecie ubiegłego roku odkryto w okolicy Złotowa, położonego w pomorskim pasie pogranicznym 88 grobów przedhistorycznych. Obecnie komisja archeologów niemieckich stwierdza że groby te pochodzą z okresu przejściowego pomiędzy epoką kamienną i bronzową W grobach znaleziono 129 urn, 13 różnych przedmiotów z bronzu, 9 przedmiotów z kamienia i 6 ozdób z bursztynu. Wśród wykopalisk kamiennych znaleziono siekierę kamienną, osadzona na trzonie dębowym Wiek tych wykopalisk oceniają uczeni niemieccy na 4 tysiące lat.

W grobach znaleziono poza tem skamieniałe ziarna pszenicy oraz różne owoce, a nawet resztki wypalanki pszenicznej Wykopaliska są niewątpliwie pochodzenia słowiańskiego i świadczą o wysokiej kulturze ówczesnych plemion, zamieszkujących Ziemię Złotowską. Część wykopalisk będzie wystawiona w muzeum w Pile.

Ruch na polskich liniach lotniczych w grudniu

Samoloty Polskich Linij Lotniczych „Lot" odbyły w ciągu grudnia ogółem 272 loty przebywając w nich dystans 63 190.7 km W lotach tych polskie aparaty komunikacyjne przewiozły 464 pasażerów 3 468 kg bagażu 12 423 kg towarów, 997 kg poczty i 349 kg gazet.

Znowu para żydowska, aresztowana pod zarzutem uprawiania handlu żywym towarem.

Policja w Łodzi wpadła na trop szeroko rozgałęzionej bandy handlarzy żywym towarem. Aresztowano 32 letnią Mendlę Merin, Żydówkę która przebywała kolejno we wszystkich stolicach Europy, a ostatnio w Gdańsku

Mendla Merin usiłowała wywieźć z Łodzi dwie dziewczyny 20 letnie pod pozorem dania im posady we własnym instytucie piękności w Gdańsku. Rodzice dziewcząt, podejrzewając w tej propozycji coś złego, dali znać policji, co doprowadziło do aresztowania zbrodniczej Żydówki.

W związku z tą aferą uwięziono również w Piotrkowie Żyda Arona vel Arnolda Noimana. Dotychczas zdołano ustalić, że około 6 dziewcząt z piotrkowsk powiatu wywiezionych zostało za pośrednictwem Noimana do lupanarów w Buenos Aires.

Na rzecz bezrobotnych nauczycieli

Kurator okręgu szkolnego poznańskiego okólnikiem nawołuje nauczycielstwo do składania ofiar na rzecz bezrobotnych kolegów - nauczycieli

W nawiązaniu do tej akcji, z kół nauczycielskich piszą nam co następuje:

Apel p. kuratora do ofiarności nauczycielstwa na rzecz będących bez stanowiska nauczycieli byłby zbyteczny, gdyby przeprowadzono pewną reorganizację panujących w szkolnictwie stosunków Należałoby przedewszystkiem zwolnić nauczycielki-mężatki, w pierwszej linji te, które nie posiadają jeszcze prawa do emerytury. Gdyby zaś tym nauczycielkom odprawę płacono w miesięcznych ratach i to w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy ich miesięczną pensją a uposażeniem nauczyciela kontraktowego, skarb państwa przez takie pociągnięcie nie doznałby żadnego uszczerbku. W drugim rzędzie powinny, dla dobra państwa i ogółu nauczycielstwa, ustąpić córki urzędników, a już w pierwszym rzędzie jedynaczki, których ojciec jest na stanowisku lub pobiera pełną emeryturę Przecież zachodzą nawet dzisiaj jeszcze wypadki, że w jednej rodzinie ojciec i matka otrzymują pełną emeryturę a córka na domiar jedynaczka, piastuje urząd nauczycielki. Jest bowiem nie do pomyślenia, aby w tak krytycznych jak dziś czasach mieli być zatrudnieni w jednej rodzinie mąż żona i córka, a w innych wypadkach nie miałaby być dana możność zapracowania na chleb ani jednemu członkowi rodziny.

Gdyby miarodajne czynniki przeprowadziły ściśle reorganizację w wskazanym powyżej kierunku, bezrobocie wśród nauczycielstwa zmalałoby do minimum.

Ze Związku Drogerzystów

Roczne walne zebranie obwodu I. Związku Drogerzystów odbyło się przy bardzo licznym udziale członków z miasta Poznania i z prowincji na sali Domu Kupiectwa Polskiego. Obrady zagaił prezes obwodu p. Ksawery Gadebusch. Członkowie zarządu wygłosili następnie swe sprawozdania.

W imieniu komisji rewizyjnej wnosi p. R. Horęziak o udzielenie pokwitowania tak skarbnikowi jak i całemu Zarządowi. Pan Horęziak wyraża się z uznaniem o działalności Zarządu.

Po dyskusji uchwalono jednogłośnie skarbnikowi jak i całemu zarządowi oraz wszystkim komisjom absolutorjum. Następnie odbyły się wybory nowego zarządu, i to przez aklamację. — Zarząd wybrano w tym samym składzie jak w roku ubiegłym, a zatem wybrano pp. Ks. Gadebuscha prezesem, St. Janczewskiego wiceprezesem, R. Szuberta sekretarzem, St. Müllera zast. sekretarza, L. Kasprowicza skarbnikiem, M. Dybczyńskiego bibljotekarzem oraz jako radnych pp. H. Latanowiczównę Ostrzeszów, St. Jakubowskiego Poznań, B. Kropidłowskiego Gniezno, T. Gościńskiego Pobiedziska, A. Antoszkiewicza Krotoszyn i W. Napierałę Poznań. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. B. Horęziaka i A. Dubera, do komisji szkolnej pp. L. Kasprowicza prezesem, H. Głowackiego sekretarzem, B. Horęziaka wiceprezesem, M. Dybczyńskiego skarbnikiem, T. Rogalę, Br. Machallę i R. Kurczewskiego. Do komisji taryfowej weszli pp. Ks. Gadebusch prezes, S. Komendziński, W. Kaiser, St. Janczewski, H. Głowacki, Br. Machalla i M. Dybczyński Delegatami na roczne walne zebranie delegatów zostali wybrani pp. St. Müller, R. Szubert, W. Kaiser, Br. Horęziak, prof. J. Czachowski, R. Kurczewski, B. Kropidłowski, K. Wartenberg, A. Antoszkiewicz, W Szajkiewicz, T. Gościński, St. Jakubowski i A. Duber.

Następnie domagano się na wniosek p. St. Chocieszyńskiego zniżki opłat do Związku Towarzystw Kupieckich i to z 900 zł na 600 zł rocznie Uchwalono z odpowiednim wnioskiem wystąpić do Związku Towarzystw Kupieckich.

Przy wolnych głosach apeluje p. St. Chocieszyński do fabrykantów, aby obniżyli ceny na swe wyroby. W imieniu fabrykantów przemawia p. prezes Ks. Gadebusch.

7 RÓŻNYCH STRON POLSKI

Ruch okrętowy w Gdyni w roku 1932.

Jak wynika z ostatniego zestawienia Głównego Urzędu Statystycznego, w ciągu roku 1932 zawinęło do portu gdyńskiego ogółem 3 610 okrętów o łącznej pojemności 2 791 700 tonn Okręty te przywiozły 473 800 tonn ładunków.

W okresie rocznym wyszło z portu 3 594 statków o łącznej pojemności 2 838 400 tonn Wywiozły one 4 751 000 tonn ładunku, w tem 4 351 900 tonn węgla

W ciągu 11 miesięcy roku 1932 przybyło do Gdyni drogą morską 10 119 pasażerów, wyjechało zaś na okrętach 7 577 osób.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Redaktor odpowiedzialny: Bogdan Piotrowski.

Wydział pożyczkowy Bratniej Pomocy W. S. H.

Warunki pracy wydziału w 1932 r. — Scentralizowanie akcji pożyczkowej — Racjonalna dystrubucja funduszów — Pożyczki krótko- i długoterminowe — Niemal 40 proc. wzrost świadczeń na rzecz członków dowodem doskonałego funkcjowania wydziału

Pisząc o zagadnieniu działalności wydziału pożyczkowego Bratniej Pomocy Stud. W. S. H. w Poznaniu w roku 1932, należy koniecznie traktować je na płaszczyźnie szerszej, to jest na tle ogólnej polityki finansowej stowarzyszenia. Bowiem akcja kredytowa Bratniaka, choć w niej naczelne zajmowała miejsce, była jednak tylko jednym jej odcinkiem. Polityka ta bowiem, jak wiadomo, musiała iść w kierunku zgromadzenia w pewnym czasie odpowiednich funduszów, bez których zorganizowanie nowej kuchni nie byłoby do pomyślenia. Jeżeli uwzględnimy jeszcze fakt, że ogólne wpływy Bratniej Pomocy w okresie sprawozdawczym były mniejwięcej o 1/4 mniejsze od wpływów z porzedniego okresu, i że coraz bardziej pogłębiający się kryzys gospodarczy bynajmniej nie sprzyjał wywiązywaniu się z zaciągniętych zobowiązań wobec Bratniaka przez członków, a nawet nakładał nań specjalny obowiązek śpieszenia z wydatniejszą, niż dotąd pomocą młodzieży akademickiej, to zauważymy, iż zadanie wydziału pożyczkowego było wyjątkowo ciężkie. Bowiem wydział pożyczkowy musiał interes Bratniej Pomocy, polegający na konieczności zorganizowania nowej kuchni i zaangażowania w tej akcji znacznych funduszów, godzić z interesem członków, który z wu wymagał zwiększonych świadcz. na ich potrzeby. Stwierdzić należy, iż wydział pożyczkowy wywiązał się z tego trudnego zadania tak, jak tego wymagało dobro stowarzyszenia i interes członków.

W okresie sprawozdawczym zarząd scentralizował całą akcję kredytową, która dotąd była rozbita w trzech agendach: pożyczkowej, żywnościowej i zdrowia w jednym wydziale pożyczkowym, uzyskując w ten sposób znacznie łatwiejszą i lepszą kontrolę, oraz przejrzysty przegląd udzielanych świadczeń. Sesje komisji pożyczkowej, w skład której wchodzili prezes lub w jego zastępstwie wiceprezes, przewodniczący wydziału pożyczkowego i przewodniczący wydziału finansowego, odbywały się w pierwszem półroczu co tydzień, w drugiem co dekadę.

Jeżeli chodzi o samą działalność wydziału pożyczkowego, to nasamprzód dla informacji dodać należy, iż akcja kredytowa dzieli się na pożyczki krótkoterminowe i długoterminowe. Na pożyczki krótkoterminowe składają się pożyczki pod zastaw indeksu, które udziela się do wysokości 25 zł. na okres miesięczny z prawem prolongaty na dalszy miesiąc, i pożyczki pod zastaw gwarancyjnego weksla trasowanego do wysokości 100 zł. z jednem lub dwoma żyrami. Pożyczki wekslowe są raczej pożyczkami „średnioterminowemi", gdyż są zazwyczaj spłacane w ciągu dopiero jednego roku.

Racjonalna dystrybucja funduszów społecznych jest niezmiernie ważnem zagadnieniem. Dlatego też zarząd sprawie tej poświęcał dużo uwagi. W konsekwencji tego doszedł do przekonania, że pożyczki krótkoterminowe, które na pewien tylko okres czasu zaradzając złu, nie spełniają w zupełności swego zadania społecznego. Wskutek tego zarząd przesunął punkt ciężkości na pożyczki długoterminowe, zdrowotne i żywnościowe, płatne dopiero po studjach. W polityce kredytowej kierował się zarząd zasadą nie udzielania pożyczek wekslowych na cele konsumcyjne, natomiast wnioski o pożyczki na opłacenie egzaminów, czesnego i taks dyplomowych komisja pożyczkowa w miarę możności zawsze załatwiała pozytywnie.

Pożyczki krótkoterminowe. Pożyczek indeksowych udzielono w ciągu roku w liczbie 645 na ogólną kwotę zł. 8.492,35. Może je otrzymać każdy członek Bratniej Pomocy bez żadnych specjalnych starań normalnie w wysokości do 20 zł. Pożyczka powyżej tej kwoty musi być zaakceptowana przez dwóch członków zarządu. Zaciągają je członkowie na zaspokojenie doraźnych potrzeb. Pożyczki natomiast wekslowe, jak również wszystkie inne pożyczki, można otrzymać tylko na podstawie specjalnego umotywowanego wniosku. Przyznane pożyczki na uregulowanie opłat egzaminacyjnych i czesnego wpłaca się bezpośrednio do kasy W. S. H. na dobro rachunku członka, któremu komisja przyznała pożyczkę. Suma udzielonych pożyczek wekslowych w okresie sprawozdawczym wynosi zł. 8.687,96, a liczba 193.

Łączna kwota udzielonych poyżczek krótkoterminowych w roku 1932, indeksowych i wekslowych, wynosi zł. 17.180,31. Analogiczna kwota w ubiegłych latach przedstawia się następująco: w r. 1926/27 — zł. 1.650,—, w r. 1927/28 — zł. 3.557,—, w r. 1928/29 — zł. 8.410,—, w r. 1929/30 — zł. 13.698,02, w r. 1930/31 — zł. 12.958,12. (Wzrost w stosunku do roku ubiegłego o zł. 4.222,19 t. j. o 33 proc.). Jak z tego widzimy, suma świadczeń udzielanych rośnie z każdym rokiem w szybkiem tempie mimo kryzysu gospodarczego.

Największy napływ wniosków o świadczenia w gotówce przypadł na koniec drugiego, a zwłaszcza trzeciego trymestru roku akad. 1931/32, co tłumaczyć należy tem, iż wielka ilość studentów przystępowała w tym czasie do egzaminu dyplomowego. W tym też czasie udzielono olbrzymią większość pożyczek na zł. 12.387,32, wekslowych — zł. 6.824,47, indeksowych — zł. 5.562,85.

Pożyczki długoterminowe dzielą się na pożyczki żywnościowe i zdrowotne. Szczególnie pierwsze z nich są najwłaściwszą formą wspomagania młodzieży akademickiej. Rozróżniamy obiady zniżkowe i kredytowe. Pomoc polega na tem, iż członek płaci obiad po zniżonej cenie zależnie od przyznanej mu kategorji, resztę udziela się mu w postaci pożyczki. Są cztery kategorje obiadów; przy pierwszej płaci członek 75 proc. ceny obiadu, a 25 proc. otrzymuje w formie pożyczki, przy drugiej płaci 50 proc. i tyleż otrzymuje w formie pożyczki, przy trzeci płaci 25 proc. resztę w formie pożyczki, przy czwartej cały obiad otrzymuje w formie pożyczki. Obiady udziela się na przeciąg jednego miesiąca.

W ciągu roku sprawozdawczego rozpatrzyła komisja przychylnie 628 wniosków, udzielając tyleż pożyczek na sumę zł. 7.924,65. Analogiczne cyfry w latach ubiegłych przedstawiają się następująco: w r. 1926/27 —, w r. 1927/28 — zł. 1.384,45, w r. 1928/29 — zł. 4.092,80, w r. 1930/31 — zł. 5.779,20. (Wzrost o zł. 2.143,54 — t. j. blisko 40 proc. w stosunku do roku ubiegłego).

Zaobserwować można, że suma tej pomocy w naturze wykazuje z każdym rokiem stałą tendencję zwyżkową. Posiadanie własnej nowej kuchni pozwoli zarządowi rozbudowanie na szeroką skalę tego rodzaju pomocy na rzecz młodzieży akademickiej.

Pożyczki zdrowotne udziela się na leczenie dentystyczne i opiekę szpitalną na podstawie umotywowanych wniosków z dołączeniem potrzebnych świadectw względnie rachunków, które załatwia się indywidualnie zależnie od stanu majątkowego petenta, jakości choroby i t. d.

I tak udzielono 75 pożyczek zdrowotnych w ciągu roku na sumę zł. 4 418,65. W latach ubiegłych udzielono: w r. 1926/27 —, w r. 1927/28 — zł. 86,55, w r. 1928/29 — zł. 950,—, w r. 1929/30 — zł. 3.216,80, w r. 1931/31 — zł. 5.016,25.

Ciekawie przedstawia się zestawienie sumarycznych świadczeń ze strony Bratniej Pomocy na rzecz członków w poszczególnych latach:

	1926-27	1927-28	1928-29	1929-30	1930-31	1932
krótkoterminowe	1650,—	3557,—	8410,—	13.698,02	12.958,12	17.180,31
żywnościowe	—	1384,45	1309,45	4.092,80	5.779,20	7.924,65
zdrowotne	—	86,55	950,—	3.216,80	5.016,25	4.418,65
inne	—	—	—	—	—	504,—
razem	1650,—	5028,—	10669,45	21.007,62	23.753,57	30.027,61

Wymowa tych cyfr jest uderzająca. Wynika z nich jasno, że Bratniak Stud. W. S. H. z każdym rokiem zwiększa ilość świadczeń na rzecz swych członków, z każdym rokiem przychodzi im z wydatniejszą i obfitszą pomocą. Są one charakterystycznym wyrazem naszej polityki samopomocowej, nakazującej wspierać młodzież akademicką W. S. H., która opłaca najwyższe czesne. Uwzględnić należy również ten moment, że do Wyższej Szkoły Handlowej ze względu na trzyletnie studja garnie się młodzież z nielicznemi wyjątkami małozamożna.

W tych warunkach działalność Bratniej Pomocy miała i ma bardzo wdzięczne pole pracy. Czy sprostał Bratniak nasz temu zadaniu? Odpowiedzią na to pytanie jest powyższe zestawienie.

J. M-ka.

Od redakcji. Doskonale funkcjonująca agenda pożyczkowa zawdzięcza swój rozrost kol. prezesowi **Józefowi Merice,** który — mimo pogłębiającego się kryzysu gospodarczego, mimo olbrzymich zobowiązań wobec wydziału gospodarczego, zmniejszenia się wpływów ogólnych do kas o 25 proc., przez zastosowanie planowej polityki pożyczkowej potrafił upłynić kapitały, udzielając pożyczek o blisko 7 tys. więcej niż w roku ubiegłym (a zatem świadczenia wydziału pożyczkowego wzrosły o 33 proc.).

Przed niedawnym czasem ustąpił z prezesury Poznańskiego Komitetu Akademickiego kol. Feliks Kończal.

Kol. Feliks Kończal jest zasłużonym działaczem akademickim W ciągu wieloletniej działalności na terenie uniwersyteckim brał wybitny udział w życiu zbiorowem młodzieży.

W poczynaniach swych był bardzo wszechstronny, interesując się ważniejszemi przejawami życia akademickiego, pracując w szeregu organizacjach.

Zasiadał w zarządach wielu stowarzyszeń, piastując m. in. prezesury w: Związku Akademickich Kół Misjologicznych, Sodalicji Marjańskiej Przewodniczył także kilku komitetom organizacyjnym zjazdów i kongresów.

Ostatnio na stanowisku prezesa Poznańskiego Komitetu Akademickiego zaskarbił sobie powszechną sympatję i uznanie nietylko wśród grona profesorskiego i młodzieży akademickiej, ale również starszego społeczeństwa.

Akademickie Koło Wielkopolan i Pomorzan w Krakowie

Nie od rzeczy będzie omówić pracę Akademickiego Koła Wielkopolan i Pomorzan w Krakowie, aby szersze warstwy społeczeństwa Ziem Zachodnich zainteresować ich młodem pokoleniem, które pracuje w odmiennych warunkach na terenie Małopolski, a w szczególności na terenie samego Krakowa. Nie jeden z nas nie mógł studjować na wyższych uczelniach Poznania, a to z tych względów, że chciał się poświęcić studjom na takich uczelniach, jak Akademja Górnicza, Szkoła Nauk Politycznych lub Akademja Sztuk Pięknych. Ponieważ nie można było utrzymać ściślejszego kontaktu ze społeczeństwem Ziem Zachodnich, tem więcej odczuliśmy potrzebę łączenia się i występowania solidarnego. By zawrzeć między sobą ściślejszy stosunek i wzmocnić koleżeńskie węzły przyjaźni skojarzyli się studenci, pochodzący z Ziem Zachodnich w jedno koło. I z takich pobudek, nie mniej z pobudek samopomocowych, powstało w dniu 21. 10. 1927 r. Ak. Koło Wielkopolan i Pomorzan w Krakowie, zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P., jako osoba prawna z siedzibą w Krakowie. Terytorjum działania Koła jest miasto uniwersyteckie Kraków, województwa: poznańskie i pomorskie oraz Gdańsk. Celem koła jest praca kulturalno - oświatowa, samopomocowo - koleżeńska i utworzenie ogniska życia koleżeńskiego. Do powyższych celów dąży koło przez urządzanie odczytów, pogadanek ogólno-kształcących, urządzanie przedstawień, wieczorków, zakładanie bibljotek, czytelni oraz przez współpracę z organizacjami oświatowemi i towarzystwami o celach zbliżonych.

Majątek koła składa się z dochodów zwyczajnych, jak składki członkowskie i nadzwyczajnych jak: darowizny, dochody z przedstawień, odczytów i imprez.

Mimo wytyczenia celów ważnych i wzniosłych nie znalazło Koło nasze takiego oddźwięku w społeczeństwie Ziem Zachodnich, jakiego się spodziewano. Nieraz zwracaliśmy się z prośbą o pomoc do społeczeństwa — przeważnie dawano nam odpowiedź odmowną. Nie chcemy sądzić, aby nas nie rozumiano, ale daje się odczuć pewne zobojętnienie dla spraw naszego Koła, którem powinno w pierwszym rzędzie zainteresować społeczeństwo Wielkopolski i Pomorza. Od społeczeństwa krakowskiego, mimo okazanej nam chęci współpracy i pomocy, nie możemy się spodziewać takiej pomocy, jakiej spodziewaliśmy się od Ziem Zachodnich.

Wiele pomogło nam grono profesorskie. To też wdzięczni jesteśmy pp. profesorom wyższych uczelni krakowskich za łaskawe udzielenie nam pomocy, a w szczególności p. prof. dr. Siedleckiemu. Wdzięczni jesteśmy również za dotychczasową pomoc materjalną Ziemiom Zachodnim.

Podając tych kilka danych społeczeństwu, zwraca się Ak. K. W. i P. do społeczeństwa Ziem Zachodnich z gorącym apelem, aby zechciało nas zrozumieć i przyjść nam z pomocą moralną i materjalną, która doda nam sił do dalszej skutecznej pracy.

Za zarząd A. K. W. i P.
Wacław Regulski.

Z Młodzieży Wszechpolskiej

— **Opłatek poznańskiego Koła Młodzieży Wszechpolskiej** odbył się w ub. niedzielę w salach Nowego Domu Akademickiego. Przy pięknie przybranej przez sekcje koleżanek choince zgromadzili się członkowie i sympatycy organizacji, do których po odśpiewaniu „Hymnu Młodych", serdecznie przemówił kol. prezes Jan Szyszczyński.

Po złożeniu życzeń zasiedli zebrani do stołów. Wśród śpiewu kolend „gwiazdor" rozdał „ucieszne" podarki (m. in. znany na gruncie poznańskim kol. Feliks Kończal otrzymał dowcipnie skonstruowanego górala). Po herbatce nastąpiły tańce do godz. 23. Miłą uroczystość zaszczycili swą obecnością dziekan prof. dr. Jaxa Bykowski, dr. Meissner, mag. Zdzitowiecki, mag. Warmiński.

Z organizacyj akademickich

— **Choinka Akademickiego Koła Kujawskiego** odbyła się w ub. niedzielę w sali jadalnej Bratniej Pomocy W. S. H. Rozpoczęto sympatyczną uroczystość odśpiewaniem kolend. Pierwszy przemówił prezes Koła kol. mag. Stanisław Waszak, składając zebranym życzenia. W dalszym ciągu kol. prezes Waszak wygłosił dowcipny feljeton „regjonalny", zaznajomił obecnych z ciekawym ze wszech miar zjawiskiem socjologicznem poety Kujaw Becińskim, omówił regjonalną impreze „Wesele Kujawskie", a kol. Radoszewski wygłosił ciętą gazetkę. Po części uroczystej zabrano się do tańca. Ze specjalnym temperamentem tańczono kujawiaka. Należy wspomnieć również o śpiewie pięknych, pełnych swoistego czaru piosenek kujawskich.

Kulig Młodzieży Wszechpolskiej

Młodzież Wszechpolska urządza w niedzielę, dnia 22. b. m., kulig. Zbiórka o godzinie 15 przed Nowym Domem Akademickim (Wały Leszczyńskiego 6).

Młodzież Wszechpolska urządza **w dniu 12 lutego 1933** w **SALACH BAZARU** **Wieczór Karnawałowy**

Przypominamy! Dzisiaj w salach Bazaru doroczny bal Koła Prawników i Ekonomistów

ŻYCIE SOKOLE

Walne zebrania gniazd

OKRĘG GNIEŹNIEŃSKI

Powidz. Roczne zebranie zagaił prezes dh. Maroszek, przewodnictwo poruczono naczelnikowi okr. d-howi Namysłowi z Gniezna. Nasze gniazdo odbywało zebrania co miesiąc, uczestniczyło w obchodach kościelnych i narodowych, pozatem urządzono występ latowy, przedstawienie amatorskie itd. Po sprawozdaniach udzieliło zebranie zarządowi absolutorjum, przyjęto nowy statut związkowy oraz wybrano zarząd w następującym składzie: prezes — dh. Kowalewski, wiceprezes — dh. Maroszek, sekretarz — dh. Grześkowski, zastępca — dh. Nawrocki, skarbnik — dh. Morzyński, naczelnik — dh. Ganiński, chorąży — dh. Maroszek Wł., ławnicy: druhowie Ganiński i Wleklińska. Do komisji rewizyjnej weszli druhowie: Pospiech, Kozłowski i Stranz. Sąd honorowy tworzą: dh. Basiński, dch. Szeszycka, dh. Zieliński i dh. Manthey.

Trzemeszno. 6. b. m. odbyło się w lokalu p. Talagowej walne zebranie, które zagaił prezes drh. Bisikiewicz. Zarząd wysunął wniosek o zamianowanie drha Wacława Maciejewskiej członkiem honorowym ze względu na niespożyte zasługi, jakie położył on około krzewienia idei sokolej. Wniosek zarządu spotkał się z jednomyślną aprobatą zebranych, którzy p. Maciejewskiemu zgotowali serdeczną owację. Zkolei przyjęto nowy statut, poczem przewodniczącym zebrania został drh. red. Cieślak.

Nastąpiły teraz sprawozdania członków zarządu, które zainaugurował drh. prezes Bisikiewicz, dając pogląd na całoroczną działalność gniazda. Drh sekretarz Walterbach stwierdził, że rok ubiegły był dla rozwoju i organizacji dość pomyślny. Dalej skarbnik drh. Dullin wykazał remanent 48.40 zł. Oprócz tego jest na książeczce K. K. O. 255.81 zł i asygnata pożyczki państwowej na 290 zł. Bibljotekarz drh. Bussler, stwierdza iż w bibljotece znaduje się 84 książek oraz 34 broszury o Sokolstwie. Naczelnik drh. Biernacki zareferował, o liczbie druhów ćwiczących. W okręgowym zlocie brało udział 8 ćwiczących a w zlocie w Gdyni 6 drhów. Ostatnie wreszcie sprawozdanie zdał kierownik sekcji lekkoatletycznej drh. Stefan Baranowski. Po referacie komisji rewizyjnej udzielono zarządowi pokwitowania, poczem przystąpiono do wyboru nowych władz, które uknstytuowały się następująco dh dh: Jan Bisikiewicz prezes, Marcin Grześkowiak zastępca, Piotr Walterbach sekretarz, Roman Kolodziejski zastępca, Stefan Dullin skarbnik, Władysław Bussler bibljotekarz, Józef Biernacki naczelnik, Henryk Bisikiewicz zastępca, Stefan Baranowski kierownik sekcji lekkoatletycznej, Władysław Bojanowski, Kazimierz Krause ławnicy. Do komisji rewizyjnej weszli: Kazimierz Piechocki, Alfons Owczarzak i Leonard Wolff, na chorążego obrano drha Stanisława Ciesielczaka a do poczetu Antoniego Grześkowiaka i Tadeusza Wolffa; do sądu honorowego weszli druhowie Damazy Czwojdak, Józef Domieracki i Wincenty Konieczka.

Strzałkowo. Nasze gniazdo odbyło walne zebranie, na którem przewodniczył delegat okręgowy drh. Bykowski z Gniezna. Po sprawozdaniach członków zarządu przystąpiono do wyboru nowych władz, które powołano prawie bez zmian, a mianowicie dh. dh.: prezes Wacław Witosławski, wiceprezes Antoni Stawniak, sekretarz Adam Urbański, skarbnik Franciszek Kamiński, ławnicy: Wład Ziarniak i Antoni Banaszak, naczelnik Sylwester Osiński, podnaczelnik Ildefons Żychowicz. Nadmienić należy, że druhowie uprawiający z powodzeniem lekką atletykę, zdobywając szereg nagród w zawodach dzielnicowych i okręgowych. Oprócz starszych druhów ćwiczy dużo młodzieży. Gniazdo posiada swe ognisko, odczuwa jednakże wielki brak boiska, gdyż niema gdzie swobodnie i należycie trenować.

OKRĘG INOWROCŁAWSKI

Kruszwica. Walne zebranie gniazda odbyło się przy udziale 80-ciu członków. Przybyli również delegaci okręgowi z Inowrocławia w osobach naczelnika Radzińskiego i sekr. Rogalskiego. Przewodniczył zebraniu p. dr. Grabski z Leszczy Nasampierw stary zarząd zdał sprawozdanie z działalności całorocznej. Gniazdo uzyskało szereg nagród, jak n. p. za „marsz szlakiem Powstańca Wielkopolskiego", zdobywając nagrodę w sumie 100 — zł. ufundowaną przez magistrat Kruszwicy. Obrót kasowy w roku sprawozdawczym wynosił 2000 zł, co w obecnych czasach jest dużo. Poczem przystąpiono do wyboru zarządu; wybrano dotychczasowy ze zmianą tylko skarbnika w osobie p. Cz. Wesołowskiego. Na koniec przemawiał naczelnik Radziński, podkreślając potrzebę rozwoju sportu.

Mątwy. Walne zebranie zagaił druh. prezes Eichhorst, a przewodniczył inż. Piętka. Następnie wygłosił naczelnik okręgu Radziński referat pt. „Dlaczego urawiamy gimnastykę i jak należy ją uprawiać". Po odczytaniu protokółu nastąpiły sprawozdania. Prezes dał pogląd na całokształt pracy wykonanej w roku ubiegłym, dziękował wszystkim którzy w tej pracy brali udział, apelując przy tem do tych, którzy byli opieszali, by sokole swe obowiązki lepiej zrozumieli. Sprawozdanie sekretarza było b. staranne i gruntowne. Stan kasy wynosi plus 418.61 zł, za co należy się pełne uznanie zarządowi, a zwłaszcza prezesowi. Bardzo szczegółowe sprawozdanie zdał naczelnik druh. Łapiński stwierdzając że w tej dziedzinie panował w gnieździe ożywiony ruch. Dyskusja była bardzo krótka i udzielono zarządowi jednomyślnie pokwitowania. Po przerwie przystąpiono do wyboru nowego zarządu, który składa się z następujących członków dh. dh.: prezes Eichhorst, zastępca Łapiński, sekretarz Wieczorek, zastępca Piasecki, skarbnik Śmiejek, naczelnik Tumowski, oraz 4 członków jako ławników i to: ks. prob. Dąbrowski, Gorzelańczyk, Komarski, Perliński. Komisja rewizyjna składa się z druhów: inż. Piętki, inż. Bądzyńskiego i Janiaka.

Pniewy. Walne zebranie gniazda skupiło nieomal wszystkich członków. Przewodniczył druh Leonard Bogajewicz który równocześnie zaznajomił zebranych dokładne z nową ustawą o stowarzyszeniach. Sprawozdania wszystkich funkcjonarjuszy zarządu opracowane były bardzo starannie, a szczególnie dh. prezesa Sobkowskiego, Stoińskiego i Wąsowicza. Prezes Sobkowski jest organizacji całą duszą oddany i dzięki jego staraniom ma gniazdo własną orkiestrę umundurowaną oraz nabyło własny teren, na którym buduje się imponujące boisko. Prezesowi, który ofiarował śliczną złotą księgę pamiątkową zebrani sprawili gorącą owację. Ustępujących członków zarządu wybrano ponownie na dalsze 3 lata.

OKRĘG KOŚCIAŃSKI

Kościan. Roczne zebranie żeńskiego gniazda odbyło się w sokolni. Zagaiła prezeska drch. Wojterska, powołując na przewodniczącą prezeskę okręgowego wydziału drch. Janinę Augustyniakową. Sprawozdania wykazały, że nasze druchny pracują wzorowo, to też zarząd otrzymał absolutorjum, a nowy uzupełniono i w miejsce ustępujących weszły druchny Wytykówna Stanisława i Winowiczowa Janina. W dyskusji zabierali głos: druchna prez. Wolterska, prezes okręgu drh. Stróżyk i drh. prezes gniazda męskiego Tomkiewicz. Pod koniec zebrania wygłosiła ciekawy referat drch. przewodnicząca Janina Augustyniakowa pod tyt. „Pan Tadeusz". Referat znalazł głęboki odzew w sercach zebranych, którzy serdecznie dziękowali prelegentce. Również druchnę Danilewiczównę obdarzono za deklamację „Koncert Jankiela", gorącemi oklaskami.

OKRĘG OSTROWSKI

Ostrów. Przy licznym udziale druchen i gości odbyło się tu we wtorek roczne walne zebranie gniazda żeńskiego. Zagaiła prezeska druchna W. Kobzdowa, oddając przewodnictwo w ręce przewodniczącej okręgu wydziału sokolic dch. Zofji Kłosowej. Wyczerpujące sprawozdania zarządu w szczególności dch. dch. prezeski Kobzdowej, sekretarki Wilczyńskiej, skarbn. Topolanowej i naczelniczki Raczówny wykazały, że gniazdo, istniejące zaledwie drugi rok, rozwija się pomyślnie. Zarząd pracuje gorliwie i dokłada sił, aby gniazdo utrzymać na należytym poziomie. Praca techniczna odbywa się systematycznie we wszelkich dziedzinach a owocność ich wykazują dobre wyniki w zawodach. P. O. S. zdobyło 10 druchen. W wyborach uzupełniających powołano jako radne drch. Jankowską, Jabłońską i Kowalską. Następnie prezeska Kobzdowa wręczyła druchnom ćwiczącym nagrody i dyplomy. Nagrodzone zostały drch. drch.: Zofja i Barbara Klamanówne, Olekówna i Kiciakówna. (n)

OKRĘG WOLSZTYŃSKI

Wielichowo. Zebranie zagaił drh. prezes Świetliński Stefan, witając wszystprezes Świetliński Stefan, poczem zkolei na przewodniczącego walnego zebrania wybrano drh. Kicińskiego J., a na sekretarza drh. Kaczmarczyka Seweryna i przystąpiono do sprawozdań zarządu. Wynika z nich że zebrania odbywały się co miesiąc, że towarzystwo uczestniczyło w obchodach kościelnych i narodowych. Po sprawozdaniach przystąpiono do obioru nowego zarządu, który składa się z następujących druhów: prezes — drh. Świetliński Stefan, wiceprezes — drh. Bzyl Florjan, sekretarz drh. Nowacki Tadeusz, zastępca — drh. Kaczmarek Seweryn, skarbnik — drh. Świetliński Władysław, naczelnik — drh. Nadolski Leon, zast. — drh. Hetman, bibljotekarz — drh. Kiciński Fr., chorąży — drh. Nowacki.

Z naszej przyrody

Życie owadów

Grobarz, jego inteligencja i usposobienie pokojowe — Owady z zatrutym sztyletem — Gąsienicznik i jego okrucieństwo — Larwa żywi się wnętrznościami żywej liszki — Łowy oprawcy; jest ochroną lasu i ogrodów warzywnych

Grobarz czarny i grabarz krzywonogi należą do tych owadów, które nie rozpruwają swym towarzyszom jak złotniczek-szczypawka brzuchów, lecz uprawiają swój zawód — wskazuje na niego nazwa owadu — spokojnie, nie wchodząc w drogę nikomu.

Grobarze grzebią zdechłe myszy a nawet większe od nich krety, kopią grób przed zdechłem zwierzątkiem, zakopują jego zwłoki tak, iż śladu po nich niema. Nie czynią tego jako stróże zdrowotności lub ze względów este-

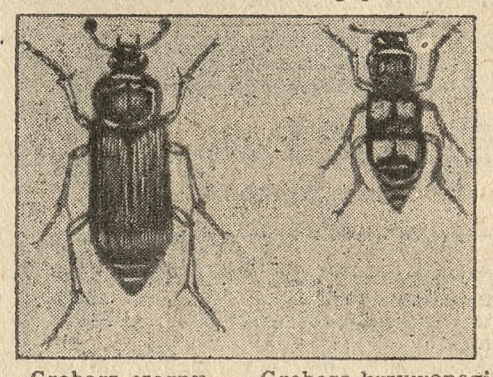

Grobarz czarny — Grobarz krzywonogi

tycznych, lecz poprostu dla złożenia tam jajek, z których wykluwa się przyszłe grobarzy pokolenie. Wylęgłym z jajek larwom służy trup za pożywienie.

Przyrodnicy badali ich życie i obyczaje i przyszli do przekonania, że te owady są wcale inteligentne. Robiono im na przekór, że zdechłą myszkę układano na grudzie twardej, w której grobarze, nie rozporządzając przyrządem do kopania, nie mogły wykopać grobu. Wówczas kopały go obok w mniej twardej ziemi, poczem „unitis viribus" przytroczyły mysz i wsunęły do grobu. Dano im następnie do spełnienia trudniejsze zadanie, bo zdechłą mysz przywiązano do kołka na twardej ziemi. Grobarze po należytem zbadaniu sytuacji przegryzły sznurki i mysz należycie pochowały. Przyrodnik francuski J. H. Fabre w swojej książce Les Merveilles de l'instinct chez les Insectes specjalnie i z lubością opisuje te próby, na jakie były grobarze wystawione, podaje szereg ilustracyj, wysławiając ich „legendarną" wśród ludu prowensalskiego inteligencję.

*

Mniej sympatyczne mają zato obyczaje błonkoskrzydłe owady, do których zaliczamy osy, trzmiele, szerszenie itd. Już sam fakt, że rozporządzają prawie wszystkie sztyletem zatrutym jadem, charakteryzuje je dostatecznie.

Posiadają one również pokładełka, ukryte w fałdach skóry, których owad nie używa ku własnej obronie, lecz do nakłucia szczeliny w ciele innego owadu i złożenia w niej jajka. Czynią to w tym celu, aby wykluta z ich jajka larwa miała z mięsa odpowiednią dla przyszłych gąsienic żywność. — Owad napada w okrutny sposób liszkę, przekłuwając jej skórę i wsadzając w żywe ciało jajko.

Do takich oprawców okrutnych należy owad błonoskrzydły gąsienicznik, którego można obserwować dość często, jak zwłaszcza na liściach kapusty atakuje liszkę. Często wsuwa też pokładełko pod korę topoli. Są tu zwykle tłuste pędraki kozioroga, żyjące w drewnie.

Gąsienicznik

Gąsienicznik nie potrzebuje widzieć ukrytej pod korą larwy a wie on bez tego, gdzie pędrak siedzi pod korą. — Pozwala mu to dziwny instynkt. Co dziwne, wie on także, którym pędrakom już zasadzono jajko, i tych unika.

Są to tajemnice, dotąd niezbadane. Instynkt owadu czerpie widocznie natchnienie, gdzie myśl nasza nie sięga.

Gąsieniczki o pokładełkach długich składają jajka w ciele larw, ukrytych głęboko pod korą lub w ziemi, mające pokładełka krótkie, wybierają te, które żyją pod gołem niebem.

*

Barwnie opisuje Fabre polowanie gąsienicznika.

Oto w dzień słoneczny spożywają gąsiennice spokojnie liście. Naraz gąsienicznik poczyna krążyć nad stadem, wypatrując najtłustsze liszki, unikając tych, których larw zdradzają obecność jajeczka. Słychać szmer skrzydeł wroga, przerażone gąsiennice przestają jeść, chociaż to główne zadanie ich życia i zaczynają rzucać gwałtownie główkami w prawo i w lewo. — I one odczuwają instynktem śmiertelnego wroga.

Owad pogróżki ignoruje, rzuca się na upatrzoną ofiarę, w mgnieniu oka wsuwa swe ostrze i składa w ranę jajeczko. Gąsiennica broni się tylko, rzucając się gwałtownie. Nie może walczyć z wrogiem, zawieszonym jak lotnik w powietrzu. Gąsienicznik napada zkolei inne liszki, dopóki zapas jajeczek się nie wyczerpie.

Po odlocie pokłute liszki prędko się pocieszają i wracają do jadła, ukłucie bowiem nie jest bolesne. Zresztą liszkom łakomym nawet dolegliwości nie odebrałyby apetytu. Czują się dobrze w ciągu kilku dni, zanim z jajeczka nie wykluje się larwa gąsienicznika. Larwy jego zaczynają pożerać wnętrzności liszki. Wówczas strasznych doznają boleści. Zresztą czerw nie gryzie na chybił trafił. Nie tykają narządów liszce do życia potrzebnych, których draśnięcie mogłoby spowodować śmierć liszki. Gdyby zadraśnięcie ich nastąpiło, larwa gąsienicznika zginęłaby marnie razem z liszką.

Nie miałaby pokarmu świeżego zwierzęcia żyjącego.

Od nierozłropnego kąsania zależy życie larw. Trzeba im, aby wśród męczarni żyła liszka tak długo, dopóki nie nastąpi przeobrażenie larwy. — Gdy chwila ta przyjdzie, że nie potrzebuje już liszki oszczędzać, wówczas pożera jej organy główne, poczem następuje śmierć liszki. Pozostaje z niej tylko obwisła skóra, którą larwy opuszczają, bo czas im do sporządzenia kokona.

Obliczono, że na liściach kapusty żyjące liszki prawie wszystkie mają larwy gąsienicznika. Poznać nakłute miejsca po czarnej plamce.

Jaki jest wygląd gąsienicznika?

Gąsienicznik należy do rodziny błonkoskrzydłych pasorzytów. Ciało ma smukłe, przewężone. Samica posiada szydłowate pokładełko, za pomocą którego składa jajka w ciele innych owadów, jak motyli, kłowaczy, liszek. Tępiąc ostatnie, chroni lasy, a nawet warzywa ogrodowe przed szkodnikami. Tym sposobem staje się gąsienicznik sprzymierzeńcem leśników i ogrodników.

EREL.

ŚWIAT DZIEWCZĄT

jedyne w Polsce wydawnictwo, obejmujące całokształt zainteresowań dziewczęcych. Ukazuje się co 10 dni. Daje młodemu pokoleniu kobiet wytyczne ideowo-obywatelskie, oraz umiejętność zastosowania się do wymagań życia praktycznego. Prenumerata miesięczna zł. 1, kwartalnie zł. 2.60. Administracja: Warszawa, pl. Zamkowy 9. Konto P. K. O. 18 800. Pg 7 858-62.19

Założenie pozn. oddziału Tow. Wyd. Polska Armja Błękitna

W tych dniach został założony na zebraniu członków Tow. Wyd. PAB. oddział poznański tego towarzystwa. Przewodniczył zebraniu p. wojewoda Stan. Moskalewski. Do prezydjum nowozałożonego oddziału wybrano pp.: Edmunda Szwedzińskiego, inż. Kaz. Rucińskiego, Helenę Górkę-Garczyńską, Wacława Wagnera, Jerzego Kismanowskiego i Barbarę Dzielińską. Oddział poznański ma 86 członków, w tem członkinie Koła Żeńskiego, które zostało przydzielone do oddziału. Głównem zadaniem oddziału jest propaganda zadań i celów towarzystwa na terenie lokalnym, urządzanie imprez dochodowych i towarzyskich, werbowanie członków itp. Przewidziane jest założenie następnego oddziału na terenie m. Warszawy.

Biuro oddziału poznańskiego mieści się w sekretarjacie Tow. Wy. PAB. przy pl. Wolności 3, m. 8.

Poznańskie Wieczory Lekarskie

Następny wieczór odbędzie się we wtorek, dnia 24 bm. o godz. 20 w Instytucie elektrokardjografji i radjologji dr. B. Watta - Skrzydlewskiego, św. Marcin 66-67, z następującym porządkiem obrad: 1) pokazy, 2) dr. B. Watta-Skrzydlewski: „Radjologja serca i naczyń podstawy sercowej", 3) dr. K. Bross: „Dychawica sercowa, jej patogeneza i leczenie".

Z życia towarzystw

Z Tow. Przemysłowego Poznań-Rataje. Roczne walne zebranie Tow. Przemysłowego Poznań-Rataje odbyło się 14 b. m. Obrady zagaił prezes Tow. p. J. Ciesielczyk, witając przedstawiciela Zw. Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych p. dyr. Ehrenberga.

Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano p. Ehrenberga, na sekretarza p. Tomaszewskiego, na ławników pp. Osieckiego J. i Zysa Wł. Po odczytaniu przez sekretarza A. Ratajczaka protokółu i załatwieniu kilku spraw bież., przystąpiono do sprawozdań sekretarza, skarbnika i bibljotekarza. Wynikało z nich, że Tow. brało liczny udział w życiu społecznem, zebrania odbywały się regularnie, na których wygłaszano referaty. Bibljoteka powiększyła się o 16 tomów.

Imieniem komisji rew. wniósł p. Łagoda Wojc. o udzielenie zarządowi absolutorjum, co też zebranie uczyniło.

Następnie p. red. Ehrenberg wygłosił referat organizacyjny, po którym wywiązała się obszerna dyskusja, w której przemawiali wszyscy niemal członkowie.

Przystąpiono do wyboru zarządu, do którego weszli pp.: Matuszewski Roman jako prezes, Dubisz St. — zast. prez., Ratajczak Adam — sekretarz, Budny A. — zast. sekr., Stefaniak Ign. — skarbnik, Krause B. — bibljotekarz, wreszcie pp.: Piasecki Jan i Kaliszan Ign. jako radni.

Do komisji rewizyjnej pp.: Przybecki St., Brodziak Adam i Szulc Winc. Poczet sztandar. tworzą pp.: Ratajczak, Budny i Stefaniak. Skład sądu honorowego: pp. Eder Leon, Brodziak Adam, Gensler Ant., Nowicki P. i Kosicki Józef.

Na tem solwował prezes zebranie. (ra)

Z Tow. Przemysł. w Murowanej Goślinie. Miejscowe Tow. Przemysłowców odbyło w niedzielę 15 bm. roczne walne zebranie, po raz pierwszy z zastosowaniem przepisów nowej ustawy o stowarzyszeniach. W myśl nowego na tych przepisach opartego statutu, wybrano zarząd, który ukonstytuuje się sam, z 6 członków i tyluż zastępców — w następującym składzie osobowym: Kleinert Kazimierz (dotychczasowy prezes), Nowak Kazimierz, Glaziński Stanisław, Andrzejewski Wład., Szwaba Wład. i Nowak Józef, jako zastępcy. Konieczny Czesł., Grządzielski Fr., Karpiński Ign., Nowacki Wacł., Prószyński Ign. i Bogusz Stanisław.

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali pp.: Osiński Juljan, Pędziński Bron. i Karpiński Józef, zastępcami pp.: Batkiewicz Fr., Szwaba Teofil i Jankiewicz Wacław.

Z sprawozdań i przebiegu obrad wynikało, że Tow. rozwijało w ub. roku dość ożywioną i owocną działalność. Członków liczy Tow. obecnie 65, majątku w gotówce posiada blisko 1400 zł. Budżet na rok przyszły uchwalono w wysokości 740 zł. W toku obrad poruszono również sprawę projektowanego zniesienia miast liczących mniej niż 3000 mieszkańców, co dotyczyłoby i Murowanej Gośliny. Zebranie wypowiedziało się ze względów gospodarczych przeciwko projektowi. (m. z.

Z Tow. Przemysłowców w Skokach. Zebranie Tow. Przemysłowców odbyło się w niedzielę 15 bm. w lokalu p. Pilaczyńskiego. Zagaił obrady prezes p. Antoni Stefaniak. Protokół odczytał sekretarz p. St. Sanicki. Następnie prezes wygłosił sprawozdanie z odbytego nadzwyczajnego Zjazdu delegatów Zw. Tow. Przemysł. i Rzemieślniczych w Poznaniu, poczem odczytał komunikat Związku. Nad sprawą tą rozwinęła się obszerna dyskusja, świadcząca o dużem zainteresowaniu się należnym rozwojem i pracą zarówno Związku jak i Towarzystwa.

Po ukończeniu dyskusji uchwalono w myśl nowej ustawy o stowarzyszeniach, że Tow., mimo wysokich opłat poda się do zarejestrowania, aby mogło w przyszłości nadal należycie się rozwijać i kontynuować swą działalność dla dobra rzemiosła drobnego, przemysłu i handlu.

Zaznaczyć wypada, że Tow. Przem. łączy w swem gronie przeszło 90 proc. miejscowego rzemiosła i kupiectwa. O owocnej i intensywnej pracy Tow. dla dobra członków świadczy m. in. to, że np. w ostatnim roku urządzono kurs książkowości oraz przystąpiono w ostatnim czasie do ożywienia miejsc. targów tygodniowych, co wydaje już pożądane wyniki.

Z Tow. Przemysłowego w Krotoszynie. W niedzielę 15 bm. odbyło się w Krotoszynie zebranie Tow. Przemysłowego przy udziale 39 członków. Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. Antoszkiewicza, odczytano protokół, poczem nastąpił bardzo aktualny odczyt na temat „Jakie rzeczy nie podlegają egzekucji przy zaleganiu w płaceniu podatków". Wykład wywołał niezwykle ożywioną dyskusję. Ponieważ nowa ustawa nie jest wszystkim przemysłowcom

Co gotować jutro?

MAGGI'ego zupa kalafiorowa,
Pieczeń wołowa z modrą kapustą,
Kompot.

Pieczeń wołowa: 75 deka wołowiny (zrazówki) naszpikować słoniną, posolić, popieprzyć i zrumienić w ciągu 1½ godziny w 30 g rozpuszczonego masła. Dodać pokrajanej cebuli, seleru, pietruszki i podlać wszystko rosołem sporządzonym z 1 kostki buljonowej MAGGI'ego. Dusić następnie jeszcze przez ½ godziny. P 8104-1,24

Kapusta modra: 1 główkę modrej kapusty poszatkować, dodać dowolnie soli, pieprzu, cukru, octu i drobno pokrajane jabłko. 100 g słoniny pokrajanej w małej kostki dusić i gotować z kapustą przez 20 minut. Przed podaniem należy dodać kilka kropel MAGGI'ego przyprawy.

Na życzenie wysyłamy chętnie książkę kucharską zawierającą liczne wypróbowane, tanie przepisy.

MAGGI Spółka z ogr. odp.
Fabryka w Poznaniu.

dostatecznie znaną, postanowiono odczyt przechować w aktach Tow., aby można zeń w razie potrzeby czerpać potrzebne informacje.

Zarząd Tow. narzeka na opieszałość dużej liczby członków w płaceniu składek, w skutek czego nie może on przyjść z pomocą zubożałym członkom w tym stopniu, jakby sobie tego życzono.

Walne zebranie Tow. odbędzie się 12 lutego. Po omówieniu drobniejszych spraw solwował przewodniczący zebranie hasłem „Cześć Przemysłowi". R.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Dzisiaj zabawna farsa p. t. „Dama w jedwabiach", której punktem wyjścia jest coraz trudniejszy w dzisiejszych czasach dla literata konflikt między górnemi ideałami a koniecznością zaspokojenia głodu. Pełna uciesznych perypetyj farsa odtworzoną zostanie przez pp. Niwińską, Sawicką, Sachnowską, Czarnecką oraz Bystrzyńskiego i Nowackiego w rolach głównych. — „Betleem Polskie" po cenach od 2 zł do 30 gr w niedzielę popołudniu o godzinie 3,30.

Z Teatru Nowego

„Szukam prawdy", reportaż podług powieści Pitigrili'ego „Mężczyzna szuka miłości", ukaże się dziś i jutro wieczorem. — „Szafir", sensacyjna sztuka W. Lakatosa, odegrana zostanie raz jeszcze w niedzielę o godz. 3 popołudniu po cenach zniżonych.

Z Teatru Wielkiego

Dziś o godz. 3,30 popołudniu efektowna baśń fantastyczna „Marzenia Frycka o sławie", osnuta na tle przeżyć młodości Fryderyka Chopina. — Ceny miejsc 0,50 i 1,00 zł.

Wieczorem „Madame Butterfly" z pożegnalnym występem primadonny opery królewskiej w Bukareszcie, p. Pia Igirosanu, która w tytułowej roli święciła prawdziwe triumfy na największych scenach zagranicznych i w Warszawie.

W niedzielę popołudniu po raz pierwszy po cenach zniżonych operetka „Dorina".

Z Komedji Muzycznej

„Jim i Jill", barwna i pogodna komedja muzyczna, będzie odegrana dziś i jutro wieczorem. — „Taniec szczęścia", jedna z najpiękniejszych operetek, ciesząca się stale niesłabnącem powodzeniem, odegrana zostanie w niedzielę o godz. 3,30 po południu po cenach znacznie zniżonych.

Koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim

odbędzie się w niedzielę, dnia 22 stycznia 1933 r. wieczorem o godz. 8 w Teatrze Wielkim. Atrakcją koncertu będzie udział 13-letniego skrzypka Henryka Szerynga, który odegra wspaniały koncert skrzypcowy J. Brahmsa oraz kilka utworów z towarzyszeniem fortepianu. Wieczorem jutrzejszym dyryguje p. Zygmunt Latoszewski, pod którego kierownictwem usłyszymy Wagnera uwerturę do „Rienzi" oraz Beethovena „Symfonję V".

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Polskiej Młodz. Kat. pod wezw. św. Kazimierza, Jeżyce** zaprasza swych członków i sympatyków na wieczór humoru, który odbędzie się w niedzielę 22 bm. o godz. 19-tej na sali p. Jaszyka ul. Kraszewskiego. Czysty zysk przeznacza się na budowę pomnika Powstańców.

— **„Canaria", Tow. Hodowli Kanarków i Ochr. Ptaków Leśnych w Poznaniu.** Nabożeństwo za ś. p. Jarockiego oraz wszystkich zmarłych członków w niedzielę, dnia 22. b. m., o godz. 9 tej w kościele OO. Salezjanów. Po nabożeństwie nadzwyczajne walne zebranie w lokalu p. Jarockiej. Na porządku ważne sprawy.

— **Akademickie Drużyny Harcerskie i Akademicka Gromada Harcerska** urządzają „opłatek" w niedzielę 22 bm. o godzinie 17,15 w świetlicy „Bratniej Pomocy" stud. W. S. H. (Wały Zygmunta Starego 2-3).

— **Chór kościelny przy kościele Pana Jezusa** (ul. Żydowska) dla powiększenia chóru potrzebuje kilka pań i panów zwłaszcza tenorów z dobremi głosami. Zgłoszenia przyjmuje się co wtorki i piątki od godz. 20 do 21 w dolnej kaplicy tegoż kościoła.

— **Stow. Młodz. Polskiej „Orzeł" Jeżyce** zaprasza swych członków na wieczór humoru, który odbędzie się w niedzielę, 22 b. m. o godz. 19-tej na sali p. Jaszyka, ul. Kraszewskiego. Czysty dochód przeznacza się na budowę pomnika Powstańców.

— **Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. Dzielnica Zamek.** Zbiórka delegacji 22 bm. o godzinie 8.50, wejście do Katedry.

— **Sodalicja Marjańska Młodzieży i Uczniów Kup.** Miesięczna msza św. odbędzie się w niedzielę, dnia 22 bm. o godzinie 9.30 w kaplicy przy ul. Zielonej 2.

— **Koło Absolwentek VI szkoły wydz. sekcja „Pracy".** Zebranie plenarne 22 bm. o godzinie 10,45. Referat wygłosi kol. Brauzówna.

— **„Hufiec Rozwojowców".** Zebranie plenarne połączone z uczczeniem 70-lecia powstania styczniowego, odbędzie się w niedzielę 22 bm. o godz. 15 na sali Stronnictwa Narod. św. Marcin 65. W programie ciekawy referat i deklamacje. — Goście mile widziani.

— **Związek Czeladzi i Podmistrzów Murarskich.** Zebranie odbędzie się w niedzielę 22 bm. o godzinie 11,30 w lokalu p. Wiśniewskiego przy ul. Ślusarskiej 6.

— **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich.** Walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 23 bm. o godzinie 19 na sali Domu Królowej Jadwigi.

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej Poznań - Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 23 bm. o godzinie 20 w salce posiedzeń, Al. Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad referat oraz sprawa walnego zebrania, które odbędzie się 6 lutego.

— **Centralny Związek Pracowników Przemysłu Odzieżowego, Oddział w Poznaniu.** Roczne walne zebranie odbędzie się 23 bm. o godz. 19,30 w lokalu przy ul. Wronieckiej 13.

— **Pilja Robotników prac. w handlu i przemyśle Z. Z. P.** Walne zebranie odbędzie się w środę 25 bm. o godz. 19.30 na sali p. Gaworskiego przy N. Rynku 4.

— **Tow. Młodych Przemysłowców** (wydział szewski). Walne zebranie odbędzie się w środę 25 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym. Na porządku obrad sprawozdania i wybór na rok 1933.

— **Stow. Kat. Służby Żeńskiej p. wezw. M. B. Różańcowej.** W niedzielę 29 bm. zebranie walne na sali Królowej Jadwigi. Udział wszystkich członków pożądany.

SPORT

Hokej na lodzie

„AZS" i „Stella", mecz o mistrzostwo kl. B odbędzie się w niedzielę o godz. 12.30 na ślizgawce „AZS".

„Stella" i „Pogoń". Zawody o mistrzostwo kl. B powyższych drużyn odbędą się jutro o godz. 14.30 na ślizgawce przy ul. Przemysłowej (naprzeciw Wyższej Szkoły Budowy Maszyn — tuż przy Rynku Wildeckim).

„Warta" i „Lechja" spotkanie towarzyskie rozegrane zostanie w niedzielę o godz. 11 na Przepadku.

O mistrzostwo klasy A. okręgu lwowskiego. Mistrzostwo zdobyła po raz 6 z rzędu „Pogoń", bijąc w finale „Lechję" 1:0. (PAT)

Dwa zespoły „AZS" walczą w niedzielę o godz. 11 na boisku własnem.

Lekka atletyka

Międzyklubowe zawody „Warta" i „AZS" organizowane przez „AZS" w hali „ośrodka" (wejście z ul. Marcelińskiej) odbędą się jutro. „Warta" wystąpi w swym najsilniejszym składzie z Heljaszem, Adamczakiem i Lesickim na czele, „AZS" z Balcerem, Zaborzyńskim i Golińskim, oraz z całym szeregiem młodych zawodników. Początek zawodów o godz. 11.30.

Pięściarstwo

Niedzielne spotkanie Warszawa i Poznań, zapowiada się bardzo ciekawie. Zespoły są bardzo sumiennie przygotowane i wystąpią w swoich najsilniejszych składach. W poszczególnych walkach wystąpią następujące pary: (według kolejności wag): Wieczorek i Rogowski, Kazimierski i Polus, Cyran i Kajnar, Bąkowski i Sipiński, Seweryniak i Pierard, Doroba i Majchrzycki, Hoffmann i Karpiński, Mizerski i Piłat. Zawody rozpoczną się punktualnie o godz. 11.45 i odbędą się w sali kina „Metropolis". Kasa czynna będzie już od godz. 10.15.

RADJOAPARATY sieciowe
3 lampowe na prąd stały z wbudowanym głośnikiem 380 zł — **4 lampowy z dwoma lampami EKRANOWANYMI** . . . 480 zł
3 lampowe na prąd zmienny . . 330 zł
3 lampowe na baterje . . . od 112 zł
Zamiana, przebudowa i naprawa aparatów. — Przyjmujemy Asygnaty Kredyt.
OGNIWO, Poznań, W. Garbary 19, telefon 26-34
Pz 7 836-3.70

Warszawa i Budapeszt. Ciekawe to spotkanie odbędzie się w dn. 2 lutego w stolicy.

Życie organizacyjne

Roczne walne zebranie Poznańskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej odbędzie się jutro o g. 9 w pierwszym terminie lub o 9 i pół w terminie drugim w lokalu „Boulevard".

RADJO

Poniedziałek, dnia 23 stycznia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** giełda; godz. **16.40** (W); godz. **17.55** Krew obca jako ratunek dla chorych — wygł. dr. J. Rzóska; godz. **18.00** odczyt pt. „Dzisiejsze stosunki w Jugosławji". — wygł. p. red. M. Wojdyłło; godzina **18.15** „Miscelanea radjowe"; godzina **18.30** francuski; godz. **18.45** „Silva rerum"; godz. **19.28** sygnał czasu; godz. **19.30** transmisje z Warszawy; godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** płyty gramof.; godz. **15.35** „Skrzynka pocztowa" — dr. M. Stępowski; godz. **15.50** płyty gramofonowe; godz. **16.25** lekcja jęz. francuskiego (kurs średni); godz. **16.40** „Dlaczego jest tyle międzynarodowych konferencyj?" — dr. T. Łychowski; godz. **17.00** koncert kameralny: Lili Hakowska (skrzypce), B. Ginzburg (wiolonc.) i E. Melman - Ciechanowska (fort.); godz. **18.00** muzyka lekka z kawiarni „Italja"; godz. **19.20** „Skrzynka pocztowa rolnicza" — inż. Wacław Tarkowski; godz. **19.30** „Na widnokręgu"; godzina **19.45** prasowy dziennik radjowy; godzina **20.00** operetka ze studja „Wieszczka karnawału" Emeryka Kalmana; w przerwie wiadomości sportowe; godz. **22.00** „Skrzynka pocztowa techniczna"; godzina **22.15** muzyka taneczna ze Lwowa; godzina **23.00** muzyka taneczna z dancingu „Adria".

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 19.35 muzyka lekka, 20.00 tr. koncertu ze Stuttgartu, 21.10 odczyt, 21.40 koncert fort., 22.50 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 21.00 koncert ork. op., 22.30 muzyka cygańska; **Praga** (489 m) 19.40 kabaret, 20.35 muzyka lekka; **Wiedeń** (516 m) 20.00 z filmów dźwiękowych, 20.30 koncert symf., 21.40 szlagiery wiedeńskie; **Medjolan** (501 m) 20.30 koncert kameralny, 21.20 komedja, 22.00 koncert; **Rzym** (441 m) 20.45 muzyka lekka.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 19 stycznia 1933 r.

Tadeusz Lehmann 2 l. 3 m. 8 d. Zofja Czerwińska 1 r. 9 m. 16 d. Zofja Madanowa z d. Ratomska, wdowa, 88 l. Franciszek Pawlak, kupiec, 74 l. Agnieszka Meissnerowa z d. Lasowska, 36 l. Józef Grafender, robotnik, 81 l. Franciszka Sikorska z d. Motała, wdowa, 79 l. Bronisław Bednarczyk, robotnik, 24 l. Jan Grelka, robotnik, 27 l. Józef Surma 5 l. Katarzyna Maciejewska z d. Tuszewska, wdowa, 84 l. Marta Matysiakowa z d. Fiedlerowicz, 42 l. Jerzy Nowak 6 l. 9 m. Marjanna Łatwińska z d. Betiukówna, wdowa, 80 l. Regina Kniding, bez zawodu, 23 lata.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na dom sierót na Śródce: Kanikowscy 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 27 zł.

Na kościół na Sołaczu: Aniela Brzeska zamiast kwiatów imieninowych dla p. Agnieszki Brzeskiej 20 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 141 zł.

Na Ognisko na „Wesołem Miasteczku" im. śp. ks. prof. Masłowskiego: Henrykowa Lipkowska 10 zł; — Halina Skorzewska, Kretków, w 9 rocznicę śmierci najdroższego bratanka — (Szczęść Boże wzniosłej myśli w pamiętnym kryzysowym roku) 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 70 zł i F-a Rawita asygnatę na 10 centnarów węgla.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Założenie Firmy: Dnia 1 stycznia r. b. założona została nowa firma z następującym brzmieniem: Polska Organizacja **„DEFINITIV"** Nowoczesna Organizacja Przedsiębiorstw Sp. z o. odp. Siedzibą spółki są **Katowice, ul. Wojewódzka 58.**

Kapitał spółki wynosi zł 20.000 — Cel spółki: Organizacja księgowości przebitkowej **„Definitiv"** za pomocą pierwszorzędnych fachowców. Przedstawicielstwa w całym kraju. Pg 8 118

Dnia 20 bm. zasnęła w Bogu po krótkich cierpieniach, namaszczona Olejami św., przeżywszy lat 64, nasza ukochana matka i teściowa, ś. p.

z Bromskich

Bronisława Olęderczykowa

Eksportacja zwłok z domu żałoby do kościoła parafialnego w Śmiglu, we wtorek, dnia 24 b. m. o godzinie 10-tej, gdzie odprawione zostanie nabożeństwo żałobne, poczem nastąpi odprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku.

W ciężkim smutku pogrążeni

Śmigiel, dnia 20 stycznia 1933. **dzieci i rodzina.**

ng 7514 O obnych zawiadom'eń nie wysyla sie.

Za szczere współczucie oraz liczne wieńce i liczny udział w pogrzebie ukochanego syna naszego, ś. p.

Leona

składamy Wielebnemu Duchowieństwu, a przedewszystkiem dawniejszemu prefektowi Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego a teraźniejszemu proboszczowi, parafji św. Michała ks. Nowakowskiemu, wszystkim W. P. Profesorom państw. sem. naucz. a szczególnie W. P. Prof. Nowakowi wszystkim W. P. Profesorom Państwowego Konserwatorjum Muzycznego, wszystkim Jego Kolegom z Państw. Sem. Naucz., oraz z Państw. Kons. Muz., wszystkim Krewnym i Znajomym, oraz wszystkim tym, którzy brali udział w pogrzebie, składamy na tej drodze szczere

Bóg zapłać!

zg 17538 **Józef Puzicki z żoną.**

Poznań, dnia 22 stycznia 1933. ul. Marszałka Focha 73.

Dnia 21 stycznia 1933 r. o godzinie 7 rano zasnął w Bogu, po długich i bardzo ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach zaopatrzony kilkakrotnie Sakramentami św. mój najukochańszy i najdroższy mąż, najtroskliwszy ojciec, teść i dziadek, brat i szwagier, ś. p.

Franciszek Roloff

emerytowany adjunkt Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego

w 65 roku życia, o czem zawiadamiają Krewnych i Znajomych

w nieutulonym smutku pogrążeni

żona, córka, zięć, wnuki i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 24 stycznia 1933 r., o godzinie 15.30 z kostnicy cmentarza Bożego Ciała na Dębcu. Msza św. odprawi się w środę rano w kościele parafjalnym. zg 17540

Poznań, Wały Król. Jadwigi 6, Mogilno, Wągrowiec, Mnichowo.

Dnia 20 stycznia 1933 r., o godzinie 7.15, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. przeżywszy lat 73, nasza najukochańsza matka, teściowa siostra, bratowa, ciocia i babka ś. p.

z Franków

Jadwiga Kaczmarkowa

o czem zawiadamiają Krewnych i Przyjaciół

W nieutulonym smutku pogrążeni

dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 23 bm., o godzinie 15.30 z kaplicy cmentarza farnego, przy ul. Bukowskiej. Msza św. za spokój duszy drogiej Zmarłej odprawi się we wtorek, 24. bm., o godz. 8 w kościele farnym.

Poznań, Krotoszyn. zg 17541

---

†

Dnia 19 stycznia 1933 r. po południu, o godz. 12.40 zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa siostra, najlepsza ciotka i bratowa, ś. p.

Agnieszka Nowakówna

Pogrzeb wyruszy z kostnicy Przemienienia Pańskiego w niedzielę, dnia 22 stycznia, o godz. 15.15 na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. O modlitwę za spokój duszy ś. p. Zmarłej prosi

w ciężkim smutku pogrążona

zg 17528 **rodzina.**

Osobne zawiadomienia nie zostaną wysłane.

---

†

Dnia 19 stycznia 1933 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Teodoz a Pytlińska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 22. bm., o godzinie 2, z domu żałoby, ul. Jezuicka 12.

Cech Krawiectwa Damskiego w Poznaniu.

Uprasza się Szanownych Członków o udział w pogrzebie zg 17535

Dnia 19 stycznia 1933 r. zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, długoletnia współpracowniczka nasza, ś. p.

Agnieszka Nowakówna

W Zmarłej traci Stowarzyszenie sumienną i dobrą pracowniczkę, która pozostawiła u swoich współpracowników szczery żal i niezatarte wspomnienie.

Cześć Jej pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 22 1 33 r., o godz. 3 min 15 po poł. z kostnicy szpitala Przemienienia Pańskiego. Msza św. żałobna za duszę Zmarłej odprawi się w czwartek, dnia 26. b. m., o godz. 8 w kaplicy św. Józefa.

Dyrekcja i Pracownicy

zg 17532 **Stowarzyszenia dozoru kotłów w Poznaniu.**

---

†

W środę, dnia 18 1 1933 r., rozstała się z tym światem po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa i nigdy niezapomniana matka, teściowa i nasza ukochana babcia, ś. p.

Jadwiga z Krzewińskich Lesińska

przeżywszy 64 lat. Eksportacja z domu żałoby w Margoninie odbędzie się w sobotę, na dworzec, nazajutrz w niedzielę, dnia 21 b. m., odbędzie się pogrzeb z kostnicy cmentarnej w Żabikowie, o godz. 3 po poł.

W ciężkim smutku pogrążeni

syn, synowa i wnuczki

Autobusy do Żabikowa będą oczekiwać o godz. 2 na pl. Drwęskiego.

d 2263

Zakład Pogrzebowy Bol. Jaśkiewicz Poznań Klasztorna 9 tel 2539

Niniejszem podaje Szanownej Publiczności do łaskawej wiadomości, iż **z dniem 20 b. m. otworzyłem w Bazarze — ul. Nowa 8,**

SALON FRYZJERSKI

dla Pań i Panów.

Moje długoletnie doświadczenie fachowe daje rękojmię za rzetelną i akuratną obsługę.

Upraszam Szanowną Publiczność o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa.

zg 17548 **Kazimierz Vogel.**

KAFLE do pieców

we wszystkich kolorach najlepszej jakości oraz wszelkie inne materjały budowlane posiada stale na składzie

GUSTAW GLAETZNER — Poznań,

Jasna 19. Tel. 65-80 i 63-28

SKŁADNICA: ul. Kraszewskiego 10.

Pg 7835-3.68

Do sprzedaży różnych maszyn i instalacyj,

oszczędzających czas i pracę, **poszukiwane są firmy względnie osoby prywatne** w odpowiednich rejonach. Tylko energiczni, dobrze wprowadzeni reflektanci, którzy mają możliwości zbytu większych objektów do instytucyj państwowych, wojskowych, komunalnych oraz większych przedsiębiorstw prywatnych, wchodzą w rachubę. Ewentualne oferty pod: „Zbyt" kierować do Tow. Rekl. Międz. j. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124. Tg 822

„Definitiv"

księgowość przebitkowa buchalteryjna i składowa

celowa
przepisowa
oszczędna
niedroga
krajowa

Centrala:

Polska Organizacja „DEFINITIV"

sp. z o. o. **Katowice, Wojewódzka 58,** tel. 896

Zastępstwa na Warszawę i inne okręgi do objęcia.

Pg 8117-71.6

KSIĄŻKI

formularze i świadectwa przewozowe wedł przepisu Urzędu Skarbowego, Akcyz i Monop. Państw. potrzebne do obrotu spirytusem skażonym i nieskażonym, poleca **Składnica Pozn. Spółki Okowicianej, Poznań, Al. Marcinkowskiego 20.** zg 17513

Opony darmo nie dajemy

ale najtaniej je sprzedajemy!!

Z powodu kryzysu znacznie **obniżyliśmy ceny** na wszelkie części do samochodów

„Ford" i „Chevrolet"

Składnica Części Samochodowych

Poznań, Wielkie Garbary 34, tel. 5176

126/1 sz

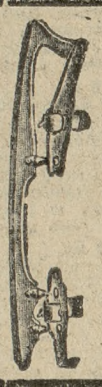

Łyżwy

Rodle i sanie
Narzędzia do wyrzynania
Dzwonki i termosy
Aparaty do golenia
Latarki stałenne i powozowe
Wanny do prania
Noże widelce
Łyżki i łyżeczki

poleca korzystnie

Jan De erling

Skład żelaza

Poznań Szkolna 8

Tel. 35-18 i 35-43

Pg 8432-3.78

PLISOWANIE

merežkę, okrętkę, dziurki, dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS"

St. Rynek 10 (wejście Kurzanogs obok firmy Czepczyński i Krnk.) Filja Romana Szymańskiego 1 pl. Świętokrzyski.

Pg 8104-17.42

BIAŁY TYDZIEŃ

od poniedziałku dnia 23 stycznia 1933 roku.

Olbrzymie ilości płócien po cenach dotąd niebywale niskich!

Płótna wszelkiego rodzaju oraz Stołowizna na wyprawy i zapotrzebowania domowe, dla hoteli, pensjonatów i restauracyj. — **Płótna bawełniane** w wszystkich szerokościach na pościele, prześcieradła i bieliznę.

PŁÓTNA lniane, bielone i surowe. **ręczniki** i inlety tylko pierwszorzędnych fabryk a w szczególności **fabryk Żyrardowskich.**

Mimo najdalej idącej zniżki cen udzielać będę w tym czasie również na wszystkie inne towary **10% rabatu za gotówkę.**

Firanki — Story — Kapy na łóżka.

Pz 8 114/5-3.50/1

F. KAŹMIERSKI

Tel. 31-47. POZNAŃ, — Stary Rynek nr. 38/39, parter i I. piętro. Tel. 31-47.

Zwracam uprzejmie uwagę na okna wystawowe.

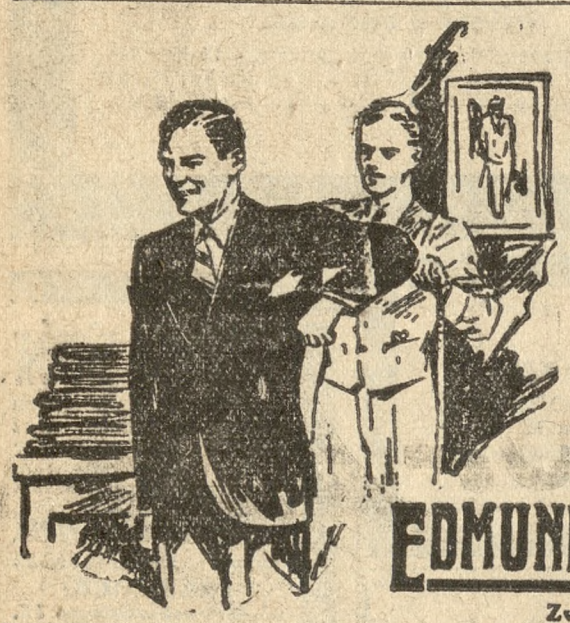

SPÓŹNIONA ZIMA

zmusza nas do wysprzedaży nagromadzonych palt i futer po cenach o połowę zniżonych

Modne palta zimowe — futra spacerowe i do podróży

Kurtki futrzane — kamizelki jelonkowe — kożuchy szoferskie
Spody pod futra nutriette — oposy — piżmowce — chomiki i liry
Skóry baranie, jagnięce, doublony, bibrole, oposy, karakuły i wydry — Kurtki skórzane — wiatrówki — ubiory narciarskie — golfy — spodnie i brycze

UBRANIA NA MIARĘ — ogólnie znane — odpowiednio w cenie zniżone

MATERJAŁY Z METRA w ogromnych masach — ceny niżej fabrycznych

Zwiedzenie naszych magazynów nie obowiązuje do kupna.

EDMOND RYCHTER POZNAŃ ul. Wrocławska 14. ul. Fr. Ratajczaka 2. ul. Wrocławska 15. filja **Ostrów Wlkp.**

Zważać na Firmę. — Ostrzegamy, szczególnie prowincje, przed łapaczami!!!

dg 2 127 6

Ostrzeżenie

Niniejszem podajemy do wiadomości publicznej że

p. Stanisław Sroka

w Poznaniu, ul. Kreta 5, już nie jest więcej naszym zastępcą. Przytem podkreślamy że takowy nie był i nie jest uprawniony do inkasowania naszych należności i kwitowania ich odbioru

Selbiger & Hirschberg

Gdańsk pz 17 505

MIESZKANIE

7-pokojowe z dużą salą reprezentacyjną, wszelkim komfortem, centralnem ogrzewaniem, najlepsze położenie Poznania **do wydzierżawienia.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 17 486

Zarząd
Polskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni w Warszawie

podaje do wiadomości, że dnia 15 lutego rb. o godz. 5 po południu odbędzie się

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

w lokalu Polskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni w Warszawie ,ul. Krakowskie Przedmieście 7 m. 19, z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego.
2. Sprawozdanie Rady i Zarządu, oraz wnioski w sprawie podziału osiągniętej nadwyżki i wypłacenia zwrotów.
3. Odczytanie protokółu Komisji Rewizyjnej, oraz jej wnioski.
4. Zatwierdzenie bilansu, preleminarza budżetu, oraz udzielenie Radzie i Zarządowi absolutorjum.
5. Zatwierdzenie zmiany §§ 42, 49 i 52 statutu.

Dotychczasowe brzmienie

§ 42.

Rada Nadzorcza składa się z 9-ciu do 14-u członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie z grona członków na lat trzy zwykłą większością głosów. Liczba członków Rady może być powiększona mocą uchwały Walnego Zgromadzenia. Na wniosek mniejszości członków, uczestniczących w Walnem Zgromadzeniu, których ubezpieczone mienie stanowi nie mniej, jak 1/5 część ogólnej sumy ubezpieczonego w Towarzystwie mienia, wybór Rady powinien być dokonany w drodze głosowania grupami.

Członkowie, przedstawiający taką część ogólnej sumy ubezpieczeń, reprezentowanej na Walnem Zgromadzeniu, jaka wypada z podzielenia tej sumy przez ilość członków Rady Nadzorczej, mogą utworzyć oddzielną grupę z celem wyboru jednego członka Rady.

Członkowie Towarzystwa, którzy uczestniczyli przy wyborze członka Rady w osobnej grupie, tracą prawo uczestnictwa w wyborze pozostałych członków Rady. Poszczególne grupy łączyć się mogą celem dokonania wspólnego wyboru.

§ 49.

Do bezpośredniego kierowania sprawami Towarzystwa Rada Nadzorcza mianuje Zarząd w składzie jednego lub więcej członków. Zarząd kieruje się w swoich czynnościach przepisami niniejszego statutu, oraz instrukcją, zatwierdzoną przez Radę. Członek Zarządu względnie członkowie Zarządu uczestniczą w posiedzeniach Rady, lecz bez prawa stanowczego głosu.

§ 52.

Wszelką korespondencję bieżącą, o ile nie wynika zobowiązanie dla Towarzystwa, pełnomocnictwa do odbioru wszelkiej korespondencji pocztowej i przesyłek pieniężnych podpisuje członek Zarządu, względnie osoba do tego przez Radę upoważniona. Inne zaś pełnomocnictwa, akta notarjalne i hipoteczne umowy oraz wogóle wszystkie dokumenty, z których wynika jakiekolwiek zobowiązanie dla Towarzystwa podpisuje dwóch członków Zarządu, względnie jeden członek Zarządu i jeden członek Rady upoważniony do tego przez Radę, względnie jeden prokurent, względnie dwóch prokurentów. Podpisywać należy w ten sposób że pod wypisaną, wydrukowaną lub stemplem wyciśniętą firmą Towarzystwa upoważnieni położą swoje podpisy.

projektowana zmiana

§ 42.

Rada Nadzorcza składa się z 9-ciu do 14-u członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie z grona członków na lat trzy zwykłą większością głosów. Liczba członków Rady może być powiększona mocą uchwały Walnego Zgromadzenia. Na wniosek mniejszości członków mających prawo do uczestnictwa w Walnem Zgromadzeniu, których ubezpieczone mienie stanowi nie mniej, jak 1/5 część ogólnej sumy ubezpieczonego w Towarzystwie mienia, wybór Rady powinien być dokonany w drodze głosowania grupami.

Członkowie, przedstawiający taką część ogólnej sumy ubezpieczeń, reprezentowanej na Walnem Zgromadzeniu, jaka wypada z podzielenia tej sumy przez ilość członków Rady Nadzorczej, mogą utworzyć oddzielną grupę z celem wyboru jednego członka Rady.

Członkowie Towarzystwa, którzy uczestniczyli przy wyborze członka Rady w osobnej grupie, tracą prawo uczestniczenia w wyborze pozostałych członków Rady. Poszczególne grupy łączyć się mogą celem dokonania wspólnego wyboru.

§ 49.

Do bezpośredniego kierowania sprawami Towarzystwa Rada Nadzorcza mianuje Zarząd w składzie jednego lub więcej członków. Zarząd kieruje się w swoich czynnościach przepisami niniejszego statutu, oraz instrukcją, zatwierdzoną przez Radę.

§ 52.

Wszelkie pełnomocnictwa i dokumenty, kontrakty, akty notarjalne i hipoteczne z których wynika jakiekolwiek zobowiązanie dla Towarzystwa oraz czeki i listy o wydanie funduszów z instytucji kredytowych podpisuje dwóch członków Zarządu, względnie jeden członek Zarządu i jeden prokurent, względnie dwóch prokurentów.

Polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe na ubezpieczenia i kwity na opłacone składki podpisuje jeden członek Zarządu względnie osoba do tego upoważniona.

Korespondencję bieżącą, o ile z niej żadne zobowiązanie dla Towarzystwa nie wynika, pełnomocnictwa do obioru wszelkiej korespondencji pocztowej i przesyłek pieniężnych podpisuje jeden członek Zarządu względnie jeden porkurent względnie osoba do tego upoważniona.

Podpisywać należy w ten sposób że pod wypisaną, wydrukowaną i lub stemplem wyciśniętą firmą Towarzystwa upoważnieni położą swoje podpisy.

6. **Dopełniający wybór członków Rady w myśl § 49 statutu.**
7. **Wybór członków Komisji Rewizyjnej.**
8. **Wolne wnioski.**

Dodatkowe do porządku dziennego sprawy winny być zgłoszone przez członków Towarzystwa nie później jak na 10 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Pg 8116-3.61

Chcąc mieć dobry owoc i zdrowe drzewa należy pamiętać zimą o pielęgnacji.

„Arbosalus Karbolineum" daje pożądany skutek. Żądajcie cennik naszych znanych fabrykatów ochronnych. Wszelkie przybory bartnicze na składzie

Drogerja „UNIVERSUM"
J. & W. Czepczyński
Poznań, Fr. Ratajczaka 38. Tel. 27-49.

Pz 7 820-2 9

Podłogowe deski

espundowane i hebelowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i łaty oraz deski obrzynane i nieobrzynane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka.
POZNAŃ, Raczyńskich 5/8.
przy pl. Bernardyńskim.
Telefon nr 10-87.

Pz 7 619-50 118

Maturyczne i dokształcające kursy

„WIEDZA"

przygotowujące na ustnych lekcjach zbiorowych, oraz w drodze korespondencji, zapomocą wyczerpująco i przystępnie opracowanych skryptów, programów i **miesięcznych tematów**

przyjmują wpisy na II półrocze r. szk. 1932/33 na:

1) kurs maturyczny gimnazjum wszystkich typów
2) kurs średni (5—6) kl. gimn. Pg 7 358-70.117
3) kurs niższy w zakresie 4-ch kl. gimn.
4) kurs 7-miu kl. Szkoły Powszechnej.

Wojskowi do sierżanta włącznie i inwalidzi otrzymują zniżkę w opłatach. Prospekty darmo.

Cyna - Cynk - Ołów - Pasy

uszczelnienia, wszelkie artykuły techniczne, Norblina blachy, rury, pręty mosiężne i miedziane

jedyni przedstawiciele

ST. GRABIANOWSKI i S-ka

Poznań, plac Wolności 14a.
dg 1871

Do 100 tysięcy pożyczki

na I hipotekę kamienicy w Poznaniu, Stary Rynek, wartości przeszło 400 000 zł. **poszukuję.** Łaskawe zgłoszenia do **„Par". Al. Marcinkowskiego 11 pod 2,32**

Pz 7 822-2.32

Obszerne ubikacje piwniczne

ca 250 kw. m., jasne, suche, położone przy ul. Wielkiej, nadające się do każdego celu od **zaraz do wynajęcia.**

Zgłoszenia przyjmuje „GAMBRINUS", Sp. z o. o. ul. Wielka 16 — Tel. 23-32. zg 17 542

Przyjmę

administrację nieruchomości

w Poznaniu. Jestem dobrze obeznany z wszelkiemi sprawami administracyjnemi. Zgłoszenia Kurjer Poznański **zg 17511**

Na ogólne życzenie naszych sympatyków
Poznańskie Tow. Wioślarzy „TRYTON“ T. z. urządza

WIELKI BAL KOSTJUMOWY

w sobotę, dnia 28-go stycznia, w salach Belwederu, ul. ca Marszałka Focha 18 Wstęp zł 2.50 już z podatkiem. Początek o godz. 21.
Dwie pierwszorzędne orkiestry. Premjowanie 10 kostjumów.
Zaproszenia i przedsprzedaż biletów F-ma L. Mrozikiewicz, Stary Rynek 71/72 i Staszewski, Wyspiańskiego 15. dg 2261

Związek Chrześc. Kupców Podr. i Przedst. Handlowych Rzeczyp. Polskiej w Poznaniu

4 orkiestry urządza **w środę, dnia 1-go lutego 1933 r.** **4 orkiestry**
na salach DOMU RZEMIEŚLNICZEGO Fr. Ratajczaka

WIELKI FESTYN KARNAWAŁOWY - REWJĘ REKLAMOWĄ

pod hasłem zg 17 626

POPIERAJCIE WYROBY KRAJOWE

PREMJOWANIE **WSTĘP zł 2,70** Kostjumy Reklamowe — Stroje Ludowe — Maski · *Bilety do nabycia w Sekretarjacie Związku Stary Rynek nr. 45 i w firmie St. Centowski pl. Wolności 3.* FILMOWANIE **Początek o g. 21**

Od soboty, 21 stycznia 1933

Tania Sprzedaż Poinwenturowa

Tak tanio jeszcze nigdy nie było.

Kapelusze miękkie kolorowe i czarne teraz od	2.95	**Kołnierzyki sztywne** wykładane modne teraz od	0.65	**Śniegowce damskie** ceny b korzystne teraz od	4.90
Kapelusze welurowe imitacja modne teraz od	8.90	**Kołnierzyki prima pika** i półsztywne modne teraz od	0.85	**Wiązanki jedwabne** długie modne fas. teraz od	0.95
Płaszcze zimowe prima modne fasony teraz od	48.00	**Koszule wierzchnie** i sportowe z krawatem . teraz od	3.90	**Szale jedwabne** i wełniane teraz od	1.95
Szelki gumowe z skórą, tanio, teraz od	0.95	**Koszule wierzchnie** białe i frakowe teraz od	6.90	**Skarpety czysta wełna** modne teraz od	1.45
Getry męskie pr ma gatunki teraz od	1.95	**Koszule popelinowe** wierzchnie deseniowe i gładkie teraz od	11.90	**Rękawiczki nappa** i na ciepłej podsz. teraz od	5.90
Kalesony futrzane Koszule futrzane od 3,15 teraz od	2.65	**Koszule nocne** kolor. galony modn. teraz od	6.50	**Piżamy flanelowe** zefirowe modne teraz od	16.50

10% RABATU ***Na towary nieobjęte zniżką cen udzielam za gotówkę*** **10% RABATU**

The Gentleman

Właśc.: Stefan Schaefer

ul. Nowa 1. **POZNAŃ** TELEFON 31-69. **ul. 27. Grudnia 4**

Podczas wyprzedaży sprzedaję także na asygnaty f-y Kredyt. dg 2 264

Dla każdego dostępne

10.-

Art. 3662-22
Boksowe buciki dla chłopców na skórzanej podeszwie. Od Nr. 35-38 Zł. 14.-

14.-

Art. 1637-31
Męskie półbuciki na skórzanej podeszwie w czarnym i bronzowym kolorze.

16.-

Art. 1977-27
Czarne sznurowane buciki z mocnego boksu, z silną skórzaną podeszwą. S-P.

Bata

Pg 8109/30-Ba 9467

BANK LUDOWY W KROTOSZYNIE
Sp. z odp. n.

poszukuje **rutynowanego bankowca** z praktyką spółdzielczą na stanowisko

Członka Zarządu

Wymagana kaucja. Zgłoszenia z dołączeniem odpisów świadectw oraz podaniem referencyj, kierować na ręce prezesa Rady Nadzorczej Banku Ludowego w Krotoszynie **p Stefana Łysińskiego.** dg 2 258

MIESZKANIA poszukuję

5—6 pok., komfort., słonecznego, czystego, w centrum, nie wyżej II p., odpowiedniego **na gabinet lekarski.** Łaskawe oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zg 17 533**

Przeprowadziłem się
z ul. Dąbrowskiego na **Aleje Marcinkowskiego 28, m. 9.**

KAROL SUROWKA
rzeczn k podatkowy

zaprzysiężony znawca księgowości, na okręg Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. zg 17 154

Ekspertyzy — regulacje ksiąg — podatków, bilanse.

BILANS Spółdzielni Budowlanej Wielkopolskich Urzędników Państwowych, Stow. z odp. udziałami w Poznaniu, ul. Matejki 35 z dniem 31 grudnia 1931 r.

Aktywa	zł	Pasywa	zł
Rach. bież.	23.15	Udziały	4.375.—
P. K. O.	512.31	Fund. Zasobowy	1.512.34
Dłużnicy	25.239.56	Akcepty	12.700.—
Nieruchomości	12.439.30	Wpłaty na budowę domu	115.791.59
Ruchomości	567.91	Pożyczki	133.128.31
Budowa	236.338.66	Sumy przejściowe	12.950.—
Kasa	2.599.—		
Strata	2.737.35		
	280 457.24		280.457.24

Rachunek strat i zysków

Straty	zł	Zyski	zł
Wydatki admin.	4.650.39	Procenty	1.976.03
Amortyzacja	62.99	Strata	2.737.35
dg 2 252	4.713.38		4.713.38

Za Radę Nadzorczą: (—) Inż. J. Romański
Za Zarząd: (—) S. Kryzan (—) M. Wender

Zakupimy używane

2-3 wagony-cysterny do przewozu benzyny,

lub same podwozia

z innych wagonów, zaopatrzone w budki hamulcze i nadające się do zmontowania na nich cystern. Zgłoszenia z podaniem ceny, roku budowy i wyczerpujących danych technicznych oraz, o ile możliwe, rysunku, prosimy nadsyłać pod adresem: zg 17 537

„GAZOLINA“, S. A. Lwów — ul. Sapiehy 3

Pewna egzystencja

Śniadalnia i probiernia stuletniej firmy, od czternastu lat w jednych rękach z pełną koncesją, w centrum wielkiego miasta garnizonowego z powodu choroby zaraz do sprzedania Zgłoszenia: **Piojda, Bydgoszcz, skrytka pocztowa 154.** zg 17 529

SPORTY ZIMOWE WE FRANCJI

ALPY — PIRENEJE — WOGEZY — OWERNIA

Informacji w sprawie podróży i pobytu udziela

Oficjalne Przedstawicielstwo Kolei Francuskich na Polskę
Warszawa, Ossolińskich 4, telefon 684-85
oraz wszystkie biura podróży. ng 7 505

Zawiadomienie

Szanownej mojej Klienteli jak Obywatelstwu miasta Poznania i okolicy podaję uprzejmie do łaskawej wiadomości, że z dniem dzisiejszym otwieram

Skład futer i pracownię kuśnierską

przy ul. św. Marcina 58, dawniej Pocztowa 29.

Dziękując Szanownej Klienteli za dotychczasowe poparcie, proszę mnie nadal swoimi względami zaszczycić.

Z poważaniem

Tad. Olszyński

Poznań, św. Marcin 58.

zg 17 536

WAPNIARNIA MIASTECZKO Sp. Akc.,
produkuje li tylko z własnych pokładów wapiennych
WAPNO NAWOZOWE
mielony węglan wapnia CaCo3
Fabryka w Miasteczku n/Notecią pow. Wyrzysk.
Zamówienia na sezon wiosenny przyjmuje: **Zarząd w Poznaniu. ul. Berwińskiego 1. tel. 77-16** i wszystkie spółdzielnie roln. handlowe.
Taryfa kolejowa została obniżona. ng 7504

Szan. Czytelnikom podajemy do łaskawej wiadomości, iż **z dniem 23. b. m.** otwieramy

przy ulicy Półwiejskiej 7

własną filję, w której przyjmować będziemy wszelkie zlecenia, wchodzące w zakres czyszczenia chemicznego odzieży. Zapewniając staranne wykonanie zleceń przy bardzo niskich cenach, prosimy o łaskawe poparcie naszego przedsiębiorstwa.

„POLONIA"
specjalny zakład czyszczenia chemicznego odzieży.
Poznań-Ratajе. zg 17549
J. Kokocinski. J. Kazmierowski.

CENNIK
nasion na rok 1933
wysyła bezpłatnie na żądanie.
EMIL FREEGE, Skład nasion
KRAKÓW, Lubicz 36/38. Tg 823

Na gwiazdkę dla biednych dzieci Tow. Kolonji wakac i stacji sanit „Stella", która się odbyła w sali szkoły wydziałowej, ul. Działyńskich w dniu 6 stycznia 1933 w św. Trzech Króli: wpłynęło do kasy Tow „Stella": Związek Zachodnio Polski Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu zł 200.00, Komunalny Bank Kredytowy 100.00 Radca Ludwik Cichowicz 100.00, Dyr Leon Brzeski 50.00, Wacław Falkiewicz 50.00, Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego 30,00 Józef Czepczyński 25.00, Edmund Richter 20.00 im ś. p Marji Czarneckiej 20.00, N N 20.00, Ks Prof Juljar Janicki 15 00 Radca Dr Karchowski 10.00, M Malczewski 10.00 Bławat Polski 10.00, Chełkowska 10.00, F. Lexandrowicz 10.00, Józef Głowiński 5.00 Ksiądz Płotka Zbąszyń 5.00, I. i S Stempniewicz 5.00, Ks. Zoch, Poznań 5.00, Dyr. Rynarzewski 5 00, Kazimierz Stablewski, Zalesie 4.00, Mizerski, Kobylnica 3.00, C Chłapowski, Stawiany 3.00.

Za powyższe ofiary składa w imieniu zarządu Tow. „Stelli" serdeczne podziękowanie zg 17530
Bolesław Ziętkiewicz, skarbnik

Stenotypistka

która stenografuje zupełnie biegle może się zgłosić Oferty tylko pisemne z podaniem wysokości ostatniej pensji:

Burdajewicz
adwokat i notarjusz
zg 17539 Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21.

Na Gwiazdkę „Stelli" złożono następujące dary: Barełkowski Stanisław ul. Woźna 18 — 5 kg laskowych orzechów i 20 paczek bruczków Ciemieniewska, Chełmońskiego 8 — używaną odzież i zabawki, Czepczyński Józef. Stary Rynek 8 — 5 tuzinów mydła lanolinowego, Czerwiński Jan, Stary Rynek 85 — 4 płaszczyki i 1 ubranko dla chłopca, Cynkowa radczyni, Zwierzyniecka 15 — 5 koszul 2 kaftaniki białe 3 serdaczki, 1 sukienka 1 szal, 9 czapeczek skarpetki, 1 p bucików i 2 tuziny kołnierzyków. Dąbrowska, Św. Marcin 64/65 używaną odzież i zabawki, Domagalska Wacława, Kantaka 8/9 — 16 włóczkowych czapeczek. 3 szale 1 sukienka i 1 p weł pończoch, Drożyński W. Stary Rynek 66 — 5 kuponów na sukienki, Kałamajski Stefan Pl Wolności 6 — 1 tuzin skarpetek i 1 tuzin pończoch. Kaczmarek S., 27 Grudnia 20 — 3 koszulki 1 czapka, 2 p getrów, 5 p pończoch, 3 p rękawiczek,2 koszulki trykotowe 2 kombinacje, 1 p. majtek i halka dla dziewcz., Kempińska. Popelińskich 4 — 4 używane ubranka, 2 marynarki 2 czapeczki 2 czytanki bajkowe Edward Kręglewski Szyperska 8 — 500 różnych kajetów szkolnych, Księgarnia Wydawnicza Polska, Fr Ratajczaka 11a — 9 książeczek do nabożeństwa, 12 powiastek dla dzieci, 25 kajetów, 2 bloczki na rysunki, 12 teczek listowników, 12 ołówków itp rzeczy., Lewandowska Stanisława, Polna 20 — 1 p bucików 1 kapelusz i 2 szaliki Leitgeber Bogdan 27 Grudnia 6 — 10 kg mąki pszennej, 5 kg makaronu, 5 kg grochu, 5 kg fasoli, 10 paczek pierników, 1 kg orzechów. Litwiński Ed. Warszawksa 9 10 — 2,5 kg cukierków — mieszanka. Miethe Bracia Gwarna 8 — 6 paczek pierników i 3 torebki karmelków, Majerówna Julja, Wodna — 2 kapelusze, 1 szal i 3 czapeczki dla dzieci. Noryśkiewiczówna Anna, Fr Ratajczaka 2 — 2 białe kaftaniki i 1 rannik, Święcicki S. ul Nowa 7/8 — 1 ubranko dla chłopca, Szuster Józef. Stary Rynek 76 — 4 płaszcze dla dziewcząt Szymański Władysław Stary Rynek 80/82 — 18 p pończoch, 6 p skarpetek, 2 koszulki trykotowe i 3 paski sportowe Werwicka — 2 p pończoszek, 2 książki, 4 gry i zabawki, Wężykówna Paula, Zakład Bergera Wilda — 2 książki z opowiastkami, Wawrzynowiczowa Irena Kantaka 5 — używaną garderobę, Wrzesińska Wanda Rybaki 23 — 4 koszulki dla chłopców, „Wuka" właśc. Kurczewski Dolna Wilda 51/52 — 12. kg figurek piernikowych, Zygalska St., Sew Mielżyńskiego 22 — 7 ubranek dla chłopców. Prezydentowa Zofja Żychlińska ul Wjazdowa 11 — 1.00 kg mąki pszennej, 100 kg cukru i worek około 2400 pierników. Księżna Zdzisława Czartoryska 20 złotych — Wszystkim ofiarodawcom składam na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać"
zg 17531 **Wacława Domagalska, Kantaka 8 9.**

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem kupca Alfreda Hillego w Poznaniu Stary Rynek 53 znosi się postępowanie upadłościowe po wyczerpaniu masy Poznań, dnia 4 stycznia 1933 **Sąd Grodzki.** ng 7291

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do wglądu planu zabudowania.

Na podstawie art 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r o prawie budowlanem (D. U. R. P. nr. 23 poz 202) Magistrat stołecznego miasta Poznania podaje do publicznej wiadomości, że sporządzony w myśl ogłoszenia z dnia 18 października 1932 r., umieszczonego w numerze 245 „Monitora Polskiego" z dnia 24 października 1932 r., szczegółowy plan zabudowania terenów, ograniczonych od zachodu Aleją Bułgarską, od północy Szosą Okrężną w kierunku Marcelina do przecięcia z ulicą Grunwaldzką Słoneczną, Pałacza od ulicy Grunwaldzkiej ul Grunwaldzką do Aleji Bułgarskiej, został w dniu 18 stycznia 1933 r uchwalony przez Radę Miejską i będzie wyłożony do publicznego wglądu na okres 4 tygodni od dnia 24 stycznia 1933 r do dnia 20 lutego 1933 r. w godzinach od 11-tej do 13-tej codziennie, za wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, w biurze Wydziału V. Ratusz, parter na lewo pokój 2.

W powyższym okresie interesowani mogą przeglądać uchwalony plan zabudowania, po upływie zaś tego okresu, to znaczy od dnia 21 lutego 1933 r w terminie dalszych dwu tygodni mogą wnosić przeciw temu planowi zarzuty w biurze Wydziału V Ratusz, parter na lewo, pokój 2

Poznań, dnia 19 stycznia 1933 r ng 7512
Magistrat stołecznego miasta Poznania
(—) Ratajski (—) Inż Czarnecki

Licytacja mebli

W poniedziałek 23 stycznia, o godz 11, sprzedawać będę przy ul Krętej 22 I. p z powodu likwidacji mieszkania dobrowolnie najwięcej dającemu za gotówkę:
kompl. salonik, łóżka, kanapy, umywalki ,lustra, szafy, urządzenie kuchni i różne inne meble. Pg 8126-3.69
Brunon Trzeczak
zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul W Garbary 34 — Telefon 21-26.

Wielka licytacja

We wtorek 24 stycznia od godz 10 do godz 18 sprzedawać będę **w lokalu Publ. Licytacji ul. Wroniecka 4,** dobrowolnie najwięcej dającemu za gotówkę:
15 gramofonów walizkowych (nowych), fisharmonjum zagraniczne, futro męskie, dywan perski, salon biały, 2 jadalki antyczne (inkrustowana i dębowa), stoliki do kart, sypialkę dębową, sypialkę białą, elektrolux, obrazy olejne, lustra i różne inne pojedyńcze meble.
Brunon Trzeczak
zaprzys i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul W Garbary 34. — Telefon 21-26.
Pg 8127-3.76

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Na bale
biżuterje kwiaty męski poleca „Alfa" Szkolna 10 narożnik Jaskółczej zdg 67 230

Nowa willa
czynszowa 4 200 rocznie przedmieście Poznania korzystnie sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Pozn zdg 66 827

Probiernię
pełną koncesją i butelkową sprzedaża przy ruchliwej ulicy Poznania korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 415

Łóżeczka
dziecięce lampy elektryczne wyprzedaje połowa ceny fabrycznej. Staszewski Wyspiańskiego 15, skład sprzętów. zdg 67 592

Porcelanę, Serwisy stołowe, Serwisy do kawy
bardzo tanio poleca „Ozdoba", Dąbrowskiego 12 nar. Mickiewicza. Pg 8 108 53.136

Skład
towarów krótkich 2 pokojowe mieszkanie sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 67 543

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz centrale mebli Szuringacz Swarzędz naprzeciw poczty - tam najtaniej. Pg 7 194-41.48

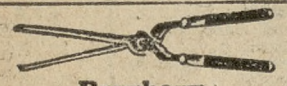

Przybory
dla fryzur karbówek grzebienie, maszynki spirytusowe najtaniej St Wenzlik Poznań Aleje Marcinkowskiego 19. dg 1 860

F-a Siostry Streich Gwarna 15 — Robótki
rysowane poduszki, obrusy mereżki monogramy, wełny, nici wszystko niebywale tanio Tg 810

Używane pianina
poleca tanio z gwarancja B. Sommerfeld skład fabryczny pianin. Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 6 968

Filce
dla obuwników wszelkie grubości po zł 3.— za kilo i wszelkie inne filce do każdej wymaganej branży oraz płachty nieprzemakalne, jutowe, worki jutowe, lniane nowe i używane, dostarcza po cenach kryzysowych R. Kunert i Ska T. z o. p., Poznań, ulica Woźna 12, telefon 29-21. Pg 8 062-2.42

Piecyki
naftowo żarowe do ogrzewania pokoi zakrystji, przedsionków warsztatów kiosków i t. p. tanio oszczędnie bez szmeru i sweru. Cenniki: Zakłady Handlowe B. Śpieczocki, Poznań Ratajczaka 2, II. piętro. Pg 8 071-3,1

Jadalnie
dwie kompletne jak nowe sprzeda okazyjnie Nowy Dom Komisowy Woźna 16. rg 5120

Sypialnia 300,—
ciemny dąb szafa z lustrem marmur dobrze utrzymana sprzeda Nowy Dom Komisowy, Woźna 16 rg 5121

Garnitur klubowy
nowoczesny fason modny kolor sprzeda tanio Nowy Dom Komisowy Woźna 16. rg 5119

Po inwenturze za połowę ceny
Bluzeczki czysto wełniane nowości, 3.75; 4.50; 5.50; szalem 7.50; 8.50; komplety na lód prima 16; dziecięce 9.50; pulowery męskie od 1.90; skarpety wełniane od 0.90; rękawiczki ciepłe męskie damskie od 0.60; napa na wełnie 4.25; czapki ciepłe od 0.90; nauszniki 0.45; szale wełniane 0.55; jedwabne 0.95; pończochy wełna — jedwabiem od 1,20 Bemberga prawdziwy szewek od 1.65. Bielizna męska damska dziecięca Największy wybór, najtaniej, Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdg 68 127

Sanie
nowe 1—2 konne sprzedam Satory, Gądki. zdg 68 081

Sanie
gięte ławiny czteroosobowe bardzo ładne mam na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdg 68 078

Restauracja
z koncesją w dobrym położeniu zaraz do sprzedania Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 101

Okazja
skład kolonjalny restauracja wyszynkiem, detaliczna sprzedaż wódek tytoniu pełnym biegu — mieszkanie Inowrocławiu sprzedam tanio powodu stosunków rodzinnych Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 126

85 złotych 85 złotych 85 złotych
tylko kosztuje teraz Sztuciec (60 części) Prima Alpaka Hurtownia Porcelany Wroniecka 24 (podwórze). zdg 68 122

National
kasa rejestracyjna tanio Masztalarska 7, mieszkanie 8. zdg 68 121

Letnisko
i kąpielisko dobrze zaprowadzone, piękne położenie jezioro, las, góry, stacja na miejscu korzystnie na sprzedaż Zgłoszenia Blüge, Leszno Wlkp ng 7 441

Meble
tanio wprost z składnicy poleca K Bakoś ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski, przy krzyżu. zdg 62 944

Parcele
w Debcu pod budowę różnej wielkości wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul Dębiecka 24 zdg 67 541/2

Futra
karakułowe w dobrych gatunkach i futra z łapek karakułowych oraz innego rodzaju sprzedaje teraz po inwenturze po każdej możliwej cenie. Marjan Bąk, Aleje Marcinkowskiego 18. zdg 65 341

Narożny
skład nadający się na każdą branżę z towarem bez w centrum Poznania sprzedam lub zamienię zaraz Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 66 662

Gospodarstwo
prywatne 90 mórg ziemi kujawskiej budynki inwentarz kompletny bardzo korzystnie względnie zamiana na dom Oferty Kurjer Poznański zdg 65 111

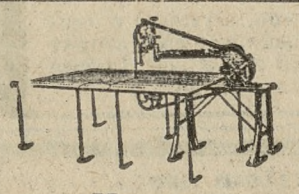

Maszyna
do kroju materjałów, taśmowa firmy Segebrecht, Berlin, stojaki konfekcyjne, stoliki krawieckie, lampy piec. gazowy, kufry sprzeda korzystnie Szuster Stary Rynek 76. zdg 66 112

2 łóżka
z materacami tanio sprzedam. — Wierzbięcice 13 mieszkanie 12. zdg 67 436/7

Półszorki
robocze używane sprzeda Razer, Szewska 11. zdg 67 800

Magle
najnowszego wynalazku na zapęd elektryczny i ręczny dostarcza M. Jankowiak, Fabryka Magli Poznań Stary Rynek. zdg 67 793/4

Łóżeczko
dziecięce białe niklem sprzedam, Czesława 14, I p. p. godz 17—20. zdg 67 970

Skład
kolonjalny z pokojem korzystnie. Telefon 76 82 Adres Kurjer Poznański zdg 68 008/9

Piekarnia
dobrze prosperująca w powiatowem mieście jest z powodu choroby na sprzedaż Zgłoszenia Orędownik Wielkopolski zdg 67 894

Parcele
w zamian nowych mebli oddam. Oferty do Kurjera Pozn zdg 67 910

Gramofon
dwa białe łóżka umywalka nocny stolik korzystnie Piekary 5, mieszkanie 6. zdg 67 805

Skład
towarów krótkich sprzedam — Wskaże Kurjer Pozn. zdg 67 807

Pokój stołowy
dębowy angielski pierwszorzędnie wykonany okazyjnie sprzeda Antykwarjat Woźna narożnik Mostowej. zdg 67 839

Salon
mahoniowy sprzeda okazyjnie. Antykwarjat Woźna narożnik Mostowej. zdg 67 840

Skład
z towarem tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 67 792

Salonik
sprzedam tanio. Szewska 11 mieszkanie 11. zdg 67 782

Sześćdziesiątmorgowe pszennej zabudowaniem blisko Poznania
obecnie dzierżawa zamienie na domek ogrodem. Nowak Poznań Kramarska 15. zdg 66 630

Radjo
5 lampkowe sprzedam. Ulica Strusia 8, m. 9, godz 7—8. zdg 67 741

Maszynę
do pisania „Remington", walizkową — prawie nową — sprzedam bardzo tanio Wierzbięcice 15, I. mieszk. 22 dom ogrodowy, prosto zdg 67 743

Sypialnie
kompletne lustrami 380 począwszy wyprzedaje stolarnia Kwiatowa 6. zdg 66 768

Piece
kuchenki kaflowe przenośne tanio poleca Milich Dolna Wilda 21 zdg 67 007

Samochód
„Fiat 502" 5000 km tanio sprzedam, Białężyce, p Września. zdg 67 092

Gabinet
nieznaczony tanio sprzedam. Towarowa 21 a mieszkanie 26 dom tylny zdg 67 754

Używane meble
biurowe tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 881

Zakład
fryzjerski damsko-męski zaprowadzony 9 lat główna ulica — sprzedam tanio. Bąkowska Dąbrowskiego 56 zdg 67 871

Szyny
kolejki polnej lorki w dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 861

Meble kuchenne
20 kompletnych kuchen różnych wzorach i rozmiarach po każdej cenie wyprzeda Koniecki wytwórnia mebli kuchennych Piaskowa 3 przy Tamie Garbarskiej. zdg 67 822

Linguaphone
kurs jez. niemieckiego płyty prawie nowe komplet sprzedam za 100 zł (nowy 240) Oferty do Kurjera Pozn. zdg 68 005

Kuchnię
westfalska piecyk szamotowy. — Wojciechowski Woźna 16. zdg 67 788

Skład
Winiarnię z urządzeniem i przynależnemi ubikacjami jak: spichrz piwnice i podwórze nadające się na prowadzenie większego przedsiębiorstwa wydzierżawię, ewtl. sprzedam, cały dom w centrum Grudziądza Zgłoszenia Mak. Bydgoszcz, — Sienkiewicza 13. zdg 67 886

Urządzeń
składowych kilka tanio. Mylna 10, garaże. zdg 68 006

Maszyna
Singera damska tanio Wrocławska 19, mieszkanie 17. zdg 67 878

Skład
rzeźnicki, kolonjalny, 4 morgi ziemi 2 łąki budynki masywne, wieś kościelna dwór, sprzedam podług ugody, M Cichy, Rososzyca, pow. Ostrów Wlkp. ng 7 507

Maszyny
cholewkarskie nowe, używane, korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 7 508

Książki
da sprzedam tanio Wiadomość tomów encyklopedje Orgelbranów, ładnie oprawne około 2 000 powieściowe celniejszych autorów Fma Ruszkowski, Półwiejska 6. zdg 68 035

Salonik
„Rococo" biurko masyw dębowe, fotel bujany sprzedam tanio. — Wiadomość grzeczności f-ma Ruszkowski, Półwiejska 6. zdg 68 034

Lampę elektryczną
na biurko korzystnie sprzedam. Górna Wilda 71, m. 22. zdg 68 033

Fortepian
marki zagranicznej tanio sprzedam. Szewska 2 m. 3. zdg 68 032

Pianino
tanio sprzedam. Kraszewskiego 13, m. 5. zdg 68 029

Kuchnie — sypialnie
szafy, stoły, krzesła, leżanki, lustra, obrazy, różne inne meble sprzedaje kupuje. Nowy Dom Komisowy, Woźna 16. rg 5 118

Kamienicę
śródmieściu 75 000, wpłaty 30 000. Oferty Kurjer Poznański rg 5 115

Skład
towarów krótkich, dobrze zaprowadzony przy St. Rynku do oddania z towarem lub bez. Oferty Kurjer Poznański rg 5 111

Fuzję
brauningówkę kaliber 16 ze szyną pierwszorzędny stan znana broń w gronie myśliwych korzystnie sprzedam. Telefon 74 52. dg 2262

Sztuciec dwunastoosobowy
serwis obiadowy, srebrz. porcelanę dekoracyjną tanio Antykwarnia Lamus Strzelecka 1. Pg 8 121-53.152

Salonik
złocony 450 —, bufet marmurem 80.—, bibljoteka mahoniowa 150, lustro orzechowe 50, pianino, stoliki, wiele innych za bezcen sprzeda Antykwarnia Lamus Strzelecka 1. Pg 8 120-53.151

Dobra egzystencja!
skład towarów krótkich, galanterji, konfekcji damskiej męskiej, powiatowe miasto, tania dzierżawa, mieszkanie. Do objęcia potrzeba 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 097

Narty
duże sprzedam. Konopnickiej 7. zdg 68 094

Dla stolarzy i rzeźbiarzy
narzędzia, heble, dłuta, okucia, wózek czterokołowy tanio. Mickiewicza 9, m. 6. zdg 68 093

Platformę
80 ctr sprzedam. Zwierzyniecka 28. zdg 68 083

Skład
cukrów pokojem śródmieście, powodu zmian warunków rodzinnych korzystnie Oferty Kurjer Poznański zdg 68 145

Gramofon
szafkowy. Focha 29, m. 6. zdg 68 135

Bufet
obrazy, meble. Fredry 12, m. 13. Pg 8 123-53.149

Skład żelaza
sprzedam. Oferty Kurjer Poznański rg 5 113

Jadalnia
solidna 700. Stolarnia. Bukowska 9. zdg 68 143

Siedmiomorgowe
dom 5 pokoi blisko Poznania sprzedam, wpłaty 5 000, wydzierżawię lub zamienię parcele, hipoteke, drogerje Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 055

Citroen
5/15 HP. gotowy do jazdy natychmiast sprzedam. Składowa 12, m. 1. zdg 68 046

Suknia
balowa do sprzedania „Olimpja" Ratajczaka 11a m 25. zdg 68 043

Domek
nowy, rodzaj willi 2 pokoje kuchnia wykończone ogród, woda, las przytem, nadające dla emeryta lub na letnisko cena 6 500.— Zgłoszenia willa Warta Lasek, Fąkowa przy Lubonin dogodna komunikacja 6 km od Poznania. zdg 68 139

Motor
na prąd zmienny 5,5 K. M. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 68 132

Ogrzewanie
centralne sprzedam kocioł grzejniki w dobrym stanie używane za gotówkę Oferty Kurjer Poznański zdg 68 111

Rzeźnictwo
z mieszkaniem maszynami nadające się na filję sprzedam korzystnie. Adres Kurjer Poznański zdg 67 971

Akumulatory tanio
naprawia wymienia ładuje Ogniwo Poznań Wielkie Garbary 19 telefon 26-34. Pg 7837-3.71

Seter
brązowy, ośmiomiesięczny, tresowany, 65,—. Wodna 15, m. 2. rg 5 107

Dom
dwupiętrowy Rogoźno (gimnazjum koedukacyjne seminarjum), składem chlewami, szopami — śpichrzem obszernem podwórzem i ogrodem nad rzeką zaraz do sprzedania. Hipoteka do objęcia na dogodnych warunkach spłaty. Nadaje się na każde przedsiębiorstwo Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 768

Używane
meble lampy gazowe itd. tanio sprzedam Wierzbięcice 28. mieszkanie 2 zdg 67 725

Mundur oficerski
rower wyścigowy. Piekary 22/23 m. 27. zdg 67 734

Ford
karetka — Fiat 503 podwozia dla mleczarków sprzedam „Autopark" Przemysłowa narożnik Wujka. zdg 67 702

Galanteryjno - kosmet.
skład dobrze prosperujący zaraz do sprzedania Ofery Kurjer Poznański zdg 67 628

Cukiernia
kawiarnia dobrym punkcie Poznania własnym piecem za gotówkę Oferty Kurjer Poznański zdg 67 647

Parcele
kilka dobrych pod domy i willę przy gotowych ulicach Łazarza i Jeżyc sprzedam korzystnie. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 643

Willę
nową z domkiem ogrodowym przy minimalnej wpłacie, objęcie pożyczki amortyzacyjnej Międzychód miasto powiatowe letnisko. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 641

Młyn
motorowy korzystna sprzedaż. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 638

Na drogerję
kosmetyczno - perfum. mydlarnia w rynku z powodu wyjazdu na sprzedaż Grudziądz Plac 23-go Stycznia 17 m. 2. zdg 67 633

„National"
kasę pojedyńczą sprzedam. Informacje: Firma Rochowski 3 Maja 4. zdg 67 626

Piekarnia
w pełnym biegu przy głównej ulicy w Bojanowie pow. Rawicz zaraz na sprzedaż. Potrzeba 7 000 do 8 000 zł reszta hipoteka Zgłoszenia Edmund Tyrakowski, Rawicz ul. 17 Stycznia 10. zdg 67 624

Rzeźnictwo
warsztat, stajnia, dwupokojowe mieszkanie. Wskaże Matuszak. Piekary 13 b. zdg 67 389

Domek
sprzedam nowy Ławica cena 2 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 358

Nieruchomość
w śródmieściu korzystnie na sprzedaż. Wiadomość: Mickiewicza 5 m. 5. zdg 67 353

Sprzedaż — Naprawa

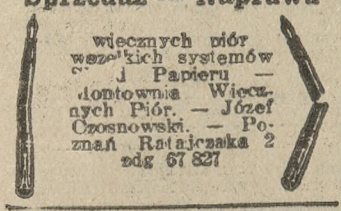

wieczne piór wszelkich systemów i Papieru — dontownia Wiecznych Piór. — Józef Czosnowski. — Poznań Ratajczaka 2 zdg 67 827

Pianino
orzechowe (Steinberg) bardzo mało używane, jak nowe, bardzo dobry instrument korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 779

Sprzedam
skład kol magiel, mieszkanie za przystępną cenę z powodu zmian rodz. Adres Kurjer Poznański zdg 67 777

Smoking
dobry na małą, szczupłą figurę bardzo tanio. Kilińskiego 11 m. 3. zdg 67 772

Okrągły
stół (antyk) po śp. kardynale Ledóchowskim korzystnie sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 346

Skład
krótkich towarów pokój rynek blisko Poznania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 971

Odstąpię
koncesję wódczaną prawem wyszynku na Puszczykowo. Zgłoszenia: Szkolna 7/8 m. 10. zdg 67 565

Motocykl
Rex-Acme 500 ccm sport, tanio sprzedam. Nowaczyk. Górna Wilda 30. zdg 67 457

Łóżko
białe żelazne 1 metr szerokie. Św. Wojciecha 25 m. 2. od 2 do 3. zdg 67 375

Kopalnia złota
Kamienica z piekarnią, piec kanałowy zaraz do sprzedania Kudliński Niegolewskich 10 a. zdg 67 381

Futra
skóry niesłychanie tanio sprzedaje. Radzę się przekonać. Dobrowolski Marcina 1. zdg 67 385

Jadalnię
salonik tanio. Wrocławska 19, m. 6. zdg 67 997

Sypialnie
kuchnie wyprzedaje stolarnia Marji Magdaleny 1. zdg 67 996

Urządzenie
składowe tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 994

Remington
10 S. mało używana do sprzedania. Skład cygar. Pocztowa 30. zdg 67 989

Piecyk
i rury tanio. — Spokojna 27 II. m. 4. zdg 67 987

Dom
narożnikowy, piętrowy, z składem kolonjalnym, stosowny też na rzeźnictwo duży plac na składnice węgla, drzewa korzystnie sprzedam wpłaty do 20 000 zł albo przyjmę wspólnika z gotówką Bilski Poznań Łakowa 10 telefon 50-47. zdg 67 976

Domek
boczny rodzaj willki na jedną rodzinę z ogrodem warzywno - owocowym za gotówkę sprzedam. Debiec. Wiśniowa 64. zdg 67 969

Maszyna
leworamienna korzystnie. Różana 11. 29. zdg 67 957

Futro
męskie czarne wydra jak nowe, okazyjnie sprzeda. Skład rzeźnicki, Piekary 18. zdg 67 849

Radjatory
fabryczne tanio Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 846

Skład
nadający się na filję piekarską, skład papieru i t. p. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 943

Skład
kolonjalny mieszkaniem tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 67 934

Radjo
czterolampkowe tanio. Wielkie Garbary 40 mieszkanie 7. zdg 67 932

Za bezcen
kołnierze sztywne i miękkie mankiety itp Zamkowa 6 m. 5. zdg 67 923

Pianino
sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 67 922

Tanio
na średnią figurę smoking, ubranie płaszcz półbuty. Podgórna 2 a, m. 5. zdg 67 917

Sprzedam
tanio z powodu wyjazdu komplet lub osobno: jadalnię sypialnię, gabinet kuchnię Wiadomość: — Kasyna Obywatelskie Focha 81 dg 2259

Okazja!!!
Zakład fryzjerski wraz z mieszkaniem tanio na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 911

Frak
jedwabiu tanio sprzedam. Grobla 28. m. 9. rg 5123

Sprzedam
dom 6-pokojowy, ogród, kuźnia z zapędem z powodu starości. Zgłoszenia W. Wolny. Gostyń. Leszczyńska 26. ng 7510

Fryzjerski
zakład centrum mieszkaniem bardzo korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 077

Lokomobila
Th. Flöthera 12—15 HP. atm., gotowa, sprzedam, zamienię na objekt wartościowy korzystnie Pocztowa 31a Osiński, tel. 53-33. zdg 68 074

Uwaga!
Wilk na sprzedaż, ostry, powód sprzedaży wyjazd zagranicę. — Niezieliński. Grochowe Łąki 4. Restauracja. zdg 68 069

Dwie
suknie balowe, koronkowa, kolor lipowy, druga czarna georgetta białem tanio. Cieszkowskiego 7, mieszkanie 11. zdg 68 057

Jadalnię
gabinet futro, karakuły tanio sprzedam. Wielka 12, m. 7. zdg 68 054

5 KUPNA

Kamienicę
centrum Poznania rocznym dochodzie ponad 100 000 złotych od właścicieli Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 65 002

Ogródek
przy Bukowskiej owocowo-kwiatowy, altana i woda. Opis ogródka wraz z ceną Kurjer Pozn. dg 2 249

Kupię
2 biurka dębowe, równe, używane do biura również urządzenie biurowe. Dobrze utrzymane, tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 771

Piekarni
poszukuję celem kupna Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 374

Srebro
złoto, porcelanę, bronzy, kryształy meble kupuje „Lamus" Strzelecka 1. Pg 7 824 53.93

Folwark
300—456 mórg ziemia pszenna, drenowana w kulturze budynki masywne mieszkanie odpowiednie z inwentarzem kupi rolnik wprost od właściciela przy wysokiej płacie. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 243

Majątek
1 000 mórg kupię ewentualnie zaniedbany, lecz dobra ziemia, wpłacę kamienicę i małą gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 891

Motocykl
kupię, dam za niego plac budowlany nad morzem, wartości 2 500 zł. Makowski Skórcz (Pomorze) skrytka 7. zdg 67 889

Żelazną szafę
do książek używaną kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 67 946

Pianino
lub fortepian zaraz kupię Oferty, cena Kurjer Pozn. zdg 68 039

Skład
spożywczy mieszkaniem kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 161

Kamienicę
dochodową wprost od właściciela kupię, wpłata 50 000. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański rg 5 104

6 KAMIENICE

Hotel
20 pokoi umeblowanych sala restauracja dobrze zaprowadzony interes rynek Międzychód miasto letniskowe sprzedam lub wydzierżawię Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 642

Wyraźne i czytelne pismo

jest koniecznym warunkiem przy wszystkich zleceniach ogłoszeniowych, — jeśli się chce uniknąć błędów w gazecie i niepotrzebnych wskutek tego nieporozumień Otrzymujemy często ogłoszenia tak nieczytelnie napisane, że wskutek koniecznego odniesienia się do inserenta ulega zamieszczenie niepożądanej zwłoce.

Za błędy, powstałe wskutek niewyraźnego pisma na zleceniach ogłoszeniowych, odpowiedzialności nie bierzemy.

Administracja.

Motor 6—8 HP gazowy
Deutz kompl. kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 67 692

Kupię
kufer podróżny Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 667

Parcelę
śródmieście Jeżyce kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 67 352

Szafkę - gablotkę
używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 653

Piec waflowy
z płytami kupię. L. Śledziński, Poznań. Wroniecka 16 tel. 12-42 zdg 67 534

Piekarni
dzierżawy lub kupna poszukuję w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 382

Kupię
wagę do ważenia niemowląt w dobrym stanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 118

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 052

Kupię
gościniec w wiosce, wpłaty 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 096

Kupię
300 mórg gospodarstwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 774

Kupię
piec przenośny szamotowy, kuchnię westfalską z podaniem ceny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 833

Poszukuję
narzędzi zegarmistrzowskich. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 67 751

Platformę
jednokonną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 867

Kupię
maszynę do szycia używaną. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 724

Maszyny do pisania
tanie, używane kupuję za gotówkę. Oferty pod 3 8. do Agencji „Par" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 Pg 7827/8-3.8/0

Wózki
dziecięce, używane kupuje, sprzedaje Razer Szewska 11, narożnik Małych Garbar zdg 67 798

Domek
3 morgi, ogród owocowy. Oferty cena Kurjer Pozn zdg 67 980

Poszukuję
zaraz dobrze prosperującej piekarni na dogodnych warunkach. D. Wróblewski. Gniezno. Ziel. Rynek 7 zdg 67 893

Okna
kastowe 2 — 200×160, 3— 17×160 5 drzwi, normalne — kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 906

Gospodarstwo
200—400 mórg, dobra ziemia przy wpłacie 40 000 zł kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 015

Do cukierni
repozytorjum gabloty, stoły, kanapy, kasy, krzesła aparat do kawy korzystnie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 850

Poszukuję
wagi na 150—200 kilo. — Niezieliński. Restauracja. zdg 68 068

Firany
filet, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 314

Okazyjne kupno
Hotel pensjonat w miejscowości leczniczo-kąpielowej przy Poznaniu, 22 gościnne pokoje mieszkanie ubikacje restauracyjno kolonjalne z wielkim ogrodem zabawowym całość do objęcia wolne, sprzedam przy wpłacie 30 tysięcy zł. Informacje pod adresem właściciela willi Źródlana 3 Puszczykowo. Pg 8 0102-53.132

Willę
nowoczesną w Milanówku pod Warszawą 20 ubikacyj dochód roczny 4 000 sprzedam, cena 23 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 718

Administrację
domu — willi — gruntu przyjmę fachowo solidnie, tanio ewentl. gwarancja nieruchomościa. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 684

Kamienicę
nową ruchliwą ulica Łazarza 2 składy, 8 komfortowych mieszkań sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 644

Kamienicę
dwupiętrową w Poznaniu ulica Sielska 12 sprzedam z wolnej ręki za 45 tysięcy złotych. Informacje H Pawulska Sambor, woj. lwowskie zdg 67 890

Dwupiętrową
kamienicę narożnikową jedynaście lokatorów, dwa składy 39 000 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 351

Kupno
okazyjne III piętrowej kamienicy dochód 50 000 cena 300 000, wpłata 150 000. Zgłoszenia tylko decydujących reflektantów Paryżanka. Półwiejska 30 cukiernia. zdg 67 796

Kamienice
w Poznaniu w śródmieściu z powodów rodzinnych sprzedam od gospodarza: czteropiętrowa dochód 12 000 wpłaty 60 000. Dwupiętrowa dochód 8 000 wpłaty 40 tys Narożnikowa dla inwalidy, kupca rzemieślnika dochód 6 000, wpłaty 30 000. Dwie wille w Sołaczu ślicznym ogrodem garażem po 6 000 dochodu, nadająca się cała na sanatorjum. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 875

Kamienica
trzypiętrowa, 4 składy, dochód 15 000 sprzedam spiesznie za 110 tys. wpłaty 30 000, reszta amortyzacja. Kossmann Fredry 6. zdg 67 995

Kamienice
poleca — poszukuje
„Informator" Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 67 993

Willa
5 pokoi zaraz do objęcia domek gospodarczy altana Junikowo, tuż przy dworcu lub 25 minut od tramwaju. Wpłata 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 841

Kamienicę
komfortową przy parku Wilsona sprzedam korzystnie lub zamienię na mniejszą. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 845

Wspaniały
objekt centrum komfort, dochód 53 tys. 425 tys. wpłaty 200 tys. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 073

Kamienicę
blisko Starego Rynku ze składami za 120 000, dochód 14 000, jako wpłatę przyjmę willę. Oferty Kurjer Poznański rg 5 103

Kamienica
narożnikowa z trzema składami przy głównej ulicy w powiatowem mieście Śremie korzystnie sprzedam Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 948

Kamienica
blisko Starego Rynku wolny skład sprzedam cena 49 tys. — Oferty Kurjer Pozn zdg. 68 066

7 PIENIĄDZ

Pierwsza
hipoteka jest najpewniejszą lokatą kapitału. Bank Właścicieli Nieruchomości Poznań Piekary 1 ma największy wybór w hipotekach od 1 000 zł po 12 od sta w stosunku rocznym bez kosztów dla kapitalisty. ng 6 019

Pożyczki
1 000 poszukuje zastaw list hipoteczny wartości 2 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 67 660/61

Za
pożyczenie 600—800 zł dam stałą pracę robotnikowi. Ofetry do Kurjera Poznańskiego zdg 67 721

5 000—7 000
z gotówką poszukuje wspólnika do przedsiębiorstwa przemysłowego. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 637

Wspólnika
2—2 500 do rzeźnictwa Oferty Kurjer Poznański zdg 67 472

Gotówką
do 3 000 obejmę lub przystąpię do interesu rentownego Propozycje uczciwe Kurjer Poznański zdg 67 439

Wypożyczę
10 tysięcy do rozszerzenia lub obrotu przedsiębiorstwa pod zabezpieczenie hipoteczne. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 67 778

Zł 10 000
okazyjnie skład kolonjalno delikatesowy towarem urządzeniem, centrum Poznania sprzedam powodu wyjazdu. Komorne niskie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 775

Kupię
hipot. I do 20 000, kamienicy Poznaniu. Oferty cena Kurjer Poznańskiego zdg 67 739

Poszukuję
20 000 zł na I. hipotekę na willę w Sołaczu, przynoszącą 12 000 zł czynszu oddam 5 pokojowe mieszkanie komfortowe Oferty Kurjer Poznański zdg 67 876

Gospodarstwo
160 mórg przy Poznaniu poszukuje 5 000, I. hipoteka na 4 lata. Procent najwyższy Oferty Kurjer Poznański zdg 67 870

Wyrok
prawomocny 2 300 zł pewnej instytucji sprzedam z wysokiem damnem Oferty Kurjer Poznański zdg 67 862

Pieniędzy
na hipoteke lub powiek przedsiębiorstwa w krótk czasie inform, bezpłatnie. Znaczek dołączyć. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 819

Wspólnika (czki)
do wielkiej restauracji jadłodajni z kapitałem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn zdg 67 817

Poszukuję
pożyczki do 2 000 procent posada ekspedjenki lub książkowej — Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 978

Udzielę
pożyczki zł 6 000 za pewną gwarancja i dobrem oprocentowaniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 938

50.000
posiadam, przystąpie jako czynny wspólnik do handlu hurt. lub przemysłu ewentl kupie interes. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 016

Wspólnika
z gotówką poszukuję dobrze prosperującą wytwórnia pasty do obuwia. Zysk pewny. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 947

Poszukuję
pożyczki 12 000 na spłacenie I. hipoteki gospodarstwa. Procent punktualny, osoba inteligentna, samotna utrzymanie i opieka zapewnione las woda Oferty Kurjer Poznański zdg 67 913

1.500,—
na dobry procent, pewna gwarancje, na pół roku poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 040

Wspólnik
do składu nabiału centrum, poszukiwany. 1 500—2 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 68 025

Poszukuję
8 000—10 000 na pierwszą hipotekę. Oferty Kurjer Poznański rg 5 112

Ślusarz
jako wspólnik z gotówką 3 000—4 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 147

Wspólnik
czynny na artykuł żywnościowy 600—800 potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 128

300
pożyczki poszukuje student. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 105

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
pokój z kuchnią w Luboniu, Fabryczna 10 do wynajęcia. zdg 67 711

4-pokojowe
nowe komfortowe. 2 000, pok zgóry. śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 901

3 pokojowe
z meblami oddam. Krasińskiego 14 m. 8. zdg 67 [illegible]

Próżne
dwa pokoje, komfort woda, elektryczność ogrzewanie okolica koszar ułanów natychmiast do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 576

Wykwintne
6-pokojowe mieszkanie przy ul. Słowackiego, słoneczne remontowane z nowoczesną instalacją elektryczną zaraz do oddania. — Oferty Kurjer Pozn dg 2 226

Pięciopokojowe
mieszkanie z przynależnościami w centrum na parterze na biura lub mieszkanie wprost od gospodarza i 3 pokojowe w Lasku przy Poznaniu dogodny dojazd pięknie położone, zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 66 975

5 pokoi
umeblowanych z komfortem korzystnie do oddania zaraz. Pocztowa 16 mieszkanie 11. zdg 67 141

Mieszkanie
3 pokojowe łazienka w śródmieściu od gospodarza wynajmę — dzierżawa zapewniona Oferty Kurjer Poznański zdg 67 715

7 pokojowe
mieszkanie, czyste komfortowe, wysoki parter. Zgłoszenia: Chełmońskiego 20. IV ptr. zdg 67 679 zdg 67 679

Praktyka
zastępcy procesowego całem urządzeniem biurowem 5 pokojowem mieszkaniem korzystnie oddam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 345

4. pokojowe
z ogrodem od 1 lutego wynajmę, gospodarz. Wiadomość: Wyspiańskiego 15. Szumanowa. zdg 67 652

Mieszkanie
3 pokoje i kuchnia bez remontu do wynajęcia cena 1 500 zł w tem dzierżawa za rok Oferty Kurjer Poznański zdg 67 583

4
pokoje przynależytościami Sołacz wolne od podatku od zaraz. Wiadomość: Matejki 44 — 6. zdg 67 577

Skład
mniejszy jedna ubikacja przy Marsz. Focha 78 zaraz wolny. Telefon 7606 Oferty Kurjer Poznański rg 5 078

2
pokoje kuchnja słoneczne, wynajmie Górczyn. Ks. Kordeckiego 8. zdg 67 744

Pokój
kuchnię z meblami odstąpię. — Okolica Śródka Oferty Kurjer Poznański zdg 67 749

Słoneczne
dwupokojowe mieszkanie przy ul. Wileńskiej narożnik Komandorji wydzierżawię. Informacje u właściciela Górna Wilda 45. m. 6. dg 2251

5
pokojowe mieszkanie z komfortem 2 pokojowe Sołacz przy ul. Mazowieckiej 6 do wynajęcia. zdg 67 877

Pokój
z kuchnią wynajmę Świętlana 25 zrg 67 872

Sześciopokojowe
mieszkanie słoneczne pięknie położone, dzierżawa tania częściowo z meblami odda plac Działowy 5. m. 12 zdg 67 830

Sześciopokojowe
wynajmę. Działyńskich 7. m. 7. zdg 67 815

Mieszkania
poleca — poszukuje
„Informator" Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 67 991

Trzypokojowe
mieszkanie komfortowe, pierwsze piętro balkon 3 minuty tramwaj. Górczyńska 26 a. zdg 67 986

Dwa pokoje
z troskliwem utrzymaniem oddam wskutek nieobecności właściciela z komfortowego mieszkania Ratajczaka samotnemu panu. Jadalnia łazienka do dyspozycji. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznańskiego zdg 67 937

2 pokoje
na biura przy Alejach Marcinkowskiego z centralnem ogrzewaniem i telefonem zaraz do wynajęcia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 944

Czteropokojowe
blisko Aleji Marcinkowskiego, słoneczne, piękne komfortowe III dzierżawa zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 925

Mieszkanie
4 pokojowe z komfortem, II piętro, w śródmieściu oddam za zwrotem kosztów. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 030

3 pokojowe
częściowo umeblowane, naprzeciw Parku Wilsona oddam. Focha 36, skład kolonjalny. zdg 68 160

Gniezno
Rynek, pierwsze piętro, obszerne mieszkanie — lekarza, adwokata po. Eksp. Kurjera Poznańskiego. Gniezno zdg 68 148

200
wolnych mieszkań, składów każdego rodzaju. Pośredniczy bezpłatnie Związek gospodarzy — Wierzbięcice 27 parter. zdg 68 108

Ośmiopokojowe
mieszkanie komfortowe naprzeciwko Parku Wilsona pierwsze piętro ogrzewanie centralne wodne od gospodarza do wynajęcia. Matejki 48/49, Portjer pokazuje od 4—6. zdg 68 079

Trzypokojowe
elektryczność centrum I., czynsz miesięczny, zgoda gospodarza 1 lutego odstąpię. zwrot kosztów Półwiejska 41 m. 4 zdg 68 130

Czteropokojowe
słoneczne komfortowe 1 lutego wolne Solacz Podolska 2. zdg 68 115

9 SZUKA MIESZK.

2—3 pokojowego
blisko ul. Dąbrowskiego poszukuje urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 096

Poszukuję
zaraz ewentualnie później 2 pokoi i kuchni z łazienką wprost od gospodarza. Czynsz za rok zgóry. Gwarancja punktualnego płacenia Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 763

4—5
pokojowego słonecznego w śródmieściu z przynależytościami — wprost od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdg 67 709

Poszukuje
sędzia emerytowany 2—3 pokojowego mieszkania od gospodarza. centrum wygody Oferty Kurjer Poznański zdg 67 710

Niekrępującego
czystego spokojnego centralnem śródmieściu okolicy od pierwszego szuka student. Cena Kurjer Poznański zdg 67 625

Mieszkania
2—3 pokojowego z wygodami poszukuje pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 658

Urzędnik
poszukuje 1—2 pokoi kuchni. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 511

Szukam
2—3 pokojowego mieszkania od 1 marca Pośrednictwo wykluczone. Zgłoszenia Urbaniak, — Grodziska 59. zdg 67 740

Poszukuję
pokoju kuchni czynsz miesięczny od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 874

2—3
pokojowe śródmieście, słoneczne zaraz naprzód urzędnik. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 823

Dobrze sytuowany
inteligentny inwalida poszukuje 2 lub 1 pokój z kuchnią od gospodarza. w pobliżu placu Sapieżyńskiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 985

Pokoju
z kuchnią poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 851

Mieszkania
trzypokojowego do 90 zł miesięcznie. śródmieście od gospodarza poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 68 076

Poszukuję
pokoju z kuchnią lub próżnego pokoju od 1 lutego Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 067

Mieszkanie
5—6 pokojowe w centrum od gospodarza poszukuje Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 68 064

Mieszkania
szukam pokoju i kuchni, płacę zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 060

Pokoju
kuchnią poszukuje śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański rg 5 108

Mieszkania
1 lub 2 pokojowego z kuchnią i łazienką od gospodarza poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 68 153

Jednopokojowe
dwupokojowe poszukuje małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 047

Wdowa
stała pensja poszukuje 2 pokoi kuchnią lub 1 w śródmieściu od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 112

6—7
pokojowe mieszkanie centrum I. piętro zaraz lub później poszukuje. Oferty cena „Par" Aleje Marcinkowskiego 11. pod 3.66 Pg 8129-3 66

2—3 pokojowe
śródmieście, komfortowe zaraz, dobry płatnik zgóry. Spieszne zgłoszenia „Par". Aleje Marcinkowskiego 11 pod 53.154. Pg 8129-3.46

10 ZAMIANA MIESZKANIA

3 pokoje
kuchnia, łazienka IV. Łąkowa, miesięcznie 53.— zamienię takie same nie wyżej II. przy Wałach Jagiełły Królowej Jadwigi — Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 757

Zamienię
3 pokoje kuchnia śródmieście, frontowe na 2 pokoje kuchnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 758

4
pokoje zamienię na 2 pokoje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 053

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
czysto umeblowany korzystnie. — Długa 4. mieszk. 10. zdg 63 553

Panu
wspólny 15.—. Ogrodowa 15 mieszkanie 16. zdg 65 789

Spokojna
19 m. 9. zdg 67 081

Księdzu
lub inteligentnemu panu wynajmę pokój elegancki, słoneczny, ciepły z światłem elektrycznem na I. piętrze w drugiej kamienicy od kościoła św. Marcina. Wysoka 11 I. piętro mieszkanie 27, prawo. zdg 67 409

2
pokoje jednoosobowy i dwuosobowy elektryczność, używaniem kuchni lub bez od 1 II. Małe Garbary 4. mieszk. 6. zdg 67 413

Jasna
12 I. lewo frontowy, komfortowy utrzymaniem. zdg 67 522

Panu
pokój utrzymaniem. Dąbrowskiego 10 mieszkanie 16. zdg 67 756

Duży
2 lub 3 osoby. Kwiatowa 6. mieszkanie 5. zdg 67 764

Dwa pokoje
gabinet i sypialny centralne ogrzewanie, elektryczność frontowe od 1. II. Słowackiego 31/33 mieszkanie 8. zdg 67 766

Niekrępujący
używaniem kuchni Długa 4 podwórze prawo. I — 26. zdg 67 735

Dwuosobowy
jednoosobowy. Wierzbięcice 46 — m. 6. zdg 67 736

Słoneczny
ciepły, elektryczność, lepszemu panu. Wierzbięcice 6 m. 11. zdg 67 738

30 zł
pokój. Skryta 2 mieszkanie 1. zdg 67 706

Pokój
frontowy solidnemu panu. Plac Świętokrzyski. Adres Kurjer Poznański zdg 67 712

Pokój
umeblowany lub biuro 27 Grudnia 5 — 11. zdg 67 716

Pokój
umeblowany niekrępujący z utrzymaniem lub bez, dom inteligentny Wielkie Garbary 18 wejście z Woźnej II ptr. mieszk. 4. zdg 67 664

Pokój
wspólny do wynajęcia. Strzelecka 18 m 4. zdg 67 640

1—2
dobrze umeblowane pokoje u samotnej pani ewentl. z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 639

Skromnym
panienkom. Półwiejska 22 m. 7. zdg 67 629

Centrum
gabinet i sypialnia komfortowe, świeżo remontowane słoneczne. Plac Nowomiejski 5 a. m. 9. zdg 67 398

Elegancki
pokój do wynajęcia. Mickiewicza 5 m. 5. zdg 67 354

Pokój
Grottgera 2. IV. zdg 67 069

Ładny
pokój wolny. Wierzbięcice 15. — m. 10. zdg 67 662

Inteligentnym
utrzymanie tanio. Kreta 6 m. 7 zdg 67 657

Pokój
frontowy do wynajęcia Marszałka Focha 55 m. 5. zdg 67 650

Małżeństwu
Kanałowa 6. m. 16. zdg 67 609

Frontowy
elektryczność. Wierzbięcice 17. — m. 9. zdg 67 556

Czyste
elektryczność łazienka, kuchnia. 30 zł 40 zł Jackowskiego 31 — m. 3. zdg 67 537

Młyńska
12. I., prawo Pokój. zdg 67 773

1—2
panienkom. Focha 71. m. 19. zdg 67 187

Poplińskich
12. mieszkanie 23 dwom panom. zdg 65 818

Dwuosobowy
ciepły. Kopernika 5 mieszkanie 8 zdg 67 809

1—2
pokoje umeblowane wynajmę. — centralne ogrzewanie, Ratajczaka 33 — 14. zdg 67 806

Pokój
małżeństwu lub panienkom. Wielkie Garbary 2. m. 11. zdg 67 804

Łazarz
Karwowskiego 18. mieszkanie 4. przy Kolejowej. zdg 67 803

Dla pań
z wszelkiemi wygodami. Ul. Śniadeckich 17. mieszk. 10. zdg 67 801

Dwuosobowy
panom. Poznańska 57. mieszk. 1. zdg 67 791

Pokój
panom. Wielkie Garbary 3. mieszkanie 19. zdg 67 786

Pokój
dwuosobowy centralne ogrzewanie elektryczność Wyspiańskiego 12. mieszkanie 7. zdg 67 780

Niekrępujący
Drużbackiej 1 a. m. 6. zdg 67 742

Sapieżyński 2 a
niekrępujący utrzymaniem bez. umeblowany. Zgłoszenia w restauracji. zdg 67 879

Próżny
względnie umeblowany w okolicy Szwajcarskiej zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 880

Słoneczny
elektryczność solidnym. Józefa 6 dieszkanie 8. zdg 67 869

Słoneczny
Poznańska 27 m. 6. zdg 67 865

Małżeństwu
pokój. Maleckiego 27 mieszk. 4. zdg 67 859

Umeblowane
pokoje. Św. Marcin 32 m. 7. zdg 67 829

Pokój
Marszałka Focha 55. m. 6. zdg 67 828

Przecznica 6
m. 7 słoneczny 1—2 osobowy. frontowy niekrępujący. elektryczność łazienka telefon utrzymaniem. bez. dg 2 255

Dwuosobowy
Wierzbięcice 39a m 4. zdg 67 905

Pokój
Działyńskich 3 m. 6 zdg 67 904

Łączne
dwa. Strzelecka 25. m. 8. zdg 67 902

Pokój
Józefa 3. m. 10 zdg 67 899

Dwuosobowy
utrzymaniem telefon Aleje Marcinkowskiego 17 a m. 9 zdg 67 820

Biuro
Wysoka 11 m 26 zdg 67 824

Pokój
Kozłowska Focha 38. I. zdg 67 979

Frontowy
dobrze umeblowany. Stroma 26 mieszk. 10 zdg 67 974

Dwuosobowy
Młyńska 2. m. 18 zdg 67 973

Elegancki
(fortepianem). Zielonacka Mostowa 14 I. zdg 67 972

Komfortowy
telefon winda wykwintne utrzymanie blisko Opery Wały Leszczyńskiego 2. m. 8. zdg 67 962

Klatki
schodowej niekrępujący. frontowy. elektryka. Różana 11. m 29 zdg 67 958

Pokoik
niekrępujący ciepły. Czesława 8. m. 18. zdg 67 956

Tani
ciepły pokój duży front. I. p. ewentl 2—3 osoby. Łazienna 1 a. m 26 (na początku Grobli). zdg 67 955

Centrum! Przyjezdnej
inteligencji jeden lub dwuosobowy niekrępujący. Ratajczaka 38. Scheffsówna. zdg 68 020

Gwarna 17
m. 21 pokoik elektryczność zaraz. zdg 68 018

Maszynę
damską sprzedam 120 zł Rybaki 28. mieszkanie 26. zdg 67 953

Pokoje
dwuosobowe Aleje Marcinkowskiego 1 — 7. zdg 67 954

Pokój
komfortowy w willi centrum. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 942

Pokój
cichy, słoneczny. 1. II. Kaczmarska. Wierzbięcice 41b. m. 20. zdg 68 092

Pokój
umeblowany centralne ogrzewanie. Mickiewicza 34 m. 11. zdg 67 928

Pokój
dwuosobowy niekrępujący zł 60. Piekary 6 m. 2. zdg 68 021

Pokoje
poleca — poszukuje
Informator, Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 67 990

Pokój
pokoik. także przyjezdnym. — Kreta 4. II., prawo zdg 68 070

Centrum!
inteligentnemu solidnemu panu wynajmę 1 2 frontowy, słoneczny, miły elektrycznością II. piętro, Wroniecka 10. m. 3. zdg 68 061

Pokój słoneczny
Grobla 1 b m. 3 dla 2 pań lub 1. ewentualnie fortepianem. zdg 68 038

Niekrępujące
jedno — dwuosobowy, elektryczność, łazienka, solidnym panom. Św. Józefa 3 m. 5 zdg 68 028

Pokój
wynajmę. Matejki 57. parter. lewo. zdg 68 024

Wspólny
czysty, używaniem kuchni bez pościeli. 10 zł. Rybaki 14, mieszkanie 13. Zgłoszenia niedziela od 3. rg 5 110

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 5, mieszkanie 12. zdg 68 095

Czysty
pokój centralnem ogrzewaniem elektryczność, solidnemu panu wynajmę. Śniadeckich 19. m. 5. zdg 67 929

Dwuosobowy
utrzymaniem bez. Skarbowa 21 m. 2. zdg 68 157

Pokój
na sekretarjat. biuro. Skarbowa 21. m. 2 zdg 68 156

Inteligentnym
dwuosobowy. Spokojna 21. m. 6. zdg 68 044

Pokój
telefonem utrzymaniem lub bez inteligentnym panom wynajmę. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 68 142

Frontowy
dwuosobowy Focha 29. m. 6. zdg 68 134

Frontowy
jednej osobie. Woźna 11. m. 7. zdg 68 129

12 SZUKA POKOJU

Za szycie
pokoiku lub wspólnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 903

2
próżnych wprost od gospodarza możliwie w śródmieściu własny wchód. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 591

Pokoju
zaraz centralne telefon niekrępującego centrum Oferty Kurjer Poznański zdg 67 726

Pokoju
umeblowanego lub dwóch w śródmieściu na gabinet kosmetyczny poszukuje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 745

Pokoju
czystego poszukuje małżeństwo — (urzędnik). Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 703

2
studentki poszukują pokoju ciepłego ładnego śródmieście Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 708

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokoju Oferty Kurjer Poznański zdg 67 714

Skromnego
pokoiku poszukuje panienka — Oferty z cena Kurjer Poznański zdg 67 723

Pokoju
lepszego niekrępującego elektr., centr. ogrzewanie w centrum — najlepiej wejście klatki schodowej poszukuje od 1 Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 67 663

Pokoju
czystego u inteligentnych (Jeżyce) poszukuje pani. Pościel własna. Warunki Kurjer Poznański zdg 67 668

2 studentów
poszukuje dużego jasnego i dobrze umeblowanego pokoju. Warunki do Kurjera Poznańskiego zdg 67 672

20 zł
student pokoiku pościel własna. elektryczność. 1 lutego Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 622

Poszukuję
pokoju 2 osobowego możliwie z utrzymaniem od 1 lutego w centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 651

Pokoiku
15 zł poszukuje, Wilda. Oferty Kurjer Pozn zdg 67 776

Pokoju
w centrum elegancko umeblowanego z wygodami poszukuje dobrze sytuowany urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 941

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoiku — piecykiem żelaznym 25—30 zł. Oferty Kurjer Poznański

Czystego
spokojnego, Jeżyce, Łazarz, inteligentni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 085

Radjo
nowoczesne oddam za pokój. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 155

Pokoju
pan w okolicy Starego Rynku poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 154

Małżeństwo
młode — pokoju komfortowego — centrum. Wyczerpujące oferty. cena do Kurjera Poznańskiego zdg 68 152

Małżeństwo
solidne (dziecko 6 lat) poszukuje przyzwoitego pokoju umeblowanego w śródmieściu. Oferty. cena Kurjer Pozn. zdg 68 051

Pokoju
dobrze umeblowanego, tylko centrum poszukuje urzędnik. Oferty Kurjer Pozn zdg 68 048

Niekrępującego
poszukuje student centrum Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 109

Pokoju
niekrępującego tanio poszukuje urzędnik. Zgłoszenia z cena pod 325 Kurjer Poznański ng 7292

Dwuosobowego
okolica Jeżyce. Warunki. Kurjer Poznański zdg 68 164

13 LOKALE

Wysokie sutereny
ul. Słowackiego 15 5 dużych pokoi jako ubikacje handlowe wydzierżawie od zaraz. Zgłoszenia telefon 66-89 Pg 7 829-43 100

Pierwszorzędne ubikacje fabryczne
z wielkiem podwórzem oraz wszelkiemi dogodnościami dla przemysłu i hurtowne handlowe do wydzierżawienia Zgłoszenia „Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod 14.57 Pg 7 178-14 57

Zakład fryzjerski
elegancki wprost od gospodarza. punkt wyrobiony. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 123

Próżnego
składu od gospodarza poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 730

Składu
nadającego na drogerję z mieszkaniem poszukuje. Podanie warunków oferty Kurjer Poznański zdg 67 673

Poszukuję
ubikacji albo większego garażu na warsztat Oferty Kurjer Poznański zdg 67 649

Skład
z dwoma oknami wystawowemi mieszkanie dwa pokoje i kuchnia do wynajęcia Zgłoszenia: ul. Kilińskiego 8. u portjera. zdg 67 584

Ubikacje
na warsztaty zaraz wolne Marszałka Focha 78 portjer rg 5 077

Frontowe sutereny
jasne wysokie, obszerne kanalizacja woda gaz i elektryczność. nadające się na każdą branżę zaraz do wynajęcia. Dominikańska 5. zdg 67 866

Biuro
2 pokoje parter śródmieściu. blisko sądu odstąpię Oferty Kurjer Poznański zdg 67 854

Poszukuje
się lokalu przy ruchliwej ulicy. nadającego się na skład spożywczy Łaskawe zgłoszenia z podaniem dzierżawy. Kurjer Pozn. zdg 67 884

Składy
poleca — poszukuje
„Informator" Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 67 992

Ubikacji
na pracownię obuwia poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 981

Krawcowi
odnajmę skład przy ul. Focha. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 67 964

2 pokoje
na lokal handlowy do wynajęcia zaraz Wiadomość: Wielka 7 — m 7. od 12—1 i 4—6 prócz niedzieli. zdg 67 930

Lokal
handlowy przy Starym Rynku I. ptr. front najlepsze położenie zaraz do oddania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 931

Pokój
na biuro. telefon. Św. Marcin 68. m. 4. zdg 67 915

Składu
z mieszkaniem w mieście powiatowem z dwoma oknami wystawowemi od 1 marca poszukuje. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego. Wągrowiec. ng 7 509

Skład
mały, kompletnie urządzony. Stary Rynek, korzystnie oddam. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 68 059

Skład
blisko placu Wolności 160 miesięcznie. zaraz wolny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 68 026

Obszerny
lokal handlowy: skład, 3 pokoje przy ul. Pocztowej, najruchliwszy narożnik do wynajęcia. Zgłoszenia „Par", Al. Marcinkowskiego 11 pod 3,62. Pg 8 119-3.62

Ubikacja
jasna. 80 mkw. Żydowska 33. zdg 68 151

Sklepy
duże. wejście z ulicy Żydowska 33. zdg 68 150

Skład
św. Marcin 77 ubikacjami wolny. Zgłoszenia Chwaliszewo 24. mieszkanie 1. zdg 68 144

Śniadalni
kiosk. dobre położenie wydzierżawię zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 68 138

Ubikacje
niedroga na mniejsza drukarnię. centrum poszukuje również podwórze. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 100

14 DZIERŻAWY

Dużej
wsi kościelnej zaraz wydzierżawie piekarnie składem mieszkaniem. Zgłoszenia Franciszek Paprzycki Drawsko powiat Czarnków. zdg 67 920/1

Poszukuję tartaku
celem dzierżawy odpowiedni drzewostan. — Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 67 468

Warsztat
garaże ślusarnia, kuźnia ładownia akumulatorów tanio wydzierżawi Staszewski Wyspiańskiego 15. zdg 67 593

Gościniec kolonjalką piekarnią, sześćnaście morgowe buraczanej
bez konkurencji wioska Szamotulskim. objęcie 1 300.— Nowak. Poznań Kramarska 15. zd 67 208

Poszukuję
dzierżawy ogrodnictwa lub roli nadającej się na takowe. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 67 319

Wydzierżawię
śniadalnię dobrze prosperująca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 753

Składu
ewentl. na prowincji poszukuję. Warunki Kurjer Poznański zdg 67 728

Piekarnia
pierwszorzędna piec patentowy, powiatowem mieście głównej ulicy do wynajęcia Oferty Kurjer Poznański zdg 67 603

Staro
zaprowadzona cukiernia i kawiarnia z pełnym koncesem pracownią z przyległem mieszkaniem w Poznaniu zaraz do wynajęcia. Do objęcia potrzeba 15 tysięcy. Zgłoszenia przyjmuje Sowiński. Poznań Ratuszowa 35. skład spożywczy tel. 18 97. zdg 67 750

Skład i fryzjernię
komplet. urządzeniem w biegu zaraz wydzierżawie ewentl. sprzedam drugi skład próżny z 1-p mieszkaniem Leon Niesobski. Ostrzeszów Kolejowa 24 zdg 68 012

Gospodarstwo
50 mórg bez - bur. mieście przy dworcu. willa 7 pok. kompletny inwentarz nadające się na ogrodnictwo natychmiast wydzierżawie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 007

Gościniec
dominjalny, składem kolonjalnym, wielka wieś. 16 mórg ziemi pszennej. dzierżawa 70 centnarów żyta rocznie. Objęcie 1 600.— przy szosie. Sowiński. Poznań. ul. Ratuszowa 35. Skład tel. 18-97. rg 5 117

Skład
3 pokoje kuchnia. Jeżyce. wydzierżawie. objęcie urządzenia. towaru 2 400.—. Sowiński. Poznań, ul. Ratuszowa 35. Skład tel. 18-97. rg 5 116

Skład
wydzierżawię. Wielkie Garbary nr. 23 (Restauracja). rg 5 114

Restauracja
przy warsztatach kolejowych na bardzo dogodnych warunkach wprost od gospodarza. Nr. telefonu 78-89 lub pod zdg 68 090 do Kurjera Poznańskiego.

Na warsztaty
mechaniczne szukam jasnej ubikacyj 100 mkw. Składowa 12. mieszkanie 1. zdg 68 045

16 OSOBISTE

Edku
Proszę odebrać list „Poste Restante" Poznań 3 (Łazarz) K. M. zdg 67 886

Vlasta Burian
jako polny marszałek niedziela poraz ostatni Kino Wilsona. zdg 67 665

Wszelkie
stosunki z panną Helena Kochanowska Marsz Focha 45 zerwałem. Stanisław Wesołek. dentysta Marsz. Focha 29. zdg 67 797

21 ZGUBY

Zgubiony
indeks Haliny Bilskiej unieważniam zdg 67 342

Zginęła
książeczka wkładów A 4732 Piaskowski Wojciech Poznań Wrocławska 13. Prosimy przedłożyć książeczkę do 19. lutego rb. w przeciwnym razie wystawimy nową Bank Przemysłowców Sp. Akc. w Poznaniu. zdg 67 492

Lorgnon
z łańcuszkiem znalazłem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 68 140

Znaleziono
zegarek poniedziałek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 119

22 ROZMAITE

Swetry
najkorzystniej tylko Jan Dobry, Aleje Marcinkowskiego 7 fabryka trykotów. zdg 67 073

Pan
z mieszkaniem szuka starszej pani na wspólne gospodarstwo. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 408

Iwonicz - Zdrój
poleca do kuracji domowej sól jodobromową słoik pół kg zł 2.25 Wodę mineralną butelka 1.50 Żądać w drogerjach lub od Dyrekcji Zdroju dg 1 862

Dyplomy — Plakaty
Rysunki
najtaniej — Kledecki Pocztowa 29 I. Pg 7 181-33.72

Swetry
kostjumy, mundurki włóczkowe wykonuje solidnie przerabia „Tricot" Pocztowa 23 Pg 7 830-3 19

Medjum
znane z Paryża przepowiada przyszłość udziela porad w ważnych sprawach życiowych Hotel Polonia, Grunwaldzka, pokój 354 zdg 67 [illegible]

Obiady
60—80 gr kilku dań. św. Marcin 53. zdg 67 755

Czapki
szkolne, sportowe, futrzanę wykonuje solidnie Fr. Barański ul. Podgórna 14. zdg 67 713

Masażystki
do masażu leczniczego poszukuję. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 67 678

Słynna chiromantka
z długoletnią doświadczoną praktyką przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość z rąk, z fizjognomji, grafologji fotografji i kart. Liczne podziękowania. — Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczór. Franciszka Ratajczaka 15 mieszkanie 10 II. piętro. I. wejście w Pasażu Apollo prawo po schodach. zdg 67 655

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr 27 parter. zdg 67 882

Przepisujemy
na maszynie, strona z kopjami 0.50. Skrypt" Św. Marcin 22. zdg 67 838

Biuro Pomocy Prawnej
Rudniewski Poznań Podgórna 10 załatwia sprawy sądowe, podatkowe i korespondencje urzędowa. Ceny umiarkowane. zdg 67 860

Głuchota
szum, cieknięcie uszu uleczalne. Żądajcie bezpłatnej pouczającej broszury. — Adres: „Eufonja". Liszki. zdg 67 462/3

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań centrum ul Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego zdg 34 897

Akuszerka
Krajewska Strzelecka 2 przy Placu Świętokrzyskim przyjmuje panie udziela porady i pomocy położniczej zdg 57 528/9

Maskowe
kostjumy wypożycza Pawlikowska Poznań Woźna 15 rg 4755/56

Wózki
dziecięce i budki pociąga cerata Razer. Szewska 11 zdg 67 799

Krawcowa
pierwszorzędna tania. Komorowska Focha 35 — 13 zdg 67 646

Rysunki
na domki willę domy czynszowe wykonuje bardzo tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 617/8

Księgowość uproszczoną
amerykańska zaprowadzam bilanse, interwencje podatkowe tanio również pozamiejscowo. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 004

Przepisywania
maszynowe starannie, 20 gr str. Spokojna 27. II. m. 4. zdg 67 988

Prawdziwa okazja!
Kilka sukien wieczorowych — sprzeda bardzo tanio Salon „Mira", Nowa 11. zdg 67 983

Na odciski
pocenie nóg pod pachami itd. usuwam poza domem. Zgłosz. upraszam piśmiennie, przychodzę zaraz. W. Stasik. Żupańskiego 20 m. 14. zdg 67 912

Niemowlę
chłopca 5 miesięcy na własne oddam za wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 065

Idealne manikure
1 zł. Brzykcy, Półwiejska 38a. zdg 68 062

Suknie
płaszcze wszelkie przeróbki wykona dobrze, tanio Kwiatowa 14, parter. zdg 68 031

Gorsety
pierwszorzędnej jakości. Pasy do ciąży, po ciąży, po operacjach. Reparację. Biustonosze najnowszych wzorów wykonuję tylko — Pracownia Gorsetów — St. Bakowska, Kramarska 27, I. narożnik Wielkiej, telefon 24-75. zdg 67 999

Szyję
suknie 8, płaszcze, kostjumy 15. Wielkie Garbary 36, m. 18. rg 5 009

Sumiennie
wykonuję i naprawiam kanapy i materace, także wyjeżdżam na prowincję. Rzemyszkiewicz, ul. Strzelecka 3a. rg 5 106

Oprawa książek
wszelkiego rodzaju tanio. Szkolna 10a, m. 17, wejście Jaskólcza. zdg 68 091

Formularze
do nowych nakazów zapłaty i pozwów poleca Drukarnia Mieszczańska T. A., Poznań, Murna 1, narożnik Nowej 5. Pg 8 151-3.80

Jasnowidz
Mobet metapsychografolog rozwiązuje gwarantując wszelkie najtrudniejsze sprawy przeszłości teraźniejszość, anonimy. Woźna 5 — m. 5. zdg 68 110

Która z pań
używa wyłącznie kremy i Shampoo „Orlida" z zachwytu poleca innym Wyroby „Orlida" jakością przewyższają zagraniczne. Żądać proszę we wszystkich drogerjach. Wytwórnia kosmetyków Poznań, Grunwaldzka 5, Niemyjska. zdg 68 131

Sławna grafolog-
jasnowidząca. Wierzbięcice 27. zdg 68 107

23 OŻENKI

Panna
do składu wyrobów tytoniowych, krótkich potrzebna z utrzymaniem. Oferty warunkami, odpowiedź znaczek. Wróblewo 20, pow Szamotuły. ng 7515

Dla
mojej klientki inteligentnej przystojnej Małopolanki dwudziestosześcioletniej posiadającej 20 000, poszukuję męża Oferty Kurjer Poznański zdg 67 759

Kawaler
lat 32 posiadający dobrze zaprowadzone przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe pozna panią celem ożenku w odpowiednim wieku posiadającą kilkanaście tysięcy. — Oferty nieanonimowe uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdg 67 762

Kawaler
lat 35 wzrostu średniego przystojny rzemieślnik stała posada państwowa, posiada gotówki 1000 złotych poszukuje solidnej panny, wdówki która ma zawód lub gotówkę. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia możliwie fotografja do Kurjera Poznański zdg 67 765

Męża
szukam (dla panny lat 30) inteligentnego, energicznego kupca do dobrze zaprowadzonego handlu istniejącego 40 lat wartość 200 tys. zł. Pożądana gotówka 25—30 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 727

Panna
trzydziestoletnia posiadająca 6 000 i umeblowanie wyjdzie za urzędnika. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 729

Profesorka
em. z większą gotówką pozna starszego pana z wyższem stanowiskiem, mieszkaniem w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 690

Przystojna
lat trzydzieści posiadająca wyprawę cośkolwiek zaoszczędzonej gotówki, pragnie wyjść zamąż. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 701

Dla
jedynaczki Poznanjenki przystojnej inteligentnej dobrej rodziny lat 30 posiadającej 40 000 zł gotówki poszukuje odpowiedniej partji w celu matrymonjalnym. Panowie o nieposzlakowanej przeszłości zamożni kulturalni z egzystencją wzgl. nieruchomością do lat 35 najchętniej z Poznania raczą oferty z fotografją złożyć Kurjer Poznański zdg 67 623

Kawaler
lat, 25, średniego wzrostu, posiadający willę wartości 40 tys. zł w mieście powiatowem, z braku znajomości szuka żony z majątkiem od 15 tys. zł Oferty fotografja Kurjer Poznański zdg 66 580

Panna
lat 24 3 000 gotówki pozna uczciwego pana na dobrem stanowisku cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 656

„Rekord"
najstarsze biuro matrymonjalne, doprowadza umiejętnie do skutku małżeństwa wszystkich sfer. — Skarbowa 15 telefon 40-18. zdg 67 790

29
dobrej rodziny, majętna, ładna, lecz samotna, nawiąże znajomość w celu matrymonjalnym z przystojnym wykształconym panem. Oficerowie mile widziani. — Łaskawe wyczerpujące zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 747

Młoda
przystojna wdówka po doktorze, właścicielka kamienicy i dochodowego przedsiębiorstwa, szuka znajomości panów inteligentnych cel matrymonjalny. Poważne oferty Kurjer Pozn. zdg 67 975

Dobrze
sytuowany handlowiec na wyższem stanowisku w wieku lat 35, brunet, przystojny zdrów szuka znajomości pań. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografją, która się zwraca Kurjer Poznański zdg 67 940

Wyższy
urzędnik państwowy, religijny, solidny, lat 40, ożeni się z panną lub wdówką, posiadającą realność lub gotówkę dla wspólnego dobra. Bezanonimowe oferty Kurjer Pozn. zdg 67 967

Panna
lat 25, posiadająca 85 000 wyjdzie zamąż. — „Przyszłość", Ogrodowa 5, mieszk. 7. zdg 67 965

Znajomości
matrymonjalne ułatwia dyskretnie najstarsze biuro „Wanda", Fabryczna 35 a, m. 20. zdg 68 106

Dla
mej siostry panny lat 28, bruetki średniego wzrostu ładnej inteligentnej, muzykalnej z posagiem 30 000 zł poszukuje pana — szlachetnego przystojnego, w celu matrymonjalnym. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 68 102

Panna
lat 23 posagu 45 000 wyjdzie zamąż. Biuro „Przyszłość" Ogrodowa 5. zdg 67 783

Starszy
wdowiec bezdzietny, zawodowiec 4 pokojowe mieszkanie i gotówka pragnie zapoznać wdówkę bezdzietną lub starszą pannę celem ożenku, gotówka pożądana. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 963

Szatynka
lat 27, wykształcona, zgrabna, pozna kulturalnego pana wiek 30—60. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 945

Panna
lat 28, mająca objąć piekarnię, dobrze zaprowadzoną, pozna w celu matrymonjalnym piekarza dzielnego fachowca, skromnego, religijnego z gotówką od 3 000 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 888

Handlowiec
solidny, kawaler lat 28, posiadający cośkolwiek gotówki ożeni się z panią, która dopomoże do założenia składu lub posiada. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 075

Poszukuje żony
kawaler, krawiectwo, skład sukna z mieszkaniem Poznań panny lub młode wdówki do lat 35 z odpowiednim posagiem do powiększenia przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Pozn zdg 68 137

Dla
panny lat 19, dobrze wychowanej, przystojnej, muzykalnej posag 60 000 gotówki poszukuje odpowiedniej partji Piotr Mrówka, Ostrów, (Wlkp.) Kościuszki 2 (Cel matrymonjalny. zdg 68 084

24 NAUKA

Poznańskie Kursy Budownictwa
(Szkoła Przygotowawcza) Kraszewskiego 17, m. 15. Pg 7833/4 53.144/5

Szkoła Tańców Średzińskiego
Strzelecka 3. zdg 67 275

Student
rutynowany korepetytor, udziela pomocy (ewentl. w zakresie gimnazjum). Przecznica 6, m. 12. zdg 67 441

Kursy
stenografji, książkowości, pisania maszyną od 1 lutego. Ogrodowa 16 II. zdg 67 621

Szkoła Tańca Mikołajczak - Kledecka
Pocztowa 29 Kurs 10 złotych. Pg 7 354 50.3

Języki!
Kursy fonetyczne Prof. Arenda! zdg 67 695

Języki!
Kursy fonetyczne Prof. Arenda! zdg 67 696

Języki!
Kursy fonetyczne Prof. Arenda! zdg 67 697

Języki!
Kursy fonetyczne Prof. Arenda! zdg 69 698

Dr. Arend, Bachelor of Arts
Uniwersytetu Londyńskiego lektor Uniwersytetu Poznańskiego, prowadzi fonetyczne kursy języka angielskiego. Najlepsza metoda nauki jest metoda fonetyczna! Tylko metoda fonetyczna daje gwarancje osiągnięcia doskonałej wymowy. „Foné" 27 Grudnia 5. zdg 67 690

Szkoła Tańców Szczurek - Szczurkówna
Pocztowa 23, parter
Zgłoszenia każdego czasu. zdg 67 677

Externiści
przygotowuje szybko i pewnie do matury, specjalność matematyka fizyka. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 682

Akademik
specjalność matematyka fizyka, udziela tanio korepetycyj. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 683

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 685

Korepetytor
potrzebny do udzielania lekcji (6 klas gimnazjalnych). Zgłoszenia: Śniadeckich 30 m. 6. — godz. 18 do 20. zdg 67 645

Francuski
konwersacja. Przygotowanie matury (dyplom paryski). Plac Nowomiejski 6 a parter. zdg 67 597

Studentka
poszukuje lekcyj zamian za pokój wzgl. według umowy z zakresu całego gimnazjum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 825

Angielskiego Francuskiego
kursy praktyczne Prof. Zarebiny. Płynna nowa po 3 miesiącach. Miesięcznie 8.—. Katolickim Stowarzyszeniom, urzędnikom znaczna zniżka. Zapisy na nowe kursy. Lekcje prywatne, tłumaczenia francuskie, angielskie. Przecznica 6, telefon 66-85. dg 2 253

Kursy dziecięce
francuskiego angielskiego, zespoły nieliczne. Prof. Zarembina — miesięcznie 10. Przecznica 6 telefon 66-85. dg 2 254

Kroju
szycia pod gwarancją Ratajczaka 3, dom ogrodowy I. zdg 68 141

Kursy plastyki choreograficznej
dla dzieci — dorosłych rozpoczyna Baletmistrz Szczurek. Zgłoszenia lekcje tańców każdego czasu. Dom Rzemieślniczy. zdg 67 977

Ogrodnik-szofer
kawaler, szuka posady, dobra praktyka, świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 011

Tanganilla Nowy Akademicki kurs tańca Szkoła Mąkowskiego
środa, 8,30 dalsze zgłoszenia doborowego towarzystwa. Pl. Wolności 14a. Pg 8 122-53,155

Za korepetycje
dobrym francuskim łacina pokój centrum, częściowem utrzymaniem. Wały Zygmunta Augusta 1 m 9. zdg 68 149

Student
udziela tanio korepetycyj do V. specjalność języki, matematyka. Oferty Kurjer Pozn zdg 68 136

Nauczyciela
do chłopca na wieś poszukuje kurs IV kl. mat. przyr. Oferty pisemne: p. Błaszki maj Świnice, Jabłkowski. zdg 68 117

Demois. Francaise
cherchée par jeune homme pour échange conversation francaise eventl franco allemande. Zgłoszenia pod 4562 Kosmos Zwierzyniecka 6. ng 7516

Rodowita
Niemka udziela gruntownie niemieckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 124

25 MUZYKA

Chór
rewelersów tworzę, poszukuje wybitnych sił. Oferty Kurjer Pozn zdg 67 896

Strojenia
reparacje fortepianów wykonuję pierwszorzędnie, tanio Filecki. Pocztowa 23, mieszkanie 5. Pg 7 819-158

Pianino
wolne do ćwiczeń. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 67 781

Fortepian
do ćwiczeń, lekcje muzyki. Jezuicka 8. zdg 67 959

Trio
lub duet. I a wolny 1, 2, pianistka skrzypce, jazz, śpiew, Kapelmistrz Kepno „Nowy Świat". zdg 68 010

Pianista
do ćwiczeń chóru potrzebny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 050

Chór
rewelersów tworzę, poszukuje wybitne siły Oferty Kurjer Poznański zdg 68 049

Wyższa Szkoła Śpiewu Heleny Dutkiewicz
dyplomowanej nauczycielki śpiewu i koncertowej artystki śpiewaczki Bel Canto podług metody najsławniejszych metrów drezdeńskich. Kompletne przygotowania do Opery koncertu i operetki Zgłoszenia od 11 do 1 ul. Gwarna 8, III. lewo. zdg 68 041

26 ROZRYWKA

Dancing Towarzyski
w każdą sobotę i niedzielę. — Pierwszorzędne trio-jazz Restauracja „Pod Strzechą" Plac Wolności 7 zdr 67 700

Sympatyczny
pobyt poleca Paryżanka Półwiejska 30. zdg 67 795

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Książkowa samodzielna
pisze biegle na maszynie zna język polski i niemiecki szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 184

Sierota
bardzo uboga lat 19 wykształcona lecz skromna o łagodnem usposobieniu prosi o jakiekolwiek zajęcie ewentl. jako przychodnia, od 1. lutego lub później. — Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 67 106

Stenotypistka
biegła szuka posady na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 238

Krawcowa
na garderobę damską, dziecięcą poszukuje pracy. Wrocławska 36, mieszkanie 4. zdg 67 010

Bilansista
rutynowany poszukuje posady zakłada księgi prawidłowo, reguluje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 320

Bez pieniężnego wynagrodzenia
poszukuje posady w majątku, jako kasjerka pomoc pani domu, nauczycielka z muzyką i t. p. lat 27, matura Urszulanek Akademja Handlowa, 5 lat praktyki. Poważne referencje. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 67 357

Buchalter
bilansista, długoletnia praktyka poszukuje posady zakłada prowadzi książkowość uproszczoną, — Oferty Kurjer Poznański pod zdg 66 208

500
złotych dam za wyrobienie posady. Posiadam wyższe wykształcenie handlowe. Oferty Kurjer Poznańskie zdg 67 396

Agronom
lat 34, z dobremi referencjami, poszukuje posady administratora lub rządcy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 601

Bez pieniężnego wynagrodzenia
poszukuje posady rolnik, lat 29, z dobrej rodziny Trzechletnia szkoła rolnicza praktyka, dokładna znajomość księgowości, korespondencji (maszynowo, itp. oraz silników spalinowych — referencje. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 65 703

Służąca
z bardzo dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz lub później Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 380

Pani
inteligentna z lepszej rodziny dobrem poleceniem przyjmie posadę zarządzyni wyreczycielki. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 405

Kasjer dominjalny
samotny pisze na maszynie w ostatniej posadzie 12 lat szuka jakiejkolwiek posady pensja obojętna Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdgr 66 379

Chemik
abs. pol. Warszawskiej z dziesięcioletnią praktyką poszukuje posady fabrycznej lub laboratoryjnej Oferty Kurjer Poznański zdg 67 090

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 769

Kuśnierka - maszynistka
z firmy Pawełek szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 732

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 689

Posadę
przyjmie od 1. 2. dziewczyna inteligentna, zaufana, oszczędna, samodzielna zna wszechstronnie gospodarstwo domowe, kuchnie elegancka i skromna wzorową czystość. Wzamian życzliwości i dobrego traktowania najsumienniejsza praca, świadectwa dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 704

Poszukuję
posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 717

Retuszerka
poszukuje posady w chemigrafji za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 722

Technik dentystyczny
10 lat praktyki poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 666

Prawnik
załatwija godzinami firmom sprawy sądowe tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 669

Panna
obeznana z gospodarstwem wiejskim poszukuje posady na wieś, najchętniej do samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 674

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 676

Panienka
inteligentna uczciwa poszukuje posady pokojowej do pensjonatu z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 634

Krawcowa
garderobę damską, dziecięcą poszukuje posady 3 zł dziennie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 632

Dyrektryza krawiecka
praktyką w pierwszorzędnych salonach mód, poszukuje posady lub założy spółkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 631

Wdowa
po urzędniku, inteligentna, z ukończoną szkołą gospodarczą dobre szycie, krój poszukuje posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 630

Magistra farm.
aprobow. kat., poszukuje posady zarządu 1. 3. Zgłoszenia warunki Kurjer Poznański zdg 67 074

Rutynowana
maszynistka polsko - niemiecka, długoletnia praktyka biurowa — znajomość adwokatury poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 659

Absolwent
3 klasowej szkoły handlowej poszukuje jakiejkolwiek posady najchętniej do biura. Zgłoszenia z podaniem warunków: Alojzy Biniak Obórka poczta Zdziechowa pow. Gniezno. zdg 67 604

Nauczycielka
wychowawczyni, zdrowa Uniwersytet, francuski, muzyka, szuka posady. Skromne wymagania. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 602

Krawcowa
krój pierwszorzędny poszukuje pracy po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 428

Bona
4 lata praktyki w lepszych domach dobre wyszkolenie, dobrze polecona, muzykalna, język polsko-niemiecki łagodna, szuka posady 1. 2. lub później. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 67 893

Praczka
czysto pierze. Strzałowa 7, m. 16 zdg 67 837

Panienka
sierota, lat 17 poszukuje posady do wszelkich prac domowych bez gotowania lub do sprzątania pokoi. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 834

Stenotypistka
pewna niemieckiem poszukuje zajęcia ewtl. wieczorami. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 748

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 873

Kowal
kawaler egzaminowany podkuwacz koni pragnie objąć jakąkolwiek posadę Oferty Kurjer Poznański zdg 67 857

Stenotypistka
biegła szuka posady ewent na prowincji Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 238

Sierota
szuka posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 821

Samodzielna
kucharka z dobremi referencjami, długoletnie świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 818

Mistrz kołodziejski
lat 34, odda jako kaucję 2 000 zł lub pożyczy na I. hipotekę, za otrzymanie posady jako kierownik większego warsztatu kołodziejskiego Oferty Kurjer Poznański zdg 67 887

Mistrz młynarski
długoletnia praktyka z kaucją, posiada dobre świadectwa i referencje szuka zaraz lub później posady nadmłynarza Weźmie także mniejszy młyn w dzierżawę. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 885

Poszukuję
prasy w zakresie księgowości korespondencji handl. interwencyj podatkowych również pozamiejscowo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 003

Dziewczyna
starsza uczciwa czysta poszukuje posady do wszystkiego samodzielnem gotowaniem praniem do małej rodziny od 1. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 968

Aptekarz
mag. farm. Pomorzanin z kilkuletnią praktyką lat 32 poszukuje od zaraz posady lub ewentl. zastępstwa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 960

Kuśnierka-krawcowa
poleca się w dom za minimalną opłatą. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 961

Student
kończący w czerwcu prawo, poszukuje posady u adwokata, u którego później aplikowałby. — Miejscowość obojętna. Poznań, Ostrobramską 21, mieszkanie 7. zdg 67 853

Starsza
gosposja poszukuje posady do samotnej osoby tylko w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 848

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 847

Bona
skromna z dobremi świadectwami obecnie na posadzie, w lepszym domu w majątku, szuka posady od 15. II. 33 r. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 952

Gospodyni
pracowita poszukuje posady do prowadzenia domu wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 022

Asystent aptekarski
12 letnią praktyką dobre referencje, włada językiem niemieckiem, Pomorzanin, poszukuje posady ewentl. zastępstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 5122

Poszukuję
posady z gotowaniem, najchętniej do bezdzietnych małżeństwa od 1. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 058

Krawcowa
poszukuje posady 3.— dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 056

Podróżujący
przyjmie zastępstwo za prowizję branży galanterji męskiej lub damskiej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 037

Szukam
posady woźnego posłańca lub innej. Świadectwa bardzo dobre, uczciwy, lat 24. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 027

Rolnik
poszukuję samodzielnej posady na majątku, na życzenie kaucja. Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 5 105

Cukiernik
dobry fachowiec, warszawianin, poszukuje posady. Oferty „Styczeń" Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 7 513

500 zł
da oficer emeryt, lat 33, za wyrobienie jakiejkolwiek posady. Z a język niemiecki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 68 098

Krawcowa
szuka pracy poza domem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 133

Posługaczka
uczciwa, sumienna starsza z dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 082

Krawcowa
dobra szuka pracy w dom i poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 080

Dziewczyna
sumienna samodzielnem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 120

Maturzysta
inteligentny towarzyski a przedewszystkiem dobry wykładowca przygotuje do wstępnego egzaminu do gimnazjum przyjmie obowiązki nauczyciela domowego, sekretarza osobistego lub lektora. Wymagania skromne miejscowość obojętna. Wynagrodzenie pieniężne niekonieczne. Łaskawe oferty prosze skierować do „Wielkopolanina" Poznań zdg 67 528

Ogrodnik - bartnik
kawaler, z dobremi poleceniami, 8 lat praktyki w zakładach ogrodniczo handlowych i na majątku, zna swój zawód dobrze jak: kwiaciarstwo warzywnictwo szkółkarstwo, specjalność hodowla wczesnych warzyw pod szkłem i na grucie poszukuje posady za skromnem wymaganiem na majątku zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia: A. Modlitewski, Hocica Wielka per Września. zdg 67 507

Rymarz - tapicer
żonaty lat 26 z 7 letnią praktyką przyjmie posadę zaraz lub później na majątku. Poza swojem zajęciem może pełnić funkcje inne w podwórzu. Tomasz Małecki Dochanowo pow. Znin. zdg 67 529

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Dama w jedwabiach", premjera.
Niedziela, 22. 1. po poł. o godz. 3: „Betlem Polskie".
Niedziela, 22. 1. godz. 8: „Dama w jedwabiach".
„Poniedziałek, 23. 1. „Dżimbi"

Teatr Wielki (Opera): Dziś „Madame Butterfly" ostatni występ Pia Jgirosanu
Niedziela, 22. 1. o godz. 3: „Dorina", ceny zniżone

Teatr Nowy: Dziś „Szukam prawdy".
Niedziela, 22. 1. o godz. 3: „Szafir", po cenach znacznie zniżonych.
Niedziela, 22. 1. godz. 8: „Szukam prawdy".

Komedja Muzyczna: Dziś — „Jim i Jill
Niedziela, 22. 1. godz. 3.30: „Taniec szczęścia", po cenach znacznie zniżonych.
Niedziela, 22. 1. godz. 8: „Jim i Jill".

W 70 rocznicę Powstania Styczniowego
Księżna Łowicka
w koncertowej grze Smosarskiej, Jaracza i Węgrzyna
Kino Dźwiękowe **„OAZA"** plac Świętokrzyski.
Seanse: Sobota 5, 7, 9 — niedziela 3 5, 7, 9. — Miejsca 40 - 99 gr. **Uwaga: W niedzielę o godz. 1** seans popularny wszystkie miejsca po 40 gr. Pg 8 424/5-3.64/65

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Kino-manjak".
Aurora: „Tajemniczy Zabójca i Charlie Chaplin.
Corso: „Kiedy mężatka jest żoną".
Colosseum: „Szary Dom".
Colosseum: Od 22. 1. „Pat i Patachon jako Strzelcy".
Muza: „Sewilla miasto miłości".
Metropolis: „Blaski i cienie miłości".
Oaza: „Księżna Łowicka".
Orzeł: „Zasadzka pod wodą".
Odeon: „Białe Noce".
Renaissance: „Zatracony Przylądek".
Roxy: „Piekło Kobiet".
Słońce: „Rasputin".
Stinks: „Romans" i „Flip i „Flap".
Tęcza: „Poganin".
Wilsona: „Fałszywy Marszałek".

Dziewczyna
z dobremi długoletniemi świadectwami dobrem poleceniem. szuka posady z gotowaniem. w centrum Oferty Kurjer Poznański zdg 67 394

Patent.
M. A. M.
suchy, trwały
inhalator kieszonkowy
ułatwia oddech. — orzeźwia, otrzeźwia, chroni od kataru itd.
Środek powszechnego użytku
potrzebny każdemu zawsze i wszędzie
cena 2.— zł
w aptekach i drogerjach.
Prosimy nie zwlekać z zakupem!
dr 2 187

Poszukuję
jakiejkolwiek posady w Poznaniu portjera woźnego lub t. p. Na żądanie kaucja lub gwarancja nieruchomość. Zgłoszenia Poznań Marszałka Focha 69 m 29. zdg 67 580

Urzędnik gospodarczy
Poznańczyk kawaler lat 30 z rodziny gospodarczej z lepszem wykształceniem z praktyką 10 letnią w postępowych gospodarstwach obecnie na niewypowiedzianem stanowisku na osobnym folwarku 700 mórg pracuje trzy lata) pragnie zmienić pracę z dniem 1 kwietnia lub 1 lipca 1933 r. na ordynarję lub kawalera na warunkach skromnych. Reflektuje na dłuższą stałą pracę. Łaskawe oferty upraszam do Wielkopolanina Poznań pod zd 66 788

Gosposia
poszukuje posady od 1 lub 15 II. do wszystkiego, świadectwa bardzo dobre. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 377

Pisarz gospodarczy
względnie młodszy urzędnik lat 26, wykształcenie gimnazjalne 4 letnią praktyką w intensywnych majątkach pierwszorzędne świadectwa poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 466

Kelner
młody, dobry fachowiec poszukuje posady z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 454

Kucharka restauracyjna
dzielna w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 305

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady bez gotowania. Oferty Kurjre Poznański zdg 67 521

Młoda
dziewczyna poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 569

Sierota
miłego usposobienia szuka posady z gotowaniem najchętniej do 2 osób. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 567

Filję
piekarsko - cukiernicza przejmie lub jako ekspedjentka kaucja. Oferty Kurjer Pozn zdg 67 549

Dziewczyna
z prowincji, uczciwa, samodzielna, gospodarczyła umiejąca gotować, szyć lubi dzieci, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 538

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 67 535

Posługaczka
dobremi poleceniami, poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 445

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi z dobrem poleceniem zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 608

Panienka
szuka posady do dzieci na prowincje. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 176

Krawcowa
szyje elegancko tanio szuka pracy Kramarska 23 m. 9. rg 5 002

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 1. lub 15 II. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 408

Praczka
uczciwa szuka prania Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 490

Krawcowa
dzielna poza domem szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 426

Zdrowa
silna pokojowa z prasowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 407

Krawcowa
domowa pierwszorzędna szuka pracy specjalność suknie wieczorowe, przeróbki i dziecięce, również poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 418

Osoba
w średnim wieku z dobrem gotowaniem poszukuje posady do starszych państwa, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 113

Pokojowa
z dobremi świadectwami znająca pranie prasowanie sztywnej bielizny cośkolwiek szycia szuka posady na wieś lub w mieście. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 104

Pokojowa
poszukuje posady od 1. cośkolwiek gotowania, świadectwa dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 367

Pani
intligentna z dobrego domu znająca się na dobrej kuchni poszukuje posady do prowadzenia domu i tow starszej osoby bez wynagrodzenia w Poznaniu zaraz lub 1 2. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 67 326

Poszukuję
jakiejkolwiek posady zredukowany były urzędnik nauczyciel posiadający gimnazjum i kursa nauczycielskie i urzędnicze władający trzema językami znający buchalterję pisanie na maszynie. Opinja bardzo dobra. — Ofetrty Kurjer Poznański zdg 67 153

Inwalida
wojenny chemigraf (fotograf reprodukcyjny i trawiaczi poszukuje posady. Zgłoszenia uprasza Towarzystwa Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań ul. Kozia 8, pokój 5, telefon 39-97. zd g67 344

Maturzystka
nauczycielka przyjmie posadę lub korepetycje na wsi lub w mieście. Warunki do omówienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 423

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 1 Oferty Kurjer Poznański zdg 67 406

Cukiernik
warszawski siła pierwszorzędna starszym wieku inteligentny, poszukuje posady na skromnych warunkach Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 125

Dziewczyna
uczciwa czysta z gotowaniem szuka posady od 1. II. 1933 Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 129

Poszukuję
stałej pracy portjera lub woźnego za wypożyczeniem lub kaucja 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 303

Dziewczyna
młoda, sumienna kochająca dzieci, poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn zdg 67 301

Dziewczyna
zdrowa czysta spokojna poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 314

Panienka
uczciwa, wymowna przyuczona do składu piekarskiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 315

Dziewczyna
młodsza szuka posady do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 313

Dziewczyna
sumienna, cowita poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 302

28 WOLNE MIEJSCA

Przedstawicieli
agentur dow woj Poznańskiego energicznych wymownych do instytucji kredytowej Gotówkowa gwarancja inkasowa 100 zł Zgłoszenia osobiste. Wały Jana III 12 m. 6 — 9—15 zdg 67 487

Bona
Niemka potrzebna zaraz. Kolejowa 55 m 1 zdg 67 737

Służąca
do wszystkiego Marcelińska 6. Kaczor dg 2 256

Dziewczyna
sumienna czysta z dobrem gotowaniem i do wszelkich prac domowych potrzebna od 1. 2. 33 Oferty Kurjer Poznański zdg 67 349

Posługaczka
młodsza potrzebna zaraz dwa razy w tygodniu. Wierzbięcice 39 a mieszkanie 7. zdg 67 752

Krawcy
Kto z panów krawców pożyczy 500 zł na ½ roku otrzyma stale zatrudnienie Oferty Kurjer Poznański zdg 67 760

Ekspedjentka
rutynowana do składu nabiału potrzebna kaucja do 500 Oferty Kurjer Poznański zdg 67 691

KINO COLOSSEUM
Od niedzieli
Pat i Patachon jako strzelcy
Pg 8 130-3.67

Bufetowa
rutynowana potrzebna od 1 lutego do pierwszorzędnej restauracji wymagane referencje Zgłoszenia z odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 67 403

Krawcowa
której zależy na dobrej egzystencji poszukiwana jako spółniczka do większej firmy Oferty z podaniem wkładki udziału i referencji do Kurjera Pozn zdg 67 984

Tancerki
potrzebne do baletu, Bydgoszcz, Pomorska 48, m. 8. zdg 67 802

Baczność!
300—400 złotych miesięcznie może zarobić u nas każda inteligentna i energiczna pani powyżej lat 25. Praca stała samodzielna i bardzo przyjemna. Dla zdolnych pań szybki awans — Zgłoszenia z dokumentami w poniedziałek od 10—13. Kantaka 7, mieszkanie 7; dzwonić do biura. zdg 68 072

Maturzystka
francuski literatura pisanie maszynie inteligentna miła zajęcie popołudniowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 158

Wymownych
domokrążnych na pokupny artykuł. Starościńska 1. I. piętro. rg 5 100

Fabryka
artykułów spożywczych poszukuje kierownika, który ma odpowiadać następującym warunkom: utalentowany sprzedawca, możliwie z praktyką w podróżowaniu i zwiedzaniu klientów, świadomy celu pracownik, ruchliwy, tęga głowa, przekonujący w słowie i piśmie, z piękną i czystą wymową polskiego i niemieckiego języka, z dobrym stylem korespondencyjnym, obznajmiony z prawem handlowem i ustawodawstwem ostatnich lat, umiejący współpracowników dozorować i dawać wskazówki, wysoko rozwinięta obowiązkowość, wiek 27 do 32 lat. Pierwszeństwo absolwenci W. S. H. lub Uniwersytetu. Zgłoszenia z życiorysem, fotografja, odpisem świadectw uprasza się pod ng 7 511 Kurjer Poznański.

Na ból głowy tylko proszek z żabką
Pg 7 180-31.5

Uczennicę
z dobrej rodziny przyjmie Salon mód damskich „Mira", ul. Nowa 11. zdg 67 982

Książkowego - bilansisty
z dłuższą praktyką i dobremi świadectwami od 1. II. poszukuje poważna firma. Zgłoszenia wraz z podaniem wysokości wynagrodzenia kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 67 939. — Wnioski nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Osobie
gotówką 1 000 (cichy wspólnik) dam utrzymanie, mieszkanie żonatym podług ugody żadne ryzyko gwarancja Oferty Kurjer Poznański zdg 67 935

Szofer
z kaucją zł 300 zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 933

Służąca
nawskroś uczciwa skromna do 2 osób bez prania potrzebna — Warunek gotowanie, czystość, polecenie 20.— zł miesięcznie. Posada stała Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdg 67 898

Nauczycielki
z pozwoleniem państwowem, ze znajomością języka niemieckiego, piszącej na maszynie poszukuje do uczenia chłopca i lekkich prac biurowych Zgłoszenia z życiorysem fotografja oraz podaniem żądanej pensji przy wolnem mieszkaniu i utrzymaniu do Kurjera Poznańskiego pod zdg 67 895

Potrzebna
panienka z odpow kwalifik. któraby za utrzymanie udzieli lekcyj w zakresie 4—5 kl. gimn — H. Tulodziecka, Jeltowo Dwór, p. Żydowo. zdg 67 892

Służąca
potrzebna. Chwaliszewo 20/30, piekarnia zdg 67 787

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem i sprzątaniem dobrze polecona potrzebna 1 2 33 Wojtkiewicza Nowa 11 zdg 67 919

Czeladnik
rzeźnicki z praktyką szuka pracy z kaucją lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 113

Nauczycielka
potrzebna zaraz do dwojga dzieci na wieś Zgłoszenia z odpisem świadectw oraz żądanej pensji do Kurjera Poznańskiego zdg 67 924

Korespondentów
w kraju i zagranica oraz reporterów na miejscu poszukuje codzienne pismo niezależne w Poznaniu. Tylko piśmienne oferty. Redaktor Przeździecki Poznań, Piekary 20/21. zdg 67 936

Gosposia
samodzielna do samotnej osoby, kuchnia warszawska zaraz. Słowackiego 29 mieszkanie 6. od 7 do 8 wieczór. zdg 68 123

Pomocnik siodlarsko-tapicerski
starszy, samodzielny, akuratny potrzebny zaraz H. Szuwalski, mistrz siodl. tap Środa ng 7 506

„Madeleine" Gabinet Racjonalnej Kosmetyki
Drogwej Poznańskiej ul Fr. Ratajczaka 29 telefon 54-37. zdg 67 693

Wszelkie posady

są w zakładach naszych (w redakcjach, administracji ekspedycji i oddziałach technicznych) **zajęte.**

Zgłoszenia na posady są zatem obecnie na dłuższy czas **zupełnie bezcelowe.**

Uprasza się wobec tego nie zwracać się z wnioskami o jakiekolwiek posady; — odpowiedzi na takie wnioski w przyszłości udzielać nie będziemy.

Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu,
św. Marcin 70
Wydawnictwo „Orędownika Wielkopolskiego", „Kurjera Poznańskiego". „Wielkopolanina" i „Ilustracji Polskiej".

Dziewczyna
uczciwa zaufana z dobrem gotowaniem prasowaniem sztywnej bielizny dobremi świadectwami, szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 67 429

Wychowawczyni
sierota z świadectwami kochająca dzieci prosi o posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 393

Dziewczyna
pracowita uczciwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 328

Panienka
poszukuje posady jako uczennica w rzeźnictwie lub piekarni. — Oferty Kurjer Pozn zdg 67 324

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem, praniem, poszukuje posady od 1. lub 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 67 211

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem i szyciem od 1. II. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 132

Krawcowa
domowa 150 zł szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 229

Dziewczyna
uczciwa czysta sumienna szuka posady z gotowaniem od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 226

Służąca
długoletnie pierwszorzędne świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 227

Krawcowa
znająca również prasowanie sztywnej bielizny poszukuje posady poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 122

Sierota
z samodzielnem prowadzeniem domu poszukuje posady na wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 174

Młodsza
krawcowa do bielizny pościelowej Fabryka Kolder Al. Marcinkowskiego 25. Pg 8 107-3.54

Energicznych
wymownych przedstawicieli poszukuje dla prowincji wielka fabryka — spółka akcyjna Fachowość niepotrzebna Pierwszeństwo mają emerycі Stały dochód i przyszłość zapewnione Oferty sub Codzienna potrzeba do biura Fuchsa Łódź C Piotrkowska 50 ng 7183

Restauracja
w mieście powiatowem z pełną koncesją z powodu choroby potrzebny kierownik z kaucją do 2 000 zł. Oferty Kurjer Pozn ng 483

Apteka
w Nowem (Pomorze) poszukuje młod. magistr. zdg 66 426

Podróżujący
zaprowadzony w aptekach i drogerjach w Wielkopolsce na prowizję poszukiwany Oferty Kurjer Poznański zdg 67 835

Podróżujący
zaprowadzony w aptekach i drogerjach w Poznaniu na prowizję poszukiwany. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 836

Aktorzy
aktorki — girlsy potrzebni. Zgłoszenia Działyńskich 7 parter. prawo. zdg 67 868

Sprzedawca
zaprowadzony w aptekach i drogerjach potrzebny z kaucją zł 2 000 za inkaso przy objęciu posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 858

Uczeń
fryzjerski z prowincji potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 856

Służąca
z dobremi świadectwami do wszystkiego potrzebna. Traugutta 28, 7. zdg 67 855

Humor zagraniczny

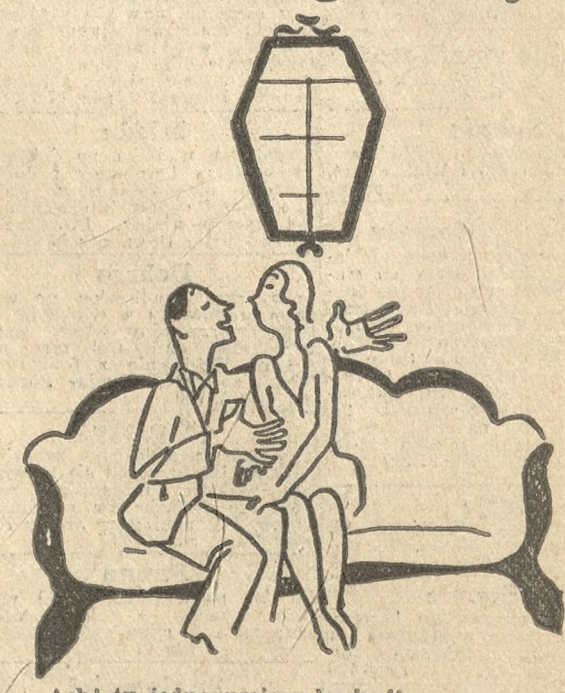

— Ach! ty jedna umiesz kochać!
— Wszyscy mi to mówią!
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na miesiąc luty 1933 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 12, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.